

13-15 MART 2020

TOKAT

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ABSTRACT
BOOK

5. İKSAD

INTERNATIONAL
CONGRESS ON SOCIAL
SCINECES

5.İKSAD INTERNATIONAL CONGRESS ON SOCIAL SCINECES

Editors

Assoc. Prof. Doğan BOZDOĞAN
Zhuldyz SAKHI

5.İKSAD ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

Bu kitabın tüm hakları İKSAD Yayınevi'ne aittir.
Yazarlar etik ve hukuki olarak eserlerinden
sorumludurlar. İKSAD Yayınevi - 2020©

Yayın Tarihi: 16.03.2020

ISBN-978-625-7914-24-6

All rights of this book belong to İKSAD. Without
permission can't be duplicate or copied.
Authors are responsible both ethically and
juridically

Issued: 16.03.2020

ISBN-978-625-7914-24-6

CONFERENCE ID

TITLE OF CONFERENCE

5.İKSAD INTERNATIONAL CONGRESS ON SOCIAL SCIENCES

PARTICIPATION

Keynote & Invited

DATE - PLACE

March 13-15, 2020 Tokat, Turkey

TOKAT GAZİOSMANPAŞA UNIVERSITY CAMPUS

HOSTED by

Tokat Gaziosmanpaşa University
İKSAD- Turkey

PARTICIPANT INSTITUTES

Atlas International Journal
Ejons International Journal

HONORARY HEAD

Prof. Dr. Bünyamin ŞAHİN
Rector of the Tokat Gaziosmanpaşa University

ORGANIZATION COMMITTEE

Prof. Dr. Salih ÖZTÜRK
Prof. Dr. Sarash KONYRBAEVA
Assoc. Prof. Doğan BOZDOĞAN
Dr. Mehmet KENDİRCİ
Dr. Veysel YILMAZ
Dr. Mutlu ÖZGEN
Dr. Yavuz ACUNGİL

COORDINATOR

Zhuldyz SAKHI

LANGUAGES

Turkish, Georgian, English, Russian, Arabic

SCIENTIFIC COMMITTEE

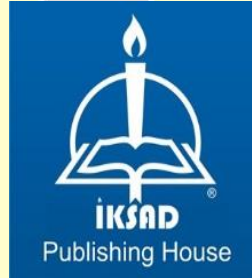
- DR. AHMET ÖZKİRAZ, TOKAT GAZİOSMANPAŞA UNIVERSITY
DR. ABDİGAPPAR MAVLYANOV, KYRGYZSTAN MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. ADNAN OKTAY, MARDİN ARTUKLU UNIVERSITY
DR. ADİL AKINCI, KIRKLARELİ UNIVERSITY
DR. AHMET GÜVEN, TOKAT GAZİOSMANPAŞA UNIVERSITY
DR. AHMED SALİH -ABDULVEHHAB EL EZHER UNIVERSITY
DR. AKMARAL S. SYRGAKBAYEVA, AL - FARABİ KAZAK NATIONAL UNIVERSITY
DR. ALİ EROL, EGE UNIVERSITY
DR. ALİA R. MASALİMOVA, AL - FARABİ KAZAK NATIONAL UNIVERSITY
DR. ALMA T. AKAJANOVA, ABAY SWEATER NATIONAL PEDAGOGY UNIVERSITY
DR. AMANBAY MOLDİBAEV, TARAZ STATE PEDAGOGY UNIVERSITY
DR. ARZU TUNCER, HASAN KALYONCU UNIVERSITY
DR. BEKİR BULUÇ, GAZİ UNIVERSITY
DR. BEKZHAN B. MEYRBAEV- AL – FARABİ KAZAK MİLLİ ÜNİVERSİTESİ
DR. BELGİN AYDINTAN - GAZİ UNIVERSITY
DR. CANAN GAMZE BAL - KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM UNIVERSITY
DR. CUMA ÇATALOLUK- TOKAT GAZİOSMANPAŞA UNIVERSITY
DR. CYNTHİA CORREA, SAO PAULO UNIVERSITY
DR. DOĞAN BOZDOĞAN, TOKAT GAZİOSMANPAŞA UNIVERSITY
DR. GÜNDÜZ AKSU KOCATÜRK, TOKAT GAZİOSMANPAŞA UNIVERSITY
DR. HAKAN CANDAN, KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
DR. İLHAN EROĞLU, TOKAT GAZİOSMANPAŞA UNIVERSITY
DR. KUBİLAY ÖZYER, TOKAT GAZİOSMANPAŞA UNIVERSITY
DR. KÜBRA BOZDOĞAN, TOKAT GAZİOSMANPAŞA UNIVERSITY
DR. MALİK YILMAZ, ATATÜRK UNIVERSITY
DR. M. NAZAN ASLANEL, TOKAT GAZİOSMANPAŞA UNIVERSITY
DR. MAHA HAMDAN ALANAZİ, RIYAD KING ABDULAZİZ TECHNOLOGY INSTITUTE
DR. MAHBUB UL ALAM, BANGLADESH İSLAMİ ÜNİVERSİTESİ
DR. MAVLYANOV ABDİGAPPAR, KYRGYZSTAN ELARALIK UNIVERSITY
DR. MUSTAFA GÜL, TOKAT GAZİOSMANPAŞA UNIVERSITY
DR. OSMAN DEMİR, TOKAT GAZİOSMANPAŞA UNIVERSITY
DR. OSMAN KUBİLAY GÜL, CUMHURİYET UNIVERSITY
DR. RÜŞTÜ YAYAR, TOKAT GAZİOSMANPAŞA UNIVERSITY
DR. SALİH BARIŞIK, TOKAT GAZİOSMANPAŞA UNIVERSITY
DR. SADETTİN PAKSOY, KİLİS 7 ARALIK UNIVERSITY
DR. SÜLEYMAN SERDAR KARACA, TOKAT GAZİOSMANPAŞA UNIVERSITY
DR. TÜRKER ŞİMŞEK, TOKAT GAZİOSMANPAŞA UNIVERSITY
DR. VEYSEL BOZKURT, İSTANBUL UNIVERSITY
DR. ÜMMÜGÜLSÜM CANDEĞER, OSMANİYE KORKUT ATA UNIVERSITY
DR. WALİ RAHMAN, SARHAD ÜNİVERSİTY OF SCIENCE & INFORMATION
DR. YANG ZİTONG, WUHAN UNIVERSITY
DR. YAVUZ ACUNGİL, TOKAT GAZİOSMANPAŞA UNIVERSITY
DR. ZİA UR REHMAN, A/P NATIONAL DEFENCE ÜNİVERSİTY

5.İKSAD
4. INTERNATIONAL CONGRESS ON SOCIAL
SCINECES

March 13-15, 2020

Tokat, Turkey

CONFERENCE VENUE: Tokat Gaziosmanpaşa University Campus

- Registration desk opens at 09:00 and shall function till 17:00 pm.
- Please registrate at least an hour prior to your session
- Be in the session room at least 10 minutes before the session starts
- Head of session are fully empowered in all matters related to the presentations, coffee-breaks and session.
- Certificates will be given by the session chair at the end of the session.
- In the congress program, requests such as location and time changes will not be taken into consideration.
- The names of the authors and titles of paper in the certificate will be printed as in the program.

★ 2010 ★

13.03.2020

FRIDAY / 10⁰⁰-12⁰⁰

SESSION-1/ Hall-1	Head of Session: Prof. Dr. Fatma TEZEL-ŞAHİN
Prof. Dr. Fatma TEZEL-ŞAHİN Öğr. Gör. Betül Kübra ŞAHİN- YONCA	TORUNLARINA BAKAN BÜYÜK EBEVEYNLER ÜZERİNE BİR İHTİYAÇ ANALİZİ
Prof. Dr. Fatma TEZEL-ŞAHİN Doç. Dr. Ramazan SAK Doç. Dr. İkbal Tuba ŞAHİN-SAK Öğr. Gör. Betül Kübra ŞAHİN- YONCA	FARKLI BRANŞLARDAN ÖĞRETMEN ADAYLARININ OKUL ÖNCESİ EĞİTİME İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ
Aytekin KARBAYAZ Muhammet YILMAZ Doç. Dr. Murat KURT	7. SINIF ÖĞRENCİLERİN MATEMATİK KAYGI DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ (SİVAS-YILDIZELİ İLÇESİ ÖRNEĞİ)
Muhammet YILMAZ Aytekin KARBAYAZ Doç. Dr. Murat KURT	SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ARA TATİLİN ÖĞRETİME ETKİSİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ
Arş. Gör. Dr. Abdulmuttalip İŞİDAN	İMAM HATİP ORTAOKULLARINDA ARAPÇA ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
Arş. Gör. Dr. Abdulmuttalip İŞİDAN	YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE ŞİİRİN YERİ
Dr. Öğr. Üyesi Özge MAVİŞ SEVİM	ÖZEL OKUL ÖĞRETMENLERİNİN KURUMLARINDAKİ KARAR ALMA SÜREÇLERİNE VE BU SÜREÇLERE KATILIMDA ÖZERKLİK DÜZEYLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ
Dr. Ahmet YILDIZ	ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN SINIF İÇİ OLUMSUZ DAVRANIŞLARINA YÖNELİK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
Dr. Ahmet YILDIZ	ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN MATEMATİK EĞİTİMİ İLE İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİNİN İNCELENMESİ

13.03.2020

FRIDAY / 10⁰⁰-12⁰⁰

SESSION-1/ Hall-2	Head of Session: Doç. Dr. Adem KARA
Adem KARA	OSMANLI VİLAYET SALNAMELERİNE GÖRE OSMANCIK
Adem KARA	OSMANLI VİLAYET SALNAMELERİNE GÖRE İSKİLİP
Dr. Öğretim Üyesi Fahri DAĞI	TÜRKİSTAN ŞAMANLARINDAN ANADOLU HALAY BAŞLARINA
Dr. Öğretim Üyesi Fahri DAĞI	GÂVUR DAĞI (CEBEL-İ BERKEKET) TÜRKMEN MASALARINDA OLAĞANÜSTÜ VARLIKLAR
Prof. Dr. Pınar ÜLGEN Gülnur ÖZER	ORTA ÇAĞ İNGİLTERE'SİNDEKİ BATIL İNANÇLAR HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME
Prof. Dr. Pınar ÜLGEN Gülnur ÖZER	PROVISORS VE PRAEMUNIRE YASALARI ÇERÇEVESİNDE TAHT VE PAPALIK İLİŞKİLERİ
Prof. Dr. Pınar ÜLGEN Banu ÇETİN ÜNAL	ORTA ÇAĞ ALMANYA'SININ UNUTULAN BİLGE KADINI: GANDERSHEIM'Lİ HROTSVIT
Prof. Dr. Pınar ÜLGEN Banu ÇETİN ÜNAL	ORTA ÇAĞ ALMANYA'SINDA BESLENME KÜLTÜRÜ
Murat SAĞLAMCI Çetin KAPLAN	KAMU YÖNETİMİNDE MODERNİZM VE POSTMODERNİZM
Dr. Öğr. Üyesi. Mutlu SESLİ	MODERNİTE VE DİN İLİŞKİSİNİ YENİDEN OKUMAK
Dr. Öğr. Gör. Cem ANGIN	YAPISAL-İŞLEVSEL DÖNÜŞÜMDE YENİ SİSTEMİN YENİ DÜZENLEYİCİ ARACI: CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMELERİ

13.03.2020

FRIDAY/ 13⁰⁰-15⁰⁰

SESSION-2/ Hall-1	Head of Session: Doç. Dr. Enver BAYRAM
Erkan GÜNEŞDOĞDU Prof. Dr. Şuayip ÖZDEMİR	DİN EĞİTİMİ AÇISINDAN KUR'AN VE HADİSLERDEKİ ANALOJİK ÜSLUP
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa YALÇINKAYA	EHL-İ -SÜNNET GELENEĞİNDE İMAN-AMEL- AHLAK İLİŞKİSİ
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa YALÇINKAYA	AİLE HAYATINDAKİ DENGESİZ HARCAMALARIN OLUMSUZ NETİCELERİ
Dr. Öğr. Üyesi Fahri HOŞAB	HZ. PEYGAMBER'İN BEYAN ETTİĞİ VE UYGULADIĞI HUKUKİ PRENSİPLER
Doç. Dr. Enver BAYRAM	İBN HALDUN'UN NÜBÜVVET ANLAYIŞI (MUKADDİME BAĞLAMINDA)
Esmâ Nur ÖNDER Dr. Öğr. Üyesi. Ayşegül GÜN	ORTAÖĞRETİM DÖNEMİ ÖĞRENCİLERİNİN DİN EĞİTİMİNDE AKRAN İLİŞKİLERİNİN ROLÜ (AMASYA ÖRNEĞİ)
Dr. Öğr. Üyesi Sabri DEMİRCİ	İSVEÇLİ KUR'ÂN ÇEVİRMENİ MUHAMMED KNUT BERNSTRÖM VE "KORANENS BUDSKAP" İSİMLİ KUR'ÂN MEÂLİ
Dr. Öğr. Üyesi Sabri DEMİRCİ	İSRÂ SÜRESİ 22-40. ÂYETLERDE GEÇEN DİNİ VE AHLÂKİ BUYRUKLARIN TEVRAT'TA GEÇEN ON EMİR İLE KARŞILAŞTIRILMASI

13.03.2020

FRIDAY / 13⁰⁰-15³⁰

SESSION-2/ Hall-2	Head of Session: Prof. Dr. Salih BARIŞIK
Prof. Dr. Mehmet DEMİR Muhammed Said ALICI Nazik KARADAĞ	ÖĞRENCİLERİN MUHASEBE MESLEK ETİĞİ ALGISI: SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ İİBF ÖRNEĞİ
Prof. Dr. Mehmet DEMİR Nazik KARADAĞ Muhammed Said ALICI	MUHASEBE ALANINDA HATA, HİLE VE MANİPÜLASYON ÜZERİNE YAZILMIŞ MAKALELERİN BİBLİYOGRAFİK ANALİZİ (2009-2018 Yılları Arası)
Dr. Öğr. Üyesi Ünal GÜLHAN Dr. Öğr. Üyesi Aslı Cansın DOKER	TÜRKİYE'DE SERMAYE AKIŞLARI "KAÇIŞ" MI?
Dr. Öğr. Üyesi Ünal GÜLHAN Dr. Öğr. Üyesi Aslı Cansın DOKER	ALTIN FİYATLARININ FİNANSAL VE EKONOMİK BELİRLEYİCİLERİ: TÜRKİYE ÜZERİNE BİR UYGULAMA
Prof. Dr. Salih BARIŞIK Öğr. Gör. Engin DURSUN	TÜRKİYE'DE EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ İLE ALTIN FİYATLARI VE DÖVİZ KURU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ANALİZİ
Büşra KESİCİ Doç. Dr. Yasemin Asu ÇIRPICI	OBEZİTENİN İKTİSADİ BELİRLEYİCİLERİ
Öznur ÖZBEK Mahmut ÖZBEK Prof. Dr. Rüştü YAYAR	E-DEVLET VE TÜRKİYE UYGULAMALARI KAPSAMINDA 'VEDOP' PROJESİ
Öznur ÖZBEK Mahmut ÖZBEK Prof. Dr. Rüştü YAYAR	TÜRKİYE'DE KADIN GİRİŞİMCİLİĞİ: GİRİŞİMCİ KADINLARA SAĞLANAN TEŞVİKLER ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME
Prof. Dr. Rüştü YAYAR Furkan Giray DİNÇ	TÜKETİCİ SATIN ALMA DAVRANIŞLARININ BİREYSEL FAKTÖRLER AÇISINDAN İNCELENMESİ: TOKAT MERKEZ İLÇE ÖRNEĞİ
Prof. Dr. Rüştü YAYAR Furkan Giray DİNÇ	ANTİK ÇAĞDA YAŞAMIŞ YUNAN DÜŞÜNÜRLERİN İKTİSADİ GÖRÜŞLERİ ÜZERİNE; GENEL BİR BAKIŞ

13.03.2020

FRIDAY/ 15⁰⁰-17⁰⁰

SESSION-3/ Hall-1	Head of Session: Prof. Dr. Rüstü YAYAR
Öznur ARSLAN	İŞLETMELERİN MALİYET YÖNETİM SİSTEMLERİ KULLANIMLARININ VE MALİYET YÖNETİM SİSTEMLERİNE BAKIŞ AÇILARININ ARAŞTIRILMASI: SİVAS İLİ UYGULAMASI
Prof. Dr. Salih BARIŞIK Arş. Gör. Kubilay ERGEN	BOTSWANA MUCİZESİ BİR DOĞAL KAYNAK MUCİZESİ Mİ?
Dr.Öğr.Üyesi Nedim DİKMEN Nilüfer RÜZGAR	REGRESYON MODELLERİNDE OTOKORELASYON SORUNLARI
Dr. Öğr. Üyesi Alırıza AĞ Dr. Öğr. Üyesi Eşref KULOĞLU	ORGANIZATIONAL CULTURE PERCEPTIONS OF EMPLOYEES THAT WORK IN COURTHOUSES: A RESEARCH IN BURSA COURT HOUSE
Dr. Öğr. Üyesi İsmail ŞENTÜRK Öğr. Gör. Mücella BURSAL	"İŞLETMELERİN FİNANSAL PERFORMANSININ VERİ ZARFLAMA ANALİZİ YÖNTEMİYLE TESPİT EDİLMESİ: BİST ENERJİ PİYASASINDA BİR UYGULAMA"
Prof. Dr. Rüstü YAYAR Berrak TEKGÜN	TÜRKİYE'DE DIŞARIDA YEMEK ALIŞKANLIĞI: HANEHALKI DÜZEYİNDE BELİRLEYİCİLER
Öğr. Gör. Tuğba TÜLEGEN	NÖROEKONOMİNİN KARAR ALMA SÜRECİNE ETKİSİ
Doç. Dr. Serap BARIŞ Öğr. Gör. Serap ORUÇ	FİNANSAL OKURYAZARLIK VE MESLEK YÜKSEK OKULU ÖĞRENCİLERİNİN FİNANSAL OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN ÖLÇÜLMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA
	TİCARİ KÜRESELLEŞME VE VERGİ GELİRİ İLİŞKİSİ: GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELER İÇİN BİR ANALİZ

13.03.2020

FRIDAY/ 15³⁰-17⁰⁰

SESSION-3/ Hall-2	Head of Session: Dr.Öğr.Üyesi Zeynep Deniz UYAN
Öğr. Gör. Hadiye KILIÇ	TOKAT SERAMİKLERİ ÜRETİMİNDE SON USTALARDAN 'LÜTFÜ BİZ'
Doç. Esra KAVCI ÖZDEMİR	TOKAT YAZMA DESENLERİNİN İZMİR'DE (20. YÜZYILIN BAŞINDA) ÖZEL BİR KOLEKSİYONDA BULUNAN BAZI YAZMA DESENLERİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI
Elif YAPRAK BAŞARAN	TOKAT İLİ GELENEKSEL KONUT DOKUSU VE EVLERİ ÜZERİNE İNCELEME
Elif YAPRAK BAŞARAN	KIRSAL MİMARİ MİRASI KORUMAYA YÖNELİK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ BAĞLAMINDA TOKAT TEKNELİ KÖYÜ
Prof. Dr. Gülistan ERDAL Melike TEKİN Esma UZAN	KIRSALDAN KENTE GÖÇ HAREKETLERİNİN NÜFUSUN CİNSİYET, YAŞ VE EĞİTİM FAKTÖRLERİNE ETKİSİ
Prof. Dr. Gülistan ERDAL Esma UZAN Melike TEKİN	TOKAT İLİ ÖRNEĞİ
Dr. Öğr. Üyesi Aygün Kalımbayrak ERCAN	BİR ENERJİ BİTKİSİ OLARAK KENEVİRİN DÜNYA EKONOMİSİNDEKİ YERİ VE TÜRKİYE'NİN PAYI
Dr. Öğr. Üyesi Aygün Kalımbayrak ERCAN	ARKEOLOJİK ARAŞTIRMALAR IŞIĞINDA TOKAT VE ÇEVRESİNDE YERLEŞİM TARİHİ
Feride Betül YILMAZ Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin BAŞDEMİR	TOPLU KONUTLARDA KULLANICI MEMNUNİYETİNİN İNCELENMESİ, TOKAT TOKİ ÖRNEĞİ
Dr.Öğr.Üyesi Zeynep Deniz UYAN	ORKESTRA/ODA MÜZİĞİ DERSİ İLE BİREYSEL ÇALGI DERSİ ARASINDAKİ İLİŞKİLERİNİN İNCELENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi M. Ozan UYAN	KLASİK ARMONİ İÇERİKLİ DERSLERDE KULLANILMAK ÜZERE GELİŞTİRİLEN BİR "ARMONİK ÇÖZÜMLEME DEĞERLENDİRME SİSTEMİ"

14.03.2020

SATURDAY / 10⁰⁰-12⁰⁰

SESSION-1/ Hall-1	Head of Session: Dr. Öğr. Üyesi Şenol YAVUZ
Burcu DURMUŞ	OKUL ÖNCESİ FEN EĞİTİMİNDE ALTERNATİF BİR YAKLAŞIM: SINIF DIŞI EĞİTİM
Burcu DURMUŞ	CANLI CANSIZ VARLIKLAR TEMASINA YÖNELİK SINIF DIŞI FEN ETKİNLİĞİNİN 6 YAŞ ÇOCUKLARINDA BİLİŞSEL GELİŞİME KATKISININ İNCELENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Şenol YAVUZ Öğr. Gör. Murat ÇAKAN Dr. Öğr. Üyesi Berna GÜR	MİLLİ EĞİTİMDE GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERDE TÜKENMİŞLİK SENDROMUNUN İNCELENMESİ: ÇORUM ÖRNEĞİ
Öğr. Gör. Murat ÇAKAN Dr. Öğr. Üyesi Şenol YAVUZ	ÜNİVERSİTELERDEKİ İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KONUSUNDAKİ RİSK FAKTÖRLERİNİN ÖNEM DERECELERİNE GÖRE SIRALANMASI: HİTİT ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ
Miray Çetin	İÇİMİZDEN BİRİ: ÖMER
Merve AKGÜL Prof. Dr. Şuayip ÖZDEMİR	4-6 YAŞ GRUBU KUR'AN KURSU EĞİTİMİNİN VELİ VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA DEĞERLENDİRİLMESİ (AMASYA ÖRNEĞİ)
Ahmet SEL Zafer YILDIZ	EZBERCİ ÖĞRENMEYE KARŞI ALTERNATİF UYGULAMA VE KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ
Songül ÖZEL	HÜSN Ü AŞK ADLI ESERDE ANLATILAN PEYGAMBERLER

14.03.2020

SATURDAY / 10⁰⁰-12⁰⁰

SESSION-1/ Hall-2	Head of Session: Doç. Dr. Doğan BOZDOĞAN
Prof.Dr.Zekai ÖZTÜRK Öğr.Gör. Zeynep ÇİMEN Öğr. Gör. Feride DÜŞÜNGÜLÜ	ÖZEL HASTANELERDE TOPLAM KALİTE YÖNETİMİ UYGULAMALARINA İLİŞKİN ÇALIŞAN GÖRÜŞLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA
Dr. Mehmet Ali POLAT	TARIMSAL KREDİLERİN EKONOMİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ
Beyzanur SİLAHLI Ecem ARGU Muhammed Fatih İŞIKMAN Doç. Dr. Doğan BOZDOĞAN	TÜRKİYE' DE YENİ BİR VERGİ: DİJİTAL HİZMET VERGİSİ
Ecem ARGU Muhammed Fatih İŞIKMAN Beyzanur SİLAHLI Doç. Dr. Doğan BOZDOĞAN	TÜM YÖNLERİYLE DEĞERLİ KONUT VERGİSİ
Muhammed Fatih İŞIKMAN Beyzanur SİLAHLI Ecem ARGU Doç. Dr. Doğan BOZDOĞAN	TÜRKİYE'DE KONAKLAMA VERGİSİ VE UYGULANABİLİRLİĞİ
Öğr. Gör. Alperen Timuçin SÖNMEZ	ERBAA DESTİNASYONU EKOTURİZM POTANSİYELİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet SAĞIR Fatih EKİCİ	ÖRGÜTLERDE PSİKOLOJİK SÖZLEŞME VE DUYGUSAL EMEK: SANAYİ İŞLETMELERİ ÖRNEĞİ
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet SAĞIR Fatih EKİCİ	PSİKOLOJİK SÖZLEŞME, ROL ÇATIŞMASI VE ROL BELİRSİZLİĞİ VE DUYGUSAL EMEK ARASINDAKİ ETKİLEŞİM

14.03.2020
SATURDAY / 13⁰⁰-15³⁰

SESSION-2/ Hall-1	Head of Session: Dr. Öğretim Üyesi Mehmet KAHRAMAN
Şeyma Zehra SARI	BELGRAD ATAŞEMİLİTERİ ABUK AHMED BEY'İN GÖZÜNDEN SİRBİSTAN ORDUSU (1888-1894)
Nazmiye AYDIN	TRABZON'DA YAZMACI (ÇÖMBERÇİ) AİLELER, BASKI KALIPLARI VE ÇÖMBERLERİ
Nazmiye AYDIN Nermin SARAL	AHŞAP BASKILARDA TARİHİ TRABZON MİMARİ DOKULARINDAN İZLER
Nermin SARAL	ÇEREKLERDEKİ GÜZELLİK "TOKAT ELMALISI"
Nermin SARAL Nazmiye AYDIN	GİYSİ TASARIMINDA SHIBORI, KAYTAN VE AHŞAP BASKI ÜÇLEMESİ
Dr. Öğr. Üye. Mehtap DİNÇER	EBLA KENTİNİN TARİHİ KAYNAKLARI HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME
Emine ÇELİKKUT Burhan BUDAK	BİR İTTİHATÇININ PERSPEKTİFİNDEN II. MEŞRUTİYET'İN İLANI: AHMED ZİYA-"MEŞRUTİYET UĞRUNDA"
Burhan BUDAK Emine ÇELİKKUT	MECLİS-İ MEBUSAN'DA ÜÇ SOSYALİST FİĞÜR: KRİKOR ZOHRAP, DİMİTAR VLAHOV, VARTKES SERENGULIAN"
Dr. Öğretim Üyesi Mehmet KAHRAMAN	KAZAKÇA TERİMLERİN ULUSLARARASILIĞI ÜZERİNE
Dr. Öğretim Üyesi Mehmet KAHRAMAN	TÜRKÇE SÖZLÜKLERDE ETİKETLENME DÜZENİ ÜZERİNE
Ahmet KUTLU Dr. Öğr. Üyesi Yavuz ACUNGİL	EĞLENME VE BÜTÜNLEŞME ARACI OLARAK YAZLIK AÇIK HAVA SİNEMALARI: SİVAS KENTİ ÖRNEĞİ

14.03.2020
SATURDAY / 13⁰⁰-15³⁰

SESSION-2/ Hall-2	Head of Session: Doç. Dr. Fatih KONAK
Dr. Öğretim Üyesi Gündüz AKSU KOCATÜRK	TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET ALGISI
Dr. Öğr. Üyesi Umut ÜZAR	KÖMÜR TÜKETİMİ ve EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ: ASYA-PASİFİK ÜLKELERİ İÇİN AMPİRİK BİR DEĞERLENDİRME
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Kendirci	VAR İLE YOK ARASINDA: TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİ GÖZÜYLE TASARRUF
Burcu KÜNTER Prof. Dr. Ahmet ÖZKİRAZ	STRATEJİK PLANLAMA: TOKAT İL ÖZEL İDARESİ ÖRNEĞİ
Ahmet SEL Numan ZENGİN	TURİZM GELİRLERİNİN MEVSİMSEL ARIMA MODELLERİ İLE TAHMİNİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ
Ahmet SEL	BULANIK KÜMELEME YÖNTEMLERİ İLE AVRUPA BÖLGESİ ÜLKELERİNİN ENERJİ DEĞERLERİ BAKIMINDAN İNCELENMESİ
Dr. Öğr. Üyesi Süleyman TEMİZ	GÜNEYDOĞU ASYA'DA ASEAN BÖLGESEL FORUMU'NUN TERÖRE KARŞI İŞBİRLİĞİ GELİŞTİRME FONKSİYONU
Doç. Dr. Fatih KONAK Semra AYAN CİVELEK	HİSSE GERİ SATIN ALIMLARI PİYASA FİYATINI ETKİLER Mİ?: BİST SİNAİ ENDEKSİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA
Doç. Dr. Fatih KONAK Semra AYAN CİVELEK	VERİ ZARFLAMA ANALİZİ VE TOPSİS YÖNTEMİ İLE FİNANSAL PERFORMANS DEĞERLENDİRMESİ: BİST TEKNOLOJİ ENDEKSİ UYGULAMASI
Dr. Aslı YERLİKAYA Erdem KANIŞLI Dr. Doğan BOZDOĞAN	"ÜNİVERSİTELERDE YER ALAN KARIYER UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZLERİ: KARADENİZ BÖLGESİ"

14.03.2020

SATURDAY / 15³⁰-17⁰⁰

SESSION-3/ Hall-1	Head of Session: Prof. Dr. Bozkurt KOÇ
Prof. Dr. Bozkurt KOÇ Arş. Gör. Doğan Güneş TEMLİ Öğr. Gör. Aysu GÜL ŞANLI	ZENOFOBİYİ ANLAMAK
Prof. Dr. Bozkurt KOÇ Öğr. Gör. Aysu GÜL ŞANLI Arş. Gör. Doğan Güneş TEMLİ	SÜRÜCÜLÜĞÜ MESLEK OLARAK YAPANLAR İLE MESLEK OLARAK YAPMAYANLARIN SÜRÜCÜ ÖFKE DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI
Dr. Öğr. Üyesi Kübra BOZDOĞAN	KONAKLAMA VERGİSİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME
Prof. Dr. İlhan Eroğlu Öğr. Gör. Fatih Yeter	CORONA VİRÜS SALGININ KÜRESEL EKONOMİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME
Prof. Dr. İlhan Eroğlu Öğr. Gör. Nalan KANGAL	KALKINMANIN DİNAMİKLERİ VE SOSYAL SERMAYENİN ROLÜ
Emre OKUR Şakire ERBAY ÇETİNKAYA	FİNANSAL RASYOLARIN BIST 50 ENDEKSİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ COPING STRATEGIES TO RESPOND TO COMMONLY ENCOUNTERED ENGLISH-TURKISH TRANSLATION CHALLENGES: A VIGNETTE ANALYSIS FROM FRESHMEN'S PERSPECTIVE
Şakire ERBAY ÇETİNKAYA	CULTURAL DIMENSION OF TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE: FOREIGN STUDENTS' PERSPECTIVES ON CULTURAL ASPECTS, SOURCES, AND METHODS
Şakire ERBAY ÇETİNKAYA	TEACHING READING THROUGH ENGLISH AS AN INTERNATIONAL LANGUAGE (EIL)-ORIENTED LENS: A SAMPLE LESSON PLAN
Mehmet ORHAN	LOJİSTİK İNOVASYONU ETKİLEYEN FAKTÖRLER
Mehmet ORHAN & Filiz ÇOPUROĞLU	İŞKOLİKLİĞİN İLGİLİ KAVRAMLARLA İLİŞKİSİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
Mehmet ORHAN	LOJİSTİK İNOVASYONUN LOJİSTİK İŞLETMELERİNE SUNDUĞU FIRSATLAR

REPUBLIC OF TURKEY

14.03.2020

SATURDAY / 17⁰⁰-18⁰⁰

SESSION-3/ Hall-1	Head of Session: YABANCILAR
Musa MURSAQULİYEV	SHELTERS IN THE KESHİKCHIDAG CAVES COMPLEX azerbaycan
Ahmad İMTİAZ	THE IMPACT OF TECHNOLOGY IN PRIMARY PUBLIC SCHOOLS OF LESS DEVELOPED COUNTRY: PAKISTAN
Abdul-Rahman Balogun Muhammed-Shittu	ACADEMIC INTEGRITY: EXPLORING THE EFFECTS OF THE SECOND LANGUAGE ON ACADEMIC MISCONDUCT OF HIGHER INSTITUTION STUDENTS."
Dr. Ermamat ERGESHOV	KIRGIZİSTAN'DA İLAHİYAT TEMELLİ EĞİTİMDE TEKNOLOJİ KULLANIMI
İsmayıl Babaş oğlu KAZIMOV	"SOSİAL MÜNASİBƏTLƏRİN TÜRKCƏLƏRDƏ TƏZAHÜRÜ

5.İKSAD INTERNATIONAL CONGRESS ON SOCIAL SCINECES
March 13-15, 2020 Tokat, Turkey

CONTENT

CONGRESS ID	I
COMMITTEE	II
PROGRAM	III
CONTENT	IV

ABSTRACTS

Author & Title	No
Alırıza AĞ & Eşref KULOĞLU İŞLETMELERİN FİNANSAL PERFORMANSININ VERİ ZARFLAMA ANALİZİ YÖNTEMİYLE TESPİT EDİLMESİ: BİST ENERJİ PİYASASINDA BİR UYGULAMA	1-2
Elif YAPRAK BAŞARAN KIRSAL MİMARİ MİRASI KORUMAYA YÖNELİK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ BAĞLAMINDA TOKAT TEKNELİ KÖYÜ	3-4
Elif YAPRAK BAŞARAN TOKAT İLİ GELENEKSEL KONUT DOKUSU VE EVLERİ ÜZERİNE İNCELEME	5
Abdulluttalip İŞİDAN İMAM HATİP ORTAOKULLARINDA ARAPÇA ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	6
Abdulluttalip İŞİDAN YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE ŞİİRİN YERİ	7
Fatma TEZEL-ŞAHİN & Betül Kübra ŞAHİN-YONCA TORUNLARINA BAKAN BÜYÜK EBEVEYNLER ÜZERİNE BİR İHTİYAÇ ANALİZİ	8-9
Fatma TEZEL-ŞAHİN& Ramazan SAK& İkbal Tuba ŞAHİN-SAK & Betül Kübra ŞAHİN-YONCA FARKLI BRANŞLARDAN ÖĞRETMEN ADAYLARININ OKUL ÖNCESİ EĞİTİME İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	10-11
Esra KAVCI ÖZDEMİR TOKAT YAZMA DESENLERİNİN İZMİR'DE (20. YÜZYILIN BAŞINDA) ÖZEL BİR KOLEKSİYONDA BULUNAN BAZI YAZMA DESENLERİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI	12
Miray ÇETİN İÇİMİZDEN BİRİ: ÖMER	13
Aytekin KARBEYAZ & Muhammet YILMAZ & Murat KURT 7. SINIF ÖĞRENCİLERİN MATEMATİK KAYGI DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ (SİVAS-YILDIZELİ İLÇESİ ÖRNEĞİ)	14-15
Muhammet YILMAZ & Aytekin KARBEYAZ & Murat KURT SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ARA TATİLİN ÖĞRETİME ETKİSİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ	16-17

5.İKSAD INTERNATIONAL CONGRESS ON SOCIAL SCINECES
March 13-15, 2020 Tokat, Turkey

Öznur ARSLAN İŞLETMELERİN MALİYET YÖNETİM SİSTEMLERİ KULLANIMLARININ VE MALİYET YÖNETİM SİSTEMLERİNE BAKIŞ AÇILARININ ARAŞTIRILMASI: SİVAS İLİ UYGULAMASI	18
İsmail ŞENTÜRK & Mücella BURSAL TÜRKİYE'DE DIŞARIDA YEMEK ALIŞKANLIĞI: HANEHALKI DÜZEYİNDE BELİRLEYİCİLER	19-20
Aygün Kalınbayrak ERCAN ARKEOLOJİK ARAŞTIRMALAR IŞIĞINDA TOKAT VE ÇEVRESİNDE YERLEŞİM TARİHİ	21
Adem KARA OSMANLI VİLAYET SALNAMELERİNE GÖRE İSKİLİP	22-23
Adem KARA OSMANLI VİLAYET SALNAMELERİNE GÖRE OSMANCIK	24-25
Şeyma Zehra SARI BELGRAD ATAŞEMİLİTERİ ABUK AHMED BEY'İN GÖZÜNDEN SİRBİSTAN ORDUSU (1888-1894)	26
Mustafa YALÇINKAYA AİLE HAYATINDAKİ DENGESİZ HARCAMALARIN OLUMSUZ NETİCELERİ	27-29
Mustafa YALÇINKAYA EHL-İ -SÜNNET GELENEĞİNDE İMAN-AMEL- AHLAK İLİŞKİSİ	30-31
Murat SAĞLAMCI & Çetin KAPLAN KAMU YÖNETİMİNDE MODERNİZM VE POSTMODERNİZM	32-33
Tuğba TÜLEGEN FİNANSAL OKURYAZARLIK VE MESLEK YÜKSEK OKULU ÖĞRENCİLERİNİN FİNANSAL OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN ÖLÇÜLMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	34
Merve AKGÜL & Şuayip ÖZDEMİR 4-6 YAŞ GRUBU KUR'AN KURSU EĞİTİMİNİN VELİ VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA DEĞERLENDİRİLMESİ (AMASYA ÖRNEĞİ)	35
Zekai ÖZTÜRK & Zeynep ÇİMEN & Feride DÜŞÜNGÜLÜ ÖZEL HASTANELERDE TOPLAM KALİTE YÖNETİMİ UYGULAMALARINA İLİŞKİN ÇALIŞAN GÖRÜŞLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	36-37
Süleyman TEMİZ GÜNEYDOĞU ASYA'DA ASEAN BÖLGESEL FORUMU'NUN TERÖRE KARŞI İŞBİRLİĞİ GELİŞTİRME FONKSİYONU	38-39
Bozkurt KOÇ & Doğan Güneş TEMLİ & Aysu GÜL ŞANLI ZENOFOBİYİ ANLAMAK	40-41
Bozkurt KOÇ & Aysu GÜL ŞANLI & Doğan Güneş TEMLİ SÜRÜCÜLÜĞÜ MESLEK OLARAK YAPANLAR İLE MESLEK OLARAK YAPMAYANLARIN SÜRÜCÜ ÖFKE DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI	42-43
Hadiye KILIÇ TOKAT SERAMİKLERİ ÜRETİMİNDE SON USTALARDAN "LÜTFÜ BİZ"	44
Enver BAYRAM İBN HALDUN'UN NÜBÜVVET ANLAYIŞI (MUKADDİME BAĞLAMINDA)	45-46

5. İKSAD INTERNATIONAL CONGRESS ON SOCIAL SCINECES
March 13-15, 2020 Tokat, Turkey

Erkan GÜNEŞDOĞDU & Şuayip ÖZDEMİR DİN EĞİTİMİ AÇISINDAN KUR'AN VE HADİSLERDEKİ ANALOJİK ÜSLUP	47-48
Mehmet SAĞIR & Fatih EKİCİ ÖRGÜTLERDE PSİKOLOJİK SÖZLEŞME VE DUYGUSAL EMEK: SANAYİ İŞLETMELERİ ÖRNEĞİ	49-50
Mehmet SAĞIR & Fatih EKİCİ PSİKOLOJİK SÖZLEŞME, ROL ÇATIŞMASI VE ROL BELİRSİZLİĞİ VE DUYGUSAL EMEK ARASINDAKİ ETKİLEŞİM	51-52
Nilüfer RÜZGAR ADLİYE ÇALIŞANLARININ ÖRGÜT KÜLTÜRÜNE İLİŞKİN ALGILARI: BURSA ADLİYESİ ÖRNEĞİ	53-54
Nedim DİKMEN REGRESYON MODELLERİNDE OTOKORELASYON SORUNLARI	55-56
Özge MAVİŞ SEVİM ÖZEL OKUL ÖĞRETMENLERİNİN KURUMLARINDAKİ KARAR ALMA SÜREÇLERİNE VE BU SÜREÇLERE KATILIMDA ÖZERKLİK DÜZEYLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ	57
Pınar ÜLGEN & Banu ÇETİN ÜNAL ORTA ÇAĞ ALMANYA'SININ UNUTULAN BİLGE KADINI: GANDERSHEİM'Lİ HROTSVİT	58-59
Pınar ÜLGEN & Banu ÇETİN ÜNAL ORTA ÇAĞ ALMANYA'SINDA BESLENME KÜLTÜRÜ	60
Pınar ÜLGEN & Gülnur ÖZER PROVISORS VE PRAEMUNIRE YASALARI ÇERÇEVESİNDE TAHT VE PAPALIK İLİŞKİLERİ	61-62
Pınar ÜLGEN & Gülnur ÖZER ORTA ÇAĞ İNGİLTERE'SİNDEKİ BATIL İNANÇLAR HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME	63-64
Serap BARIŞ & Serap ORUÇ TİCARİ KÜRESELLEŞME VE VERGİ GELİRİ İLİŞKİSİ: GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELER İÇİN BİR ANALİZ	65
Z. Deniz UYAN ORKESTRA/ODA MÜZİĞİ DERSİ İLE BİREYSEL ÇALGI DERSİ ARASINDAKİ İLİŞKİLERİNİN İNCELENMESİ	66-67
Mutlu SESLİ MODERNİTE VE DİN İLİŞKİSİNİ YENİDEN OKUMAK	68
Fahri HOŞAB HZ. PEYGAMBER'İN BEYAN ETTİĞİ VE UYGULADIĞI HUKUKİ PRENSİPLER	69
Alperen Timuçin SÖNMEZ ERBAA DESTİNASYONU EKOTURİZM POTANSİYELİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA	70-71
Fahri DAĞI TÜRKİSTAN ŞAMANLARINDAN ANADOLU HALAY BAŞLARINA	72-73
Fahri DAĞI	74-75

5. İKSAD INTERNATIONAL CONGRESS ON SOCIAL SCINECES
March 13-15, 2020 Tokat, Turkey

GÂVUR DAĞI (CEBEL-İ BEREKET) TÜRKMEN MASALLARINDA OLAĞANÜSTÜ VARLIKLAR	
Mehtap DİNÇER EBLA KENTİNİN TARİHİ KAYNAKLARI HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME	76
Ahmet YILDIZ ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN MATEMATİK EĞİTİMİ İLE İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİNİN İNCELENMESİ	77-78
Ahmet YILDIZ ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN SINIF İÇİ OLUMSUZ DAVRANIŞLARINA YÖNELİK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	79-80
Büşra KESİCİ & Yasemin Asu ÇIRPICI OBEZİTENİN İKTİSADİ BELİRLEYİCİLERİ	81
Cem ANGIN YAPISAL-İŞLEVSEL DÖNÜŞÜMDE YENİ SİSTEMİN YENİ DÜZENLEYİCİ ARACI: CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMELERİ	82-83
Sabri DEMİRCİ İSRÂ SÛRESİ 22-40. ÂYETLERDE GEÇEN DİNÎ VE AHLÂKÎ BUYRUKLARIN TEVRAT'TA GEÇEN ON EMİR İLE KARŞILAŞTIRILMASI	84-85
Sabri DEMİRCİ İSVEÇLİ KUR'ÂN ÇEVİRMENİ MUHAMMED KNUT BERNSTRÖM VE "KORANENS BUDSKAP " İSİMLİ KUR'ÂN MEÂLİ	86
Mehmet DEMİR & Nazik KARADAĞ & Muhammed Said ALICI MUHASEBE ALANINDA HATA, HİLE VE MANİPÜLASYON ÜZERİNE YAZILMIŞ MAKALELERİN BİBLİYOGRAFİK ANALİZİ (2009-2018 Yılları Arası)	87
Mehmet DEMİR & Muhammed Said ALICI & Nazik KARADAĞ ÖĞRENCİLERİN MUHASEBE MESLEK ETİĞİ ALGISI: SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ İİBF ÖRNEĞİ	88
Esmâ Nur ÖNDER & Ayşegül GÜN ORTAÖĞRETİM DÖNEMİ ÖĞRENCİLERİNİN DİN EĞİTİMİNDE AKRAN İLİŞKİLERİNİN ROLÜ (AMASYA ÖRNEĞİ)	89
Ash Cansın DOKER & Ünal GÜLHAN ALTIN FİYATLARININ FİNANSAL VE EKONOMİK BELİRLEYİCİLERİ: TÜRKİYE ÜZERİNE BİR UYGULAMA	90
Ünal GÜLHAN & Ash Cansın DOKER TÜRKİYE'DE SERMAYE AKIŞLARI "KAÇIŞ" MI?	91
Salih BARIŞIK & Engin DURSUN TÜRKİYE'DE EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ İLE ALTIN FİYATLARI VE DÖVİZ KURU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ANALİZİ	92
Öznur ÖZBEK & Mahmut ÖZBEK & Prof. Dr. Rüştü YAYAR E-DEVLET VE TÜRKİYE UYGULAMALARI KAPSAMINDA 'VEDOP' PROJESİ	93-94
Öznur ÖZBEK & Mahmut ÖZBEK & Rüştü YAYAR TÜRKİYE'DE KADIN GİRİŞİMCİLİĞİ: GİRİŞİMCİ KADINLARA SAĞLANAN TEŞVİKLER ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	95-96
Rüştü YAYAR & Furkan Giray DİNÇ TÜKETİCİ SATIN ALMA DAVRANIŞLARININ BİREYSEL FAKTÖRLER AÇISINDAN İNCELENMESİ: TOKAT MERKEZ İLÇE ÖRNEĞİ	97

5.İKSAD INTERNATIONAL CONGRESS ON SOCIAL SCINECES
March 13-15, 2020 Tokat, Turkey

Rüştü YAYAR & Furkan Giray DİNÇ ANTİK ÇAĞDA YAŞAMIŞ YUNAN DÜŞÜNÜRLERİN İKTİSADİ GÖRÜŞLERİ ÜZERİNE; GENEL BİR BAKIŞ	98-99
Salih BARIŞIK & Kubilay ERGEN BOTSWANA MUCİZESİ BİR DOĞAL KAYNAK MUCİZESİ Mİ?	100
Rüştü YAYAR & Berrak TEKGÜN NÖROEKONOMİNİN KARAR ALMA SÜRECİNE ETKİSİ	101-102
Gülistan ERDAL & Melike TEKİN & Esmâ UZAN KIRSALDAN KENTE GÖÇ HAREKETLERİNİN NÜFUSUN CİNSİYET, YAŞ VE EĞİTİM FAKTÖRLERİNE ETKİSİ TOKAT İLİ ÖRNEĞİ	103
Gülistan ERDAL & Esmâ UZAN & Melike TEKİN BİR ENERJİ BİTKİSİ OLARAK KENEVİRİN DÜNYA EKONOMİSİNDEKİ YERİ VE TÜRKİYE'NİN PAYI	104
Feride Betül YILMAZ & Hüseyin BAŞDEMİR TOPLU KONUTLARDA KULLANICI MEMNUNİYETİNİN İNCELENMESİ, TOKAT TOKİ ÖRNEĞİ	105
M. Ozan UYAN KLASİK ARMONİ İÇERİKLİ DERSLERDE KULLANILMAK ÜZERE GELİŞTİRİLEN BİR "ARMONİK ÇÖZÜMLEME DEĞERLENDİRME SİSTEMİ"	106-107
Burcu DURMUŞ OKUL ÖNCESİ FEN EĞİTİMİNDE ALTERNATİF BİR YAKLAŞIM: SINIF DIŞI EĞİTİM	108
Burcu DURMUŞ CANLI CANSIZ VARLIKLAR TEMASINA YÖNELİK SINIF DIŞI FEN ETKİNLİĞİNİN 6 YAŞ ÇOCUKLARINDA BİLİŞSEL GELİŞİME KATKISININ İNCELENMESİ	109
Şenol YAVUZ & Murat ÇAKAN & Berna GÜR MİLLİ EĞİTİMDE GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERDE TÜKENMİŞLİK SENDROMUNUN İNCELENMESİ: ÇORUM ÖRNEĞİ	110
Murat ÇAKAN & Şenol YAVUZ ÜNİVERSİTELERDEKİ İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KONUSUNDAKİ RİSK FAKTÖRLERİNİN ÖNEM DERECELERİNE GÖRE SIRALANMASI: HİTİT ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ	111
Ahmet SEL & Zafer YILDIZ EZBERCİ ÖĞRENMEYE KARŞI ALTERNATİF UYGULAMA VE KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ	112
Songül ÖZEL HÜSN'Ü AŞK ADLI MESNEVİDE ANLATILAN PEYGAMBERLER	113-114
Mehmet Ali POLAT TARIMSAL KREDİLERİN EKONOMİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ	115
Beyzanur SİLAHLI & Ecem ARGU & Muhammed Fatih İŞIKMAN & Doğan BOZDOĞAN TÜRKİYE' DE YENİ BİR VERGİ: DİJİTAL HİZMET VERGİSİ	116-117
Ecem ARGU & Muhammed Fatih İŞIKMAN & Beyzanur SİLAHLI & Doğan BOZDOĞAN TÜM YÖNLERİYLE DEĞERLİ KONUT VERGİSİ	118-119

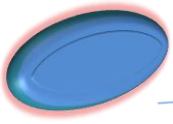

5. İKSAD INTERNATIONAL CONGRESS ON SOCIAL SCINECES
March 13-15, 2020 Tokat, Turkey

Muhammed Fatih IŞIKMAN, Beyzanur SİLAHLI, Ecem ARGU, Doğan BOZDOĞAN TÜRKİYE'DE KONAKLAMA VERGİSİ VE UYGULANABİLİRLİĞİ	120-121
Nazmiye AYDIN TRABZON'DA YAZMACI (ÇÖMBERÇİ) AİLELER, BASKI KALIPLARI VE ÇÖMBERLERİ	122-123
Nazmiye AYDIN & Nermin SARAL AHŞAP BASKILARDA TARİHİ TRABZON MİMARİ DOKULARINDAN İZLER	124-125
Nermin SARAL & Nazmiye AYDIN GİYSİ TASARIMINDA SHIBORI, KAYTAN VE AHŞAP BASKI ÜÇLEMESİ	126
Emine ÇELİKKUT & Burhan BUDAK BİR İTTİHATÇININ PERSPEKTİFİNDEN II. MEŞRUTİYET'İN İLANI: AHMED ZİYA-“MEŞRUTİYET UĞRUNDA”	127
Emine ÇELİKKUT & Burhan BUDAK MECLİS-İ MEBUSAN'DA ÜÇ SOSYALİST FİĞÜR: KRİKOR ZOHRAP, DİMİTAR VLAHOV, VARTKES SERENGULIAN	128
Mehmet KAHRAMAN KAZAKÇA TERİMLERİN ULUSLARARASILIĞI ÜZERİNE	129-130
Mehmet KAHRAMAN TÜRKÇE SÖZLÜKLERDE ETİKETLENME DÜZENİ ÜZERİNE	131-132
Ahmet KUTLU & Yavuz ACUNGİL EĞLENME VE BÜTÜNLEŞME ARACI OLARAK YAZLIK AÇIK HAVA SİNEMALARI: SİVAS KENTİ ÖRNEĞİ	133-134
Mehmet KENDİRCİ VAR İLE YOK ARASINDA: TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİ GÖZÜYLE TASARRUF	135-136
Gündüz AKSU KOCATÜRK TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET ALGISI	137-138
Umut ÜZAR KÖMÜR TÜKETİMİ ve EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ: ASYA-PASİFİK ÜLKELERİ İÇİN AMPİRİK BİR DEĞERLENDİRME	139
Burcu KÜNTER & Ahmet ÖZKİRAZ STRATEJİK PLANLAMA: TOKAT İL ÖZEL İDARESİ ÖRNEĞİ	140
Ahmet SEL & Numan ZENGİN TURİZM GELİRLERİNİN MEVSİMSEL ARIMA MODELLERİ İLE TAHMİNİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ	141
Ahmet SEL BULANIK KÜMELEME YÖNTEMLERİ İLE AVRUPA BÖLGESİ ÜLKELERİNİN ENERJİ DEĞERLERİ BAKIMINDAN İNCELENMESİ	142
Fatih KONAK & Semra AYAN CİVELEK HİSSE GERİ SATIN ALIMLARI PİYASA FİYATINI ETKİLER Mİ?: BİST SİNAİ ENDEKSİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA	143-144
Fatih KONAK & Semra AYAN CİVELEK VERİ ZARFLAMA ANALİZİ VE TOPSİS YÖNTEMİ İLE FİNANSAL PERFORMANS DEĞERLENDİRMESİ: BİST TEKNOLOJİ ENDEKSİ UYGULAMASI	145-146

5.İKSAD INTERNATIONAL CONGRESS ON SOCIAL SCINECES
March 13-15, 2020 Tokat, Turkey

Dr. Aslı YERLİKAYA & Erdem KANIŞLI & Doğan BOZDOĞAN ÜNİVERSİTELERDE YER ALAN KARIYER UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZLERİ: KARADENİZ BÖLGESİ	147
Kübra BOZDOĞAN KONAKLAMA VERGİSİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	148-149
İlhan EROĞLU & Nalan KANGAL KALKINMANIN DİNAMİKLERİ VE SOSYAL SERMAYENİN ROLÜ	150
İlhan EROĞLU & Nalan KANGAL CORONA VİRÜS SALGININ KÜRESEL EKONOMİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME	151
Emre OKUR FİNANSAL RASYOLARIN BIST 50 ENDEKSİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	152
Şakire ERBAY ÇETİNKAYA COPING STRATEGIES TO RESPOND TO COMMONLY ENCOUNTERED ENGLISH-TURKISH TRANSLATION CHALLENGES: A VIGNETTE ANALYSIS FROM FRESHMEN'S PERSPECTIVE	153
Şakire ERBAY ÇETİNKAYA CULTURAL DIMENSION OF TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE: FOREIGN STUDENTS' PERSPECTIVES ON CULTURAL ASPECTS, SOURCES, AND METHODS	154
Şakire ERBAY ÇETİNKAYA TEACHING READING THROUGH ENGLISH AS AN INTERNATIONAL LANGUAGE (EIL)-ORIENTED LENS: A SAMPLE LESSON PLAN	155
Musa MURSAQULİYEV KEŞİKÇİDAĞ MAĞARALAR KOMPLEKSİNDƏ SIĞINACAQ MƏSKƏNLƏRİ SHELTERS IN THE KESHIKCHIDAG CAVES COMPLEX	156
Ahmad IMTIAZ THE IMPACT OF TECHNOLOGY IN PRIMARY PUBLIC SCHOOLS OF LESS DEVELOPED COUNTRY: PAKISTAN	157
Abdul-Rahman Balogun Muhammed-Shittu ACADEMIC INTEGRITY: EXPLORING THE EFFECTS OF THE SECOND LANGUAGE ON ACADEMIC MISCONDUCT OF HIGHER INSTITUTION STUDENTS	158
İsmayıl Babaş oğlu KAZIMOV SOSIAL MÜNASİBƏTLƏRİN TÜRKCƏLƏRDƏ TƏZAHÜRÜ	159
Ermamat ERGESHOV KIRGIZİSTAN'DA İLAHİYAT TEMELLİ EĞİTİMDE TEKNOLOJİ KULLANIMI	160-161
Mehmet ORHAN LOJİSTİK İNOVASYONU ETKİLEYEN FAKTÖRLER	162
Mehmet ORHAN & Filiz ÇOPUROĞLU İŞKOLİKLİĞİN İLGİLİ KAVRAMLARLA İLİŞKİSİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	163
Mehmet ORHAN LOJİSTİK İNOVASYONUN LOJİSTİK İŞLETMELERİNE SUNDUĞU FIRSATLAR	164

**İŞLETMELERİN FİNANSAL PERFORMANSININ VERİ ZARFLAMA ANALİZİ
YÖNTEMİYLE TESPİT EDİLMESİ: BİST ENERJİ PİYASASINDA BİR
UYGULAMA**

Dr. Öğr. Üyesi Alırza AĞ
Bayburt Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Eşref KULOĞLU
Bayburt Üniversitesi

ÖZET

Ekonomik ve sosyal kalkınmanın gerçekleştirilmesinde önemli faktörlerden birisi enerjidir. Özellikle son yıllarda hızlı nüfus artışı ve sanayileşmeye bağlı olarak enerjiye olan ihtiyaç giderek artmıştır. Küresel rekabet ortamında işletmelerin hayatta kalabilmeleri ve tatmin edici bir kâr marjı elde edebilmeleri için kaynakları etkin bir biçimde kullanmaları, minimum girdi ile maksimum çıktı elde etmeleri ve maliyetleri minimum seviyeye çekerek etkin bir biçimde kontrol etmeleri gerekmektedir. Bu doğrultuda işletmelerde yapılacak olan etkinlik analizi küresel rekabet ortamında gerek işletmelerin performanslarının değerlendirilmesinde gerekse konularının belirlenmesinde önem arz etmektedir.

Bu doğrultuda yapılan çalışmanın amacı, Veri Zarflama Analizi (VZA) yöntemi ile 2019 yılında Borsa İstanbul (BİST)'da enerji piyasasında işlem gören şirketlerinin finansal performanslarını bir diğer ifade ile etkinliklerini ölçmektir. Bu amaç doğrultusunda, VZA yönteminin çıktı odaklı Charnes-Cooper-Rhodes (CCR) modeli ile 8 şirketin etkinliği finansal tablolarından elde edilen 2 girdi ve 4 çıktı faktörü kullanılarak ölçülmüştür. Çalışma sonucunda enerji piyasasında faaliyet gösteren 5 şirket etkin bulunmuştur. Son olarak, etkin olmayan şirketlerin etkinlik düzeylerini artırabilmeleri için referans almaları gereken şirketler belirlenmiş olup girdi ve çıktı değişkenleri ile ilgili gerekli potansiyel iyileştirme oranları tespit edilmiştir.

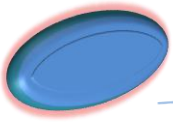
Anahtar Kelimeler: Enerji Şirketleri, Finansal Performans, Veri Zarflama Analizi

**DETERMINATION OF FINANCIAL PERFORMANCE OF COMPANIES BY DATA
ENVELOPMENT ANALYSIS: AN APPLICATION IN BIST ENERGY MARKET**

ABSTRACT

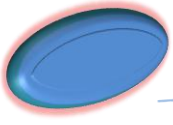
One of the important factors in the realization of economic and social development is energy. Especially in recent years due to rapid population growth and industrialization, the need for energy has gradually increased. In order to survive and achieve a satisfactory profit margin in a globally competitive environment, companies need to use resources effectively, achieve maximum output with minimum input, and effectively control costs by minimizing costs. In this respect, efficiency analysis to be conducted in enterprises is important both in evaluating the performance of enterprises and determining their position in the global competition environment.

The purpose of this study is to measure financial performance of companies listed on Borsa İstanbul (BİST) in 2019 by using Data Envelopment Analysis (DEA). For this purpose, the

efficiency of 8 companies with the output-oriented Charnes-Cooper-Rhodes (CCR) model of DEA method was measured by using 2 input and 4 output factors obtained from financial statements. As a result of the study, 5 companies operating in the energy market were found to be effective. Finally, the companies that should be referenced in order to increase the efficiency levels of ineffective companies were identified and the necessary potential improvement rates related to input and output variables were determined.

Keywords: Energy Companies, Financial Performance, Data Envelopment Analysis

**KIRSAL MİMARİ MİRASI KORUMAYA YÖNELİK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
BAĞLAMINDA TOKAT TEKNELİ KÖYÜ**

Elif YAPRAK BAŞARAN
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

Günümüzde kırsal mimari mirasa olan ilgi gün geçtikçe artmakta, kırsal mirasın korunmasına dair çalışmalar yoğunlaşmaktadır. Bu ilginin en önemli sebeplerinden biri, yakın çevreden elde edilen en çok ve zahmetsiz bulunabilen malzeme ile en efektif, uygun ve ekonomik çözümlerin sağlanması ve ihtiyaca binaen yapıların inşasıdır.

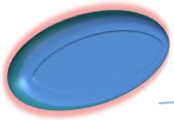
Kırsal mimari mirasın korunması ve yaşatılması için bölgenin canlandırılması önem arz etmektedir. Bu bağlamda turizmin kırsal kalkınmaya etkisi yadsınamayacak derecede önemlidir. Günümüzde kırsal turizme dayalı kalkınma, kırsal girişimcilerin varlığıyla birlikte daha iyi çalışır ve kırsal alanlarda tarımla geçinen insanlara ikincil bir gelir kaynağı sağlar. Ayrıca kırsal alanlar turistlere, etnik ve coğrafi karakterinden, tarihinden, farklı kültüründen ve kırsal doğasından kaynaklanan gizemli bir çekicilik sunmaktadır. Çünkü hızla ilerleyen kentleşme dinamiğinin oluşturduğu kimliksizleşme, kültürel kimliğin kaybolması, kentlerdeki bireylerin herkesleşmesi sonucunda, toplumda kültürel etkinliklere merak oluşmuştur. Böylece alternatif olarak hızla gelişen kırsal kültür turizmi sıkça tercih edilmeye başlanmıştır. Kırsal turizmde, istenilen otantikliğin sunulmasında ve kültüre merakın giderilmesinde yörenin kültürü devreye girmektedir. Kırsal alana gelecek olan turistler, kırsal turizm bölgesinde uygulanan geziler, ürün toplamacılığı vb. faaliyetler dışında o bölgenin dilini, folklorunu, kıyafetini ve geleneksel yemeklerini de merak etmektedir. Bu bağlamda bildiride söz konusu olan köy Tokat Merkez ilçesine bağlı bir Çerkes Köyü olan Tekneli Köyü incelenerek gün geçtikçe belgelenmeden kaybolmaya devam eden, pek çoğu kullanım dışı kaldığı için yıpranma sürecinde veya harap durumda bulunan kırsal yapıların gelecek kuşaklara aktarımını sağlayacak sürdürülebilir ve çevreci koruma müdahalelerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tokat, kırsal mimari miras, kırsal turizm, kırsal kalkınma

**TOKAT TEKNELİ VILLAGE IN THE CONTEXT OF THE SOLUTION
PROPOSALS FOR RURAL ARCHITECTURAL HERITAGE PROTECTION**

ABSTRACT

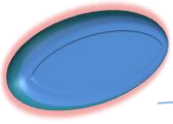
Today, the interest in rural architectural heritage is increasing day by day, and studies on conservation of rural heritage are intensifying. One of the most important reasons for this interest is the provision of the most effective, convenient and economical solutions with the most available and effortless materials obtained from the close environment, and the construction of buildings based on the need.

It is important to revive the region for the protection and survival of the rural architectural heritage. In this context, the impact of tourism on rural development is undeniably important. Today, rural tourism development works better with the presence of rural entrepreneurs and provides a secondary source of income for people living in agriculture in rural areas. In addition, rural areas offer tourists a mysterious attraction that originates from their ethnic and geographical character, history, different culture and rural nature. Because as a result of the unidentification of the urbanization dynamics that progressed rapidly, the loss of cultural identity, and the individualization of the individuals in the cities, cultural activities in the society have developed curiosity. Thus, the rapidly developing rural cultural tourism started to be preferred frequently. In rural tourism, the culture of the region comes into play in presenting the desired authenticity and eliminating the curiosity of culture. Tourists who will come to the rural area, excursions applied in rural tourism region, product aggregation, etc. Apart from the activities, he also wonders the language, folklore, clothing and traditional dishes of that region.

In this context, Tekneli Village, which is a Circassian Village of Tokat Merkez district, which is the subject of the declaration, is examined and it is aimed to develop sustainable and environmental protection interventions that will continue to disappear without documenting, and that will ensure the transfer of rural buildings to the next generations, as many of them are out of use.

Keywords: Tokat, rural architectural heritage, rural tourism, rural development

TOKAT İLİ GELENEKSEL KONUT DOKUSU VE EVLERİ ÜZERİNE İNCELEME

Elif YAPRAK BAŞARAN
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

Tokat tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış Anadolu'nun önemli yerleşim merkezleri arasında yer alır. Tokat'ın tarih boyunca değişik devletlerin egemenliğinde olması şehirdeki yapıların da mimari açıdan farklı karakterlerde olmasını sağlamıştır. Ancak, bu tarihi eserlerin bir kısmı doğal afetlerden, bir kısmı ise ihmalkârlık yüzünden günümüze ulaşamamıştır. Tokat ili sınırları içerisinde bulunan ve birçoğu özel mülkiyette olup, geleneksel Anadolu konut yapılarından günümüze ulaşabilenler, oldukça yıpranmış ve değişikliklere uğramış durumdadır. Bu çalışma kapsamında, Tokat Merkez ve Niksar İlçelerinde sit alanı içerisindeki 13 geleneksel konutta incelemeler yapılarak; evlerin kat sayıları, yapım sistemleri, plan şemaları, arsa-yapı ilişkisi, yapıya giriş, cephe özellikleri, plan elemanları, mimari elemanlar, malzeme kullanımı açısından incelenerek elde edilen sonuçlar sunulmuştur.

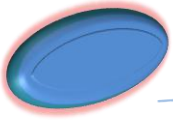
Anahtar kelimeler: Tokat, koruma, restorasyon, tipoloji, karşılaştırmalı çalışma.

A STUDY OF THE TRADITIONAL CITY PATTERN AND HOUSES OF TOKAT

ABSTRACT

Tokat has been a major settlement area in Anatolia that hosted many civilizations throughout the history. The dominion of Tokat by various States throughout the history resulted in the variation in the architectural character of the buildings within the city. However, some of these structures have not survived to our day due to natural disasters or neglect. The surviving traditional houses in Tokat province, most of which are under private ownership, have worn out or undergone changes. Within the scope of this study, 13 traditional houses in Tokat center and Niksar were investigated in terms of the number of building storeys, construction systems, plan types, plot-building relations, entrances, façade characteristics, plan elements, architectural members, and material use. Finally, the results of this investigation are presented.

Keywords: Tokat, preservation, restoration, typology, comparative study.

İMAM HATİP ORTAOKULLARINDA ARAPÇA ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Arş. Gör. Dr. Abdulmuttalip İŞİDAN
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

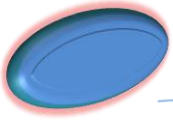
ÖZET

Dünyada yirmi üç ülkede dört yüz elli milyon kişi tarafından konuşulan Arapça dünyada en çok konuşulan diller arasında yer almakta olup Birleşmiş Milletler 'in resmi dilleri arasındadır. Hem Türkiye'nin Arap ülkeleriyle olan ilişkilerinin gelişmesi hem de İslam dinin temel kaynaklarının Arapça olması nedeniyle Türkiye'de Arapça öğretimi büyük önem arz etmektedir. Türkiye'de Arapça öğretimi ilkökul, ortaokul, lise ve üniversite düzeyinde yapılmaktadır. İmam-Hatip ortaokul ve liselerinde zorunlu olan Arapça dersi diğer okullarda 2.sınıftan başlayarak seçmeli olarak yer almaktadır. Yükseköğretim düzeyinde ise Arap Dili ve Edebiyatı, Arapça Öğretmenliği, Arapça Mütercim Tercümanlık bölümlerinin yanı sıra İlahiyat fakültelerinde Arapça öğretimi yapılmaktadır.

Ortaokul müfredatında seçmeli ders olarak yer alan Arapça dersi İmam Hatip Ortaokulları müfredatında zorunlu ders olarak yer almakta olup Arapça dersi dört yıllık ortaokul eğitimi süresince ikişer saat olarak verilmektedir. Müfredatı Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan İmam Hatip Ortaokulu Arapça dersinin kitapları da yine Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen bir komisyon tarafından hazırlanmaktadır. Bu çalışmada ise İmam Hatip Ortaokullarında Arapça öğretiminde karşılaşılan sorunlar ele alınacak olup bu sorunlara ilişkin çözüm önerileri sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil, Arapça Öğretimi, İmam Hatip Ortaokulu

YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE ŞİİRİN YERİ

Arş. Gör. Dr. Abdulmuttalip İŞİDAN
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

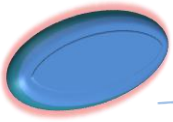
ÖZET

Yabancı dil öğretiminde yeni yöntemler arayışı tarih boyunca devam etmiştir. Bu çerçevede yabancı dil öğretimini daha etkin hale getirmek amacıyla tarih boyunca yeni yöntem ve teknik geliştirilmiş ve kullanılmıştır. Geliştirilen her bir yeni yöntem diğer yöntemin eksliğini kapatmak amacıyla geliştirilmiştir. Bu çerçevede edebi türler yoluyla da yabancı dil öğretimi yapılmaktadır. Şiir, hikâye, roman ve drama gibi edebi türler dil öğretimi için zengin bir dil kaynağına sahip olmasından dolayı dil öğretiminde önemli bir yere sahiptir.

Yabancı dil öğretiminde ilgili dilin kültürünü yansıtan edebi türlerin kullanılması dili canlı ve etkin hale getirmektedir. Çünkü edebi türler aracılığıyla yapılan dil öğretimi, yabancı dil öğretiminde kazandırılması hedeflenen dört temel beceri olan dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerilerinin gelişmesine katkı sağlayacaktır.

Bu çalışmamızda yabancı dil o öğretiminde edebi türlerden biri olan şiirin yeri ele alınacak ve öğrencilerin dil becerilerini geliştirmelerine nasıl katkı sağlayacağına yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil öğretimi, Şiir, Edebiyat

**TORUNLARINA BAKAN BÜYÜK EBEVEYNLER ÜZERİNE BİR İHTİYAÇ
ANALİZİ**

Prof. Dr. Fatma TEZEL-ŞAHİN
Gazi Üniversitesi

Öğr. Gör. Betül Kübra ŞAHİN-YONCA
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

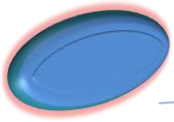
Günümüzde farklı sebeplerden dolayı ebeveynlerin çocuklarına gün içerisinde bakım veremediği durumlar ortaya çıkmaktadır. Örneğin, toplum yapısının değişmesi sonucunda anneler de iş hayatına atılmış, uzun çalışma saatleri çocukların uygun şekilde bakılması ihtiyacını doğurmuştur. Ebeveynler, rahatsızlık gibi özel durumları nedeniyle çocuklarına tam zamanlı bakım verememeleri halinde daha ekonomik ve daha güvenli olduğunu düşündükleri birtakım çözümlere yönelmişlerdir. Bu durumda torunlarına bakım verme işini büyük ebeveynler üstlenmiştir. Bu bakım, eskiden büyük ailelerde var olan, torunla ilgilenme rolünden farklı bir durumdur. Çünkü burada anne-baba ile çocuklardan oluşan bir çekirdek aile ve bu çekirdek aileden farklı bir hayatı olan büyük ebeveynlerden söz edilmektedir. Bu nedenle de, büyük ebeveynin tam zamanlı olarak çocuklarıyla yaşamadığı, annenin ve babanın olmadığı yerde torununa bakım verdiği bir rol söz konusudur. Bir başka ifadeyle, yüklenen bu rolle birlikte büyük ebeveynler için aile içinde torunlarla geçirilen zaman, kendi çocuklarından uzun zaman sonra yeniden çocuklarla ilgilenmek, onların bakımını üstlenmek anlamına gelmektedir. Bu durum, birtakım ihtiyaçları beraberinde getirmektedir. Bu nedenle bu çalışmada, torunlarına bakmak durumunda olan büyük ebeveynlerin hangi konularda desteğe ve iyileştirmeye ihtiyaç duyduklarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın katılımcılarını 18'i büyükanne, 7'si büyükbaba olmak üzere toplam 25 büyük ebeveyn oluşturmaktadır. Çalışmanın verisi, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış bir görüşme formu ile toplanmıştır. Veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiş ve çalışmanın sonucunda, büyük ebeveynlerin çoğunluğunun torunlarına isteyerek baktıkları ortaya çıkmıştır. Çalışmanın diğer bulguları 5.İKSAD Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi'nde sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Büyük ebeveyn, Torun, Bakım.

**A NEEDS ASSESSMENT IN GRANDPARENTS WHO CARE FOR THEIR
GRANDCHILDREN**

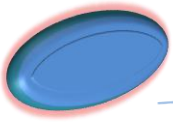
ABSTRACT

Nowadays, some situations in which parents cannot care for their children during the day because of some reasons arise. For example, as a result of the change in the social structure, mothers have also begun to work and long working hours have created the need to take care of children properly. Moreover, when parents cannot provide full-time care to their children because of their special conditions such as illness, they prefer some solutions which they consider as more economical and safer. In this case, grandparents take the role in caring for their grandchildren. At this point, caring for their children is a different role which they had in

old extended families because now, there is a nuclear family consisting of parents and children and grandparents have a different life from this nuclear family. Therefore, according to her/his new role, grandparent does not live with their children full-time and care for their grandchildren when/where their parents are not with them. In other words, with this role, spending time with grandchildren in family means grandparents –after a long time when they cared for their own children- will look after their grandchildren. It will also cause that some needs arise. Therefore, this study aimed to determine about what grandparents who cared for their grandchildren needed support and enhancement. Participants consisted of 25 grandparents; 18 grandmothers and 7 grandfathers. The data was collected with a semi-structured interview protocol developed by the researchers and analyzed through content analysis. Analysis showed that most of grandparents cared for their grandchildren voluntarily. Findings of the study will be presented in 5th IKSAD International Congress on Social Sciences.

Keywords: Grandparents, Grandchild, Care.

FARKLI BRANŞLARDAN ÖĞRETMEN ADAYLARININ OKUL ÖNCESİ EĞİTİME İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Prof. Dr. Fatma TEZEL-ŞAHİN
Gazi Üniversitesi

Doç. Dr. Ramazan SAK
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Doç. Dr. İkbal Tuba ŞAHİN-SAK
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Öğr. Gör. Betül Kübra ŞAHİN-YONCA
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

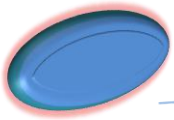
Okul öncesi eğitim, çocuğun gerek ailede gerekse okulda edindiği eğitim deneyimlerini kapsayan, çocuğu ilkökula hazırlayan önemli bir süreçtir. Bu süreç, bireyin akademik başarılarını ve farklı gelişim becerilerini desteklemekte, uzun vadede hem çocuğa hem de topluma olumlu etkiler sunmaktadır. Örneğin, çocukların, yaratıcı, üretici, verimli ve potansiyellerini en iyi şekilde kullanabilen bireyler olarak yetişmelerini sağlamaktadır. İlkokula hazırlık için önemli bir süreç olan okul öncesi eğitim, dezavantajlı durumda olan çocukların da okula hazırlıkla ilgili eksiklerinin giderilmesine yardımcı olmakta, okuma ve matematik becerileri gibi çocuğun ileriki eğitim yaşamını doğrudan etkileyecek birtakım becerileri kazanmasına destek olmaktadır. Alan yazında okul öncesi eğitim almış çocukların ileriki eğitim kademelerinde bu eğitimi almamış çocuklara kıyasla daha başarılı oldukları vurgulanmıştır. Bu nedenle de, okul öncesi eğitimde okullaşma oranının artırılması önemli bir ihtiyaçtır. Bu süreçte, eğitimin en etkin paydaşlarından biri olan öğretmenlerin okul öncesi eğitime ilişkin görüşlerinin, okul öncesi eğitimin gerekliliğinin toplum tarafından benimsenmesinde önemli bir rol oynayacağı düşünülmektedir. Bu nedenle bu çalışmanın amacı, farklı branşlardan öğretmen adaylarının okul öncesi eğitime ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Çalışmanın katılımcılarını eğitim fakültelerinin çeşitli bölümlerinde eğitimlerine devam etmekte olan 50 öğretmen adayı oluşturmuştur. Çalışmanın verisi, araştırmacılar tarafından geliştirilen, üçü kişisel bilgilere, altısı ise katılımcıların görüşlerini öğrenmeye yönelik olmak üzere dokuz soruluk yarı yapılandırılmış bir görüşme formu ile toplanmıştır. Veri analizi için içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın bulguları 5.İKSAD Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi'nde sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Öğretmen Adayları, Görüş.

THE VIEWS OF PRE-SERVICE TEACHERS FROM DIFFERENT MAJORS ABOUT PRESCHOOL EDUCATION

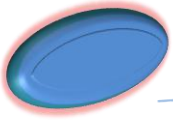
ABSTRACT

Preschool education is a process which consists of children's educational experiences both in

home and schools, and prepare children for primary education. This process supports academic success and all developmental skills of children and in the long term, it affects both child and society positively. For example, preschool education helps children be individuals who are creative and producer, and will be able to reach their greatest potential. Also, this process which is important for primary school readiness supports disadvantageous children about their shortcomings in readiness process and help them gain some skills related to reading and doing math which influence children's educational lives in future. In literature, it is emphasized that children who have received preschool education are more successful in the future education levels compared to children who have not received this education. Therefore, it is an important need to increase schooling ratio in preschool education. In this process, it is thought that views of preschool teachers – as one of the most effective stakeholders of education- play an important role in understanding of the necessity of preschool education in the society. Therefore, this study aimed to determine the views of pre-service teachers from different majors about preschool education. Participants of the study consisted of 50 pre-service teachers attending different majors in schools of education. The data was collected through a semi-structured interview protocol developed by the researchers, and consisting of nine questions; three questions related to demographic information and six related to views of the participants about preschool education. Data was analyzed through content analysis. Findings of the study will be presented in 5th İKSAD International Congress on Social Sciences.

Keywords: Preschool Education, Pre-service Teachers, Views.

**TOKAT YAZMA DESENLERİNİN İZMİR'DE (20. YÜZYILIN BAŞINDA) ÖZEL
BİR KOLEKSİYONDA BULUNAN BAZI YAZMA DESENLERİ İLE
KARŞILAŞTIRILMASI**

Doç. Esra KAVCI ÖZDEMİR
Dokuz Eylül Üniversitesi

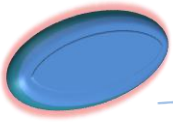
ÖZET

Halk sanatı olarak gelişmiş olan baskıcılık, kumaş boyama ve desenlendirme işi olarak bilinmektedir. Geçmişte Anadolu'da kadınların sıkça kullandığı ve genç kızların çeyizlerinde çokça karşılaştığımız bu ürünler, bölgeden bölgeye, hatta ilden ile farklılık göstermiş olup yazma, çember, yemeni, yağlık, tülbent gibi isimlerle de adlandırılmıştır. Osmanlı döneminde özellikle Kastamonu, Tokat, Trabzon, Gaziantep, Diyarbakır, Elazığ, Bursa ile İstanbul'da Kandilli, Yeniköy, Bağlarbaşı ve Kumkapı el baskıcılığının yapıldığı önemli merkezler olarak dikkat çekmektedir.

Anadolu'da ticaret yollarının kesiştiği merkezlerden biri konumundaki Tokat'da 19. yüzyılda sürdürülen ticari faaliyetlerde ve özellikle dokuma, baskı ve boyamacılık gibi iş kollarında gayrimüslimlerin çalıştıkları bilinmektedir. Aynı şekilde İzmir'de de el baskıcılığının geçmişinin Gayrimüslimlere ve daha çok Ermeni ustalara dayandığı bilinmektedir. Bu işi yapan kişiler Anadolu insanının günlük yaşamında ihtiyacı olan tekstil ürünlerini boyayarak üzerine çeşitli desenleri ahşap kalıplarla basıp üretim yapmışlar, gelen siparişler ile geçimlerini sağlamışlardır.

Bildiride Tokat yazma desenleri ile İzmir'in Basmane semtinde, 20. yüzyılın başında bir atölyede kullanılmış olan bazı yazma desenlerinin tanıtımı ve karşılaştırması yapılacaktır. Karşılaştırmada iki farklı bölgedeki yazma desenleri arasındaki benzerlik ve farklılıklar üzerinde durulacak, el baskıcılığının günümüzdeki durumu üzerinde bir değerlendirme yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kalıp baskı, yazma, İzmir, Tokat

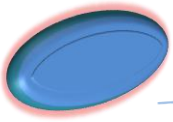
İÇİMİZDEN BİRİ: ÖMER

Miray ÇETİN
Siirt Üniversitesi

ÖZET

Kuşlu Bayır'da yaşayan Emine, Hasip ve Ömer hikâyenin kahramanlarıdır. Göçmen bir ailenin kızı Emine, Hasip ile evlenir. Yoksul bir mahallede yaşam mücadelesi veren bir ailedir. On bir yaşındaki oğulları, Ömer, zaman içerisinde bu mücadeleye dahi olacaktır. Ömer, annesi ile babasının mutlu bir evlilikleri olmadığını farkındadır. Babasının kendilerini küçük bir eve yerleştirdikten sonra gitmesi Ömer'i bocalamalara düşürür. Ara sıra evine gelen baba, karısını döver; birkaç kuruş harçlıkla oğlunun gözünü boyar ve günün sonunda sadece kendi karnını doyurup evden gider. Ne zaman geleceği belli olmayan Hasip, karısı Emine'nin evde olmadığını fark ettiği her an Ömer'in gözü önünde kadını döver. Çaresizce bunu izleyen çocuk, annesini mutlu etmek için eline geçen her fırsatı değerlendirir. Kendisine uğraşlar bulan Ömer, bir gün sahil kenarındayken babasını lüks bir arabadan yanında başka bir kadınla inerken görür. Durumun farkına tam varamayan Ömer, öyle ki bir gün o arabaya binebileceğini hayal eder. Ancak o hayal hiçbir zaman gerçekleşmez ve Hasip'i de bir daha görmez. Hikâyenin buradan sonrası Ömer'in çalışmaya başlaması ile annesi umut olmasını anlatır. Çocuk ruhu, bedeni ile atlatmaya çalıştığı kırık dökük olaylar anlatılır. Mahalle sakinleriyle yaptığı konuşmalar, iç dünyasındaki konuşmaları bir şeyleri yoluna koymak istemesinin göstergeleridir. Terk edilmişliği kabullenerek hayattan uzaklaşan bir çocuk olmaz. Gücünü n yettiği işlerde çalışıp para kazanır. Hasta annesinin hayata tutunmasını sağlar. Çocuk dünyasında kötü izler bırakacak bir olay gibi görünse de yaşamdan kesitler sunması adına önemlidir. Okur kitlesinin çocuklar olduğu göz önüne alındığında onlara somut durumlar gösterebilmek, okudukları metinlerin sadece hayalden ibaret olmadığını anlatabilmek çocuk edebiyatının ilkeleri arasındadır. Bir çocuğun kendisine ve çevresine olan farkındalığının artması, umutlu olmayı öğrenmesi ve bunları harekete geçirecek cesareti kazanması da diğer ilkelerdir. Dolayısıyla denilebilir ki, olay duygu yüklü olsa bile yukarıda sözü edilen ilkelere değinmesi hikâyeyi çocuk edebiyatı açısından değerli kılar.

Anahtar Kelimeler: Nezihe Meriç, “Dur Dünya Çocukları Bekle”, çocuk edebiyatı, Nezihe Meriç'teki çocuk tipleri

7. SINIF ÖĞRENCİLERİN MATEMATİK KAYGI DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ (SİVAS-YILDIZELİ İLÇESİ ÖRNEĞİ)

Aytekin KARBAYAZ

Yıldızeli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Muhammet YILMAZ

Necip Fazıl Kısakürek İlkokulu

Doç. Dr. Murat KURT

Amasya Üniversitesi

ÖZET

Kaygı bir duruma ya da olaya karşı kişinin endişe duymasıdır. Gerçek olmasa da birey kafasında bir durum veya olayı senaryolaştırarak gereksiz kaygıya kapılabilir. Öğrenciler açısından bu durum sık rastlanan bir durum olarak görülebilir. Öğrenme açısından orta düzeyde kaygı olumlu bir şekilde yorumlanabilir.

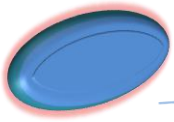
Bu çalışmada amaç; 7. sınıf öğrencilerin bazı değişkenler açısından matematik kaygı seviyelerini belirlemektir. Çalışmada nicel araştırma yaklaşımı içerisinde yer alan betimsel tarama metodu kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak Bindak (2005) tarafından geliştirilen “İlköğretim Öğrencileri İçin Matematik Kaygı Ölçeği” kullanılmıştır. Çalışmaya Sivas ilinin Yıldızeli ilçe merkezinde bulunan üç ortaokulda eğitim gören toplam 225 öğrenciden 155’inin katılımıyla gerçekleştirilmiştir ve bu da evrenin % 68.88’lik kısmına denk gelmektedir. Ölçekten elde edilen veriler SPSS 20.0 bilgisayar paket programından faydalanılarak analiz edilmiştir.

Neticede; araştırmaya katılan öğrencilerin matematik kaygılarının orta düzeyde olduğu, öğrencilerin matematik kaygı puanlarının cinsiyetleri açısından bakıldığında kız öğrencilerin erkek öğrencilere nazaran daha kaygılı olduğu ancak; aralarında anlamlı bir fark çıkmadığı, öğrencilerin yaşadıkları yerleşim yerleri değişkeni açısından bakıldığında beldede yaşayan öğrencinin kaygı puanının köyde ve ilçe merkezinde yaşayan öğrencilerin kaygı puanlarına nazaran daha fazla çıktığı, öğrencilerin kaygı puanlarının anne okul mezuniyeti açısından incelendiğinde annesi ilkokul mezunu olan öğrencilerin annesi diğer kademelerden mezun olanlara nazaran daha fazla çıktığı, araştırmaya katılan öğrencilerin kaygı puanlarının baba eğitim durumu değişkeni açısından incelendiğinde babası okula gitmeyen öğrencinin kaygı puanı ortalamasının babası diğer kademelerden mezun olan öğrencilerin kaygı puanı ortalamasına göre fazla çıktığı tespit edilmiştir. Bu bulgular ışığında aşağıdaki öneriler getirilmiştir:

- Öğrencilere matematik öğrencilerin seveceği çeşitli etkinliklerle beraber verilebilir.
- Özellikle de kırsal yörelerde yaşayan öğrencilere dönük matematik kaygısının kontrolü ile ilgili seminerler verilebilir.
- Anne ve babalara özellikle de eğitim düzeyi düşük olanlara öğrencilere yaklaşımı ile ilgili seminerler verilebilir.

Anahtar Kelimeler: Kaygı, Matematik Kaygısı, Öğrenci.

DETERMINATION OF MATHEMATIC ANXIETY LEVELS OF 7TH GRADE STUDENTS (SİVAS-YILDIZELİ DISTRICT EXAMPLE)

ABSTRACT

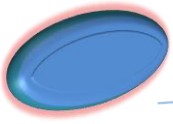
Anxiety is a person's anxiety about a situation or event. Even if it is not true, the individual may have unnecessary anxiety by scenarioing a situation or event in his mind. This situation can be seen as a common situation for students. In terms of learning, moderate anxiety can be interpreted positively.

Aim in this study; 7th grade is to determine math anxiety levels of students in terms of some variables. In the study, the descriptive scanning method, which is included in the quantitative research approach, was used. "Mathematics Anxiety Scale for Primary Education Students" developed by Bindak (2005) was used as a data collection tool. The study was carried out with the participation of 155 out of 225 students studying in three secondary schools in Yıldızeli district center of Sivas province, which corresponds to 68.88% of the universe. The data obtained from the scale were analyzed using the SPSS 20.0 computer package program.

All in all; the students who participated in the research had an average level of math anxiety, In terms of gender of students' math anxiety scores, female students are more anxious than male students, but; there is no significant difference between them, From the point of view of the variable of residence in which the students live, the anxiety score of the student living in the town is higher than the anxiety scores of the students living in the village and district center, When the anxiety scores of the students were examined in terms of mother school graduation, the mother of the students whose mother was graduated from primary school was higher than those who graduated from other levels, When the anxiety scores of the students participating in the study were examined in terms of the father's educational status variable, it was found that the average of the anxiety score of the student whose father did not go to school was higher than the anxiety point average of the students whose father graduated from other levels. In the light of these findings, the following suggestions were made:

- Mathematics can be given to students with various activities that students will love.
- In particular, seminars on control of math anxiety towards students living in rural areas can be given.
- Seminars on parents' approach to students, especially those with a low level of education, can be given.

Keywords: Anxiety, Math Anxiety, Student

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ARA TATİLİN ÖĞRETİME ETKİSİ İLE İLGİLİ
GÖRÜŞLERİ**

Muhammet YILMAZ
Milli Eğitim Bakanlığı

Aytekin KARBAYAZ
Milli Eğitim Bakanlığı

Doç. Dr. Murat KURT
Amasya Üniversitesi

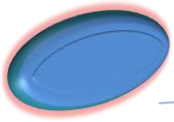
ÖZET

İnsan biyolojik bir varlıktır ve onun için dinlenme vazgeçilmez bir haktır. Hem bedenen hem de ruhen iyi dinlenmiş bir kişi kendini daha iyi hissetmekte ve böylece daha verimli bir şekilde ev ve iş hayatına adapte olmaktadır. Özellikle de çocuklar açısından düşünüldüğünde dinlenme, yeme-içme gibi önemli bir fonksiyona sahiptir. İşte uzun soluklu bir eğitim öğretim sürecinde kısa bir aranın verilmesi öğretmen ve öğrenci açısından daha iyi olacağı düşünülmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmen ve öğrencilerin eğitim öğretim sürecine daha iyi adapte olması için ara tatil ilk defa 2019-2020 eğitim öğretim yılının birinci yarısında uygulamaya koyulmuştur. Bununla ilgili Bakanlık tarafından çeşitli faaliyetler tavsiye edilmiştir.

Bu çalışmada amaç; sınıf öğretmenlerinin ara tatilin öğretime etkisi ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Çalışma fenomenoloji yöntemine göre desenlenmiştir. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formundan yararlanılmıştır. Çalışmaya dâhil olan katılımcılar amaçlı örneklem seçme yöntemi içerisinde bulunan ölçüt örneklem yöntemine göre Sivas ilinin Yıldızeli ilçesinde görev yapan 10 sınıf öğretmeni seçilmiştir. Veriler NVivo 9 bilgisayar paket programı kullanılarak nitel verilerin analizinde kullanılan betimsel analiz yöntemi ile yorumlanmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin ara tatil ile ilgili görüşleri yorumlandığında; ara tatilin kısa bir mola ve akademik açıdan eksikleri tamamlama olarak gördüğü, öğretmen ve öğrencilerin dinlendiği, sosyal ve kültürel faaliyetlere katılma şansı elde ettiği, sosyal ve kültürel faaliyetler olarak okul dışı öğrenme ortamlarına çeşitli geziler düzenlendiği, etkinlikler yapıldığı, ara tatilde gerçekleştirilen faaliyetlerle öğretmen ve öğrencinin motivasyonunun arttığı ve ara tatilin devam etmesi gerektiği görülmüştür. Bunlara karşın ara tatil; öğretmen ve özellikle de birinci sınıf öğrencilerinin derse karşı ilgisinin azaldığı ve bundan dolayı eğitim öğretim faaliyetlerinin veriminin düştüğü şeklinde yorumlar ortaya çıkmıştır. Katılımcılar öneri olarak ara tatil uygulamasının geniş bir örneklem üzerinde ihtiyaç taraması yapıp ona göre gerçekleştirilmesinin daha iyi olacağı şeklinde ve uygulama anlamında da diğer öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ara Tatil, Öğretmen, Öğrenci

CLASS TEACHERS 'VIEWS ON THE EFFECT OF INTERMEDIATE HOLIDAY ON TEACHING

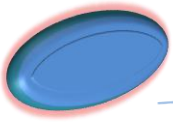
ABSTRACT

Man is a biological being and rest is an indispensable right for him. A well-rested person, both physically and spiritually, feels better and thus adapts to home and work life more efficiently. Especially when it is considered for children, it has an important function such as rest, eating and drinking.. It is thought that giving a short break in a long-term education and training process will be better for the teacher and the student.. Intermediate holiday was put into practice for the first time in the first half of 2019-2020 academic year by the Ministry of National Education to better adapt teachers and students to the educational process. Various activities have been recommended by the Ministry.

Aim in this study; to determine the opinions of classroom teachers about the effect of mid-break on teaching. The study was designed according to the phenomenology method. Semi-structured interview form was used as a data collection tool. 10 classroom teachers working in Yıldızeli district of Sivas province were selected according to the criterion sampling method included in the sample selection method for the participants included in the study. The data were interpreted with the descriptive analysis method used in the analysis of qualitative data using NVivo 9 computer package program.

When the opinions of the class teachers about the break holidays are interpreted; ; a short break from the interim holiday and completing academic shortcomings, where teachers and students are heard, having the chance to participate in social and cultural activities, various trips to out-of-school learning environments as social and cultural activities, events are held, it was observed that the motivation of the teacher and the student increased with the activities carried out during the interim holidays and the interim holiday should continue. Nevertheless, a break holiday comments have emerged that teachers 'and especially first-year students' interest in the lesson has decreased and therefore the efficiency of education and training activities has decreased, . Katılımcılar öneri olarak ara tatil uygulamasının geniş bir örneklem üzerinde ihtiyaç taraması yapılp ona göre gerçekleştirilmesinin daha iyi olacağı şeklinde ve uygulama anlamında da diğer öneriler getirilmiştir.

Keywords: Break Holiday, Teacher, Student

**İŞLETMELERİN MALİYET YÖNETİM SİSTEMLERİ KULLANIMLARININ VE
MALİYET YÖNETİM SİSTEMLERİNE BAKIŞ AÇILARININ ARAŞTIRILMASI:
SİVAS İLİ UYGULAMASI**

Doktor Öğretim Üyesi Öznur ARSLAN
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

ÖZET

Küresel pazar ortamında üretim işletmelerinin rekabet avantajı elde edebilmelerini temel bileşenlerinden birisi, maliyet muhasebesi sisteminin etkinliğidir. Buradan hareketle, çalışmada, Sivas'ta faaliyette bulunan işletmelerin maliyet yönetim sistemleri kullanımlarının ve maliyet yönetim sistemlerine bakış açılarının araştırılması amaçlanmıştır. Çalışmada veri toplama tekniği olarak anket yöntemi kullanılmıştır. 160 işletme yöneticisi ve muhasebe birim yöneticileri ile görüşülerek 147 yetkiliye anket uygulanmıştır. Anket verilerinin analizinde, SPSS 22 for Windows (Social Package Statical Science) istatistiksel paket programından yararlanılmıştır. Örneklemeye ait ham verilerin çözümlenmesi betimsel istatistik yöntem ve teknikleri kullanılarak yapılmıştır. Çözümlenen verilerin tablolar halinde ifade edilmesinde demografik yapı ve araştırma amacına yönelik hazırlanmış ifadelere ait cevapların frekans (f) ve yüzde (%) değerleri dikkate alınmıştır. Araştırmanın Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı 0,701'dir. Araştırma sonucunda, işletmelerin modern maliyet muhasebesi sistemlerinden ziyade geleneksel maliyet muhasebesi yöntemlerini kullanmakta oldukları ve maliyet muhasebe sistemlerinin yönetim süreçlerine etkin bir şekilde entegre edilmediğine dair bulgular elde edilmiştir.

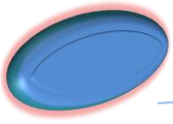
Anahtar Kelimeler: Maliyet, Maliyet Yönetim Sistemleri, İşletme

**COMPARING THE COMPANIES' USE OF COST MANAGEMENT SYSTEMS AND
THEIR PERSPECTIVE ON COST MANAGEMENT SYSTEMS: THE CASE OF
SIVAS PROVINCE**

ABSTRACT

One of the factors enabling the manufacturing companies to gain competitive advantage in the global market conditions is the efficiency of cost accounting system. Based on this point, it was aimed in this study to investigate the use of cost management systems in companies operating in Sivas province and their perspective on the cost management systems. The survey method was used for data collection. 160 company managers and accounting department executives were interviewed and the survey was conducted with 147 executives. The survey data were analyzed using SPSS 22 for Windows (Social Package Statistical Science) statistical package program. The analysis of raw data on the sample was performed using descriptive statistical methods and techniques. The analyzed data were presented in tables in form of frequency (f) and percentage (%) values of answers given to statements prepared for examining the demographic structure and in parallel with the study purposes. The Cronbach's Alpha reliability coefficient was calculated to be 0.701. As a result of the study, it was determined that the companies were using traditional cost accounting methods rather than the modern cost accounting systems and that the cost accounting systems were not efficiently integrated to the management processes.

Keywords: Cost, Cost Management Systems, Company.

TÜRKİYE’DE DIŞARIDA YEMEK ALIŞKANLIĞI: HANEHALKI DÜZEYİNDE BELİRLEYİCİLER

Dr. Öğr. Üyesi İsmail ŞENTÜRK
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Öğr. Gör. Mücella BURSAL
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

ÖZET

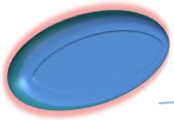
Türkiye’de hizmet sektörünün ekonomideki payının artması ile birlikte firmaların yemek sektöründe faaliyetlerini artırdığı gözlemlenmiştir. Bireylerin de artan refah düzeyi ile birlikte dışarıda yemek ile ilgili düşüncelerinde değişim oluşmaya başlamıştır. Yeni açılan mekânlar ile birlikte gelişen rekabet tüketicilere yeni tatlar deneme şansını sunmaya başlamıştır. Sosyal medyanın gelişimi sonucunda bireyler deneyimledikleri yemeklerin fotoğraflarını ve yemek hakkındaki fikirlerini takipçileri ile paylaşmaya başlamışlardır. Böylece sosyal medya aracılığıyla bireyler birbirlerini dışarıda yemeye teşvik etmeye başlamışlardır. Dışarıda yemek alışkanlığının elde edilmesi üzerinde bir diğer etkili olan faktör, sayıları giderek artan alışveriş merkezleri (AVM)’dir. Her AVM’de bir yiyecek-içecek tüketimi için ayrılan alanın bulunması tüketicilerin AVM’de buldukları zamanda bu alanları kullanma olasılığını artırmaktadır. Ayrıca sağlıklı yiyeceklere verilen önemin artışının da etkisinin olduğu ifade edilebilir. Türkiye’de geçmiş dönemde dışarıda yemek konusunda insanların taşıdığı sağlık endişesi devlet kurumlarının düzenli kontrolleri ve sağlıklı yiyecek-içecek üretimine firmalarında önem vermesi ile aşılmaya başladığı söylenebilir. Dışarıda yemek konusunda sağlık açısından tereddütlerin azalması da bireyleri dışarıda yemek konusunda teşvik edici olabilmektedir. Tüm bu faktörler göz önüne alındığında bireylerin dışarıda yemek kültüründe gözle görülür bir değişim yaşanmıştır.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre Türkiye’de dışarıda yemek alışkanlığı bulunan hane oranı 2015 yılında %23,2 iken, bu oran 2017 yılında %29,7’ye yükselmiştir. Söz konusu oranlar Türkiye’de yaşanan dönüşümü gösterir niteliktedir. Bu nedenle bireylerin bu davranış değişimi incelenmeyi hak eder durumdadır.

Bu çalışmada Türkiye’de hane halkı düzeyinde dışarıda yemek alışkanlığının belirleyicileri incelenecektir. TÜİK Hane halkı Bütçe Anketi verileri kullanılarak yapılacak olan analizde olumlu ve olumsuz olarak iki tercihin yapılabildiği bir durum olduğundan ikili tercih yöntemleri kullanılmıştır. Analiz sonucuna göre konut tipi, mülkiyet yapısı, kredi kartı kullanımı, yıllık kullanılabilir gelir, aylık harcama ve hane halkı birey sayısı ve hane halkı tipinin dışarıda yemek yeme alışkanlığını etkilediği görülmüştür. Böylece elde edilen bulguların yeme-içme sektöründe faaliyette bulunan firmalara yarar sağlayacak ve sektörün gelişimine yön vermeyi amaçlayan kurum ve kuruluşlara yönelik önerilerin geliştirilmesini sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hizmet sektörü, Dışarıda yemek, Hane halkı, Refah düzeyi, Sektörel gelişme

JEL Kodları: D01, D11, D90

OUTSIDE DINING HABITS IN TURKEY: HOUSEHOLD LEVEL DETERMINANTS

ABSTRACT

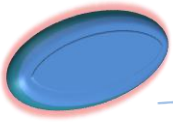
Along with the increase in the share of the service sector firms in the economy, it has been observed that the activities of the firms are increased in Turkey. Together with the increasing prosperity levels of the individuals, some changes started to occur in their thoughts about eating. The competition, which started with the newly opened places, has offered consumers the chance to try new flavors. As a result of the development of the social media, individuals have begun to share the photographs of the dishes they have experienced and their ideas about food with their followers. Thus, through social media, individuals started to encourage each other to eat outside. Another effective factor on the outside eating habits, is the increasing number of shopping centers. The availability of space, allocated for food and beverage consumption in each shopping center, increases the likelihood of consumers using these areas at the time they are in the shopping center. In addition, it can be stated that the increase in the importance given to healthy foods also has an effect. The health concerns of people in Turkey started to be overcome by the regular controls of state institutions and the increasing concern of the food and beverage companies to produce healthy foods. The decrease of hesitations related to health in outside dining, can also encourage individuals to eat outside. Considering all these factors, there has been a noticeable change in the outside dining culture of individuals.

According to the data from Turkey Statistical Institute (TÜİK), while the percentage of households with outside eating habits in Turkey was 23.2% in 2015, this ratio has been increased to 29.7% in 2017. These rates indicate the transformation that has taken place in Turkey. Therefore, this change of the eating habits of individuals deserves to be investigated.

In this study, the household level determinants of outside dining habits in Turkey will be examined. The analysis will be carried out by using the TÜİK Household Budget Survey data, and since the analyses will comprehend a positive and a negative preference, double preference methods will be used to analyze these two preferences. According to the results of the analysis, it was observed that the type of housing, property structure, credit card usage, annual disposable income, monthly expenditure and number of household members and household type affect the eating out habits. The findings of the study would be beneficial for the firms operating in the food and beverage sector and provide suggestions for the institutions and organizations aiming to direct the development of the sector.

Key Words: Service sector, outside dining, Household, Welfare level, Sectoral development

JEL Codes: D01, D11, D90

ARKEOLOJİK ARAŞTIRMALAR IŞIĞINDA TOKAT VE ÇEVRESİNDE YERLEŞİM TARİHİ

Dr. Öğr. Üyesi Aygün Kalınbayrak ERCAN
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

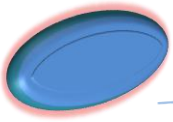
ÖZET

Orta Karadeniz Bölgesi'nin önemli tarihi kentlerinde biri olan Tokat, elverişli iklim koşulları, doğal kaynakları ve coğrafi özellikleri sayesinde uygarlık tarihi boyunca birçok yerleşime ev sahipliği yapmıştır. Tokat ve çevresi, 20. yüzyılın başlarına kadar Orta Karadeniz Bölgesi'ni inceleyen özellikle yabancı gezgin ve araştırmacılar tarafından sıklıkla ziyaret edilmiş; il merkezi ve ilçelerdeki günlük yaşam, sosyal ve ekonomik yapı, kültürel özellikler, tarihi yapılar ve arkeolojik kalıntılar seyahatnamelerde anlatılmıştır. Türkiye'de arkeolojinin kurumsallaşmasının ardından Tokat ve çevresini inceleyen resmi ve bilimsel arkeolojik çalışmalar ise 1940'lı yıllarda başlamıştır. Aralıklarla da olsa günümüze kadar devam eden bu çalışmalar, Tokat'ın kültürel zenginliklerini ortaya çıkarmakta ve tarihsel geçmişine ışık tutmaktadır.

Bu bildirin amacı, Tokat ve çevresinde gerçekleştirilen ulusal ve uluslararası arkeolojik araştırmaları inceleyerek Tokat'ın yerleşim tarihi üzerine bir değerlendirme yapmaktır. Bildirinin ilk bölümünde, 1940'lı yıllardan günümüze kadar Tokat ve çevresinde yürütülmüş ve yürütülmekte olan resmi arkeolojik çalışmalar incelenecektir. Bu kapsamda, ulusal ve uluslararası araştırmacılar tarafından gerçekleştirilen yüzey araştırmaları, kazı çalışmaları ve kurtarma kazılarının bir seçkisi sunulacak ve çalışmaların sonuçları özetlenecektir. Bildirinin ikinci bölümünde, ilk bölümde paylaşılan arkeolojik araştırmaların bulguları değerlendirilerek Tokat ve çevresinin yerleşim tarihi kısaca yorumlanacaktır. Böylece, bir yandan Tokat'ta gerçekleştirilen arkeolojik çalışmaların kısa tarihi paylaşılırken, öte yandan Tokat'ın tarihsel ve kültürel zenginliği vurgulanacaktır.

Bu çalışma, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi tarafından desteklenmekte olan "Tokat ili ve ilçelerinde bulunan arkeolojik yerleşmeler üzerine kaynakça ve fotoğraf arşivi oluşturulması" başlıklı Bilimsel Araştırma Projesi (proje no: 2019/59) kapsamında devam eden araştırmaların bir kısmını oluşturmaktadır. Bu bildiride paylaşılan bilgiler bir ön değerlendirme olup, çalışmanın detaylı sonuçlarının proje bitiminde diğer verilerle birlikte ayrıntılı yayınlanması planlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tokat, arkeolojik çalışmalar, yerleşim tarihi

OSMANLI VİLAYET SALNAMELERİNE GÖRE İSKİLİP

Adem KARA

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

ÖZET

Osmanlı devletinde siyasi ve idari yönden Tanzimat'ın ilanı önemli bir dönüm noktasıdır. Yapılan pek çok iyileştirme ve yenileşmenin yanında, resmi olarak devletin, ziraat, sanayi, iktisadi, idari, üretimden tarihe bir yıllık sürede hesaplaşmasını özet olarak içeren salnamelerin yani yıllıkların basılmaya başlandığı bir süreçtir.

Salname yada yıllık kelime manası olarak, belirlenmiş bazı konularda her yıl yapılan çalışma sonrası basılan eserler için kullanılan bir terimdir. Bu eserlerde ait olduğu yıla dair ait olduğu vilayetin tüm gelişmelerini özet olarak bulmak mümkündür. Bizim için salnameler, olayların ait olduğu dönemde kaleme alınmış olunması ve bu eserlerin basılması önemli olmakla beraber şehrin o döneme ait anı kitabı olarakta görebiliriz.

Ait olduğu bölgeye dair vermiş olduğu tarihi bilgilerin yanında, bölgeye dair içerdiği tüm bilgiler açısından değerlendirdiğimizde 19 ve 20. yüzyıl kent tarihi yazımı için oldukça önemli olduklarını ifade etmemiz gerekir. Salnameler zaman içinde içerik olarak oldukça zenginleşmiş ve oldukça fazla sayfaları olan eserler ortaya çıkmıştır.

Çorum ilinin günümüzdeki idari taksimatını oluşturan coğrafyaya dair bir çalışma yapmak için Osmanlı dönemi vesikalarında farklı bölgeleri incelemek zarureti bulunmaktadır. Çorum vilayetinin bugün karşımıza çıkan kazaların bazıları kaza, köy veya nahiye olarak görülmektedir. 1870'li yıllarda İskilip Kastamonu Sancağına bağlıdır.

İfade ettiğimiz gibi zaman içinde farklı idari merkezlere bağlı olarak gördüğümüz Çorum ve kazalarına dair bilgiler, Sivas, Kastamonu ve Ankara vilayet salnamelerinde bulunmaktadır. Konuya ilişkin değişik tarihlerde çalışmalar yapılmış olmakla birlikte biz İskilip özelinde salnamelerde yer alan bilgileri derlemeye çaba sarf edeceğiz. Doğrudan asıl kaynaktan yapılan inceleme sonrası çalışmamızı şekillendirmek gayemiz olacaktır.

Biz çalışmamızda Kastamonu vilayetine bağlı olarak gördüğümüz İskilip kazasına dair 1870lerden 1907'ye kadar salnamelerde yer alan idari yapı, nüfus, eğitim ve ekonomi gibi konuları derlemeye çalışacağız.

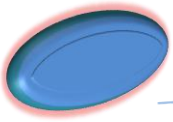
ACCORDING TO OTTOMAN PROVINCIAL YEARBOOKS İSKİLİP

SUMMARY

The declaration of Tanzimat in the Ottoman state in terms of politics and administration is an important turning point. In addition to many improvements and innovations, it is a process in which the yearbooks, which include the summarization of the state officially, in a year, from agriculture, industry, economic, administrative, production, in a year.

It is a term used for works published every year as a salname or an annual word meaning on certain topics. In these works, it is possible to summarize all the developments of the province to which it belongs. Although it is important for us to write the yearbooks at the time of the events and to print these works, we can also see the city as a memory book of that period.

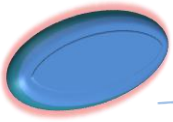

In addition to the historical information it gives about the region it belongs to, it should be stated that they are very important for 19th and 20th century urban history writing when we evaluate them in terms of all the information it contains. Over time, the yearbooks have been enriched in terms of content and works with many pages have been created.

In order to conduct a study on the geography that constitutes the administrative division of the province of Çorum, it is necessary to examine different regions in the Ottoman period documents. Some of the accidents that we encounter today in Çorum province are seen as accidents, villages or sub-districts. It was connected to the İskilip Kastamonu Sanjak in the 1870s.

As we have stated, information about Çorum and its accidents, which we have seen in different administrative centers over time, are found in the provincial yearbooks of Sivas, Kastamonu and Ankara. Although studies have been carried out on different dates on the subject, we will try to compile the information included in the yearbooks in İskilip. It will be our aim to shape our work after a direct examination from the original source.

In our study, we will try to compile the subjects such as administrative structure, population, education and economy in the yearbooks from the 1870s to 1907 regarding the İskilip accident that we see in Kastamonu province.

OSMANLI VİLAYET SALNAMELERİNE GÖRE OSMANCIK

Adem KARA

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

ÖZET

Osmanlı devletinde siyasi ve idari yönden Tanzimat'ın ilanı önemli bir dönüm noktasıdır. Yapılan pek çok iyileştirme ve yenileşmenin yanında, resmi olarak devletin, ziraat, sanayi, iktisadi, idari, üretimden tarihe bir yıllık sürede hesaplaşmasını özet olarak içeren salnamelerin yani yıllıkların basılmaya başlandığı bir süreçtir.

Salname ya da yıllık kelime manası olarak, belirlenmiş bazı konularda her yıl yapılan çalışma sonrası basılan eserler için kullanılan bir terimdir. Bu eserlerde ait olduğu yıla dair ait olduğu vilayetin tüm gelişmelerini özet olarak bulmak mümkündür. Bizim için salnameler, olayların ait olduğu dönemde kaleme alınmış olunması ve bu eserlerin basılması önemli olmakla beraber şehrin o döneme ait anı kitabı olarakta görebiliriz.

Ait olduğu bölgeye dair vermiş olduğu tarihi bilgilerin yanında, bölgeye dair içerdiği tüm bilgiler açısından değerlendirdiğimizde 19 ve 20. yüzyıl kent tarihi yazımı için oldukça önemli olduklarını ifade etmemiz gerekir. Salnameler zaman içinde içerik olarak oldukça zenginleşmiş ve oldukça fazla sayfaları olan eserler ortaya çıkmıştır.

Çorum ilinin günümüzdeki idari taksimatını oluşturan coğrafyaya dair bir çalışma yapmak için Osmanlı dönemi vesikalarında farklı bölgeleri incelemek zarureti bulunmaktadır. Çorum vilayetinin bugün karşımıza çıkan kazaların bazıları kaza, köy veya nahiye olarak görülmektedir. 1870'li yıllarda Osmancık Amasya Sancağına bağlıdır.

İfade ettiğimiz gibi zaman içinde farklı idari merkezlere bağlı olarak gördüğümüz Çorum ve kazalarına dair bilgiler, Sivas, Kastamonu ve Ankara vilayet salnamelerinde bulunmaktadır. Konuya ilişkin değişik tarihlerde çalışmalar yapılmış olmakla birlikte biz Osmancık özelinde salnamelerde yer alan bilgileri derlemeye çaba sarf edeceğiz. Doğrudan asıl kaynaktan yapılan inceleme sonrası çalışmamızı şekillendirmek gayemiz olacaktır.

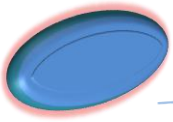
Biz çalışmamızda Sivas vilayetine bağlı olarak gördüğümüz Osmancık kazasına dair 1870'lerden 1907'ye kadar Sivas ve Ankara salnamelerinde yer alan idari yapı, nüfus, eğitim ve ekonomi gibi konuları derlemeye çalışacağız.

ACCORDING TO OTTOMAN PROVINCIAL YEARBOOKS OSMANCIK

SUMMARY

The declaration of Tanzimat in the Ottoman state in terms of politics and administration is an important turning point. In addition to many improvements and innovations, it is a process in which the yearbooks, which include the summarization of the state officially, in a year, from agriculture, industry, economic, administrative, production, in a year.

It is a term used for works published every year as a salname or an annual word meaning on certain topics. In these works, it is possible to summarize all the developments of the province to which it belongs. Although it is important for us to write the yearbooks at the time of the events and to print these works, we can also see the city as a memory book of that period.

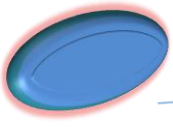

In addition to the historical information it gives about the region it belongs to, it should be stated that they are very important for 19th and 20th century urban history writing when we evaluate them in terms of all the information it contains. Over time, the yearbooks have been enriched in terms of content and works with many pages have been created.

In order to conduct a study on the geography that constitutes the administrative division of the province of Çorum, it is necessary to examine different regions in the Ottoman period documents. Some of the accidents that we encounter today in Çorum province are seen as accidents, villages or subdistricts. It was connected to the Osmancık Amasya Sanjak in the 1870s.

As we have stated, information about Çorum and its accidents, which we have seen in different administrative centers over time, are found in the provincial yearbooks of Sivas, Kastamonu and Ankara. Although studies have been carried out on different dates on the subject, we will try to compile the information included in the yearbooks in Osmancık. It will be our aim to shape our work after a direct examination from the original source.

In our study, we will try to compile the issues such as administrative structure, population, education and economy in the yearbooks from the 1870s to 1907 regarding the Osmancık accident, which we see in Sivas province.

**BELGRAD ATAŞEMİLİTERİ ABUK AHMED BEY'İN GÖZÜNDEN
SİRBİSTAN ORDUSU (1888-1894)**

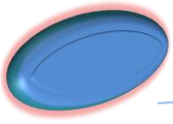
Şeyma Zehra SARI
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi,

ÖZET

6. ve 7. yüzyılda Bizans Devleti'nin sınırlarını muhafaza etmek için bölgeye yerleştirdiği Sırlar 15. yüzyılda Osmanlı egemenliğine girmişlerdir. 19. yüzyılın başlarından itibaren Fransız İhtilali'nin etkisi, yönetim ve ekonomide yaşanan sıkıntılar ve Rusya'nın Panslavist politikaları Sırları Osmanlı Devleti'ne karşı ayaklanmaya sevk etmiştir. Bu ayaklanmalar farklı önderler eşliğinde ve belirli dönemlerde yoğunlaşmak suretiyle 1878 yılına, Berlin Antlaşması'na kadar devam etmiştir. 1867 yılında Osmanlı Devleti'nin Sırbistan'ın tüm kalelerinden askerini çekmesiyle Sırlar silahlanmaya başlamışlardır. 1876 yılında Osmanlı devletine karşı savaş ilan eden Sırbistan savaşı kaybetmesine rağmen büyük devletlerin lehlerinde müdahalesi sonucu 1878 yılında bağımsızlığını elde etmiştir.

Bağımsız Sırbistan Devleti'nde Osmanlı Devleti'ni temsil etmek üzere 15 Mart 1879 tarihinde Belgrad Sefareti'ne tayin edilmiş olan Sermed Efendi Osmanlı Devleti'nin ilk Belgrad sefiri olmuştur. Bu tarihten itibaren iki devlet arasında diplomatik ve resmî münasebetler başlamıştır. Sırbistan 1885 yılından itibaren genişleme politikasının gereği olarak askeri faaliyetlere girişmiştir. Sırbistan'ın genişleme politikası, Osmanlı Devleti'nin bölgeden elde edeceği askeri istihbaratın önemini bir kat daha artırmıştır. Bu tür istihbaratların önemli kısmı Osmanlı Devleti'nin ilgili devlet nezdindeki sefaretlere bünyesinde bulunan ataşemiliter raporları vasıtasıyla elde edilmiştir. Bu bağlamda Ahmed Abuk Bey, 1888 yılının Nisan ayında Sırbistan-Belgrad Ataşemiliteri olarak tayin edilmiştir. Osmanlı-Sırbistan diplomatik münasebetlerinin başlangıç safhası diyebileceğimiz 1888-1894 yılları arasında Belgrad Ataşemiliterliği görevini yürüten Ahmed Hamdi Abuk Bey de Sırbistan ordusundaki teknik ve siyasal hareketliliği yakından takip ederek düzenli olarak İstanbul'a rapor etmiştir. Ahmed Abuk Bey'in bu raporlarının en kapsamlısı 1889 tarihli "Sırbistan Ordusunun Hal-i Seferberisi ve Tecemmu-i Tertibatı" adlı rapordur. Çalışmamızın ana kaynağını bahsi geçen bu rapor ve ataşemiliterlikten merkeze gönderilen diğer raporlar teşkil etmektedir. Bu raporlar bağlamında Sırbistan Ordusu'nun teknik özellikleri ve savaş hazırlıkları analiz edilecektir. Uzun bir dönem Osmanlı Devleti'nin tebaası olan Sırp milletinin bağımsızlığını elde ettikten sonraki askeri yapılanması ve teşkilatı hakkındaki önemli bilgiler, Ahmed Abuk Bey'in müşahadesi ile ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Sırbistan, Ordu, Ahmed Abuk Bey, Ataşemiliter.

AİLE HAYATINDAKİ DENGESİZ HARCAMALARIN OLUMSUZ NETİCELERİ

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa YALÇINKAYA
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

ÖZET

Toplum olmanın temel yapıtaşını oluşturan aile kurumunun varlığı insanlık tarihi kadar eskiye dayanmaktadır. İnsanlık tarihinin yaşamış olduğu değişim süreçleri ailenin yapısal formu içerisinde de yaşanmıştır. Bu süreç içerisinde birçok gâyr-i ahlâkî olarak tanımlayabileceğimiz durumlara maruz kalan aile yapısı kutsiyetini yitirme tehlikesi ile karşı karşıya kalmıştır. Aile kavramının kutsiyet sorunsalı yaşamasında inanç, örf, kült ve otorite gibi faktörler etkili olmuştur. İnsanın tabiatı gereği olan yaşam formlarının dışına çıkarak ruhbanıyeti ya da fayda çerçevesinde aile ilişkisi oluşturduğu dönemleri dahi yaşamıştır. Modernite ile birlikte toplum, aile ve birey farklı farklı yaşam modellerini deneyimlemiş ve bunun sonucunda bu kavramları yeniden tanımlamıştır. Bu sürecin tanımlamalarında aile kendine ait birtakım fonksiyonlarını modernitenin doğurduğu kurumlara aktarmış olsa da toplumun oluşmasında hala önemini sürdürmektedir. Modernitenin ürünü olan popüler kültür ile birlikte birey kendini aidiyet duygusundan daha ziyade ben duygusu ile tanımlamakta ve kendini merkeze alan yaşam felsefesi ile aile kurumunun ciddi yara almasına sebep olmuştur.

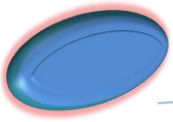
Bu tarihi seyirden sonra İslâm'ın evlilik kurumuna kısaca temas edecek olursak; insanın dünya hayatında tabiatı gereği yaşamını sürdürürken, hayatının her alanında meşru dairede devam etmek durumunda olduğu gibi neslini devam ettirme ve cinsel birtakım ihtiyaçlarını karşılamada da yine fitratı gereği yaşamasının meşru çerçevede karşılığını evlilik olarak tanımlamaktadır. Aile kurumunda toplumun devamı ve neslin korunması ilkelerine bağlayarak neslin zulme uğramasının önünü kapayan dinimiz bu sürecin en kolay şekilde gerçekleşmesini âyet ve hadislerle teşvik ve tavsiye etmiştir.

Ancak toplumumuzda kapital düzenin getirisi olan tüketim çılgınlığı bir değer olarak algılanmış ve evlilik sürecinde, merkezini inanç ve örfi değerlerimizin oluşturduğu etkenler yerini yeni oluşan olgusal değerlere bırakmıştır. Bu durum bizi ifrat ve tefritten yani her türlü aşırılıklardan uzak istikamet üzere ölçü ile yaşamak hedefinden, haddi aşmak olarak tanımlanan savurganlığa yöneltmiştir.

Evlilik sürecinde ve sonrasında aile, konforun aracı haline getirilerek İslâm'ın önerdiği iktisad zemininden israf zeminine oturtulmuştur. Kapitalizmin yarattığı bu modern birey anlayışı aile müessesesinin oluşumunda ve devamında kutsiyetinin zarar görmesine sebep olmuştur. Bu yadsınamaz gerçeklik; gençlerin evlilik yaş ortalamalarının yükselmesine, gençlerin gayr-i meşru ilişkilere yönelmelerine ve gençler de ahlâkî yozlaşma eğilimlerine sebep olmakta bunun sonucu olarak da İslâm'ın insanı toplumsal hayata özendirdiği evlilik müessesesi oluşmamaktadır.

Modernleşmenin aile ile girdiği çatışma sonucu aile içi roller tüketim ve gösteriş düşkünlüğü rol model olarak algılanmış, bunun sonucu olarak lüks yaşam, ihtiyaç dışı harcama kalemleri artmakta böylece geleneksel aile yapısını bozması sonucu aileler dağılmaktadır.

Biz bu çalışmamızda genel anlamda aile kurmayı engelleyen veya geciktiren ayrıca kurulmuş yuvaların dağılmasına neden olan evlilik öncesi ve sonrası yapılan gereksiz harcamaların bireyi, aileyi dolayısı ile toplumu olumsuz yönde etkilediğini ortaya koymayı hedefledik. Yine yanlış ve aşırı örfi uygulamalar sonucu yaygınlaşan gereksiz harcamalara ne gibi

önlemler alınabileceğini de İslâmî ve bilimsel verileri esas alarak tespit edip çözüm önerilerini ortaya koymaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Aile, Evlilik, İsrâf, İktisad, Gelenek ve Görenek

NEGATIVE RESULTS OF UNSTABLE EXPENDITURES IN FAMILY LIFE

ABSTRACT

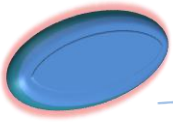
The existence of the family institution, which constitutes the cornerstone of being a society, goes back to the past as much as human history. The processes of change that the history of humanity has been experienced have happened in the structural form of the family as well. In this process, the family structure that has been exposed to many situations that can be defined as unethical has been in danger of losing its sanctity. Factors such as belief, traditions, cult, and authority have been effective for being problematic of the sanctity of the concept of family. Man has lived the priesthood by going beyond the life forms that are by nature or has experienced the periods that he established a family relationship within the framework of benefit. With modernity, society, family, and individual have experienced different life models and as a result, these concepts were redefined. Although the family has transferred some of its functions to the institutions of modernity in the definitions of this process, it is still important in the formation of society. With the popular culture that is the product of modernity, the individual defines himself with a sense of self rather than a sense of belonging and has caused serious injury to the family institution with his life-centered philosophy of life.

If we touch briefly with the marriage institution of Islam following this historical process; while man is living in the world life by nature, marriage is defined as the legitimate equivalent of living in accordance with the nature of his life in order to continue his generation and fulfil some sexual needs as he has to continue legally in every field of his life. Our religion, which has prevented the persecution of the generation by connecting the continuation of society and the protection of the generation in the family institution, encouraged and recommended this process to be realized in the easiest way through verses and hadiths.

However, consumerism, which is the yield of capital order in our society, is perceived as a value and in the marriage process, the factors formed by our beliefs and customary values have been replaced by the newly formed factual values. This situation led us to extravagance, which is defined as exceeding the limit, from the goal of living responsibly in the direction far from all extremes.

During and after the marriage, the family that was transformed into an instrument of comfort was put on the basis of extravagance from the economic basis proposed by Islam. This modern conception of individualism created by capitalism has caused its sanctity to be damaged in the formation and continuation of the family establishment. This undeniable reality leads to an increase in the average age of marriage of young people, the tendency of young people towards illegitimate relations and the tendency of moral degeneration of young people; as a result of this, there is no marriage establishment in which Islam encourages people to social life.

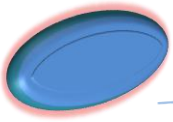
As a result of the conflict that modernization enters with the family, domestic roles, consumption, and pretentiousness are perceived as role models; as a result of this, luxury

living and unnecessary expenditure items are increasing so that families disintegrate as a result of disrupting the traditional family structure.

In this study, we aimed to reveal that the unnecessary expenditures made before and after marriage that prevent or delay the establishment of a family and that cause the disintegration of the established nests in general affect the individual, family and society in a negative way. Again, we will try to determine what kind of precautions can be taken against unnecessary expenditures that are widespread as a result of biased and excessive customary practices based on Islamic and scientific data and to propose solutions.

Keywords: Family, Marriage, Extravagancy, Economy, Customs and Tradition

EHL-İ -SÜNNET GELENEĞİNDE İMAN-AMEL- AHLAK İLİŞKİSİ

Dr. Öğrt. Üyesi Mustafa YALÇINKAYA
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

ÖZET

İlk dönemden itibaren İtikâdî mezhepler tarafından üzerinde en çok tartışılan, konuların başında iman kavramı ve mahiyetine ilişkin meseleler yer almaktadır. Bunların başında iman, tasdik, İslam, marifet, amel ve ahlâk kavramları ve iman-amel-ahlâk ilişkisi, iman- büyük günah problemi, gibi konular gelmektedir.

İman-amel-ahlâk konusundaki görüşlerin farklılaşmasının temelinde de yine imanın mahiyetine (anlam alanına) yönelik farklı anlayışlar vardır. Ehl-i Sünnet âlimlerine göre ameller imanın aslına dâhil değildir; yani iman ahlâk ve amelden ayrı bir şeydir. Buna rağmen İslâm âlimleri arasında dînî hayatın bütünlüğü açısından imanla, ahlâk ve amel arasında sıkı bir ilişkinin bulunduğu ihtilâf yoktur. Kur'an-ı Kerim'de "*iman edenler ve sâlih amel işleyenler*" diye geçen âyetler de iman ile pratik arasında yakın bir ilişkinin varlığı görülmektedir.

Salih amel, imanın pratik boyutunu oluşturmakta başta ibadet ve güzel ahlâk olmak üzere Allah'ın tüm emir ve yasaklarını kapsamaktadır.

Ahlâk ise, insanın fitratında bulunan kötülük yönünün pasif ize edilip, iyilik boyutunun ön plana çıkarılarak geliştirilmesidir. İslam'da emredilen ve yasaklanan eylemlerin bir ahlâkî boyutu yani yönü vardır. Mesela yapılması emredilen ibadetlerin temel hedeflerinden biri de şüphesiz insanı eğiterek kötülüklerden korumak suretiyle ahlâkî olgunluğa erdirmektir. Nitekim Peygamberimiz (sav) "*Müminlerin iman bakımından en olgun olanı ahlâkî en güzel olanıdır*" ifadeleriyle iman ile ahlâk arasındaki var olan ilişkiye dikkat çekmiştir.

Bu sunumumuzda öncelikle iman, amel ve ahlâk kavramlarının anlam alanlarına vurgu yaparak, konuyu Ehl-i Sünnetin görüşleri çerçevesinde ve özelde daha çok Mâturîdî ekolü açısından ele alarak inceleyeceğiz. Daha sonra imanın, amel ve ahlâk üzerinde; amel ve ahlâkın da iman üzerindeki etkilerini tespitle birlikte bütün ahlâkî erdemliliklerin özünde biliçli, ilim seviyesinde iman ve inancın bulunduğunu ispat etmeye çalışacağız.

Bu çalışmamızda hayatın her alanında imanın meyvesinin ahlâkî etiklik ve erdemlilik olduğunu bunun sonucu olarak da fert ve toplum hayatına pozitif yansımalarının bulunduğunu ayrıca inanç sahibini her yönden toplumsal barışa katkı sağlayacak, iyi ve doğru olana yönlendirecek etkisinin olduğunu da ortaya koymayı hedeflemekteyiz.

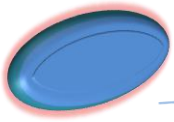
Anahtar Kelimeler: Kelam, iman, tasdik, amel, ahlâk...

RELATIONSHIPS BETWEEN BELIEF-DEED-MORAL IN AHL AL-SUNNAH TRADITION

SUMMARY

Since the first period, issues related to the concept and nature of faith are one of the most argued subjects by the Islamic sects. These subjects of matters are the concepts of faith,

affirmation, Islam, knowledge, deeds and morality, and the relationship between faith-deeds-morality, and the problem of faith-great sin.

On the basis of the differentiation of views on faith-deeds-morality, there are also different understandings regarding the nature (field of meaning) of faith. According to the scholars of Ahl al-Sunnah, deeds are not included in the original faith; that is, faith is something different from morality and deeds. Nevertheless, there is no disagreement between Islamic scholars in terms of the integrity of religious life between faith and morality and deeds. In the Quran, there is a close relationship between faith and practice in the verses referred to as those who believe in the Quran and those who perform good deeds.

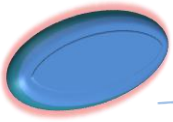
Good deed constitutes the practical dimension of faith, and covers all the orders and prohibitions of Allah, especially worship and good morals.

Moral, on the other hand, is to improve the evil aspect in human's nature by pacifying it, and enhancing the dimension of goodness. Actions ordered and banned in Islam have a moral dimension, that is, a direction. For example, one of the main goals of the worships that are ordered to be done is to raise the moral maturity by protecting people from evil by educating them. As a matter of fact, our Prophet (pbuh) drew attention to the relationship between faith and morality with the expressions that 'the most complete of believers in faith is the one with the best character among them'.

In this presentation, we will first examine the subject within the framework of the views of the Ahl al-Sunnah and especially in terms of the school of Mâturîdî, with an emphasis on the meaning areas of the concepts of faith, deeds and morals. Next, we will try to prove that there is faithful, scientific level of faith and belief at the core of all moral virtues, as well as determining the effects of faith on deeds and morals, and deeds and ethics on faith.

In this study, we aim to reveal that the fruit of faith in all areas of life is moral ethics and virtue, and as a result, it has positive reflections on individuals and social life, and it also has an effect that will contribute to social peace in all respects, and lead to the good and right.

Keywords: Theology, faith, affirmation, deeds, morality

KAMU YÖNETİMİNDE MODERNİZM VE POSTMODERNİZM

Murat SAĞLAMCI

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Dr.Öğr.Üyesi Çetin KAPLAN

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

Farklı anlayış ve düşünce tarzlarına sahip olan modern ve postmodern anlayış çok alanda değişimlere sebebiyet vermiş ve pek çok çalışmanın konusu olmuştur. Ortaçağın düşünce ve yaşam tarzına tepki olan modernizm, akılcılık ve bilimselliği esas almaktadır. Ortaçağ'da görülen dağınık ve başıboşluğa karşı gelen modernizm; dinden sanata, hukuktan yönetime pek çok olgunun yeniden ele alınmasını sağlamıştır. Modernizmin değerlerini temelden sarsan postmodernizm ise; hem geleneksel hem de modernist yaklaşımlara karşı duruşu ifade etmektedir. Wilson başta olmak üzere Taylor, Weber gibi isimlerin yönetim modelleri modern kamu yönetimini temsil eder. Özellikle Weber bürokrasisi, modern yönetimin en önemli ve etkin yönetsel yaklaşım olarak görülür. Modern yönetim anlayışı hiyerarşi, bilimsellik, akılcılık, katı kurallar ve biçimsellik gibi genellemeleri öne çıkarmaktadır. Postmodernizm ise, modernliğe karşı mücadele ederken yeni kurallar koymaktan kaçınmakta değişim ve gelişim için bu tür kalıplardan uzak durulması gerektiğini savunmaktadır.

Modern dünyanın değerlerine bir başkaldırı olan postmodernist anlayış, yönetim anlayışını da derinden etkilemiştir. Modernizmin etkisiyle güçlenen bürokratik örgütler, postmodernizmin etkisiyle gücünü ve etkisini kaybetmektedir. Modernist kamu yönetiminin klasik anlayışına karşı çıkan postmodern kamu yönetimi, yönetim ile siyaset ayırımına, yönetimde bilimselliğe ve bürokrasiye karşı bir duruş sergiler. Modernizmde ön plana çıkan; yönetimin evrenselliği, nesnelliği, kurallarla çevrili katı yapının aksine postmodern yönetim; işlevsel olmaya, duruma göre değişen kurallara, yerelliğe önem verir. Modern anlayışa göre yönetim, sadece vatandaşın isteklerini karşılamaz, vatandaş adına doğrunun ya da yanlışın ne olduğuna da karar verir. Postmodern kamu yönetimi ise bu anlayışa şiddetle karşı çıkar ve sivil örgütlenmelerin arttığı, vatandaşın yönetimde söz sahibi olduğu bir yönetimi uygulamak ister.

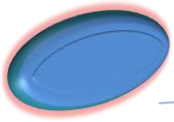
Bu çalışma, modernizm ve postmodernizmin kamu yönetimi üzerine etkilerini ve kamu yönetiminin modernizmden postmodernizme evrilme sürecini ele almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Postmodernizm, Modernizm, Bürokrasi, Kamu Yönetimi, Post-Modern Kamu Yönetimi.

MODERNISM AND POSTMODERNISM IN PUBLIC ADMINISTRATION

ABSTRACT

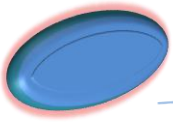
Modern and postmodern understanding with different understanding and thinking styles caused changes in many areas and became the subject of many studies. Modernism is a reaction to medieval thought and lifestyle that is based on rationality and science. Modernism that opposes messy and straying in the Middle Ages; it has reconsidered many facts from religion to art, from law to administration. Postmodernism, which undermines the values of modernism, expresses the stance against both traditional and modernist approaches. Management models of names such as Taylor, Weber and especially Wilson represent modern public administration. Weber bureaucracy in particular is seen as the most important and

effective managerial approach of modern management. The modern management approach emphasizes generalizations such as hierarchy, scientificity, rationality, strict rules and formalism. Postmodernism, on the other hand, avoids setting new rules while struggling against modernity and advocates that such patterns should be avoided for change and development. Postmodernist understanding, which is an opposition to the values of the modern world, has also deeply affected the management approach. Bureaucratic organizations that strengthen with the influence of modernism are losing their power and influence with the effect of postmodernism. Postmodern public administration, which opposes the classical understanding of modernist public administration, takes a stand against discrimination between management and politics, scientificity in management and bureaucracy. In modernism; universality, objectivity and a solid structure surrounded by rules come to the fore while in postmodern management; functionality, changing rules and locality are important. According to the modern understanding, management does not only meet the demands of the citizen but also decides what is right or wrong on behalf of the citizen. Postmodern public administration, on the other hand, strongly opposes this understanding and wants to implement a management where civil organizations are increasing and citizens have a say in management.

This study deals with the effects of modernism and postmodernism on public administration and the evolution of public administration from modernism to postmodernism.

Keywords: Postmodernism, Modernism, Bureaucracy, Public Administration, Post-Modern Public Administration.

**FİNANSAL OKURYAZARLIK VE MESLEK YÜKSEK OKULU ÖĞRENCİLERİNİN
FİNANSAL OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN ÖLÇÜLMESİ ÜZERİNE BİR
ARAŞTIRMA**

Öğretim Görevlisi Tuğba TÜLEGEN
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

ÖZET

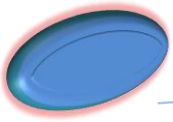
Finansal okuryazarlık, günlük hayatta, kişinin para kullanımı ve yönetimini, bilgiyle değerlendirebilmesi ve etkili karar vermesini sağlayan yeterlilik düzeyidir. En basit işlemlerde dahi finansal okuryazarlığın günlük hayatımızda sonuçları olmakta ve finansal okuryazarlık geleceğimizi ve bize bağlı yaşayanların hayatlarını etkileyebilmektedir. Finansal okuryazarlık, doğru bilgiyle istenilen sonuçlara ulaşmayı sağlayan bu süreç içerisinde bireylerin finansal kaynakları kullanarak finansal ürün ve hizmetleri tanmasına yol açacak etkin kararlar verebilmesini sağlamaktadır.

Yaşamı her dönemde etkileyen konulardan birisi olan ekonomi bilgisi yeterliliğinin göstergelerinden biri de finansal okuryazarlıktır. Günümüzde serbest piyasa ekonomisinin yaygınlaşmasıyla birlikte, finansal okuryazarlığın önemi hızla artmaktadır. Bireylerin sürekli değişen ve gelişen günümüz sosyoekonomik koşullarında, finansal ürün ve hizmetlerin çeşitliliğinin artması ile baş edebilmek ve başarılı olmak için finansal okuryazarlık becerilerini geliştirmeleri zorunlu hale gelmiştir. Gelişmeler sonucunda finans eğitimi ile ilgili eğitimlerin başlatılması ve kurumsal altyapının oluşturularak yaygın hale getirilmesi toplumsal ve ekonomik açıdan zorunluluk haline gelmiştir.

Bu çalışmada, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Suşehri Timur Karabal Meslek Yüksekokulu öğrencilerinden oluşan 248 kişilik bir örneklem kullanılarak öğrencilerin finansal kararları nasıl aldıkları araştırılarak finansal okuryazarlık düzeyleri ölçülmeye çalışılmıştır. Bu amaçla da ilgili literatürde yer alan çalışmalarda kullanılan sorular esas alınarak bir anket formu düzenlenmiş ve uygulanmıştır. Toplanan anketlerin veri girişi SPSS programı kullanılarak yapılmıştır. Ankette yer alan sorulara verilen yanıtların hepsi öncelikle frekans analizleri yapılarak yüzdelerle ifade edilmiştir. Ankette verilen yanıtların birbirleri ile ilişkilendirilmesi amacıyla çapraz tablolar (crosstab) oluşturulmuştur.

Bunun sonucunda üniversite öğrencilerinin finansal bilgi, finansal davranış ve finansal tutum sorularına vermiş oldukları cevaplarla finansal okuryazarlıkları belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, çalışmadaki Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerinin düşük olduğu ortaya çıkmaktadır. Muhasebe-Finans dersi alan öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyi ise almayanlara göre daha yüksek çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Finans, Finansal Okuryazarlık, Finansal Davranışlar, Finansal Eğitim.

4-6 YAŞ GRUBU KUR'AN KURSU EĞİTİMİNİN VELİ VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA DEĞERLENDİRİLMESİ (AMASYA ÖRNEĞİ)

Merve AKGÜL

Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Prof. Dr. Şuayip
ÖZDEMİR

Amasya Üniversitesi

ÖZET

Çocukluk dönemi, bireyin yaşamını derinden etkileyen davranışların kazanıldığı, kişiliğinin şekillendiği, inanç ve değer yargılarının temellerinin atıldığı önemli bir aşamadır. Bu açıdan çocukluk döneminde alınan din eğitimi kişinin hayatının geri kalan kısmındaki dini yaşantısının temelini oluşturur. Çalışmamızın amacı dini eğitimin temelini oluşturan çocukluk dönemi dini eğitiminin verildiği Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı 4-6 Yaş Kur'an Kurslarında öğrenim gören öğrencilerin ebeveynlerinin memnuniyet düzeylerini ölçmektir.

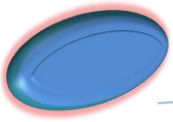
Çalışmamızda betimsel araştırma modellerinden olan tarama yöntemi kullanılmıştır. Verilerin toplanmasına yönelik olarak araştırmacı tarafından açık ve kapalı uçlu olmak üzere toplam 19 sorudan oluşan bir anket formu hazırlanmış ve uzman görüşlerine başvurulmuş anket son şekli verilmiştir. Araştırmamızın amaçları doğrultusunda literatür taraması yapılmış, elde edilen bulgular değerlendirilmiştir. Problem durumuyla ilgili mevcut tez, kitap, makale ve sempozyumlar analiz edilmiştir. Elde edilen bilgiler dokümantasyon yöntemiyle toplanıp araştırmanın sınırları çizilerek konu değerlendirilmiştir. Bunun yanı sıra Amasya Merkez'deki Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı 4-6 Yaş Kur'an Kurslarında 2018-2019 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde bir anket uygulaması yapılmış, velilerle yapılan anket uygulamasının sonuçları yorumlanıp değerlendirilmiştir.

Amasya Merkez'de yer alan Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı sekiz adet 4-6 Yaş Grubu Kur'an Kursunda eğitim gören öğrencilerin velilerine uygulanan anketlerden 170 tanesi değerlendirmeye alınmıştır. Ankette ilk olarak veli ve çocukların kişisel bilgilerine dair sorular sorulmuştur. Velilerin %81,8'i çocuklara yakınlık derecesi sorusuna anne cevabını vermiştir. Velilerin % 35,3'ünün lise,% 22,9'unun üniversite mezunu olduğu, %78,2'sinin din eğitimi aldığı görülmüştür.

Anketin ikinci kısmında ise velilerin kurslardaki eğitimi ve kurslardan memnuniyet durumlarını ölçmeye yönelik sorular yer almaktadır. Velilerin %39,9'u çocuklarının dini eğitim almasını istediği için, %24,6'sı ise kursları Diyanet İşleri Başkanlığı düzenlediği için çocuklarını kursa gönderdiğini söylemiştir. Velilerin % 94,4'ü kurslarda verilen eğitimden memnun olduğu cevabını vermiştir. Velilerin %94,7'si verilen eğitimin çocukların seviyesine uygun olduğunu düşünmektedir. Velilerin % 71,2'sine göre çocukları kurslarda öğrenme güçlüğü çekmemektedir. Velilerin %90,0'ı kurslarda verilen eğitimin çocuklarının ahlaki gelişimine katkıda bulunduğu kanaatindedir. Velilerin %64,7'si çocuklarının eğitim gördüğü mekân fiziki açıdan yeterli bulmaktadır. Velilerin % 94,1'i öğreticileri pedagojik açıdan yeterli görmektedir. Velilerin genelinin 4-6 Yaş Kur'an Kurslarında verilen eğitimden ve öğreticilerden memnun olduğu araştırmada ulaşılan önemli bir sonuçtur.

Anahtar Kelimeler: Din eğitimi, Veli, 4-6 yaş çocukları, Kur'an kursu eğitimi

Bu bildiri özeti, Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans programında Prof. Dr. Şuayip ÖZDEMİR'in danışmanlığında hazırlanan "4-6 Yaş Grubu Kur'an Kursu Eğitiminin Veli ve Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi (Amasya Örneği)" isimli Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

ÖZEL HASTANELERDE TOPLAM KALİTE YÖNETİMİ UYGULAMALARINA İLİŞKİN ÇALIŞAN GÖRÜŞLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Prof.Dr. Zekai ÖZTÜRK
AHBVÜ-İİBF-Sağlık Yönetimi

Öğr.Gör. Zeynep ÇİMEN
AHBVÜ-İİBF-Sağlık Yönetimi

Öğr. Gör. Feride DÜŞÜNGÜLÜ
Amasya Üniversitesi

ÖZET

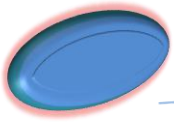
Kalite çok eskiden beri bilinen herkesin çok fazla önemseydiği bir kavramdır. Kalite bazıları için pahalı, lüks anlamlarında kullanılırken bazıları için ise ihtiyaçları karşılayabilme derecesidir. Çok çeşitli tanımlamalar mevcuttur. Toplam kalite ise uzun süreçte müşteriye memnun etmeyi amaçlayan ve çalışan bütün personelin katılımını sağlayan yönetim modelidir. Hayatın her alanında olduğu gibi sağlık sektöründe de kalite vazgeçilmez kavramlardan biri olmuştur. Sağlık hizmeti kalitesi, hizmet alanların beklenti ve ihtiyaçlarının tam ve zamanında karşılanmasıdır. Bu amaçla hasta bakım ve tedavi süreçleri ile ilgili standartların sürekli iyileştirilmesi ve personelin hasta ve yakınları ile sürekli memnuniyetlerinin sağlanması amaçlanır. Sağlık kuruluşlarından hizmet alanları memnun etmek amacıyla daha iyi sağlık hizmeti sunumu için kaliteli hizmet anlayışı benimsenmiştir. Hastanın istediği zamanda ve düşük maliyetle kaliteli hizmet sunmak sağlık kuruluşunun görevleri arasındadır. Sağlık sektörü hata kabul etmeyen, hayati öneme sahip olan bir sektördür dolayısıyla en yüksek kaliteyle çalışmak zorundadır. Çok büyük hassasiyet isteyen bir sektördür. Bu süreç içerisinde sağlık çalışanlarının tümünün toplam kalite yönetim sürecine dahil edilmesi sürecin daha hızlı ve daha olumlu gelişmesi açısından önemlidir. Çünkü toplam kalite insana dönük olan ve insana önem veren bir yönetim sürecidir. Sürekli gelişim gösterme düşüncesi hakimdir. Toplam kalite yönetimi kişilerin kendilerinden beklenen performansı gösterebilmelerini ve çalışmalara istekli katılmalarını sağlamaktadır. Kişiler de motivasyon artışı meydana getirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hizmet, kalite, toplam kalite, personel, sağlık sektörü

A RESEARCH ON EMPLOYEES ABOUT TOTAL QUALITY MANAGEMENT PRACTICES IN PRIVATE HOSPITALS

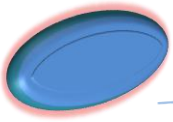
ABSTRACT

Quality is a concept that has been known to everyone very well known. Quality is expensive for some, luxury is used in some sense while meeting the needs for some. A wide variety of definitions are available. Total quality is the management model which aims to satisfy the customer in a long period of time and enables the participation of all the employees. As in all areas of life, quality is one of the indispensable concepts in the health sector. The quality of health service is the fulfillment of the expectations and needs of the service areas. For this purpose, it is aimed to continuously improve the standards related to patient care and treatment processes and to ensure continuous satisfaction with the patients and their relatives. Quality service approach has been adopted for better health service provision in order to

satisfy the service areas of health institutions. It is among the duties of the health institution to provide quality service at any time and at low cost. The health sector is a vital sector that does not accept errors and therefore has to work with the highest quality. It is a sector that requires great precision. In this process, the inclusion of all health professionals in total quality management process is important in terms of faster and more positive development of the process. Because total quality is a management process that is oriented to people and gives importance to people. The idea of continuous development is dominant. Total quality management ensures that people are expected to perform and are willing to participate in the work. Persons also increase motivation.

Keywords : health sector, service, staff, total quality, quality

GÜNEYDOĞU ASYA'DA ASEAN BÖLGESEL FORUMU'NUN TERÖRE KARŞI İŞBİRLİĞİ GELİŞTİRME FONKSİYONU

Dr. Öğr. Üyesi Süleyman TEMİZ
İğdır Üniversitesi

ÖZET

ASEAN Bölgesel Forumu (ARF), barış ve güvenlik konularında resmi istişare kanallarını güçlendirmek amacıyla 25 Temmuz 1994'te Tayland'ın başkenti Bangkok'ta çalışmalarına başlamış, bölgesel anlamda bir Asya Pasifik çok taraflı forumudur. Kendi türündeki uluslararası organizasyonlar arasında benzeri olmayan ARF, asgari kurumsallaşma, oy birliği ile karar verme ve birinci sınıf ve ikinci sınıf diplomasinin kullanımı ile karakterize edilmektedir. Birincil resmi diplomatik toplantılar, güvenlik önlemlerini tartışmak için önde gelen yetkililerin toplanmalarından, ikincil resmi olmayan toplantılar ise bilim adamları, akademisyenler, devlet adamları, özel düşünce kuruluşları temsilcileri gibi kişi ve kuruluşlardan müteşekkildir. ARF'nin hedefleri arasında, ortak menfaatler ile ilgili siyasi ve güvenlik konularına dair yapıcı diyalog ve istişare mekanizmasını teşvik etmek ile birlikte, Asya-Pasifik bölgesinde güven artırıcı ve önleyici diplomasiye yönelik çabalara önemli katkılarda bulunmak gibi konular yer almaktadır.

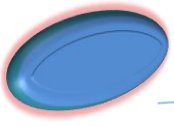
ARF, fikir birliğine dayalı karar verme ve açık diyalog ile karakterize edilmekte ve 27 üyeden oluşmaktadır. 10 ASEAN üyesi¹, 10 ASEAN diyalog ortağı², Bangladeş, Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti, Moğolistan, Pakistan, Sri Lanka ve Doğu Timor ile birlikte Papua Yeni Gine ASEAN gözlemcisi statüsünde bulunmaktadır. ARF'nin hedefleri, 1994 yılındaki ilk ARF toplantısında, ortak siyasi ve güvenlik konularında yapıcı diyalog yollarını ve istişareyi teşvik etmek, ayrıca Asya-Pasifik bölgesinde güven artırıcı ve önleyici diplomasiye yönelik çabalara önemli katkılarda bulunmak olarak ilan edilmiştir.

ARF, ABD üstünlüğüne dayalı statükonun korunacağı bir forum olarak değerlendirilebilir. ARF katılımcılarının çoğu ABD müttefiki olduğundan, forumun amaçları konusunda genel destek halihazırda vardı. Bununla birlikte, katılımcılar içerisinde Çin, Rusya, Kuzey Kore ve Myanmar'ın ABD'nin hegemonyasından memnun olmadıkları inkâr edilemez bir gerçektir. Bölgesel güvenliğin gelişimi konusunda katılımcılar, ARF'nin gelişimi üzerinde temel olarak üç aşama belirlemişlerdir. Bunlar; güven oluşturma, önleyici diplomasi ve ihtilafların çözümü olarak sıralanabilir. Zira bu üç ülke, statükoya zorla meydan okuma kapasitesine sahip olamasalar da, ABD'nin merkezde olduğu bir forumun meşruiyetini asla tamamıyla içselleştirememişlerdir. Bunun tersine Çin güç kazandıkça, bölgesel vizyonunu kabul ettirmek için diğer bölge ülkeleri ile ilişkilerini geliştirmeye başlamıştır. ARF'nin mevcut jeopolitik realiteyi karşılamaya hazır olmadığına bilinmesi gerekmektedir. Zira Çin, Rusya'nın desteği ile ABD'yi bölge içi gelişmelere müdahale eden bölge dışı bir güç olarak

¹ Vietnam, Tayland, Singapur, Filipinler, Myanmar, Malezya, Laos, Endonezya, Kamboçya ve Brunei.

² Avustralya, Kanada, Çin, Avrupa Birliği, Hindistan, Japonya, Yeni Zelanda, Kore Cumhuriyeti, Rusya ve ABD.

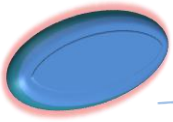

değerlendirmektedir. Buna karşın Çin, kendisinin Asya denizlerinde serbest dolaşım özgürlüğü hakkı olduğunu iddia etmekte, Avustralya ve Japonya ise ABD'yi Çin'e karşı destekler politikalar takip etmektedir. Bu çelişkili ilişkilerin ortasında ARF, güneydoğu Asya'da ABD ile Çin arasında yumuşak rekabet ve nüanslı gündem belirleme konusunda bir platform noktasına ulaşmıştır. ARF katılımcıları, daha fazla ortak güvenlik duygusu geliştirme ve daha etkili bir bölgesel güvenlik çerçevesi oluşturma ihtiyacını karşılamaya yönelik adımlar atmaya uygun görmüşlerdir.

11 Eylül saldırılarından sonra ABD, ARF'yi kendi terörle mücadele politikalarının güneydoğu Asya bölgesinde tatbik edilmesi konusunda son derece elverişli bir platform olarak değerlendirmiştir. Ancak ARF'nin en büyük problemlerinden birisi sadece terör değil, aynı zamanda bölgesel birçok konuda ortak hareket edememe sorunu idi. Buna karşın ABD, forum içerisinde etkinliğini kullanarak teröre karşı toplu müdahale ile alakalı kararlar alabilmiştir. Buna karşın bölgede Endonezya gibi ABD'nin terör politikalarına karşı farklı nedenlerle destek olmaktan imtina eden devletler de bulunmaktaydı. 2002 yılındaki Bali bombalamaları ile birlikte bölge devletlerinin teröre vermesi gereken ortak ve etkili destek gün yüzüne çıkmış ve Endonezya'nın teröre karşı takip edeceği politikalar ABD ile paralellik göstermeye başlamıştır. Bali olayları, ARF'nin terörle mücadele konusundaki adımlarını güçlendirmiştir. ARF terörizmi, dünyadaki ulusların ve halkların güvenliğine tehdit olarak nitelendirmiş ve yine güneydoğu Asya'da konuya ilişkin kapasite geliştirmenin önemini vurgulamıştır. Terörle mücadele ve ulus ötesi suçlar konusunda ARF'deki müzakerelerden ortaya çıkan müşterek terörle mücadele eylemi üzerine karar alınmıştır. ARF bünyesinde terörizme karşı sınır güvenliğini güçlendirmeye dair muhtemel girişimler dört temel alanda (insan hareketliliği, mal dolaşımı, belge güvenliği ve genel önlemler) şeklinde değerlendirilmiştir. Önerilen tedbirlerin çoğu ulusal bazda (istihbarat kabiliyetlerini ve kolluk kuvvetleri desteklemek gibi) ve iki taraflı olarak (teröristlerin iadesi ile birlikte istihbarat konularının paylaşımı) alınması kararlaştırılmıştır. Ayrıca ABD yönetimi, bilgi toplayabilmek için Adalet Ödül Programı'nı devreye sokmuştur. Kısacası ARF, terörle mücadeleyle ilgili bir takım faaliyetler yürütmesine karşın, pratik somut terörle mücadele konusunda ise genel itibarıyla sınırlı olmuştur. ARF'nin terörle ilgili ifadelerinin çoğu, aslında çok önemli çerçeveler oluşturmamaktadır. Son yıllarda somut terörle mücadele önlemlerinin tespit edildiği ölçüde, katılımcılar en azından çözümlenmemiş anlaşmazlıklara veya net bir çözüm bulunmayan kaynak ve kapasite eksikliğine işaret etmektedirler. ARF katılımcıları kesinlikle canlı askeri tatbikatlar gibi toplu pratik terörle mücadele faaliyetlerinde bulunmamışlardır. Ayrıca 2017 yılında bunlara ek olarak ASEAN Terörle Mücadele Kapsamlı Eylem Planı kabul edilmiştir. Radikalleşme ve Şiddet İçeren Aşırılık Yükselişine Karşı, 2017 yılında Manila Bildirgesi imzalanmıştır. Ayrıca 2019 yılında ASEAN Bölgesel Forumu, Terörizmi ve Terörizme Elverişli Şiddet İçeren Aşırıcılığı Önleme ve Bunlara Karşı Koyma Bildirisi'ni (VECT) kabul ederek teröre karşı tedbirleri genişletme yoluna gitmiştir. Bu çalışma her ne kadar ABD hegemonyasında gerçekleşip devam etse de, ASEAN Bölgesel Forumu'nun terörle mücadele konusunda girişimlerini ve attığı adımları irdeleyecektir.

Anahtar kelimeler: ASEAN, ARF, ABD, Terör, Güneydoğu Asya.

ZENOFOBİYİ ANLAMAK

Prof. Dr. Bozkurt KOÇ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Psikoloji Bölümü

Arş. Gör. Doğan Güneş TEMLİ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Psikoloji Bölümü

Öğr. Gör. Aysu GÜL ŞANLI

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Psikoloji Bölümü

ÖZET

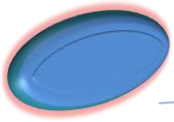
Tarih boyunca bireyler ve topluluklar siyasal, kültürel, toplumsal, ekonomik vb. nedenlerle yaşadıkları yerleri terk ederek farklı bir yerleşim yerine ya da ülkeye gitmek zorunda kalmışlardır. Farklı dönemlerde Türkiye de jeopolitik, kültürel, coğrafi, dini vb. etkilerle çeşitli göç hareketlerine ev sahipliği yapmıştır. Göç olgusunun her ülkede olabileceği gibi doğal olarak Türkiye’de de bireyleri ve toplumu büyük ölçüde etkilediği; bireylerin düşünce, tutum ve davranışlarında farklılaşmalara neden olduğu görülmektedir.

Göç olgusunun etkileri dikkate alındığında, göç edilen ülkede yaşayan bireylerin siyasal, kültürel, toplumsal, ekonomik vb. nedenlerle göçmenlere yönelik önyargılı, ayrımcı ve düşmanca tutum ve davranışlar sergileyebildikleri gözlemlenmektedir. Alanyazında, yabancı olarak algılanan göçmenlerin, dış grup olarak nitelendirilmesi ve bunun sonucunda bu bireylere yönelik olumsuz tutum ve davranışların ortaya çıkması durumu zenofobi olarak kavramlaştırılmaktadır. Zenofobi sadece bir tutum olarak değil, yabancılara yönelik şiddet eylemleri şeklinde de ortaya çıkabilmektedir. Bu durum göçe ev sahipliği yapan bireylerin yabancılara yönelik algılamalarına bağlı olarak değişebileceği gibi siyasal, kültürel, toplumsal, ekonomik vb. faktörlere bağlı olarak da değişiklik gösterebilecektir.

Alanyazın incelendiğinde zenofobinin nedenleri, bireysel ve toplumsal etkileri ve zenofobiyi önlemeye yönelik çözüm önerileriyle ilgili çeşitli kuramsal yaklaşımların ve araştırmaların yer aldığı görülmektedir. Zenofobinin ortaya çıkmasında, göç eden bireylerin etkisiyle işsizliğin artması, haklarından mahrum kalma, kültürel dejenerasyon ve suç oranlarının artması vb. faktörlerin etkili olduğu belirtilmektedir. Günümüzde de zenofobinin önemini ve güncelliğini koruyan bir konu olduğu düşünülmektedir. Göç eden bireyler ile ev sahibi bireyler arasındaki uyum sürecinde, zenofobiyle ilgili nedenlerin doğru bir şekilde tespit edilebilmesi, uyum sürecinin başarıya ulaşabilmesi açısından hayati bir önem taşımaktadır. Bu durum göçün nedenleri ve etkilerine yönelik araştırmaların yanı sıra uyum sürecine ilişkin araştırmaların da gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Bütün bunlardan hareketle bu araştırmanın amacını, zenofobiyi anlamaya yönelik çeşitli kuramsal yaklaşımların ve konuyla ilgili araştırmaların değerlendirilerek çözüm önerileri sunulması oluşturmaktadır. Bu amaçla araştırmada alanyazından hareketle zenofobiyi anlamaya yönelik bir değerlendirme yapılacak ve uyum sürecine katkıda bulunabilecek çözüm önerilerine yer verilecektir. Araştırmanın bu anlamda alanyazına önemli katkılar sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Zenofobi, Yabancı düşmanlığı, Göç, Göçmen

UNDERSTANDING XENOPHOBIA

ABSTRACT

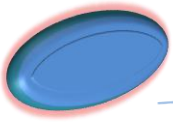
Throughout history, individuals and communities had to leave their places of residence and go to a different settlement or country for reasons like political, cultural, social, economic, etc. In various periods, Turkey hosted various migration movements too with effects of geopolitical, cultural, geographical, religious, etc. As well as other countries, it is seen that individuals and society greatly influenced by migration; it causes differentiation in individuals' attitudes and behaviors naturally in Turkey.

Considering the effects of the phenomenon of immigration, it is observed that the individuals living in the immigrant country can exhibit prejudiced, discriminatory and hostile attitudes and behaviors towards migrants due to factors like political, cultural, social, economic, etc. In the literature, the situation of the immigrants perceived as foreigners as an external group and the emergence of negative attitudes and behaviors towards these individuals are conceptualized as xenophobia. Xenophobia can occur not only as an attitude, but also as acts of violence against foreigners. This situation may also change depending on the perceptions of individuals hosting immigration towards foreigners, as well as vary depending on factors political, cultural, social, economic, etc.

When the literature is analyzed, it is seen that there are various theoretical approaches and researches about the causes, individual and social effects of xenophobia and solution suggestions for preventing xenophobia. In the emergence of Zenophobia, factors stated to be effective such as the increase in unemployment, deprivation of their rights, cultural degeneration and increase in crime rates, etc. with the effect of migrating individuals. Today, xenophobia is considered as a subject that maintains the importance and timeliness. In the adaptation process between the immigrant individuals and the host individuals, it is vital to correctly identify the causes of xenophobia in terms of the success of the adaptation process. This situation reveals the necessity of the studies on the adaptation process as well as the researches on the causes and effects of migration.

Based on all these, the purpose of this research is to present solutions and suggestions with evaluating various theoretical approaches and relevant researches to understanding xenophobia. For this purpose, an evaluation will be made to understand xenophobia based on the literature, and solutions will be included that will contribute to the adaptation process. It is thought that the research will make important contributions to the literature in this sense.

Keywords: Xenophobia, Ethnocentrism, Migration, Immigrant

SÜRÜCÜLÜĞÜ MESLEK OLARAK YAPANLAR İLE MESLEK OLARAK YAPMAYANLARIN SÜRÜCÜ ÖFKE DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Prof. Dr. Bozkurt KOÇ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Psikoloji Bölümü

Öğr. Gör. Aysu GÜL ŞANLI

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Psikoloji Bölümü

Arş. Gör. Doğan Güneş TEMLİ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Psikoloji Bölümü

ÖZET

Öfke, bireyin beklentilerinin karşılanmaması, kendini tehdit altında görmesi, engellendiğini düşünmesi, yabancılaşması ve yoksunluk yaşaması gibi birçok psiko-sosyal nedenlerle ortaya çıkan bir duygudur. Öfke doğal bir duygu olmakla birlikte kontrol edilemediğinde saldırgan davranışların ortaya çıkmasında da etkili olabilmektedir. Bu tür davranışlar kişilerarası ve sosyal ilişkilerin bulunduğu hemen her alanda görülebilmektedir. Benzer bir durum trafikte de sürücü öfkesi olarak karşımıza çıkabilmektedir.

Hemen her birey trafikteki sürücü öfkesinin ya faili ya da mağduru olabilmektedir. Bu tür davranışlar medyada da sıklıkla gözlemlenebilmektedir. Başka bir deyişle sürücü öfkesi sosyal yaşamda varlığını kaçınılmaz bir şekilde hissettirmekte ve kişileri doğrudan ya da dolaylı bir şekilde etkilemektedir. Sürücü öfkesi, sözel veya fiziksel saldırganlık, yarala(n)ma veya ölümle sonuçlanabilmektedir. Toplu taşıma araçları söz konusu olduğunda ise bu durum daha büyük felaketler ile sonuçlanabilmektedir. Sürücü öfkesinin bu tür bireysel ve toplumsal etkileri kaçınılmaz olarak araştırmacıların da dikkatini çekmektedir.

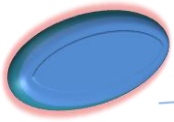
Bu araştırmanın konusunu sürücü öfkesi oluşturmaktadır. Araştırmanın temel amacı ise sürücülük meslek olarak yapanlar ile meslek olarak yapmayanların sürücü öfke düzeylerinin karşılaştırılmasıdır. Araştırmanın örneklemini sürücülük meslek olarak yapan 153 katılımcı ile sürücülük meslek olarak yapmayan 128 katılımcı oluşturmaktadır.

Araştırmada katılımcılara araştırmacılar tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu ile Sürücü Öfke Ölçeği (Yasak ve Eşiyok, 2009) uygulanmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda Bağımsız Gruplar İçin T Testi kullanılmıştır.

Araştırma bulguları genel olarak, sürücü öfke düzeyleri açısından sürücülük meslek olarak yapanlar ile meslek olarak yapmayanlar arasında anlamlı farklılıklar olduğunu göstermiştir. Araştırma bulgularına göre, sürücülük meslek olarak yapmayanların, sürücülük meslek olarak yapanlara göre saygısızlık-kabalık; saldırgan-düşmanca hareketler ve kural ihlali alt boyutlarından daha yüksek puan aldıkları görülmüştür. Trafik zabıtasının varlığı alt boyutunda ise sürücülük meslek olarak yapanların, sürücülük meslek olarak yapmayanlara göre daha yüksek puan aldığı tespit edilmiştir.

Genel olarak araştırma bulguları, sürücülük meslek olarak yapanlar ile sürücülük meslek olarak yapmayanların öfke düzeylerinin farklı psiko-sosyal nedenlerden etkilendiğini ortaya koymaktadır. Bütün bunlardan hareketle, bu konuda yapılacak araştırmalarda sürücülerin öfke düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi, sürücü öfke nedenlerinin anlaşılabilmesi ve sürücü öfkesini önlemeye yönelik ne tür önlemler alınabileceği konusunda bilgi verecektir. Bu araştırma sürücü öfkesine yönelik yeterli düzeyde araştırmanın bulunmadığı alanyazına katkı sağlaması açısından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öfke, Sürücü Öfkesi, Saldırganlık, Trafik

COMPARISON OF THE DRIVING ANGER LEVELS AMONG PROFESSIONAL AND NON-PROFESSIONAL DRIVERS

ABSTRACT

Anger is an emotion that arises due to many psycho-social reasons such as unfulfilled expectations of the individual, seeing himself/herself under threat, thinking that he/she is being frustrated, alienating and experiencing deprivation. Although anger is a natural emotion, it can also be effective in the emergence of aggressive behavior when it cannot be controlled. Such behaviors can be seen in almost every field where interpersonal and social relationships are present. A similar situation may appear in traffic as driver anger.

Almost every individual can be either the perpetrator or the victim of the driver anger in traffic. Such behaviors can also be observed frequently in the media too. In other words, driver anger inevitably feels its presence in social life and affects people directly or indirectly. Driver anger can result in verbal or physical aggression, injury or death. In the case of public transport vehicles, this can result in larger disasters. Such individual and social effects of driver anger inevitably attract researchers' attention.

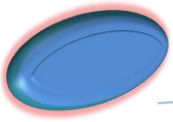
Driver anger is the subject of this research. The main purpose of the research is to compare the levels of driver anger among professional and non-professional drivers. The sample of the research consists of 153 participants who are driving as profession and 128 participants who are not driving as professions.

In the research, the Personal Information Form prepared by the researchers and the Driving Anger Scale (Yasak and Eşiyok, 2009) were applied to the participants. For the purpose of the research, Independent Groups T Test was used.

The findings of the research showed that there were significant differences in terms of driver anger levels between those who are driving as a profession and those who are not driving as a profession. According to the research findings; for those who do not drive as a profession had higher scores than those who are professional drivers on discourtesy, hostile gestures and illegal driving subscales. In the subscale of the police presence, it was determined that those who are professional drivers had higher score than those who do not drive as a profession.

In general, the research findings reveal that anger levels of professional drivers and non-professional drivers are affected by different psycho-social reasons. From this point of view, examining the anger levels of drivers in terms of different variables will provide information on, understanding the causes of driver anger and what measures can be taken to prevent driver anger. In this regard, examining drivers' anger levels in terms of different variables will provide insight into understanding the causes of driver anger and taking measures to prevent driver anger. This research is important in terms of contributing to the literature where there is not enough research on driver anger.

Keywords: Anger, Driving Anger, Aggression, Traffic

**TOKAT SERAMİKLERİ ÜRETİMİNDE SON USTALARDAN
‘LÜTFÜ BİZ’**

Öğr. Gör. Hadiye KILIÇ
Dokuz Eylül Üniversitesi

ÖZET

Seramik üretimi, Anadolu’da bir el sanatı olarak gerek saray için, gerekse halkın sanatı olarak geniş bir etki alanına sahip olmuştur. Saray için üretim yapan İznik seramikçiliğinin dışında, halk sanatı olarak tanımlayacağımız, bağımsız ve halkın kendi ihtiyaçlarını karşılayan genelde işlevsel olan seramikler de üretilmiştir. Geçmişten günümüze kadar üretimini sürdüren İznik’ten başka Kütahya, Çanakkale, Diyarbakır gibi, Tokat’ta özgün seramik merkezlerinden biri olmuştur.

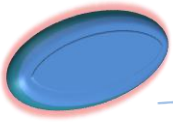
Seramik üretimi yapan her bölgenin kendine has form, motif, kompozisyon, renk karakterleri bulunmaktadır. Seramik Sanatı ile geleneksel halk çömlekçiliği arasında özel bir yere sahip olan Tokat Seramikleri de bezemeleri, form yapısı ve sır kalitesi ile onu çömlekten ayırarak özel bir konuma getirmekte, halk sanatının çeşitliliğini, karakterini ve yaratma heyecanını göstermektedir.

Bir zamanlar kendine özgü biçim, kompozisyon ve renk anlayışında üretilen Tokat Seramikleri, oldukça sade olan üretimlerin yanı sıra, formlarındaki yaratıcılık ve yüzey dekorlarında kullanılan motifler yönünden oldukça zengin örneklerle de sahipti.

Biçim, renk, motif özellikleri ile farklılık yaratan Tokat seramikleri hem görsel, hem de işlevsel olarak geniş bir yelpazeye sahip, yüzlerce yıldır etkisini yitirmemiştir. Ancak geçmişte oldukça özgün üretimlerin olduğu Tokat seramikleri son yıllarda deneysel üretimlerin dışında hemen hemen yapılmadığı görülmektedir. Genelde babadan oğula geçen ustalık serüvenine oğulların rağbet etmemesi neticesinde bu işi sürdüren şu an sadece bir kişinin olduğu bilmekteyiz. Bu nedenle geçmişteki üretimlerin nasıl yapıldığı ile ilgili bilgiler oldukça kısıtlıdır.

Üretimin içinde olan ve en son temsilci olarak görüştüğüm çömlekçi ustası Lütfü Biz ile 2005 yılında yaptığımız söyleşide Tokat Seramiklerinin 1928–2005 yılları arası üretimleri, sosyal, coğrafi ve ekonomik boyutları hakkında birçok kıymetli bilgi vermiştir. Lütfü Biz ile yapılan söyleşinin yer aldığı bu bildiride, Tokat’ın özellikle Cumhuriyet sonrası seramik üretimini analiz etmesi bakımından, gelecek olan araştırmalara büyük katkı sağlayacağı inancındayız.

Anahtar Kelimeler: Tokat, Seramik, Çömlekçi, Lütfü Biz

İBN HALDUN'UN NÜBÜVVET ANLAYIŞI (MUKADDİME BAĞLAMINDA)

Doç. Dr. Enver BAYRAM
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

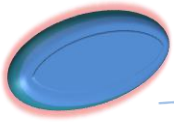
İbn Haldûn sosyoloji, tarih, coğrafya, siyaset gibi farklı konularda fikir beyan eden çok yönlü bir alimdir. Ayrıca o, dinî ilimler alanında görüşlerini açıklamıştır. Bundan dolayı İbn Haldun'un genel olarak dünya bilim tarihinde, özel olarak da İslam bilim ve sosyal bilim tarihinde çok önemli bir yerinin olduğunu söyleyebiliriz. Bunun yanında onun mukaddime adlı eseri her şeyden önce bir tarih felsefesi kitabıdır. O, bu eserinde diğer ilimlere yer verdiği gibi nübüvvet konusuna da değinmektedir. Öncelikle o, nebi ve resul kavramına değinmektedir. Yine bu kavramlar arasındaki farkı belirtmektedir. Vahiy tanımlayan İbn Haldun onun mahiyeti hakkında da bilgiler vermektedir. Buna göre vahiy, Allah'ın melek vasıtasıyla peygamberlere ilettiği mesajdır. Ya melek insan suretine girerek peygambere vahiy getirir ya da peygamber meleğin manevi derecesine yükselerek vahiy alır. Peygamber için bu iki durum da söz konusudur. Böylece o meleğin peygamberle zil sesine benzeyen bir ses aracılığıyla ya da meleğin insan şekline girmesiyle iletişim kurmasına değinir. Bu konuda Kur'an'da geçen şu ayeti hatırlatır: "Herhangi bir beşer ile Allah'ın konuşması ancak vahiy ile yahut perde arkasından ya da bir elçi gönderip izni ile dilediğini vahiyetmesi şeklinde olabilir. Muhakkak ki O çok yücedir, engin hikmet sahibidir." (eş-Şûrâ 42/51). Bunun yanında İbn Haldun vahyin peygambere çok zor şekilde geldiğini belirtmektedir. Hatta peygamberin vahiy alırken çok soğuk günlerde bile terlediğini ifade etmektedir. Mucizenin peygamberliğin ayrılmaz bir parçası olduğunu ve onu ispat ettiğini belirtmektedir. Yine bu hususta mucize, keramet ve sihir arasındaki farka dikkat çekmektedir. Bunun yanında vahiy-rüya ilişkisine değinmekte ve peygamberlerin rüyasının vahiy olduğunu bildirmektedir. İbn Haldun peygamberlerin peygamberlikten sonra günah işlemedikleri gibi peygamberlikten önce de günah işlemedikleri kanaatindedir. Bu hususta o, peygamberin yaşadığı somut olayları örnek olarak vermektedir. Yine o peygamberlerin Allah'ın izniyle gelecek ile ilgili haberler verebileceğini belirtmektedir. Ancak kâhinlerin ve sihirbazların geleceğe ait verdiği haberlerin doğruyu yansıtmadığını ifade etmektedir.

Anahtar Kelimeler: İbn Haldun, Mukaddime, Nübüvvet, Vahiy.

IBN KHALDUN'S UNDERSTANDING OF PROPHETHOOD (WITHIN THE CONTEXT OF MUQADDIMAH)

ABSTRACT

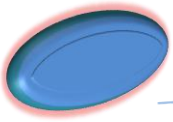
Ibn Khaldun is a versatile scholar who expresses opinions on different topics such as sociology, history, geography and politics. He also expressed his views in the field of religious sciences. Therefore, we can say that Ibn Khaldun has a very important place in the history of world science in general and in the history of science and social science in particular. In addition, his work called Muqaddimah is above all a history philosophy book. He mentions the subject of prophethood as well as other sciences in this work. First of all, he refers to the concept of messenger and prophet. It also indicates the difference between these concepts. Ibn Khaldun, who describes the revelation, also gives information about his nature. According to this, the revelation is the message that God transmits to the prophets through the

angel. Either the angel enters the human form and brings revelation to the prophet, or the prophet rises to the spiritual degree of the angel and receives the revelation. These two conditions are in question for the Prophet. Thus, it refers to the angel's communication with the prophet through a sound similar to the ringing tone, or by the angel getting into human form. In this regard, it reminds the following verse in the Qur'an: "It is not fitting for a man that Allah should speak to him except by inspiration, or from behind a veil, or by the sending of a messenger to reveal, with Allah's permission, what Allah wills: for He is Most High, Most Wise." (eş-Şûrâ 42/51). In addition, Ibn Khaldun states that the revelation came to the prophet very difficultly. He even states that the prophet sweated while taking revelation even on very cold days. He states that miracle is an integral part of prophecy and proves it. Again, in this regard, it draws attention to the difference between miracle, miracle and magic. He also touches on the revelation-dream relationship and reports that the dream of the prophets is revelation. Ibn Khaldun believes that the prophets did not sin after the prophecy, nor did they sin before the prophethood. In this regard, he gives an example of the concrete events that the prophet experienced. He also states that the prophets can give news about the future with the permission of Allah. However, he states that the news of the priests and wizards of the future does not reflect the truth.

Keywords: Ibn Khaldun, Muqaddimah, Prophethood, Revelation.

DİN EĞİTİMİ AÇISINDAN KUR'AN VE HADİSLERDEKİ ANALOJİK ÜSLUP*

Erkan GÜNEŞDOĞDU
Amasya Üniversitesi Sosyal
Bilimler Enstitüsü

Prof. Dr. Şuayip ÖZDEMİR
Amasya Üniversitesi

ÖZET

İlahi mesajlar barındırmasının yanı sıra eğitsel içeriği de sahip olan Kur'an ve hadislerde, soyut konular anlatılırken “bağlantı kurma” ve “benzerlikleri açığa çıkarma” üslubuna sıklıkla başvurulmuştur. Bu açıdan çalışmamızın amacı, din eğitimine konu olan soyut nitelikteki meselelerin öğretiminde Kur'an ve hadislerde kullanılan bu üslubun öğretim sürecini zenginleştiren boyutlarını tespit edip, süreçte kullanılabilecek etkili bir yöntem olan analoginin Kur'an ve hadislerde geçen örneklerini belirleyip din eğitimi açısından değerlendirmektir.

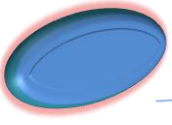
Çalışmamızda araştırma metodu olarak Literatür Taraması ve Dokümantasyon yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmamızın amaçları doğrultusunda Literatür Taraması yapılmış, elde edilen bulgular tümevarım ve tümdengelim yöntemleri ile değerlendirilmiştir. Problem durumu ile ilgili tez, kitap, makale ve sempozyumlar sistematik bir şekilde analiz edilmiştir. Dokümantasyon yöntemi ile veriler toplanmış, araştırmanın sınırları çizilerek konu farklı açılardan değerlendirilmiş ve örneklendirilmiştir.

Din eğitimine konu olan birçok içeriğin soyut nitelikte olması din eğitimi sürecini karmaşık hale getirmektedir. Din eğitimi sürecinde öğretim faaliyetleri inşa edilirken yüzeyden derine doğru tedrici bir yapı oluşturulmalıdır. Bireyin zihinsel gelişimi somuttan soyuta doğru seyretmektedir. İnsanın bilgiyi temellendirirken gördüğü, duyduğu, dokunabildiği mefhumları soyut ifadelerle aktarılan bilgilerden daha kolay öğrendiği gerçeğinin dikkate alınması öğretim faaliyetinin verimliliğini artıracaktır. Somutlaştırarak öğretme, öğrenen hangi bilişsel seviyede olursa olsun, daha kolay ve anlamlı öğrenmeler sağlayacaktır. Öğrenilen bilginin bireyin zihninde anlamlı ve kalıcı olması, zihnindeki var olan bilgiler ile yeni öğrendiği arasında ilişkiler kurması yoluyla gerçekleşmektedir. Bir din eğitimcisine bu amaçları gerçekleştirme yolunda destek olabilecek yöntemlerden biri ise “analoji”dir. Bir öğretim yöntemi olarak analogi, kavramlar arasında benzerlik açısından bağlar kurarak soyut kavramların öğretilmesine, kavram yanlışlarının giderilmesine destek olmaktadır.

Zihni eğitirken her kavrayış seviyesinden insanı muhatap kabul eden Kur'an ve hadisler, analogileri çok sık kullanarak anlatmak istediği manayı muhataplarını hayran bırakan bir üslupla sunar. Bu tarz çarpıcı üsluba muhatap olan her bireyin zihninde hareketli bir manzara canlanmakta, anlatılmak istenenler somutlaştırılmaktadır. Kur'an ve hadisler, yetiştirmeyi amaçladığı erdemli bireyin eğitiminde, bilişsel, duyuşsal ve davranışsal boyutlara kolektif olarak hitap etmiştir. Soyut ve zihni mana bir şekil ya da hareket haline getirilmiş, ifade edilmek istenen psikolojik haller sahnelendirilmiş ve zihne yakın hale getirilmiştir.

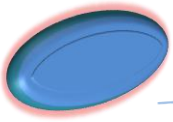
Kur'an ve hadisler duyulara hitap eden, somut olandan soyuta, düşünceden davranışa, anlaşılması güç olandan aşikâr olana doğru seyreden teşbihlerle tam dikkat, kapsamlılık ve ifade gücünün kuvveti gibi nitelikleri içeren analogik üsluba sahiptir. Kur'an analogik üslubu

* Bu bildiri özeti, Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans programında Prof. Dr. Şuayip ÖZDEMİR'in danışmanlığında hazırlanan “Din Eğitimi Açısından Kur'an ve Hadislerdeki Analogik Üslup” isimli Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

kullanırken muhatabın bilişsel ve duyuşsal niteliklerine kolektif olarak hitap etmekte, soyuttan somuta ve bilinenden bilinmeyene ilkelerini işlevsel kılmaktadır. Bu üslup günümüz öğretim prensipleri ile uyuşmaktadır. Bu açıdan metodolojisini Kur'an'dan alarak tasarlanacak bir öğretim yöntemi olarak analogi, din eğitimi sürecini zenginleştirecek ve verimli öğrenme ortamları sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Analogi, Kur'an, Hadis, Kavram, Yöntem, Din Eğitimi.

ÖRGÜTLERDE PSİKOLOJİK SÖZLEŞME VE DUYGUSAL EMEK: SANAYİ İŞLETMELERİ ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet SAĞIR
Selçuk Üniversitesi

Fatih EKİCİ
Selçuk Üniversitesi

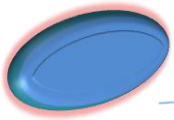
ÖZET

İşletmelerde insan kaynağına verilen değer, iş ortamındaki koşullar ve çalışanın bu durumu nasıl algıladığı ile ilgilidir. İşletmelerin çalışanlardan beklentisi, işletme amaç ve hedeflerine bağlı kalarak ürün ve hizmetler aracılığı ile müşterilere işletmenin farkını ortaya koymaktır. Bu farkın ortaya konulması, çalışanın işletme ile özdeşleştiğini müşterilerine yansıtabilmesinin sonucudur. Duygusal emek, çalışanların iş ortamında kendilerinden beklenen pozitif duygu ve davranışları sergileyerek işi ile özdeşleştiğinin bir göstergesidir. Çalışanlar bu duyguları müşterilere yansıtılarak hem müşterileri hem de yöneticilerini etkileyerek ve başarılı olmaktadır. İşletmede belirlenen amaçlar doğrultusunda sergilenen bu duygu ve davranışlar psikolojik sözleşme ile belirlenmektedir. Bu sözleşme türü yazılı ve kesin bir kalıpta olmadığından, içinde bulunulan duruma göre şekillenmektedir. Psikolojik sözleşme gereği işverenin beklentileri, çalışanların işletmenin belirlenen amaçlarına ulaşabilme ve işlerini en iyi şekilde yapmaları ile karşılanmaktadır.

Çalışanların duygusal emek yoğunluğunun gerektiği şekilde ortaya çıkabilmesi, psikolojik sözleşmenin gerekliliğinin yerine getirilme düzeyine bağlıdır. Çalışan ve işveren arasındaki psikolojik sözleşme koşulları, karşılıklı olarak ne kadar yerine getirilir ise çalışanların ortaya koyacağı duygusal emek yoğunluğu da o derece yüksek olacaktır. Bu durum, psikolojik sözleşmenin beklentileri kaşılar nitelikte yerine getirilmesine bağlıdır.

Çalışmada, sanayi sektöründe yer alan ve toplu üretimde bulunan PVC işletmeleri bünyesindeki üretim ve pazarlama alanında çalışanların, işverenleri ile aralarında oluşturdukları psikolojik sözleşmelerin duygusal emek üzerindeki etkilerinin ölçülmesi amaçlanmaktadır. Psikolojik sözleşmenin duygusal emek üzerinde ne derece etkili olduğu ve aynı zamanda psikolojik sözleşme ile duygusal emek arasındaki ilişki SPSS 21 programı kullanılarak araştırılmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda kurulan hipotezler test edilmiştir. Araştırmanın sonuçları doğrultusunda, psikolojik sözleşmenin duygusal emek üzerinde pozitif ve anlamlı etkisinin olduğu, aynı zamanda psikolojik sözleşme ile duygusal emek arasında pozitif ve anlamlı ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Psikolojik sözleşme ile duygusal emek arasındaki pozitif ilişki ile psikolojik sözleşmenin duygusal emek üzerindeki etkileri dikkate alındığında, işverenin örgütsel amaçları gerçekleşmesi noktasında, çalışanlarla arasındaki psikolojik sözleşmeye sadık kalmaları gerekmektedir. Psikolojik sözleşmeye olan bu sadakat ile çalışanların duygusal emeği ortaya koyma düzeyleri arttırılabileceğinden çalışanları örgütsel amaçlar doğrultusunda yönlendirmeleri daha kolay olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik Sözleşme, Duygusal Emek, İşveren-Çalışan İlişkisi

PSYCHOLOGICAL CONTRACTS AND EMOTIONAL LABOUR IN ORGANIZATIONS: INDUSTRIAL ENTERPRISES EXAMPLE

ABSTRACT

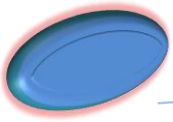
The value given to human resources in businesses is related to the conditions in the business environment and how the employee perceives this situation. The expectation of businesses from employees is to demonstrate the difference of the business to customers through products and services by adhering to the business goals and objectives. The emergence of this difference is the result of the employee being able to reflect on their customers that they are identified with the business. Emotional labour is an indication that employees are identified with their job by displaying the positive emotions and behaviors expected of them in the work environment. Employees are successful in reflecting these feelings to customers, influencing both their customers and managers. These emotions and behaviors exhibited in line with the goals determined in the enterprise are determined by the psychological contract. Since this type of contract is not in a written and exact form, it is shaped according to the current situation. In accordance with the psychological contract, the expectations of the employer are met by the employees' achieving the specified goals of the business and doing their jobs in the best way.

The emergence of the emotional labour intensity of the employees as required depends on the level of fulfillment of the necessity of the psychological contract. The more the terms of the psychological contract between the employee and the employer are fulfilled mutually, the higher the emotional labour intensity that the employees will exhibit. This situation depends on the fulfillment of the expectations of the psychological contract.

In this study, it is aimed to measure the effects of the psychological contracts between the employers, who work in the field of production and marketing within the PVC enterprises in the industrial sector and in mass production, with their employers on emotional labour.

The impact of the psychological contract on emotional labour and the relationship between psychological contract and emotional labour were investigated using the SPSS 21 program. Hypotheses established for the purpose of the research were tested. In line with the results of the research, it has been determined that the psychological contract has a positive and meaningful effect on emotional labour, as well as a positive and significant relationship between the psychological contract and emotional labour. Considering the positive relationship between the psychological contract and emotional labour and the effects of the psychological contract on emotional labour, the employer must remain loyal to the psychological contract with the employees at the point of achieving their organizational goals. With this loyalty to the psychological contract, it will be easier for the employees to direct their employees for organizational purposes as their levels of emotional labour can be increased.

Keywords: Psychological Contract, Emotional Labour, Employer-Employee Relationship

**PSİKOLOJİK SÖZLEŞME, ROL ÇATIŞMASI VE ROL BELİRSİZLİĞİ VE
DUYGUSAL EMEK ARASINDAKİ ETKİLEŞİM**

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet SAĞIR
Selçuk Üniversitesi

Fatih EKİCİ
Selçuk Üniversitesi

ÖZET

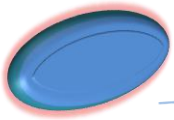
İşletmeler için önemli bir yer tutan çalışanlar, işletmelerin amaç ve hedefleri doğrultusunda görev tanımlarını yerine getirmekle yükümlüdürler. Bunun yanı sıra, çalışanların yazılı olmayan görevleri de bulunmaktadır. Çalışan ile işvereni arasında yerine getirmeleri gereken görevlerin olduğu algısı psikolojik sözleşme kavramını meydana getirmektedir. Çalışanın işverene karşı psikolojik olarak sorumluluk, sadakat, bağlılık gibi duygular beslemesi, zamanla çalışanın asli görevlerinin ne olduğunu unutarak bir belirsizliğe düşmesine ve bir çatışmaya girmesine sebep olmaktadır. Ayrıca, çalışanların yapmakta oldukları iş ile özdeşleşip bir bütün haline gelme durumu olan duygusal emek kavramı, hem çalışanlar ile işletmeler hem de müşteriler arasında pozitif bir görüntü sergilenmesi ve sonrasında da kendi duygularına geri dönebilmesi için işletmeler açısından fayda sağlayabilmektedir. İşveren ile çalışanlar arasındaki psikolojik sözleşme duygusal emeği etkileyerek işletme içinde yaşanacak olan rol çatışması ve rol belirsizliğine de etki etmektedir. Yöneticilerin duygusal emek faktörlerini dikkate almaları, daha sonrasında kolaylıkla o duygudan çıkararak kendi duygularına bürünebilmeleri rol çatışması ve rol belirsizliği yaşanmaması için önem taşımaktadır.

Bu çalışmada, hizmet sektöründe faaliyet gösteren konaklama işletmeleri bünyesindeki çalışanların, işverenleri ile aralarında oluşturdukları psikolojik sözleşmenin, hem rol çatışması ve rol belirsizliği hem de duygusal emek üzerindeki etkisi ile duygusal emeğin rol çatışması ve rol belirsizliği üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Aynı zamanda psikolojik sözleşme ile hem rol çatışması ve rol belirsizliği hem de duygusal emek arasındaki ilişki ve duygusal emek ile rol çatışması ve rol belirsizliği arasındaki ilişki araştırılmıştır. Ortaya çıkan üçlü etki sonuçları neticesinde, psikolojik sözleşmenin rol çatışması ve rol belirsizliği üzerindeki etkisinde duygusal emeğin aracılık rolü de analiz edilmiştir. Araştırmanın amacı doğrultusunda kurulan etki ve ilişki hipotezleri test edilmiştir.

Aynı zamanda psikolojik sözleşmenin rol çatışması ve belirsizliği üzerindeki etkilerinde duygusal emeğin aracılık rolünün olup olmadığı SPSS 21 programı kullanılarak araştırılmıştır. Araştırmanın sonuçları doğrultusunda, psikolojik sözleşmenin hem rol çatışması ve rol belirsizliği hem de duygusal emek üzerinde pozitif ve anlamlı etkisinin olduğu; duygusal emeğin rol çatışması ve rol belirsizliği üzerinde pozitif ve anlamlı etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda psikolojik sözleşmenin rol çatışması ve belirsizliği üzerindeki etkilerinde duygusal emeğin kısmi aracılık rolünün olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik Sözleşme, Rol Çatışması, Rol Belirsizliği, Duygusal Emek, Konaklama İşletmesi

**INTERACTION BETWEEN PSYCHOLOGICAL CONTRACT, ROLE CONFLICT,
ROLE AMBIGUITY AND EMOTIONAL LABOUR**

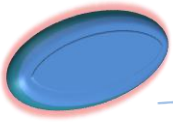
ABSTRACT

Employees, which have an important place for businesses, are obliged to fulfill their job descriptions in line with the goals and objectives of the enterprises. In addition, employees also have unwritten duties. The perception that there are duties to be fulfilled between the employee and the employer creates the concept of psychological contract. The fact that the employee feels psychological responsibility, loyalty, and commitment towards his/her employer, causes the employee to fall into an uncertainty and enter a conflict by forgetting what their essential duties are. In addition, the concept of emotional labour, which is the situation where employees are identified with their work and become a whole, can provide benefits for businesses in order to display a positive image both between employees and businesses and customers and then return to their own feelings. The psychological contract between the employer and the employees affects emotional labour and also affects the role conflict and role uncertainty that will occur in the enterprise. It is important for managers to take into account emotional labour factors, and then to easily get out of that emotion and take on their own emotions in order to avoid role conflict and role ambiguity.

In this study, the effect of the psychological contract between the employees of the hospitality businesses operating in the service sector with their employers on both role conflict and role ambiguity, emotional labour and the effect of emotional labour on role conflict and role ambiguity was investigated. At the same time, the relationship between emotional labour and role conflict and role ambiguity was investigated by the psychological contract, as well as the relationship between role conflict and role ambiguity, and emotional labor. As a result of the tripartite effect results, the mediating role of emotional labor was also analyzed in the effect of psychological contract on role conflict and role ambiguity. Impact and relationship hypotheses established for the purpose of the research were tested.

At the same time, it was investigated whether the emotional labour has an intermediary role in the effects of the psychological contract on role conflict and its uncertainty by using SPSS 21 program. In line with the results of the study, it has been determined that psychological contract has a positive and significant effect on both role conflict and role ambiguity and emotional labour, and emotional labor has a positive and significant effect on role conflict and role ambiguity. At the same time, it has been determined that emotional labour has a partial mediating role in the effects of psychological contract on role conflict and uncertainty.

Keywords: Psychological Contract, Role Conflict, Role Ambiguity, Emotional Labour, Hospitality Businesses

ADLİYE ÇALIŞANLARININ ÖRGÜT KÜLTÜRÜNE İLİŞKİN ALGILARI: BURSA ADLİYESİ ÖRNEĞİ

Nilüfer RÜZGAR

Ast. Prof. Dr., Bursa Technical University

ÖZET

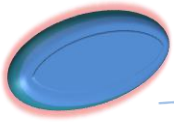
Örgüt, iki ya da daha fazla kişinin bilinçli bir şekilde bir araya gelerek belirli bir amaca ulaşmak için belirli görevleri paylaştıkları sosyal varlıklar olarak tanımlanmaktadır. Öte yandan kültür, toplum tarafından benimsenerek kabul edilen düşüncelerin, değerlerin, inançların, mitlerin, kahramanların ve davranışların toplamı olarak ifade edilmektedir. Bir örgütün iç çevresini oluşturan en önemli faktörlerden biri olarak kabul edilen örgüt kültürü ise, örgütün bütünsel başarısına katkıda bulunan “soyut” bir varlık olarak ifade edilmektedir. Bu bağlamda, örgütlerin hem iç hem de dış çevrelerinde yaşanan hızlı değişimler, örgütlerin sahip olduğu kültürü de hızlı bir biçimde etkilemektedir. Hızlı değişimlerin kaçınılmaz ve bu değişimlere ayak uydurmanın zaruri olduğu günümüz global dünyasında, müşterilerin, tedarikçilerin, devletin ve örgütün hem etkilediği hem de etkilendiği tüm tarafların beklentileri bulunmaktadır. Dolayısıyla, özel sektör örgütleri için etkililik ve inovasyon vasıtasıyla rekabet avantajı elde etmek, devlet sektörü örgütleri için de katma değer yaratarak kamu hizmetlerini en üst düzeye çıkararak kamuya kaliteli hizmet sunmak, hayati önem teşkil etmektedir. Bu da ancak, hem etkili hem de örgütün tüm üyeleri tarafından algılanıp benimsenmiş bir örgüt kültürü vasıtasıyla gerçekleştirilebilmektedir. Güçlü bir örgüt kültürü, çalışanların bağlılık duygusunu da güçlendireceği gibi çalışanların bireysel amaçlarını örgütün bütünsel amaçlarıyla birleştirmelerini de sağlamaktadır. Buradan yola çıkarak bu çalışmanın amacı, bir devlet kurumu olan Bursa Adliyesi çalışanlarının örgüt kültürü algılarını ortaya koymaktır. Araştırma kapsamında Bursa Adliyesinde çalışan memurlar ana kütle olarak ele alınmış ve iki ölçekten oluşan bir anket uygulaması yapılmıştır. Anket formunda yer alan ölçeklerden ilki, katılımcıların demografik özelliklerini ölçmeyi amaçlayan ve bu bağlamda demografik sorulardan oluşan bir ölçektir. Diğer ölçek ise Denison tarafından geliştirilmiş olan “Örgüt Kültürü Ölçeği”dir. Toplam 100 adet anket, elden ve elektronik posta yoluyla çalışanlara ulaştırılmış olup 63 katılımcıdan dönüş alınmıştır. Elde edilen veriler SPSS 20.0 paket programıyla analiz edilmiştir. Verilerden elde edilen sonuçlara göre katılımcıların demografik nitelikleri ile Uyum, Tutarlılık, Katılım ve Vizyon Kültürü boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Örgüt Kültürü; Denison Modeli; Adliyeler

ORGANIZATIONAL CULTURE PERCEPTIONS OF EMPLOYEES THAT WORK IN COURT HOUSES: A RESEARCH IN BURSA COURT HOUSE

ABSTRACT

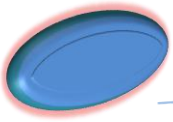
Organization is defined as social beings, in which two or more people come together consciously and share duties in order to achieve specific aims. Culture, on the other hand, is the sum of the thoughts, values, beliefs, myths, heroes and behaviours that are accepted by the society. Organizational culture, in this context, which is one of the most important factors of internal environment of an organization, is an “abstract being” that contributes to the success

of the organization. The rapid changes in both internal and external environments of an organization, affect the organizational culture as well. In today's global world, in which rapid changes are inevitable, the customers, suppliers, government and other parties have constant expectations from the organizations. Therefore, it is compulsory for private sector organizations to gain competitive advantage by supplying effectiveness and innovations, and it is compulsory for state sector organizations to increase the public service to the top by creating additional value; which can be achieved by creating a strong organizational culture. A strong organizational culture contributes to the commitment of the employees and thus, the individual aims of the employees integrate with the organizational aims. The purpose of this study, is to examine the organizational culture perception of employees in Bursa Court House, which is a state sector organization. In the scope of the research, the civil servants are taken as population and a survey form that consists two scales is used as measurement device. The former scale is of demographical questions and the latter is Organizational Culture Scale, that is based on the model developed by Denison. 100 surveys are delivered and 63 responds are received. The data gathered is analysed by SPSS 20.0 package programme. According to the results there are statistically significant relationships between Harmony, Consistency, Participation and Vision Culture dimensions and participants' demographical qualities.

Keywords: Organizational Culture, Denison Model, Court Houses

REGRESYON MODELLERİNDE OTOKORELASYON SORUNLARI

Dr.Öğr.Üyesi Nedim DİKMEN
Ordu Üniversitesi

ÖZET

Ekonometrinin parametre tahmini yolunda sahip olduğu teknikleri, yöntemleri ve bunlarla ilgili sorunları ele alırken tahmin denkleminde ardışık bağımlılık sorunu ortaya çıkması önemli bir problemdir. Ekonometrik çalışmalarda bir modelin geçerli olabilmesi için Klasik doğrusal regresyon modelinin temel varsayımlarından biride ardışık bağımlılık veya otokorelasyon sorunudur. Ardışık bağımlılık sorunu ekonometride en çok araştırma yapılan konulardan birisidir. **Otokorelasyon**, hata terimlerinin, diğer hata terimleri ile aralarında ilişki olması durumunda ortaya çıkar. Bu durum, klasik doğrusal regresyon modelinde hata terimlerinin birbirinden bağımsız olduğu varsayımından bir sapmayı ifade eder. Örneğin, zaman serisi verileri kullanılan bir çalışmada t döneminin hata terimi t-1 döneminin hata terimi ile ilişkili ise ($E(u_t, u_{t-1}) \neq 0, i \neq j$) olacaktır. Dolayısıyla klasik doğrusal regresyon modelinin temel varsayımlarında bir sapma ortaya çıkacaktır. Bu durumda oluşturulan modelin güvenilir bir model olması için otokorelasyon sorunun ortadan kaldırılması gerekir. Aksi halde klasik doğrusal regresyon modelinin temel varsayımlarından birisi sağlanmamış olduğundan model geçersiz olacaktır.

Bir regresyon modelinde hata terimleri arasında ilişki olması otokorelasyonun varlığını ortaya çıkarır. Otokorelasyon durumunda parametrelerin EKK tahmincileri sapmasız ve tutarlı olup, etkin değildir. Hata teriminin varyansının tahmincisi sapmalıdır ve bu nedenle parametrelerin varyansları da sapmalı olur. Eğer Pozitif otokorelasyon varsa sapma negatif olur. Yani varyanslar olduğundan küçük bulunur. Bunun sonucunda t test istatistiği değeri büyük çıkar. Böylece anlamsız bir katsayının anlamlı olma olasılığı artar. Belirlilik katsayısı R^2 değeri de yükselir. Dolayısıyla F değeri olduğundan büyük bulunur. Sonuç olarak t ve F testleri güvenilir olmaktan çıkar, yanıltıcı sonuç verirler. EKK metodunda kabul ettiğimiz varsayımlardan biri rassal değişken u'nun ardışık değerlerinin birbirinden bağımsız olması gerektiği, Hata terimi u'nun herhangi bir dönemde aldığı değer, daha önceki herhangi bir dönemde aldığı değerden farklı olması gerekir.

Genel anlamda otokorelasyon regresyon modellerinin hata terimlerinin birbiriyle ilişkili olması anlamına gelir. Bu çalışmada regresyon modellerinde otokorelasyon sorunları üzerinde durulması amaçlanmıştır.

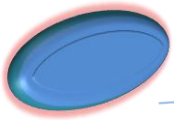
Anahtar Kelimeler; Regresyon modelleri, Ekonometrik teori, Ekonometrik metodlar, Otokorelasyon, Hata terimleri

Jel Kodları ; C3, C5, C13

AUTOCORRELATION PROBLEMS IN REGRESSION MODELS

ABSTRACT

When dealing with the techniques, methods and related problems in parameter estimation way of econometrics, arising of a serial correlation (autocorrelation) in the estimation equation is a serious problem. In order for a model to be valid in econometric studies, one of the basic assumptions of the classical linear regression model is the problem of serial correlation or

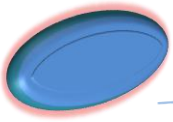
autocorrelation. The problem of serial correlation is one of the most researched topics in econometrics. **Autocorrelation** occurs when there is a relationship between error terms with other error terms. This state represents a deviation from the assumption that error terms are independent of each other in the classical linear regression model. For example, in a study using time series data, if the error term of t period is related to the error term of t-1 period, it will be $(E(u_t, u_{t-1}) \neq 0, i \neq j)$. Therefore, a deviation from the basic assumptions of the classical linear regression model will arise. In this case, the autocorrelation problem should be eliminated in order to constituted model to be reliable. Otherwise, since one of the basic assumptions of the classical linear regression model is not provided, the model will be invalid.

Occurrence of a relationship between error terms in a regression model reveals the existence of autocorrelation. In the case of autocorrelation, the least squares estimators of the parameters are non-deviant and consistent, however ineffective. The estimator of the variance of the error term is deviating, and therefore the variances of the parameters are also deviating. If there is a positive autocorrelation, the deviation is negative. So, the variances are found to be smaller than their real value. As a result, the value of the t test statistic become large. Thus, an increment occurs in the probability of an insignificant coefficient to be significant. The value of the coefficient of determination R^2 also increases. Therefore, the F value is found to be greater than its real value. As a result, t and F tests become unreliable, they show misleading results. One of the assumptions we adopted in the least squares method is that the consecutive values of the random variable 'u' should be independent of each other, and the Error term 'u' should be different from the value that it takes in any period.

In general, autocorrelation means that the error terms of regression models are related to each other. This study aimed to focus on the autocorrelation problems in regression models.

Keywords: Regression models, Econometric theory, Econometric methods, Autocorrelation, Error terms

Jel Codes : C3, C5, C13

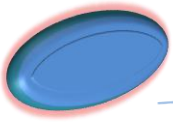
**ÖZEL OKUL ÖĞRETMENLERİNİN KURUMLARINDAKİ KARAR ALMA
SÜREÇLERİNE VE BU SÜREÇLERE KATILIMDA ÖZERKLİK DÜZEYLERİNE
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

Dr. Öğr. Üyesi Özge MAVİŞ SEVİM
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

Günümüzde devlet okullarının yanı sıra özel eğitim kurumlarının önemi günden güne artmakta, yurt içinde ve yurt dışında devlet desteğiyle açılan özel okulların sayısında artış meydana gelmektedir. Öğretmenlerin okullarında yaşadıkları deneyimlerden yola çıkarak kurumlarına ilişkin farklı görüşler benimsedikleri görülmekte ve kurumlarında karar alma süreci ve bu süreçte aldıkları roller kuruma ilişkin bakış açılarını büyük oranda etkilemektedir. Kurumların karar alma süreçlerinde katılması, öğretmenlerin eğitim-öğretim faaliyetleri içinde daha etkin olmaları ve süreci sağlıklı bir biçimde yürütebilmeleri açısından büyük önem arz etmektedir. Devlet okullarında görev alan öğretmenlerin kurumda karar alma süreçlerine katılımları ve özerklik düzeylerine yönelik yapılan çalışmalara sıklıkla rastlanmasına rağmen özel okullarda görev yapan öğretmenlere yönelik yapılan çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Bu nedenle bu araştırmanın amacı, özel bir eğitim kurumunda çalışan öğretmenlerin, kurumlarındaki karar alma süreçleri ve bu süreçlere katılımda özerkliklerine ilişkin görüşlerinin tespit edilmesi olarak belirlenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgubilim deseninden yararlanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Orta Karadeniz Bölgesi'nde bir ilde eğitim veren özel bir eğitim kurumunun ilkökul, ortaokul ve lise seviyesinde çalışan 45 öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak öğretmenlerin kurumlarında uygulanan kararların alınma süreçlerine ve bu süreçlere katılım düzeylerine ilişkin görüşlerini tespit etmeye yönelik açık uçlu sorulardan oluşan bir anket formu oluşturulmuştur. Verilerin analizinde betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır. Elde edilen veriler doğrultusunda bulgular katılımcıların üç ana başlıkta birbirlerinden ayrıldıklarını göstermektedir. İlk başlıkta öğretmenler karar alma süreçlerinde kendilerini yetkin görmekte fakat bu yetkinliği kullanmalarına izin verilmediğini düşünmektedirler. İkinci başlıkta yer alan öğretmenler, karar alma süreçlerinde kendilerini yetkin görmekte ve bu yetkileri kullanabildiklerini ifade etmektedirler. Üçüncü başlıkta ise öğretmenler karar alma süreçlerinde kendilerini yetkin görmemekte ve süreçte etkin rol oynamıyor olmaktan rahatsızlık duymamaktadırlar. Araştırmada elde edilen bulgular, öğretmenlerin birçoğunun birinci başlıkta yer aldığını, bir diğer deyişle, kurum içi faaliyetlere ilişkin kararların alınmasında kendilerini yetkin hissetmelerine rağmen süreçte özerkliğe sahip olmadıklarını düşündüklerini ortaya koymaktadır. Hatta öğretmenlerin bir kısmı alınan kararların sebebi ve amacı hakkında bilgi sahibi olamadıklarından, verilen bazı kararları uygulamaya geçirilmeden önce öğrenemediklerinden bahsetmişlerdir. Bu durum öğretmenleri rahatsız etmekte ve kuruma olan yaklaşımlarını olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Çalışmanın bulgularından yola çıkılarak öğretmenlerin özellikle eğitim-öğretim faaliyetlerine ilişkin alınan kararlarda belirli düzeyde özerkliğe sahip olmalarının önem taşıdığını söylemek mümkündür.

Anahtar kelimeler: öğretmen özerkliği, özel okul öğretmenleri, karar alma

**ORTA ÇAĞ ALMANYA'SININ UNUTULAN BİLGE KADINI:
GANDERSHEİM'Lİ HROTSVİT**

Prof. Dr. Pınar ÜLGEN
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Banu ÇETİN ÜNAL
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

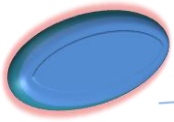
Orta Çağ, Avrupa tarihinde toplumsal gelişim açısından büyük gizemler taşımaktadır. Bu gizemlerden biri de Orta Çağ ve Kadın konu ikileminde yatmaktadır. Çünkü kadının bir insan olarak varlığı tarihin en gizemli sorusu olup hala cevabı aranan bir sorudur. Kadının kendisinin yok sayılmaya çalışıldığı bir dönemde X. yüzyılda yaşamış olan Gandersheimli Hrotsvit, Orta Çağ'ın en ünlü kadınlarından biridir. Kendisi edebiyat tarihinde önemli bir yere sahiptir. Soylu bir aileden gelen Hrotsvit, Gandersheim Manastırında bir Rahibe olarak yaşamıştır. Hrotsvit o kadar özel bir şöhrete kavuşmuş ki bulunduğu manastır çalışmalarını rahatça sürdürebilsin diye özel bir statü kazanmıştır. Dolayısıyla the Gandersheim Manastırı, özgür manastırlardan biri olmuştur. Hrotsvit, pek çok özelliğe sahiptir. İlk saksonya şairi, ilk kadın Alman şairi, Almanya'nın ilk dramatisi, ilk kadın tarihçisi ve Avrupa'da feminizmin öncüsü olarak bilinmektedir. Romalı bir çok yazardan etkilenen Hrotsvit eserlerini Terence'nin oyunlarını "feminist" bir revizyonla ele alarak yeniden yazmıştır. Hrotsvit bir çift destan altı drama eseri ve bazı şiirsel eserler yazmıştır. Ayrıca Orta Çağ boyunca manastırdaki rahibeler için ilk orijinal dramaları yazan kişidir. Eserlerinde kadınlara verilen önemi ve azizlerin yaşamlarını anlatmaktadır. Bu çalışmamızda ise drama eserlerinde Orta Çağ Avrupa'sında kadına verilmeyen değeri bastırarak anlatan Hrotsvit ve eserleri hakkında bilgi verilerek onun Avrupa tarihindeki önemi anlatılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Gandersheim'li Hrotsvit, Orta Çağ, Almanya, Kadın, Drama

**FORGOTTEN WISE WOMAN OF MEDIEVAL GERMANY:
HROTSVIT OF GANDERSHEIM**

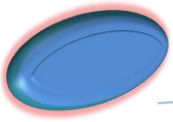
ABSTRACT

It carries great mysteries in the history of medieval Europe in terms of social development. One of these mysteries lies in the Medieval and Women's issue dilemma. Because the existence of her woman as a human is the most mysterious question in history and it is still a question to be answered. Hrotsvit of Gandersheim who lived in the 10th century that the woman herself was tried to be ignored, is one of the most famous women of the Middle Ages. She has an important place in the history of literature. Hrotsvit who came from a noble family, lived in the Gandersheim Monastery as a Nun. Hrotsvit gained such a particular reputation that he gained a special status so that he could continue his monastic work comfortably. Therefore, the Gandersheim Monastery has become one of the free monasteries. Hrotsvit has many features. she is known as the first saxon poet, the first woman German

poet, Germany's first dramatist, first woman historian and pioneer of feminism in Europe. Hrotsvit who was impressed by many Roman writers, rewrote Terence's plays with a "feminist" revision. Hrotsvit wrote a couple of epic drama and some poetic works. She is also the first to write the first original dramas for nuns in the monastery during the Middle Ages. In her works, she describes the importance given to women and the lives of saints. In this study, we will try to explain the importance of Hrotsvit and his works in the history of drama by giving information about Hrotsvit and his works by suppressing the value given to women in medieval Europe.

Keywords: Hrotsvit of Gandersheim, Medieval Age, Germany, Woman, Drama

ORTA ÇAĞ ALMANYA'SINDA BESLENME KÜLTÜRÜ

Prof. Dr. Pınar ÜLGEN

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Banu ÇETİN ÜNAL

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

Orta Çağ, beslenme kültürünün şekillendiği ve en önemlisi üst sınıf tabakanın ve köylülerin beslenme şekillerinin ayrıldığı bir dönemdir. Orta Çağ'ın en kritik dönemlerinden biri de dönemde insanların beslenme şekilleri, yer ve nüfus yoğunluğu, mahsul tipi, üretkenliği ve ticareti yapılan gıda maddelerine erişim gibi birçok faktörden etkilenmiştir. Ayrıca Orta Çağ şehirleri genişledikçe ve sayıları arttıkça çevredeki kırsal topluluklarla pazar ilişkileri kurdukça giderek karmaşıklaşmıştır. Orta Çağ Almanya'sı boyunca yaşanan baskılar, saldırılar ve bunların sonucunda toprakların ve insanların zarar görmesi beslenme şekillerini etkilemiştir. Hatta insanların beslenme şekli bu dönemde Literatürde de yerini almıştır. Bir çok Alman kroniği ve yemek kitapları gibi yazılı kaynaklar bu dönemdeki insanların beslenme şekilleriyle ilgili bilgiler vermektedir. Dikkat çeken başka bir konu da Orta Çağ Almanya'sında et ve balığın yoğunlukta olduğu bir beslenme şeklinin var olmasıdır. Ayrıca Alman topraklarındaki soyluların ve köylülerin beslenme ve yemek kültürleri arasında farklılıklar bulunmaktadır. Bu çalışmamızda ise Orta Çağ Almanya'sındaki toplumsal sınıfların beslenme kültürlerindeki benzerlik ve farklılıklar ile yapılan çeşitli festivallerde sunulan yiyecekler hakkında bilgiler vererek Almanya'nın Orta Çağ'daki sosyal hayata olan etkilerini anlatmaya çalışacağız.

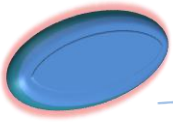
Anahtar Kelimeler: Orta Çağ, Almanya, Beslenme, Oruç, Lent.

THE NUTRITION CULTURE IN MEDIEVAL GERMANY

ABSTRACT:

The Middle Ages is a period that the nutrition culture is shaped and most importantly, the upper class layer and the peasants' diet are separated. One of the most critical periods of the Middle Ages was influenced by many factors such as people's diet, location and population density, crop type, productivity and access to traded foodstuffs. Also, as medieval cities expanded and their numbers grew, they became increasingly complex as they established market relationships with the surrounding rural communities. The pressures, attacks and the damage of the lands and people as a result of medieval Germany have affected their diet. Even the diet of people has taken its place in the literature in this period. Written sources such as many German chronicles and cookbooks provide information about the diet of people in this period. Another noteworthy subject is a diet in Germany where the fish are concentrated. There are also differences between the nourishment and food cultures of the nobility and peasants in German land. In this study, we will try to explain the effects of Germany on the social life in the Middle Ages and the similarities and differences in the food cultures of the social classes in Medieval Germany by giving information about the food offered at various festivals that were made there.

Keywords: Medieval, Germany, Nutrition, Fast, Lent.

**PROVISORS VE PRAEMUNIRE YASALARI ÇERÇEVESİNDE
TAHT VE PAPALIK İLİŞKİLERİ**

Prof. Dr. Pınar ÜLGEN
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Gülnur ÖZER
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

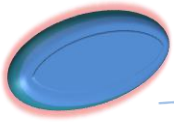
Orta Çağ'da krallık ve kilise arasındaki rekabet ve çatışma sahnesi ile çok karşılaşılmaktadır. Dolayısıyla aynı durum, Orta Çağ İngiltere'sinde de görülmektedir. Çünkü Kilise, hukuken Papalığa bağlı olan bir kurumdu. Krallar ve Papalar, İngiliz din adamlarının sadakat ile bağlılıklarını sundukları efendileri idi. Bunun yanı sıra din adamları ve dini kurumlar da Orta Çağ İngiltere'sindeki ekonomik hayatta etkili olmaktadır. Bunun en somut örneklerinden birisini Cisterciens'ler oluşturmaktadır. Şöyle ki; Cisterciens (Sistersiyen) tarikatı ile İngiltere'de Manastır hayatı, yeniden canlanmış ve özellikle yün ticareti büyük oranda gelişim göstermiştir. Bu çerçevede Anti-semitizm ise toplumda ortaya çıkan yabancı düşmanlığını beslemiştir. Bütün bunlar, halkın korkularını arttırmıştır. Ayrıca bu hurafelerin arkasında da Kilise vardır. Bütün bu maneviyat karmaşasının içinde Kilisenin hak iddiaları bir çatışma sürecinin yaşanmasına neden olmuştur. Kral John döneminde Canterbury piskoposluğu ile yaşanan atama krizi, 14.yüzyılda papalık haklarına sınır getiren düzenlemelere neden olmuştur. Bunların en önemlileri ise krallık ve papalık arasındaki ilişkilerde bir dönüm noktası niteliğinde olan 1351 yılında yayınlanan Provisors Yasası ve 1393 yıllarında çıkarılan Praemunire yasalarıdır. Bu yasalar ile on üçüncü yüzyılın başlarından beri İngiltere'de büyüyen anti-papalık duygusu belirginleşmiş ve kendini bölge yasalarında kalıcı hale getirmiştir. Bu çalışmada ise Krallık ve Kilise arasındaki güç çatışması, bu yasalar çerçevesinde açıklanarak anlatılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Orta Çağ, İngiltere, Provisors Yasası, Papalık.

**THE THRONE AND PAPAL RELATIONS IN THE FRAMEWORK OF THE
STATUTE OF PROVISORS AND PRAEMUNIRE LAWS**

ABSTRACT

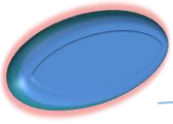
“In the Middle Ages, the scene of competition and conflict between the kingdom and the church is encountered. Therefore, the same situation can be seen in medieval England. Because the Church was an institution legally affiliated with the Papacy. Kings and Popes were the masters of the British clergy, with whom they offered their loyalty. In addition, clergymen and religious institutions were influential in the economic life in medieval England. Cisterciens are one of the most concrete examples of this. Namely; With the Cisterciens sect, Monastic life in Britain has been revived and especially the wool trade has greatly improved. In this framework, Anti-Semitism has nurtured xenophobia that occurs in

society. All this increased the public's fears. Also, there is the Church behind these superstitions. In all this confusion of spirituality, the claims of the Church caused a process of conflict. The appointment crisis with the Canterbury diocese in the period of King John caused regulations that restrict papal rights in the 14th century. The most important of these laws were the named of the Statute of Provisors *that was* published in 1351 and and the Statute of Praemunire in 1351-1393. And these were turning points in the relations between kingdom and papacy. With these laws, the feeling of anti-papacy growing in England since the beginning of the thirteenth century has become evident and has made itself permanent in the regional laws. In this study, the conflict of power between the Kingdom and the Church will be told by explaining within the framework of these laws.

Keywords: Middle Age, England, The Statute of Provisors, Papacy.

ORTA ÇAĞ İNGİLTERE'SİNDEKİ BATIL İNANÇLAR HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME

Prof. Dr. Pınar ÜLGEN

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Gülnur ÖZER

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

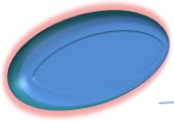
“Batıl inanç”, kavramı genel olarak akla ve gerçeğe aykırı aldatıcı söz anlamına gelmekte olup hem somut hem de soyut anlamda da kullanılmaktadır. Dünya ve insan yaşamındaki gereklilikler ve yükümlülükler hakkında mantıklı kavramlar üzerine kurulu olmayan bir pek çok inanç, alışkanlık ve hayaller, belirli bir toplulukta ya da bireysel olarak batıl inançları bir araya getirmektedir. Orta Çağ genellikle bir batıl inanç zamanı olarak kabul edilebilir. Batıl inançları, gerçek Tanrı'ya uygunsuz ibadet, putperestlik, kehanet ya da büyü ve gizli sanatlarla olan ilgi olarak dört türe ayırmak mümkündür. Orta Çağ İngiltere'si için ise batıl inançlar belirsizlik anlamı taşımaktadır. Orta Çağ İngiltere'sinde dinsel tarihin gelişiminde erken misyoner hareketler ve reform öncesi kilisenin etkisi büyük olmuştur. Manastır reformu ve İngiltere'deki kilisenin “Normanlaşması”, Anglo-Sakson dini, siyasi olduğu kadar kültürel değişimi de etkilemiştir. Kötülük belirtileri, işaretler, mucizeler, şeytanlar, melekler, azizler, hayaletler ve hepsinde yer alan büyü uygulamalar bütün bu değişim süresi içinde yer almaktadır. On beşinci yüzyıl Avrupa'sında ise din adamları özellikle şeytan merkezli gösterdikleri batıl inançları daha da korkutucu hale getirmiştir. Orta Çağ İngiltere'sinde bu durum, bu kadar da büyük bir boyuta ulaşmamıştır. Buna rağmen İngiliz din adamları, vaizlerin el kitaplarında ve özellikle meslekten olmayan kadınlara ve erkeklere yönelik yerel dini muamelelerde “batıl inanç” olarak adlandırdıkları bu tarz inanç ve uygulamaları inkâr etmemişlerdir. Bu çalışmada ise Orta Çağ'da Batı dünyasında günlük hayatı etkileyen batıl inançların İngiltere'deki yansımalarını anlatmaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Orta Çağ, İngiltere, Batıl İnanç, Kilise.

AN ASSESSMENT OF SUPERSTITIONS IN MEDIEVAL ENGLAND

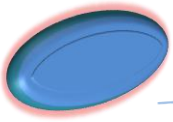
ABSTRACT

“Superstition” means the concept of misleading words that are contrary to reason and reality and are used in both concrete and abstract terms. Many beliefs, habits and dreams that are not based on logical concepts about the requirements and obligations in the world and human life bring together superstitions in a particular community or individually. The Middle Ages can often be considered a time of superstition. It is possible to divide superstitions into four types, such as improper worship, idolatry, prophecy or interest in magic and hidden arts. For medieval England, superstitions have uncertainty. Early missionary movements and the pre-reform church had a great influence on the development of religious history in medieval England. The monastic reform and the “Normanisation” of the church in England affected the Anglo-Saxon religion as well as political as well as cultural change. Signs of evil, signs,

miracles, demons, angels, saints, ghosts and magical practices in all of them are in this period of change. In Europe in the fifteenth century, clergy made their superstitions especially devil based. In medieval England, this situation did not reach such a large size. Nevertheless, British clergymen have not denied such beliefs and practices, which preachers refer to as “superstition” in their handbooks and especially in local religious affairs for unprofessional women and men. In this study, we will try to explain the reflections of superstitions in England in the West World in Middle ages that affect daily life.

Keywords: Middle Age, England, Superstition, Church.

TİCARİ KÜRESELLEŞME VE VERGİ GELİRİ İLİŞKİSİ: GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELER İÇİN BİR ANALİZ

Doç. Dr. Serap BARIŞ

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Öğr. Gör. Serap ORUÇ

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

1980’li yıllarda Dünya Bankası ve IMF’nin neoliberal yapısal uyum politikaları kapsamında az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde uyguladıkları politikaların bir sonucu olarak, söz konusu ülkelerde daha liberal ticaret rejimlerine doğru kayda değer bir değişim olmuştur. Ticaretin serbestleştirilmesi ve küreselleşmesi ile birlikte ülkelerin dış ticaretten önemli kazanımlar elde ettiği yaygın olarak kabul edilmektedir. Ancak vergi gelirleri açısından düşünüldüğünde net refah etkisinin ne olduğu açık değildir. Halbuki uluslararası ticaretten alınan vergiler gelişmekte olan ülkelerde devlet hazinesinin önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Ticari liberalleşmenin vergi gelirleri üzerindeki etkisi bu açıdan önemlidir. Bu çalışmada, ticari küreselleşme ile vergi gelirleri arasındaki ilişki analiz edilecektir. Analizde gelişmekte olan ülkelere ait 1975-2017 dönemi verileri kullanılacak ve değişkenler arasındaki ilişki panel veri analizi ile test edilecektir.

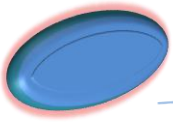
Anahtar Kelimeler: Ticari küreselleşme, Vergi gelirleri, Uluslararası ticaret, Panel veri Analizi

TRADE GLOBALIZATION AND TAX REVENUE RELATION:AN ANALYSIS FOR DEVELOPING COUNTRIES

ABSTRACT

As a result of the policies implemented by the World Bank and IMF in underdeveloped and developing countries within the scope of neoliberal structural adjustment policies in the 1980s, there has been a significant change towards more liberal trade regimes in these countries. It is widely accepted that with the liberalization and globalization of trade, the countries have achieved significant gains from foreign trade. However, considering the tax revenues, it is not clear what the net welfare effect is. However, taxes on international trade constitute an important part of the state treasury in developing countries. The impact of trade liberalization on tax revenues is important in this respect. In this study, the relationship between commercial globalization and tax revenues will be analyzed. In the analysis, the data of 1975-2017 period belonging to developing countries will be used and the relationship between the variables will be tested by panel data analysis.

Keywords: Trade globalization, Tax revenues, International trade, Panel data analysis

ORKESTRA/ODA MÜZİĞİ DERSİ İLE BİREYSEL ÇALGI DERSİ ARASINDAKİ İLŞKİLERİNİN İNCELENMESİ

Z. Deniz UYAN

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

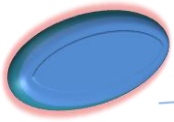
ÖZET

Çalgı eğitimi müzik eğitiminin en önemli boyutlarından biri olmakla beraber toplu çalma da bu eğitimin vazgeçilmez ve tamamlayıcı unsurlarındandır. Öğrenci çalgısında teknik açıdan belirli bir düzeye geldikten sonra mutlaka diğer çalgılarla bir arada çalarak çok sesli müzik deneyimini yaşmalıdır. Toplu çalma öğrencinin ritm, entonasyon ve müzikalite gibi birçok açıdan gelişmesini sağlar. Müzik öğretmenleri adayları için orkestra ve oda müziği dersleri ilerideki meslek hayatlarında büyük önem taşımaktadır. Çalıştığı kurumlarda çalgı grupları oluşturma, konserler düzenleme becerileri ile öğrencilerine ve müzik eğitimine önemli katkılarda bulunacaktır. Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında yürütülmekte olan Bireysel Çalgı Eğitimi ve Orkestra/Oda Müziği dersleri birbirini destekleyici ve bütünlükleyici derslerdir. Bu araştırmanın amacı, Orkestra/Oda Müziği dersi ile Bireysel Çalgı dersi arasındaki ilişkilerin öğrenci görüşleri açısından incelenerek çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesidir. Araştırma, Orkestra/Oda Müziği dersleri ile Bireysel Çalgı derslerinin işlenişleri, gerekliliği ve müzik eğitimine katkılarının belirlenmesi açısından önem taşımaktadır. Bu araştırma durum tespitine yönelik tarama modelinde olup öğrenci görüşlerine ilişkin veriler anket tekniği ile elde edilmiştir. Araştırmanın evrenini Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Anabilim dalında öğrenim gören 3. ve 4. sınıf öğrencileri, çalışma grubunu ise Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi ve Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesinde öğrenim görmekte olan 3. ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır (n=102). Araştırmada veri toplama aracı olarak beşli derecelendirmeli likert tipi anket kullanılmıştır. Kişisel bilgiler ve öğrenci görüşleri olarak iki bölümden oluşan anket hazırlanırken alan uzmanlarının görüşlerine başvurulmuş ve önceden bir grup öğrenciye uygulanmıştır (n=30). Alınan dönütler sonucunda ankete son şekli verilmiştir. 4'ü kişisel bilgiler, 16'sı öğrenci görüşleri olmak üzere toplam 20 maddeden oluşan anket 102 öğrenciye uygulanmıştır. Uygulanan anket sonucunda elde edilen verilerin çözümlenmesinde betimsel istatistikten yararlanılarak anket yoluyla elde edilen veriler, aritmetik ortalama ve yüzde hesaplamaları ile analiz edilmiştir. Anket analizi sonucunda, öğrencilerin, lisans derecelerine, bireysel çalgılarına, dersi alış durumlarına (Orkestra veya Oda Müziği) ve çalgı gruplarına göre küçük değişiklikler göstermekle beraber, genel ortalama puanlarına bakıldığında Orkestra/Oda Müziği dersinin Bireysel Çalgı dersine olumlu etkiler yaptığı görüşünde oldukları belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Orkestra/Oda Müziği Dersi, Bireysel Çalgı Dersi, Müzik Eğitimi

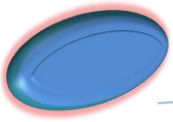
INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIPS BETWEEN ORCHESTRA/CHAMBER MUSIC LESSON AND INDIVIDUAL INSTRUMENT LESSON

Instrument education is one of the most important branches of music education, and collective playing is an indispensable and complementary element of this education. After the students reach a certain level in technical terms in their instrument, they should definitely play with other instruments and have a polyphonic music experience. Collective playing enables the students to develop in many aspects such as rhythm, intonation and musicality. Orchestra and

chamber music lessons are very important for music teacher candidates on their future career. They will make important contributions to their students and music education with their skills of creating instrument groups and organizing concerts in the institutions they work. Individual Instrument Education and Orchestra/Chamber Music lessons, which are carried out in the Education Faculty Music Education Departments, supports and completes each other. The aim of this research is to examine the relationships between Orchestra/Chamber Music and Individual Instrument lessons in terms of student opinions and evaluate them in terms of various variables. This research is important in terms of identifying, the processing necessity and benefiting music education of Orchestra/Chamber Music and Individual Instrument lessons. This research is in the scanning model for due diligence and data on student views were obtained by using questionnaire technique. The universe of the research is 3rd and 4th grade students studying in the Faculty of Education, Music Teaching Department, and the study group is 3rd and 4th grade students studying in Tokat Gaziosmanpaşa University and Niğde Ömer Halisdemir University. (n=102). Five-point Likert type was used as data collection tool in the study. While preparing a questionnaire consisting of two parts as personal information and student opinions, field experts' opinions were consulted and applied to a group of students beforehand (n = 30). As a result of the feedback received, the survey was finalized. A questionnaire consisting of 20 items, 4 of which are personal information and 16 of which are student opinions, was applied to 102 students. In the analysis of the data obtained as a result of the applied questionnaire, the data obtained through the questionnaire was analyzed with the arithmetic mean and percentage calculations. As a result of the questionnaire analysis, it was determined that the students, although they show minor changes according to their undergraduate degrees, individual instruments, lesson taking status (Orchestra or Chamber Music) and instrument groups, consider that Orchestra/Chamber Music has a positive effect on the Individual Instrument lesson according to the general mean points.

Key Words: Orchestra/Chamber Music Lesson, Individual Instrument Lesson, Music Education.

MODERNİTE VE DİN İLİŞKİSİNİ YENİDEN OKUMAK

Dr. Öğr. Üyesi. Mutlu SESLİ
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

Modernite kavramı Batı’da belli bir tarihi dönemde yaşanan, büyük ve köklü değişimlere karşılık gelmekte ve bu dönemin farklılığını göstermek için kullanılmaktadır. “Din” ise genel olarak bireyler için kutsal bir inançlar manzumesini ifade etmektedir. Bu inançlar manzumesinin boyutu ve etkisi bireyden bireye ve toplumdaki topluma değişiklik göstermektedir.

İnterdisiplinler arası bir konu olan modernite ile din arasında tezatlık içeren bir bağlantıdan bahsetmek mümkündür. Çünkü modern dünyada din bir yandan geride bırakılan ya da bırakılması gereken bir olguyu temsil ederken bir yandan da o dünyada dinin yeniden inşaa edilmekte olduğu görülmektedir. Şöyle ki; modernite bir taraftan toplumda hâkim olan dini ve o dinin temsil ettiği anlam ve değerlerin etkisinin azalmasına neden olurken diğer taraftan modernite ile uyum halinde olacak bir inancı oluşturmaya çalışmıştır. Bu nedenle birçok yazar tarafından modernite ile dinin yükselişe geçtiği iddia edilmiştir.

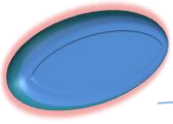
Modernite ve din arasındaki ilişkiler Batı ve Batı dışı toplumlarda da farklı ifade edilmektedir. Modernite ile Batı toplumlarında din hedef tahtasına oturtulmuş, din giderek varlık alanı ve etkinliği daralan bir olgu olmaya başlamıştır. Siyasal örgütlenme biçiminde dinsel temeller geçerliliğini yitirmiş, meşruluğunu halktan alan örgütlenme biçimi ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu nedenle Batıda modernliğin doğuşu, laikleşme sürecinin de başlangıcını teşkil ettiği iddia edilmektedir. Batı dışı toplumlar ise modern Batı toplumlarına ulaşmak için modernleşme sürecini başlatmışlardır. Modernleşme sürecinde din hedef tahtasına oturtulsa dahi etkisi devam etmiştir.

Modernite ve sonrası dönemde bireyler için dinin anlamı ve işlevi tamamen ortadan kalkmış değildir. Bireyin toplumsal yaşam ve örgütlenme biçimlerinde hala etkisini göstermeye devam etmektedir. Yani dünyanın pek çok yerinde olduğu gibi Batı’da da belirgin biçimde yer almaya, kendini göstermeye devam etmiştir. Fakat bu durum daha çok bireylerin kendi vicdanlarında yaşanır bir hale gelmiş, devlet işlerinde din faktörünün etkisi olabildiğince azalmıştır. Dolayısıyla modern devletin dine karşı bakış açısı ile bireyin dünyasındaki bakış açısı da farklılık arz etmektedir.

Modernite sonrası halen yaşandığı iddia edilen Postmodern dönem ise “din” karşısında tutumu çok belirsizlikler içermektedir. Fakat birçok postmodern yazar postmodernliğin en belirgin özelliklerinden birinin dine dönüşe imkân veren görüşü olduğunu belirtmektedir.

Kısaca modernitenin devlet hayatında dine karşı bakış açısı bireylerin dünyasındaki farklıdır. Bilim ve teknoloji ne kadar gelişirse gelişsin, insanların inanma ihtiyacı ve eğilimi geçmişte olduğu gibi gelecekte de sürecek gibi görünmektedir. Bu nedenle tam anlamıyla Modern Batı’da modern anlamda seküler bir toplum modeli de henüz ortaya çıktığı söylenemez. Diğer bir deyişle “din”in Batı devletlerinde etkisi Postmodernizm’in zaferi olarak tanımlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Modernite, Modernleşme, Postmodernite, Din.

HZ. PEYGAMBER'İN BEYAN ETTİĞİ VE UYGULADIĞI HUKUKÎ PRENSİPLER

Dr. Öğr. Üyesi Fahri HOŞAB

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

ÖZET

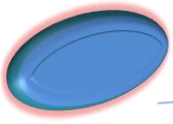
Hz. Muhammed, İslâm dinini tebliğe başladığı günden itibaren kademeli olarak hukukî işleyişin hâkim olduğu bir sosyal nizamı ve insanların sahip olması gereken temel hak ve hürriyetleri gündeme getirmiş ve muamelelerinde bunları hayata geçirmiştir. O, peygamberlik vazifesini almasından vefatına kadar geçen zaman diliminde, hadislerinde, muhataplarına, fertlerin ve toplumun hak ve hürriyetlerini gözetmeyi ve hukuka uygun muameleyi telkin etmiştir. Hz. Peygamber, hukuka ve adalete uygunluk ve insan hak ve hürriyetleri ile ilgili beyanları ve uygulamalarıyla birtakım hukukî prensipleri de ortaya koymuş; bunları beşer, peygamber, hâkim ve devlet reisi sıfatlarıyla beşerî ilişkilerde, sosyal hayatta ve siyâsî işleyişte icraata dökmüştür. O, hadislerinde, hayatın akışında ve adlî muhakeme ve hükümlerde hukukun üstünlüğü, kişi dokunulmazlığı, suç ve cezanın şahsiliği, özel hayat ve kişinin şeref ve haysiyetini koruma, din ve vicdan, fikir, ilim ve sanat hürriyetini beyan etmiş ve uygulamaya koymuştur.

Anahtar kelimeler: Hadis, hukuk, prensip

LEGAL PRINCIPLES THAT PROPHET MOHAMMED HAS DECLARED AND IMPLEMENTED

ABSTRACT

Prophet Mohammed gradually brought up a social order dominated by the legal process and the fundamental rights and freedoms that people should have since the day he started communicating Islam and brought them to life in his treatment. In his time, from taking his duty as a prophet to his death, he instilled in his hadiths, his interlocutors, to respect the rights and freedoms of individuals and society and to treat them in accordance with law. The Prophet also introduced a number of legal principles with his statements and practices regarding compliance with law and justice and human rights and freedoms; he has put them into human relations, social life and political functioning as human, prophet, judge and head of state. In his hadiths, the flow of life and judicial judgments and judgments, he declared and implemented the rule of law, person immunity, personality of crime and punishment, protection of private life and person's honor and dignity, religion and conscience, freedom of thought, science and art.

ERBAA DESTİNASYONU EKOTURİZM POTANSİYELİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Öğr. Gör. Alperen Timuçin SÖNMEZ
Yozgat Bozok Üniversitesi SHMYO

ÖZET

Son dönemlerde ekonomik kaynaklar üzerinde yaşanan sürdürülebilirlik tartışmaları ile yapısal ve davranışsal açıdan değişen tüketici davranışları her sektörde olduğu gibi turizm sektöründe de etkisini göstermektedir. Diğerlerinde olduğu gibi turizm sektöründe de kaynaklar sınırsız değildir. Aşırı kar odaklı anlayış, tüm sektörlerde olduğu gibi turizm açısından da kaynakların geleceği hakkında sıkıntılara yol açmıştır. Turizm bölgelerinin taşıma kapasitesinin üzerinde pazar oluşturması ve kar-çevre alternatiflerinde tercihin uzun süre kar yönünde ağır basması turizm kaynaklarını da tükenme noktasına getirmiştir. Sektörel bazda yaşanan önemli bir gelişme de tüketici eğilimlerinin değişmesi olmuştur. Son zamanlarda değişen tüketim olgusu turizm sektörüne özellikle kıyı turizmi gibi klasik turizm ürünleri dışındaki turizm ürünlerine yönelme olarak yansımıştır. Ekoturizm ise alternatif turizm ürünleri içerisinde en fazla rağbet gören turizm çeşidi haline gelmiştir. Sürdürülebilir olması ve pazarının büyüme potansiyeli sektör uygulayıcılarını da kendine yöneltmektedir.

Ekoturizmi diğerlerine göre ön plana çıkaran en önemli faktör ekoturist kavramıdır. Özellikle 1990'lı yıllardan sonra başlayan tüketimde bireyselleşme eğilimi turizm sektöründe de bahsedilen kavramı ortaya çıkarmıştır. Günümüzde de kitle turizmini tercih eden turist sayısı fazla olsa da bu sayı gittikçe azalmakta, doğaya yönelen turist sayısı gittikçe artmaktadır. Ekoturistlerin gittikleri yerin doğasını, kültürünü ve yerel hayatını deneyimleme isteği ve diğerlerine göre ortalamanın üzerinde gelire sahip olması turizm işletmecileri ve bölge ekonomisi açısından katma değerlerinin yüksek olması sonucunu doğurmaktadır.

Bu açıklamalar ışığında Tokat İli'nin ekoturizm kapsamı içerisinde yer alan birçok turizm türü için gerekli potansiyeli taşıdığı ve turistler tarafından henüz keşfedilmemiş olması açısından da bölge için büyük bir gelir potansiyeli taşıdığı söylenebilmektedir. Tokat, sağlık, mağara, yayla turizmi için oldukça müsait destinasyonlara sahip olsa da bunların dışında kalan bölgeleri de uygun pazarlama stratejileri ile açığa çıkabilecek ekoturizm potansiyeline sahibidir.

Bu çalışmada Tokat ili Erbaa ilçesinin sahip olduğu ekoturizm potansiyelinin ne olduğu araştırılmıştır. Keşfedici nitelik taşıyan araştırmada Erbaa destinasyonunun özellikle yayla turizmi, trekking, bisiklet turizmi, tarım ve çiftlik turizmi, av turizmi, kamp-karavan turizmi, orienteering, macera turizmi ve atlı doğa turizmi açısından çevresel turizm ve iş odaklı turizm potansiyeli belirlenmeye çalışılmıştır.

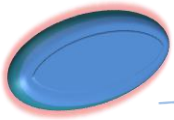
Anahtar Kelimeler: Destinasyon, Ekoturizm, Erbaa, Turizm Pazarlaması, Potansiyel

A STUDY ON ERBAA DESTINATION ECOTURISM POTENTIAL

ABSTRACT

Sustainability discussions on economic resources recently and structurally and behaviorally changing consumer behavior show their influence in the tourism sector as in every sector. As in others, resources are not unlimited in the tourism sector. The excessive profit-oriented approach has led to problems about the future of resources in terms of tourism, as in all

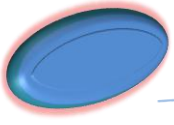
sectors. The fact that the tourism regions create a market over the carrying capacity and the preference in the snow-environment alternatives for a long time in the direction of profit has brought tourism resources to the point of exhaustion. An important development on a sectoral basis was the change in consumer trends. The changing phenomenon of consumption has recently been reflected in the tourism sector as a trend towards tourism products other than classical tourism products such as coastal tourism. Ecotourism has become the most popular tourism type among alternative tourism products. Its sustainability and growth potential of the market leads the sector practitioners to themselves.

The most important factor that brings ecotourism to the fore is the concept of ecotourist. Especially the tendency of individualization in consumption, which started after the 1990s, revealed the concept mentioned in the tourism sector. Today, although the number of tourists preferring mass tourism is high, this number is decreasing and the number of tourists heading towards nature is increasing. The ecotourists' desire to experience the nature, culture and local life of their destination and their above-average income compared to others result in high added value for tourism operators and the regional economy.

In the light of these explanations, it can be said that Tokat Province has the necessary potential for many tourism types within the scope of ecotourism and it has a great income potential for the region since it has not yet been discovered by tourists. Although Tokat has quite suitable destinations for health, cave, and plateau tourism, it also has the potential of ecotourism that can be exposed to other regions with appropriate marketing strategies.

In this study, the potential of ecotourism of Erbaa district of Tokat province was investigated. In the exploratory research, the environmental tourism and business oriented tourism potential of the Erbaa destination has been tried to be determined especially in terms of plateau tourism, trekking, bicycle tourism, agriculture and farm tourism, hunting tourism, camping-caravan tourism, orienteering, adventure tourism and equestrian nature tourism.

Keywords: Destination, Ecotourism, Erbaa, Tourism Marketing, Potential

TÜRKİSTAN ŞAMANLARINDAN ANADOLU HALAY BAŞLARINA

Dr. Öğretim Üyesi Fahri DAĞI
Karabük Üniversitesi

ÖZET

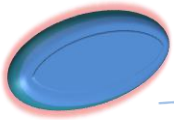
Çok geniş bir coğrafyada yaşayan ve birçok din ve kültürle ilişkide bulunan Türkler, var oldukları günden itibaren Gök Tanrı dinine inanmış, bu inancın özünü günümüze kadar getirerek yaşatmışlardır. Buryatların “şaman”, Türklerin “kam”, “ozan”, “baksı”, “bakşı” gibi adlar verdiği bu kişiler İslamiyet öncesi Türk inanç sisteminde dini ritüelleri ve ayinleri düzenleyen ve yöneten kişilerdi. Zamanla sosyal iş bölümü gerçekleşmesi neticesinde yeni meslek gruplarının oluşmuştur. Bu durum sonucunda şamanlar; şeyh, âşık (ozan), efsuncu gibi yeni adlar altında görevlerini icra etmişlerdir. Türk şamanları, beyler ve alplar ava çıkmadan önce avın bereketli ve sorunsuz geçmesi için, Türk hakanı Gök Tanrı’ya kurban sunarken, ölen kişilerin ruhlarını uçmağa (cennete) veya tamuya (cehenneme) götürürken ellerinde davullarıyla özel ezgiler eşliğinde efsunlu sözler söyleyerek çeşitli danslar icra ederlerdi. Şamanlar bu vasıflarıyla Türk toplum hayatında kolektif ruhunun temsilcileridir. Şamanlar, hakanlardan sonra Türk toplumunda en önemli göreve sahip kişilerdir. Günümüzde Türklerin düğün, asker uğurlama, sünnet şenlikleri gibi kolektif törenlerinde halay ve bunun baş icracısı olan halay başları etkin bir rol üstlenmektedir. Halayı yöneten, komut veren, halayın ortasına tek başına çıkarak veçhe halinde Tanrı’nın ve göğün temsilcisi olan kartal başta olmak üzere çeşitli hayvanların hareketlerini taklit eden, şaman dualarını andıran çeşitli sözler söyleyen, davulcu ve zurnacıya talimatlar vererek ritmi belirleyen kişi hep halay başıdır. Bin yıllar boyu, toplumlara ve kişilere musallat olan kötü ruhları kovan, büyücü, sağaltıcı, oyuncu (dansçı), ruh güdücü gibi birçok görev üstlenen şamanla, Türk toplumunun en önemli sosyal faaliyetleri olan düğün, nişan, sünnet, asker uğurlama ve karşılama gibi kolektif etkinliklerde önemli bir rol oynayan halay başı arasında bazı ortaklıklar vardır. Şamanın ayini yönetmesi, davulu, kıyafeti, oyunu (dansı), çıkardığı sesler, dualar veçhe hali ile halay başının, elindeki mendil veya ağaç parçaları, güzel giyinmesi, el, ayak ve vücut hareketlerinin başta davulcu ve halaydakiler tarafından sıkı takip edilerek taklit edilmesi bu eylemlere bir ritüel havası vermektedir. Şamanın kötü ruhları davul eşliğinde uzaklaştırması ile halay başının davulun ritmine göre oynaması, evlenen çiftlere, askere gidecek gençlere, sünnet olacak çocuğa musallat olabilecek kötü ruhları uzaklaştırıyor olabilir. Bu bildirimizde şamanlarla halay başları arasında bir ilişki olup olmadığı açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Şaman, Halay Başı, Oyun, Büyü, Ritüel

ABSTRACT

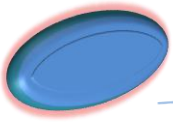
FROM TURKESTAN SHAMANS TO ANATOLIAN HALAY HEADS

Turks, living in a very wide geography and having relations with many religions and cultures, believed in the religion of Gök Tanrı since the day they existed and brought the essence of this belief to the present. These people whom Buryats named as “shaman”, Turks named “cam”, “bard”, “baksı”, “bakşı” were those who organized and administered religious rituals and rituals in the pre-Islamic Turkish belief system. As a result of realization of the social work division over time, new occupational groups have been formed. As a result of this situation, shamans; they performed their duties under new names such as sheikh, minstrel (minstrel) and

enchantress. The Turkish shamans, gentlemen and alps performed various dances with their drums accompanied by special melodies while they were sacrificing their souls to the sky (to heaven) or tamuya (to hell) while the Turkish hakan was sacrificing to Göktañrı, in order for the prey to pass through the fertile and smooth passage. Shamans are the representatives of the collective spirit in Turkish social life with these qualities. Shamans were the most important people in the Turkish society after the hakan. Today, halay and halay heads, which are the chief performers, play an active role in the collective ceremonies of Turks such as wedding, farewell, and circumcision festivities. The person who manages the halay, commands, imitates the movements of various animals, especially the eagle, who is the representative of God and the sky in the form of a vein, in particular, tells various words, resembling shaman prayers, and determines the rhythm by giving instructions to the drummer and zurnacı. In the collective activities such as weddings, engagements, circumcision, welcoming and welcoming, which are the most important social activities of the Turkish society, with the shaman, who has been carrying out many duties such as the hideous, sorcerer, healing, actor (dancer), and soul manner who have been haunting the societies and people for thousands of years. There are some partnerships between the halay head, which plays an important role. Shaman's ruling, drum, outfit, play (dance), sounds, prayers and aspects of the halay's head, handkerchief or tree parts in his hand, beautiful dressing, imitation of hand, foot and body movements by drummers and halayers at first. it gives a ritual atmosphere. With the shaman's distancing the evil spirits accompanied by drums, the play of the halay's head according to the rhythm of the drum may be removing the evil spirits that may haunt the married couples, the youth going to the military, the child who will be circumcised. In this report, we will try to explain whether there is a relationship between shamans and halay heads.

Keywords: Shaman, Head of Halay, Play, Magic, Ritual.

GÂVUR DAĞI (CEBEL-İ BEREKET) TÜRKMEN MASALLARINDA OLAĞANÜSTÜ
VARLIKLAR

Dr. Öğretim Üyesi Fahri DAĞI
Karabük Üniversitesi

ÖZET

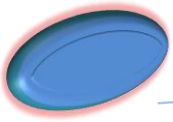
Halk anlatıları içinde en çok sevilen ve dinlenen türlerin başında masal gelir. Yüzyıllar boyunca başta çocuklar olmak üzere tüm insanların merak, ilgi ve heyecanla dinlediği ve nesilden nesile sözlü kültür vasıtasıyla aktarılan masallar, bünyesinde birçok mitolojik unsurlar taşımaktadır. Masallar, İlkel insanların ve toplumların evreni algılamaları, kozmik düşünce yapıları, tabiat karşısındaki tutumlarını, dünya ve ahiret yaşamı hakkında görüşlerini üstü kapalı da olsa bize aktarır. İlkel insan, dağ, gök, deniz, taş, bulut, nehir, göl, su gibi varlıkları anlamlandırmaya çalışmış, onları çoğu zaman canlı ve olağanüstü tanrısal varlıklar olarak algılamıştır. Yine ilkel insan, yıldırım, deprem, tufan, kuraklık, fırtına gibi doğa olaylarını Tanrının insanları cezalandırmak aracı olarak kullandığına inanır. Ağaçların, bitkilerin ve hayvanların ruhu olduğunu düşünen ilkel insan, onlarla iyi geçinmek istemiştir. Masallar, bu varlık ve olayları ilkel insanın algılayış biçimlerini yüzyıllar öncesinden günümüze taşıyan anlatılardır. Devler, periler, konuşan hayvanlar, olağanüstü varlıklar masaların en sıradan kahramanlarıdır. Keloğlanın suyun başını tutan ve her yıl bir bakire kızı kurban olarak alan devle mücadelesi ilkel insanın yüzyıllarca baş edemediği kuraklık karşısında duyduğu çaresizlik olabilir mi? Yaklaşık bin yıl Gâvur Dağı bölgesinde göçebe olarak yaşayan Türkmenler, 19. yüzyılın ikinci yarısında Osmanlı devleti tarafından zorunu iskana tabi tutularak yerleşik hayata geçirilmişlerdir. Bugün Gâvur Dağı (Cebel-i Bereket) coğrafyası olarak adlandırılan bölge, Osmaniye il merkezi ile ilçeleri Düziçi, Bahçe ve Hasanbeyli, Gaziantep'in Nurdağı ve İslâhiye ilçeleri, Kahramanmaraş'ın Türkoğlu ilçesi ile Hatay'ın Hassa ve Kırıkhan ilçelerini kapsamaktadır. Bölge Türkmenleri arasında araştırmacı Fahri Dağı tarafından derlenen ve "Gâvur Dağı (Cebel-i Bereket) Türkmen Masalları" adıyla basılan çalışmasında yer alan 70 masal metnindeki olağanüstü varlıklar bildirimizin inceleme konusu olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Gâvur Dağı, Masal, Olağanüstü Varlıklar, Mitoloji

EXTRAORDINARY ASSETS AT MOUNT GÂVUR (CEBEL-İ BEREKET)
TURKMEN TALES

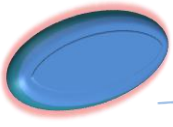
ABSTRACT

Folk narratives fairy tales are the most popular and listened. Tales that have been listened with curiosity, interest and excitement, especially to children, for centuries, and which are conveyed from generation to generation through verbal culture have many mythological elements. Fairy tales convey us, albeit implicitly, of primitive people and societies to perceive the universe, their cosmic thought structures, their attitudes towards nature, their views about the world and the hereafter. Primitive man tried to make sense of beings such as mountain, sky, sea, stone, cloud, river, lake, water, and often perceived them as living and extraordinary divine beings. Primitive man believes that God uses natural events such as lightning, earthquake, flood, drought, storm as tools to punish people. Primitive man, who thinks that they are the soul of trees, plants and animals, wanted to get along with them. Tales are narratives that carry the forms of primitive man's perception of these beings and events from centuries to the present. Giants, fairies, talking animals, extraordinary beings are the most

ordinary heroes of fairy tales. Could the struggle of the keloğla against the giant, which holds the head of the water and sacrifices a virgin girl every year, may be the helplessness of the primitive man against the drought that he could not cope for centuries? The Turkmen, who lived as nomads in the region of Gâvur Mountain for nearly a thousand years, were settled by the Ottoman state in the second half of the 19th century, and were settled. The region, which is now called the Gavur Mountain (Cebel-i Bereket) geography, covers the provinces of Osmaniye and its districts Düziçi, Bahçe and Hasانبeyli, Nurdağı and İslahiye districts of Gaziantep, Türkoğlu district of Kahramanmaraş and Hassa and Kırıkhan districts of Hatay. The extraordinary assets in the text of the fairy tale, which was compiled by the researcher Fahri Dagi among the Turkmen of the Region and published under the heading “Gâvur Dagi (Cebel-i Bereket) Turkmen Tales”, will be the subject of our report.

Key words: Mount Gâvur, Fairy Tale, Phenomenal Beings, Mythology

EBLA KENTİNİN TARİHİ KAYNAKLARI HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME

Dr. Öğr. Üye. Mehtap DİNÇER
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

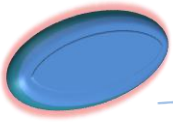
ÖZET

Modern adı Tell Mardikh olan, İdlip kentinin, İdlip ilçesine bağlı ve Halep'in 55 km güneybatısında bulunan, antik kent Ebla, MÖ. 3. binyılın ortalarından başlayarak MÖ. 2. binyılın ortalarına kadar bölgede hüküm sürmüş bir krallığın merkezidir. Ebla kenti ile ilgili kapsamlı bilgi edinmemizi sağlayan yazılı kaynaklar, 1968 yılından itibaren kentin kalıntılarında yapılan kazılarda gün yüzüne çıkarılmaya başlamıştır. Bu kaynaklar Ebla kentinin bulunduğu coğrafyanın, günümüzde de olduğu gibi, Yakındoğu'nun kilit noktalarından biri olduğunu ve kentin yöneticilerinin dönemin kültürel ve siyasi olaylarında etkin rol oynadığı ortaya çıkarmıştır. Çalışmamız ağırlıklı olarak bu yazılı kaynakları ve onları temel alarak oluşturulmuş neşriyatı konu edinmektedir.

AN EVALUATION ON THE HISTORICAL SOURCES OF THE EBLA CITY

ABSTRACT

The ancient city of Ebla, whose modern name is Tell Mardikh, is located in the Idlip city's county Idlip and 55 km southwest of Aleppo. The city of Ebla is the center of a kingdom that reigned in the region starting from the middle of the 3rd millennium BC until the middle of the 2nd millennium BC. The written sources, which enable us to obtain comprehensive information about the city of Ebla, have been started to be unearthed in excavations in the ruins of the city since 1968. These sources have revealed that the geography of Ebla city have been one of the key points of the Near East, and have found out that the city's administrators have played an active role in the cultural and political events of the period. Our study mainly includes these written sources and publications that have created by basing on them.

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN MATEMATİK EĞİTİMİ İLE İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİNİN İNCELENMESİ

Dr. Ahmet YILDIZ
Sivas BİLSEM

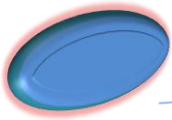
ÖZET

Bu çalışmanın özel yetenekli öğrencilerin matematik eğitimi alanında Türkiye’de hazırlanan lisansüstü tezlerin çeşitli açılardan incelenmesidir. Bu araştırmada nitel araştırma kapsamında değerlendirilebilecek doküman incelemesi yöntemi tercih edilmiştir. Araştırmanın örnekleme ise amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan ölçüt örnekleme ile belirlenmiştir. Ölçüt olarak da özel yeteneklilerin matematik eğitimi alanında yapılan ve tam erişime açık olan tezlerin örnekleme dahil edilmesine karar verilmiştir. Söz konusu ölçütleri sağlayan 47 lisansüstü tez bu çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır.

Ülkemizde matematik eğitiminde özel yeteneklilerin eğitimi alanında gerçekleştirilen lisansüstü tezlerin 15 tanesi doktora tezi iken 32 tanesi yüksek lisans tezidir. İlgili alandaki ilk tez çalışması 2007 yılında yapılmışken çalışmaların yaklaşık %40’ı son 3 yılda gerçekleştirilmiştir. Söz konusu çalışmalardan sadece dört tanesinin katılımcıları özel yeteneklilerin eğitiminde görev yapan öğretmenler iken diğerlerinin katılımcıları öğrencilerdir. Bu çalışmalar öğretmenlerin özel yetenekli öğrencilere yönelik algıları, bu öğrencilerin eğitime yönelik tutum ve öz-yeterliklerinin belirlenmesinin yanı sıra eğitim esnasında karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışlarını belirlemeye yöneliktir. Öğrenciler ile yapılan çalışmalar ise daha farklı konulara yoğunlaşmaktadır. Öğrencilerle yapılan çalışmaların 11 tanesi diğer bir ifadeyle her dört çalışmadan biri farklılaştırılmış bir öğretim programı geliştirip uygulamanın başarı, eleştirel düşünme, yaratıcılık, uzamsal yetenek, tutum, yaratıcılık, akademik benlik, bilimsel süreç becerileri ve problem çözme becerilerine etkisi üzerinde durmaktadır. Bu çalışmaların neredeyse tamamı doktora tezidir. Özel yetenekli öğrencilerin tanınmasına yönelik birer adet doktora ve yüksek lisans çalışması yer almaktadır. Özel yetenekli öğrencilerin matematik dersine yönelik tutum, kaygı ve özyeterlik algıları; rutin olmayan problemleri çözme süreçleri; problem kurma süreçleri; orantısal akıl yürütme becerileri; eleştiril düşünme becerileri; sayı duyuları; geometrik düşünme düzeyleri; çeşitli matematik konularındaki başarıları ve matematiksel yaratıcılıklarını belirlemeye yönelik durum tespiti çalışmaları da yer almaktadır. Özel yetenekli öğrenciler ile normal gelişim gösteren öğrencilerin matematiksel örüntü başarıları, problem çöme yaklaşımları, motivasyonel inançları, yaratıcı ve eleştiril düşünme düzeyleri bakımından karşılaştırılmasına yönelik çeşitli çalışmalar da yer almaktadır.

Araştırmacılar özel yeteneklilerin matematik eğitimi alanında daha farklı konularda farklı katılımcılarla ilgili araştırmalar yapmalıdırlar.

Anahtar Kelimeler: Matematik Eğitimi, Özel Yetenekli Öğrenci, Doküman İncelemesi, Tez İnceleme

**INVESTIGATION OF GRADUATE THESES ABOUT MATHEMATICS
EDUCATION OF GIFTED STUDENTS**

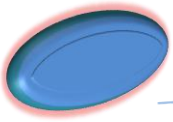
ABSTRACT

In this study, the gifted students in mathematics education in Turkey were prepared to examine various aspects of the thesis. In this research, document review method, which can be evaluated within the scope of qualitative research, was preferred. The sample of the study was determined by criterion sampling, which is one of the purposeful sampling methods. As a criterion, it was decided to include theses in the field of mathematics education of gifted students that are open to full access. 47 postgraduate theses that meet the mentioned criteria form the sample of this study.

In our country, 15 of the postgraduate theses in the field of education of gifted student in mathematics education are doctoral theses and 32 of them are master theses. While the first thesis study in the related field was conducted in 2007, approximately 40% of the studies were carried out in the last 3 years. While only four of the participants in the mentioned studies are teachers who work in the education of gifted students, the others are students. These studies are aimed at determining teachers' perceptions about gifted students, their attitudes and self-efficacy towards their education, as well as determining the undesired student behaviors they encounter during education. Studies with students focus on different topics. 11 of the studies conducted with students, in other words, one out of every four studies focuses on the effect of developing a differentiated curriculum on application success, critical thinking, creativity, spatial ability, attitude, creativity, academic self, scientific process skills and problem solving skills. Almost all of these studies are doctoral theses. There are one doctorate and master's studies for the identification of gifted students. Attitudes, anxiety and self-efficacy perceptions of gifted students towards mathematics lesson; processes of solving non-routine problems; problem posing processes; proportional reasoning skills; critical thinking skills; number senses; geometric thinking levels. There are also due diligence studies to identify achievements and mathematical creativity in various mathematics topics. There are also various studies for comparing students with special skills with normal development in terms of mathematical pattern success, problem-solving approaches, motivational beliefs, and creative and critical thinking levels.

Keywords: Mathematics Education, Gifted Student, Document Review, Thesis Review

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN SINIF İÇİ OLUMSUZ DAVRANIŞLARINA YÖNELİK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

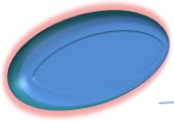
Dr. Ahmet YILDIZ
Sivas BİLSEM

ÖZET

Özel yetenekli öğrenciler, bilişsel yetenek, yaratıcılık ve motivasyon özellikleri açısından yaşlıları ileri karşılaştırıldığında daha yüksek düzeyde performans sergileyen kişilerdir. Söz konusu özelliklerin geliştirilmesinde normal öğretim programları yetersiz kalmakta, bu nedenle de bu öğrencilere ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda farklılaştırılmış öğretim programları uygulanmaktadır. Özel yetenekli ya da normal gelişim gösteren öğrencinin eğitimi fark etmeksizin gerçekleştirilen tüm eğitimlerin başarıya ulaşmasında sınıf ortamının belli bir düzene sahip olması gerekmektedir. Ancak sınıf ortamı her ne kadar bir düzene sahip olsa da olumsuz davranışlar ortaya çıkabilmektedir. Olumsuz davranışlar, sınıf ortamına negatif etkisi olan, öğretmene güçlük çıkartan ve uzun süre boyunca gözlemlenen davranışlardır. Özel yetenekli öğrenciler normal gelişim gösteren ve dolayısıyla kendilerinden farklı öğrenme özelliklerine sahip akranlarıyla birlikte aynı ortamda eğitim almaktadırlar. Öğrencilerin birbirlerinde farklı özelliklere sahip olmaları sınıf ortamındaki olumsuz davranışların başlıca nedenidir. Farklı ihtiyaçları ve öğrenme özellikleri olan öğrencilerin bulunduğu bir sınıf ortamında olumsuz davranışların bulunması kaçınılmazdır. Bu bağlamda özel yetenekli öğrenciler ihtiyaç duydukları eğitim alamadıklarında sınıflarında kurallara riayet etmemektedirler. Özel yetenekli öğrencilerin sabırsız olup kendi istediklerine göre sınıf ortamını yönlendirme çabası gösterdikleri, anlamsız taşkınlıklar yapıp başkalarının isteklerine duyarsız kalabildikleri bilinmektedir. Çabuk öğrendikleri için sınıf ortamında hemen sıkılmaktadırlar ve bu nedenle ilgi ve ihtiyaçlarının göz ardı edilip bir sınırlamaya tabi tutulduklarını düşünmektedirler. Zamanla öğretmene karşı gelerek inatlaşmakta, sürekli bir hareket halinde olup yerine oturamamakta, arkadaşlarıyla iletişim kurmada sorunlar yaşamakta ve kıskançlık göstermektedirler. Ayrıca bu öğrenciler zor ve sıra dışı görevleri almak için ısrar etmekte, kendi başlarına bağımsız hareket edip kendilerine çizilen sınırları reddetmektedirler. Özel yetenekli öğrenciler sınıflarında popülerdirler. Bu nedenle her zaman ön planda olup takdir edilmeyi beklerler. Söz konusu olumsuz davranışlar neticesinde bu öğrenciler zamanla derslere karşı ilgisiz davranmaktadırlar.

Bu olumsuz davranışların ortadan kaldırılması için ise öncelikle öğrencilerin kendilerini rahatlıkla ifade edebilecekleri imkanlar sunulmalıdır. Öğretmenler özel eğitim alanında kendilerini geliştirerek öğrencilerinin ihtiyaçlarına cevap verebilecek sınıf ortamları düzenlemelidirler. Öğrencilerin ilgi alanlarına giren konularda araştırma yapmaları için ödev ve sorumluluk vermelidirler. Öğretmenler, öğrencilerin velileri ile etkin bir iletişim kurmalıdırlar.

Anahtar Kelimeler: Özel Yetenekli Öğrenci, Sınıf Yönetimi, Olumsuz Davranış, Çözüm önerisi.

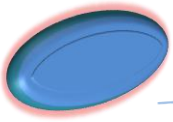
SOLUTION SUGGESTIONS FOR THE NEGATIVE BEHAVIOR OF GIFTED STUDENTS

ABSTRACT

Gifted students are those who perform at a higher level compared to their peers in terms of cognitive ability, creativity and motivation features. Normal education programs are insufficient in developing these features, and therefore differentiated education programs are applied to these students in line with their interests, wishes and abilities. The classroom environment should have a certain order in order for all the trainings to be achieved regardless of the education of a gifted or normal student. However, although the classroom environment has an order, negative behaviors may arise. Undesirable behaviors are behaviors that have a negative impact on the classroom environment, which make it difficult for the teacher and are observed for a long time. Specially gifted students are educated in the same environment with their peers who develop normally and thus have different learning characteristics. The fact that students have different characteristics in each other is the main reason for negative behaviors in the classroom environment. It is inevitable to have negative behaviors in a classroom where students with different needs and learning features are present. In this context, gifted students do not comply with the rules in their classes when they cannot get the education they need. It is known that gifted students are impatient and try to direct the classroom environment according to their own wishes, they can make meaningless floods and remain insensitive to others' wishes. Because they learn quickly, they get bored immediately in the classroom environment and therefore think that their interests and needs are ignored and subject to a limitation. Over time, they are stubborn against the teacher, are constantly in motion and unable to sit down, have problems in communicating with their friends and show jealousy. In addition, these students insist on difficult and extraordinary tasks, act independently on their own and reject the limits drawn to them. Gifted students are popular in their classrooms. Therefore, they are always at the forefront and expect to be appreciated. As a result of these negative behaviors, these students are not interested in the lessons over time.

In order to eliminate these negative behaviors, first of all, students should be provided with opportunities to express themselves comfortably. Teachers should organize classroom environments that can meet the needs of their students by developing themselves in the field of special education. They should give homework and responsibility for students to research on topics of interest. Teachers should communicate effectively with students' parents.

Keywords: Gifted Student, Classroom Management, Negative Behavior, Solution Suggestion

OBEZİTENİN İKTİSADİ BELİRLEYİCİLERİ

Büşra KESİCİ

Yıldız Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Yasemin Asu ÇIRPICI

Yıldız Teknik Üniversitesi

ÖZET

Obezite, son yıllarda bütün ülkelerde yaygın olarak görülmeye başlanmış, bireylerin sahip olduğu genetik faktörlerin etkilemesinin yanı sıra çevresel koşullar sebebiyle de oluşabilen multifaktöriyel bir hastalıktır. Obezite yaygın olarak kişilerin beden kitle indekslerine bakılarak tespit edilmektedir. Beden kitle indeksi düzeylerine bakılarak normal sınır üzerinde görülen bireyleri aşırı kilolu, obez ve morbid obez bireyler olarak ayırabilmekteyiz. Yapılan tahminlere göre dünyada 250 milyon yetişkin obez ve 500 milyon aşırı kilolu yetişkin birey bulunmaktadır. Bu yüksek oranların temel nedeni olarak insanların beslenmelerinde günlük ve mesleki aktivitelerinde harcadıkları enerjiden daha yüksek enerjili besinler tüketmeleridir.

Bu çalışmada obezitenin ne olduğuna, nasıl tanımlandığına, nedenlerine, öne çıkan faktörlerine değinilecektir. Ayrıca panel veri yöntemi kullanılarak çeşitli ülkelerde 1975-2016 zaman dilimi içerisinde; gayri safi yurt içi hasıla, okuma yazma oranı, iş gücüne katılım oranı, gıda ithalatı, sağlık harcamaları, yoksulluk, gıda üretim oranları ve gini katsayısı gibi iktisadi olguların obeziteyi ne yönde ve ne kadar etkilediği belirlenmeye çalışılacaktır. Bu sayede beslenme rahatsızlığı olan obeziteye ekonomik bir bakış sunulması amaçlanmaktadır.

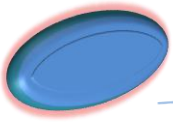
Anahtar Kelimeler: Obezite, İktisat, GSYİH, Panel Veri Analizi

ABSTRACT

Obesity that has been widespread in all countries in recent years is a multifactorial disease that can occur due to environmental conditions as well as genetic factors of individuals. It is widely detected by looking at the body mass indexes of people. Based on body mass index levels, we can distinguish individuals who are seen above normal levels as overweight, obese and morbidly obese individuals. According to estimates, there are 250 million obese and 500 million overweight adults in the world. It is shown that people consume foods with higher energy than the energy they spend in their daily and professional life as the main reason for these high obesity rates.

In this study, what is obesity, how it is defined, causes and prominent factors will be discussed. Besides, by using panel data method in 1975-2016 period in various countries; it will be tried to determine what direction and how much economic phenomena such as gross domestic product, literacy rate, employment rate, share of food import, share of health expenditures, poverty, share of food production and Gini coefficient affect obesity. It is aimed to provide an economical view to obesity, which is a nutritional disorder.

Keywords: Obesity, Economics, GDP, Panel Data Analysis

**YAPISAL-İŞLEVSEL DÖNÜŞÜMDE YENİ SİSTEMİN YENİ DÜZENLEYİCİ
ARACI: CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMELERİ**

Dr. Öğr. Gör. Cem ANGIN
Ordu Üniversitesi

ÖZET

Nisan 2017 anayasa değişikliği her ne kadar yürütme erkini yeniden şekillendirse de bu şekillendiriliş kapsamı ve etkisi itibariyle topyekün devlete ilişkin her alana etkide bulunmuştur. Daha önceki sistemde Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu şeklinde iki başlı olan ve sorumlu (Bakanlar Kurulu) ve sorumsuz (Cumhurbaşkanı) kanat şeklinde ikiye ayrılan yürütme erki değişiklik sonrası sorumlu ve sorumsuz kanat birleştirmek suretiyle düalist (ikili) yapıdan monist (tekçi) bir yapıya geçiş yapılmıştır. Bu değişiklik içerisinde yürütme erkine ait olan ve kurul tipi düzenleyici araç olan KHK'lar yerini tekil düzenleme aracı olan CBK'lara bırakmıştır. CBK, olağan ve olağanüstü hallerde çıkarılan, olağan hallerde temel haklar, kişi hakları ve ödevleri, siyasi haklar ve ödevler konularında çıkarılamayan ancak olağanüstü hallerde herhangi bir kısıtlamaya tabi olmaksızın çıkarılabilen, Cumhurbaşkanının yürütme yetkisine ilişkin konularda yetki yasasına ihtiyaç duymaksızın çıkarabildiği anayasal bir düzenleyici araçtır.

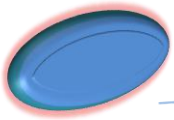
Bu çalışmada Nisan 2017 Anayasa değişikliği sonrası devlette, kamu yönetiminde, sosyal, siyasal ve ekonomik yaşamda yapısal ve işlevsel dönüşümün yeni aracı olan Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri (CBK) ele alınacaktır. Bu kapsamda ilk CBK'nın çıktığı 10.07.2018 tarihinden günümüze çıkartılan tüm CBK'lar ele alınarak (25.02.2019 tarihine kadar toplamda 56 CBK çıkartılmıştır.), bu CBK'larla devlette-kamu yönetiminde değişim-dönüşüme uğrayan alanlar (ki bu alanlar bakanlıklar, teşkilatlanma, personel rejimi, erkler arası ilişki...), yine bu alanlar içerisinde yaşanan değişim-dönüşümün seyri ve bu değişim-dönüşümde CBK'ların nasıl işlevselleştirilmiş bir araç haline geldiği ortaya koyulacaktır.

Çalışma yöntem olarak yasal metin incelemesine yani CBK incelemesine dayanmaktadır. Çalışmada temel amaç oluşturulan yeni sistem içerisinde CBK'ların nasıl yasama erkininden yürütme erkine bir tür iktidar devri gerçekleştirmek suretiyle hemen hemen her alanda yapısal ve işlevsel dönüşümün işlevselleştirilmiş bir aracı haline getirildiğini ortaya koymaktır. Bu kapsamda çalışmada Cumhurbaşkanlığı sistemi ile beraber yürütme erkinin aşırı şekilde güçlenmesine bağlı olarak yasama, yürütme, yargı erkeleri arasındaki ayrımın ve dengenin yürütme lehine bozularak yasamadan yürütmeye bir tür iktidar (egemenlik) devri gerçekleştiği ileri sürülmekte ve bu durumun kamu yönetiminin yapısal-işlevsel işleyişine olan etkileri ortaya koyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Kamu Yönetimi

**THE NEW REGULATORY INSTRUMENT OF NEW REGIME IN STRUCTURAL-
FUNCTIONAL TRANSITION: PRESIDENTIAL DECREES**

Although the constitutional amendment of April 2017 reformed the executive power, this reformation has effected each area regarding the whole government due to its scope and effect. The execution power which was dual as the President and Cabinet of Ministers, and

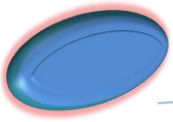

was divided into two branches as accountable (Cabinet of Ministers) and unaccountable (President) in the previous system was transformed from dualist structure to a monist structure by incorporating these two branches of accountable and unaccountable after the change. In this change, the decree laws which were belong to the execution power and was institutional regulatory instruments gave its place to presidential decrees which are monic regulatory instruments. The presidential decrees are constitutional regulatory instruments which are issued in the state of emergency and normalcy, which cannot be issued about fundamental rights, individual rights and duties, political rights and duties in normalcy; however, can be issued without ant limitations in the state of emergency, which the President can issue without any need to law of authority in the issues regarding the execution power.

This study addresses the Presidential Decrees which are the new instrument of constructional and functional transition in the government, public administration, social, political and economic life after the Constitutional amendment of April 2017. In this regard, all Presidential Decrees issued from 10.07.2018 when the first Presidential Decree was issued until today (total 41 CBKs until 28.06.2019) will be dealt with, and the areas which underwent a change in the government-public administration with these Presidential Decrees (these areas are ministries, organization, personnel regime, inter-power relations), the progress of this change occurred in these areas and how Presidential Decrees became a functionalized instrument during this change will be demonstrated.

The study is based on the legal text analysis, ie CBK analysis. The study shows how Presidential Decrees became a functionalized instrument of structural and functional change in every conceivable area by implementing a kind of power transfer from legislative power to executive power in this new regime. In this regard, the study asserts that the division and balance among executive, legislative and judicial powers were disturbed in favor of executive power with excessive empowerment of executive power due to Presidential system, that a sovereignty transfer occurred from legislation to execution, the effects of this situation on the structural-functional mechanism of public administration are revealed.

Keywords: Presidential Government System, Presidential Decree, Public Administration

İSRÂ SÛRESİ 22-40. ÂYETLERDE GEÇEN DİNÎ VE AHLÂKÎ BUYRUKLARIN TEVRAT'TA GEÇEN ON EMİR İLE KARŞILAŞTIRILMASI

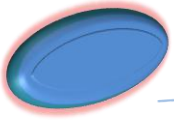
Dr. Öğr. Üyesi Sabri DEMİRCİ
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

ÖZET

Bu bildiride İsrâ Sûresinin ikinci bölümünde yer alan 22-40. âyetlerde toplumda uyulduğu takdirde yardımlaşma ve kardeşlik duygularının gelişerek güven ve huzur ortamının sağlanacağı 12 ilkeye dikkat çekilerek, Tevrat'ta ve Yeni Ahid'de geçen on emir ile mukayesesi yapılmıştır. On iki emir ile kastedilen, tevhit inancı, yalnız Allah'a kulluk etme, anaya babaya iyi davranma, akrabaya, fakirlere ve yolda kalmışlara haklarını verme, cimrilikten ve israftan kaçınmanın önemi gibi emirlerdir. Ayrıca fakirlik korkusuyla çocukların öldürülmemesi, zinadan kaçınılması, Allah'ın haram kıldığı cana haksız yere kıyılmaması, haksızlıkla öldürülen kimsenin velisinin de aşırılığa kaçıp hukuk dışına çıkmaması, yetim malına yaklaşılmaması, ölçü ve tartıda hile yapılmaması, kişinin bilmediği şeyin ardına düşmemesi ve yeryüzünde kibirle yürünmemesi diye ifade edilen yasaklardır ki, bunların Alla katında hoş görülmeyen davranışlardan olduğu bildirilmiştir. Âyetlerde, toplum ahlakına zarar verecek davranışların ortadan kaldırılması hedeflenerek geçim darlığı endişesiyle çocukları öldürme ve oç almak için katilin yakınlarını öldürme geleneğine karşı çıkılarak, toplumda can güvenliğini sağlamaya yönelik esaslar konulmuştur. Bu emir ve yasakların Tevrat'ta yer alan on emirle paralellik göstermesi, Kur'ân'ın tahrif olunmamış Tevrat bölümlerini doğruladığına işaret etmektedir. Fahreddin er-Razi *Mefâtihu'l-gayb*'de, İbn Abbas bu âyetler (17/ 23-40) Hz. Mûsâ'nın levhalarında da yazılıdır, dediğini nakleder.

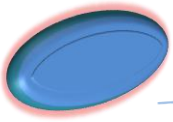
Kur'ân'da on emir ifadesi yer almamakla beraber İsrailoğulları ile yapılan ahidlere dair bilgiler verilir. Hz. Mûsâ, İsrailoğulları'nı Firavun'un zulmünden kurtardıktan sonra Sina dağına davet edilmiş ve orada kendisine levhalar verilmiştir. Levhalarda insanlara öğüt olsun diye her şey detaylı olarak anlatıldığı, bunların rablerinden korkanlar için hidayet ve rahmet olduğu belirtilir, fakat içeriği ile ilgili başka bilgi verilmez. Kur'ân-ı Kerim'de farklı sûre ve âyetlerde İsrailoğulları'ndan sadece Allah'a inanıp kulluk etmeleri, anaya babaya, yakın akrabaya, yetimlere, fakirlere iyilik etmeleri, kan dökmemeleri, insanları yurtlarından çıkarmamaları konusunda söz alındığı açıklanmakta, cumartesi günü yasağına uymaları istenmektedir.

On emirde yer alan kurallar insan tabiatının bir gereği ve evrensel ilkeler olduğu için sadece Yahudilik'te değil diğer ilahi dinlerde de söz konusudur. O yüzden Tevrat'ta olduğu gibi Yeni Ahit'te de çeşitli pasajlarda on emir ilkeleri yer almaktadır. On emrin birincisini teşkil eden tevhit inancı Kur'an'ın ısrarla üzerinde durduğu ilk ve temel ilkedir. İkinci emir putperestliğin yasaklanmasıyla ilgilidir ki, Kur'ân hem şirki hem Allah'tan başkasına tapınmayı yasaklamaktadır. Allah'ın adının boş yere ağza alınması, yani Allah 'ın adının kullanılarak yalan yere yemin edilmesi Kur'an'da da yasaklanmıştır. Geçmiş ümmetlere ait bazı mükellefiyetler gibi cumartesi yasağı sadece İsrailoğulları'na ait bir ceza ve müeyyide olduğu için kaldırılmıştır. Ana babaya hürmet, insan öldürmeme, hırsızlık yapmama, zina etmeme, komşuya karşı yalan şahitlikte bulunmama, komşunun malına mülküne tamah etmeme gibi hususlar Kur'an'da da yer almaktadır. Bu emir ve yasaklar on emirle benzerlik göstermektedir. İsrâ 17/39. âyette bu on iki emrin "*hikmetten vahiy edilmiş ilkeler*" olduğu bildirilir.

Müfessirler tarafından “*hikmetin*” geçmiş dinî kültürler ve o kültürlerdeki evrensel yasalar, ortak doğrular anlamında olduğu ifade edilir.

Anahtar Kelimeler: İsrâ Sûresi, Tevrat, On Emir, İsrailoğulları

İSVEÇLİ KUR'ÂN ÇEVİRMENİ MUHAMMED KNUT BERNSTRÖM VE
"KORANENS BUDSKAP" İSİMLİ KUR'ÂN MEÂLİ

Dr. Öğr. Üyesi Sabri DEMİRCİ
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

ÖZET

Mohammed Knut Bernström (1919-2009), İsveçli bir diplomat ve Kur'ân çevirmenidir. 40 yıl İsveç Dışişleri Bakanlığı'nda görev yaptı ve İspanya, Fransa, Sovyetler Birliği, ABD, Brezilya, Kolombiya, Venezuela ve Fas'ta çalıştı. Karakas, Madrid ve Rabat gibi başkentlerde büyükelçilik yaptı. Uzun zaman Fas'ta yaşadı. Bernström başından beri bir Protestandı ancak 1950'lerde Katolikliğe geçti. Daha sonra Hıristiyanlığı terk etti ve 1986'da İslam'a girdi ve aynı zamanda Muhammed adını aldı.

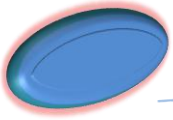
Bernström, Kur'ân'ın modern İsveççe'ye "*Koranens Budskap*" "*Kur'ân'ın mesajı*" adı altında bir tercümesini yaptı. Bu meâl, El-Ezher Üniversitesi İslam Araştırma Enstitüsü'nden resmi onay aldı. Bernström, tercüme ederken, her sûrenin orijinal Arapçasını, meâlini, tefsirini ve tarihini (nüzü'l sebebini) de beraber vermektedir. İsveç'te Müslüman bir kişinin yapmış olduğu bir ilk Kur'ân tecümesi olma özelliğini taşıması bakımından da ayrı bir değeri bulunmaktadır. Bundan önce yapılan tercümelemeler Müslüman olmayan oryantalistler veya İslamologlar tarafından yapıldığından peşin hüküm, yanlışlık ve tahriflerden uzak değildir.

İsveçli İslamolog Jan Hjärpe, yeni bir Kur'ân çevirisi projesine gerek olmadığı görüşündeydi; fakat Bernström çevirisini 1998'de yayınladığında daha önce verdiği kararın yanlış olduğunu itiraf etti. Zira Hjärpe'ye göre bu yeni çeviri çok farklıdır. Zetterstéens gibi daha önce Kur'ân çevirisi hazırlayanların temel aldığı anlayış, Kur'ân'da yer alan kelimelerin, 600'li yıllarda Arabistan'da ne manaya geldikleri ve bugünkü dile nasıl çevirebilir, düşüncesi idi. Fakat Bernström'ün yola çıktığındaki düşüncesi ise, Arapça metindeki bilgileri bugünün İsveçli Müslümanlarına nasıl aktarırım, verilen mesaj nedir, endişesi idi.

Bu bildiride, İsveç'te en fazla tanınan ve okunan isveççe Kur'ân tercümesi ve tefsiri olan Mohammed Knut Bernström'ün "*Koranens Budskap*" "*Kur'ân'ın mesajı*" adlı eserinin özelliklerinden bahsettik. Giriş bölümünde İsveç'in Fizikî ve Beşerî Coğrafyası, İsveç Tarihi, Osmanlı-İsveç ilişkileri, Ülkedeki İslâmiyet ve İslâm Araştırmaları, İsveç Oryantalist ve İslâmologların eserleri hakkında özet bilgiler verdik. Daha sonra meâlden örnek âyet veya sûre tercüme ve yorumlarını alıp metodu hakkında bilgi vermeğe çalıştık. Gördük ki, bu isveççe Kur'ân tercümesi, sadece bir tercüme ve meâlden ibaret değildir. Bayağı hacimli ve doyurucu tefsir ve yorumları içeren inançlı bir Müslüman perspektifinden yazılmış bir Kur'ân mesajıdır.

Anahtar Kelimeler: Mohammed Knut Bernström, Koranens Budskap, İsveç, İslâmolog.

**MUHASEBE ALANINDA HATA, HİLE VE MANİPÜLASYON ÜZERİNE YAZILMIŞ
MAKALELERİN BİBLİYOGRAFİK ANALİZİ
(2009-2018 Yılları Arası)**

Prof. Dr. Mehmet DEMİR
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İİBF

Nazik KARADAĞ
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, YL Öğrencisi

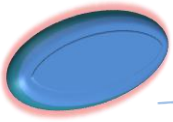
Muhammed Said ALICI
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, YL Öğrencisi

ÖZET

Günümüzde teknoloji, iletişim ve ekonomi alanında yaşanan gelişmelerin; bireylere, şirketlere ve ülkelere olumlu katkılarının yanında bir takım olumsuzlukları da olmaktadır. Bu olumsuzlukların başında bilgi ve teknolojinin haksız kazanç sağlayacak şekilde kullanılması gelmektedir. Özellikle 2000’li yıllarda baş gösteren ve özellikle de büyük ölçekli firmaların yaşanan finansal skandallar ve yolsuzluklar muhasebe uygulamalarında ve denetim çalışmalarında hem etik değerlerin hem de muhasebe ilke, kavram ve yasalara uygun hareket edilmesi gereğinin önemini bir kez daha ve güçlü bir biçimde gündeme getirmiştir.

Bu çalışmada, 2009-2018 döneminde muhasebede hata, hile ve manipülasyon konularında bilimsel dergilerde yayınlanan makalelerin nicelik açısından değerlendirilmesi ve araştırmacılara bir veri tabanı oluşturulması amaçlanmıştır. Bu amaçla, 53 farklı ulusal/uluslararası dergide, 2009-2018 yılları arasında yayınlanan makalelerde hata, hile ve manipülasyon konularını içeren makaleler, dergilerin resmi siteleri, Google Akademik ve dergipark veri tabanları taranarak tespit edilmiştir. Çalışmanın kapsamını, inceleme konularını içeren 64 makale oluşturmuş ve bu makaleler içerik analizi yöntemi ile incelenmiştir. Makaleler 10 başlık altında sınıflandırılmış ve yorumlanmıştır. Çalışmanın sonucunda; en fazla, 2018 yılında bu konuların işlendiği ve erkek yazarların literatüre daha fazla katkı sağladığı saptanmıştır. Ayrıca makalelerin yazar sayıları incelendiğinde iki yazarlı makalelerin daha fazla olduğu görülmüştür. Mesleki unvan açısından ağırlıklı olarak akademisyenler ve öğrenciler; akademik unvan açısından ise değişen doçentlik kriterlerinin etkisiyle birlikte en fazla doktor öğretim üyeleri bu konular hakkında yayın yapmışlardır. İncelenen makalelerde, “hilenin tanımı”, “hilenin türleri”, “hatanın tanımı” ve “muhasebe manipülasyonu” en fazla başlık olarak ele alınmış, en çok yayın yapılan dergi ise “Mali Çözüm Dergisi” ile “Muhasebe Finansman Dergisi” olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Hata, Hile, Muhasebe Manipülasyonu, bibliyografik Analiz

ÖĞRENCİLERİN MUHASEBE MESLEK ETİĞİ ALGISI: SİVAS CUMHURİYET
ÜNİVERSİTESİ İİBF ÖRNEĞİ

Prof. Dr. Mehmet DEMİR
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İİBF

Muhammed Said ALICI
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, YL Öğrencisi

Nazik KARADAĞ
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, YL Öğrencisi

ÖZET

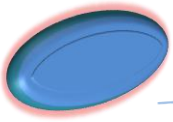
Her meslekte olduğu gibi, serbest muhasebeci mali müşavirlik mesleğinde de meslek mensuplarının uyması gereken etik ilke ve kural söz konusudur. Meslek mensuplarının mesleki faaliyetleri sürdürürlerken bu etik ilke ve kurallara uymaları muhasebe bilgi kalitesini ve alınacak kararların isabet derecesini artıracaktır.

Bu çalışmanın amacı, öğrencilerin muhasebe meslek etiği algılarını ölçmektir. Bu amacı gerçekleştirmek üzere Sivas Cumhuriyet Üniversitesi İİBF’de, müfredatlarında muhasebe derslerinin diğer bölümlere göre daha fazla olduğu İşletme, Maliye ve Bankacılık ve Finans bölümlerinde, 2019 yılı Güz yarıyılında öğrenim gören 4. sınıf öğrencilerinden 236’sı üzerinde 5’li likert ölçeği temelinde hazırlanmış bir anket formu uygulanmıştır.

Uygulanan anket formunda yer alan 25 ifade için katılımcılar tarafından bildirilen görüşler, SPSS 22 istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen bulguların aritmetik ortalaması, standart sapması ve bu değerlerin hangi katılım düzeyine girdiği belirlenmiş ve bu istatistiki sonuçlara göre değerlendirmelerde ve açıklamalarda bulunulmuştur. Elde edilen bulgulardan hareketle katılımcıların görüşlerine bir bütün olarak bakıldığında 25 ifadeye ait katılım düzeylerinin aritmetik ortalamasının 3,25 ve görüşlerinin ise “kararsızım” düzeyinde olduğu saptanmıştır. Katılımcılar, 25 ifadenin 7’sine “katılıyorum” düzeyinde görüş bildirmişler ve bunlar içinde en yüksek aritmetik ortalamaya (4,08) sahip ifadeler “*Etik konusunda eğitim ve öğretilere daha fazla yer verilmesi gerektiğini düşünüyorum*” ve “*Meslek mensuplarına yönelik meslek içi eğitim ve seminerlerin fazlaştırılmasının etik ilkelerine bağlılığı arttıracığını düşünüyorum*” ifadeleri olmuştur. Katılımcılar, 18 ifadeye ise “kararsızım” düzeyinde görüş bildirmişlerdir.

Katılımcılara ait bağımsız değişkenler açısından ifadelere yaklaşımda anlamlı bir farkın olup olmadığını tespit etmek için “t testi ve “ANOVA testi” uygulanmıştır. Yapılan t testi sonucunda katılımcıların öğrenim türü ve cinsiyetleri açısından ifadelerle ait yaklaşımlarında anlamlı bir fark bulunmazken staj deneyimlerinin olup olmadığı değişkeni açısından ise iki ifadeye anlamlı bir farklılık bulunmuştur. ANOVA testi sonucunda ise okunan bölümler açısından 6 ifadeye anlamlı farklılık bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Meslek, Etik, Muhasebe Mesleği, Muhasebe Meslek Etiği Algısı

ORTAÖĞRETİM DÖNEMİ ÖĞRENCİLERİNİN DİN EĞİTİMİNDE AKRAN İLİŞKİLERİNİN ROLÜ (AMASYA ÖRNEĞİ)

Esmâ Nur ÖNDER
Amasya Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi. Ayşegül GÜN
Amasya Üniversitesi

ÖZET

İnsan yapısı itibariyle çok yönlü bir gelişim seyreder. İnsanın doğum öncesinden başlayan gelişim serüveni ölene kadar devam eder. İnsanın gelişimini daha iyi anlayabilmek adına gelişim farklı evrelere ayrılarak tanımlanmaktadır. Bunların her biri kendi içerisinde değerli olmakla birlikte ergenlik, insan için birçok farklılaşmanın yaşandığı önemli bir gelişim dönemidir. Bu süreçte, ergenin gelişimi üzerinde etkili olan birçok faktör bulunmaktadır. Bu faktörlerden biri de gencin çevresindeki akran grubudur. Akran ilişkileri ergenlerin hayatında önemli bir paya sahiptir ve onların aldıkları eğitimden yaşam koşullarına kadar pek çok konu üzerinde etkindir. İşte bu doğrultuda çalışmamızın amacı ergenlik dönemindeki bireylerin akranlarıyla olan ilişkilerinin, ergenlerin dini tutum ve davranışları üzerindeki etkisini çeşitli değişkenler açısından ortaya koymaktır.

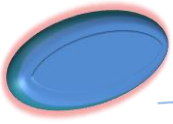
Çalışmamızda betimsel araştırma modellerinden olan tarama yöntemi kullanılmıştır. Verilerin toplanmasına yönelik olarak araştırmacı tarafından açık ve kapalı uçlu olmak üzere toplam 25 sorudan oluşan bir anket formu hazırlanmış ve uzman görüşlerine başvurulmuş anketle son şekli verilmiştir.

Araştırmamız doğrultusunda hazırlanan anketler 22/11/2019 – 15/01/2020 tarihleri arasında Amasya Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Bülbül Hatun Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi, Şehit Ahmet Özsoy Anadolu İmam Hatip Lisesi, Macit Zeren Fen Lisesi, Amasya Sosyal Bilimler Lisesi ve Torumtay Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde öğrenim gören 496 öğrenciye uygulanmıştır. Bu anketlerden 7 tanesi çeşitli sebeplerden dolayı elenmiş 489 tanesi değerlendirilmeye alınmıştır. Anketlerin uygulanmasında her lisede her sınıf düzeyinden birer şube seçilmiştir. Anketler SPSS veri analiz programına yüklenerek frekans tabloları elde edilmiş, ankette yer alan açık uçlu sorulara verilen cevaplar ise karşılaştırılmalı olarak yorumlanmıştır.

Ankette öğrencilerin ailelerinden ve okullarından din eğitimi alma durumlarına, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından yürütülen din hizmetlerinden ne oranda istifade ettiklerine, akranlarıyla olan ilişkilerine akranları ile varsa hangi dini konularda konuştuklarına, akranlarının dini tutum ve davranışlarının şekillenmesinde onlara ne gibi faydaları veya zararları olduğuna dair çeşitli sorular yer almaktadır. Yaptığımız bu araştırma ergenlik dönemindeki bireylerde akran ilişkilerinin, ergenlerin din eğitimine sağladığı katkıları veya verdiği zararları ortaya koymak açısından önemli bulgular içermektedir.

Anahtar Kelimeler: Akran, Akran İlişkileri, Din Eğitimi, Din Hizmetleri, Ergen

Bu bildiri özeti, Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans programında Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül GÜN danışmanlığında hazırlanan “Ortaöğretim Dönemi Öğrencilerinin Din Eğitiminde Akran İlişkilerinin Rolü (Amasya Örneği)” isimli Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir.

ALTIN FİYATLARININ FİNANSAL VE EKONOMİK BELİRLEYİCİLERİ:
TÜRKİYE ÜZERİNE BİR UYGULAMA

Dr. Öğr. Üyesi Aşlı Cansın DOKER
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

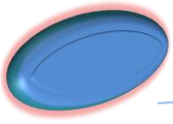
Dr. Öğr. Üyesi Ünal GÜLHAN
Bayburt Üniversitesi

ÖZET

Tarihsel olarak altın, iktisadi aktörlerin riski düşük bir yatırım aracı olarak kullandığı ve ekonomik finansal akış içerisinde halen geçerliliği ve yetkinliği yüksek düzeyde olan bir göstergedir. Altının yatırımcılar açısından dalgalanmalarına bakılmaksızın güçlü bir finansal zemin oluşturması söz konusu yatırım aracının fiyatının piyasa içerisinde nasıl ve nelere bağlı olarak oluştuğunun araştırılmasını beraberinde getirmektedir. Literatür içerisinde altın fiyatının belirleyicileri olarak çeşitli makroekonomik ve finansal değişkenler kullanılmıştır. Bu çalışmada Türkiye için 2009 ile 2019 yılları arasında haftalık piyasa verileri kullanılarak; altın fiyatlarının bağımlı değişken olarak belirlendiği modelde, bağımsız değişkenler; petrol fiyatları, BİST100 kapanış verileri, döviz kuru (ABD Doları), politika faizi olarak modele dahil edilmiştir. Çalışmada değişkenler arasındaki nedenselliğin yönü Granger Causality Analizi ile test edilerek eş bütünleşme analizleri ile birlikte temel belirleyicilerin arasında uzun dönemli ilişkinin varlığı sınanmıştır. Gecikme değerleri yapılan birim kök sınamaları ile belirtilerek uzun dönemde değişkenlerdeki şokların etkilerinin kaç dönem daha varlığının devam ettiğinin gözlemlenmesi için VAR analiz sonuçları da çalışmaya dahil edilmiştir. Türkiye ekonomisinin 2008 finansal krizinin etkilerini ve yine finansal istikrardaki değişimler nedeniyle serilerdeki kırılmaların etkileri de yorumlanmıştır. Altın fiyatlarının tahmin edilebilmesinin politika yapıcılar açısından önemi, diğer finansal araçlara yatırımın nasıl teşvik edilebileceğini ortaya koymasından önem arz etmektedir. Modelde yer alan politika faizi, BİST100 ve döviz kuru değişkenleri alternatif yatırım araçlarına yönelimlerin altın fiyatına bağlı olarak nasıl şekilleneceğini ve ilişkinin yönünü tayin etmek için gerekli görülmüştür. Çalışma yalnızca yatırımcılar açısından değil, politika yapıcılar ve finansal düzenleyiciler açısından da yatırımların dağılımının belirleyicilerinin ortaya sunulması için önem taşımaktadır.

Anahtar kelimeler: Altın fiyatları, Granger Nedensellik, VAR modeli

JEL Kodları: G1, B1, C32

TÜRKİYE'DE SERMAYE AKIŞLARI “KAÇIŞ” MI?

Dr. Öğr. Üyesi Ünal GÜLHAN
Bayburt Üniversitesi

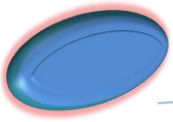
Dr. Öğr. Üyesi Aşlı Cansın DOKER
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

ÖZET

Sermaye akışları, temelde küreselleşmeyle birlikte ülkeler arasındaki sermaye transferi iken aynı zamanda kaçış olarak ortaya çıktığı durumlarda ülkeler için ciddi bir kayıptır. Sermaye hareketleri tanımlanması ölçülmesi ile birlikte oldukça geniş bir literatüre sahiptir. Bu bağlamda sermaye hareketlilikleri bir ülkede var olan varlıkların başka bir ülkeye belirli saiklerle aktarılmasıdır. Söz konusu saiklerin yapısı incelendiğinde sermaye kaçışı kavramı ortaya çıkmaktadır. Buna göre yerleşik olunan ülkedeki vergilendirme, faiz yapısı ve ekonominin kurumsal yapılarının etkileriyle bu kurumların daha esnek olduğu düşünülen ülkeye sermayenin aktarılmasına sermaye kaçışı denilmektedir. Gelişmekte olan ekonomiler arasında güçlü bir pozisyona sahip olan Türkiye’de 2019 Aralık ayı verilerine göre 317 milyon Amerikan Doları sermaye hareketi gerçekleştiği belirtilmiştir; fakat bunun ne kadarının sermaye kaçışı olduğu ancak çalışmalar üzerinden hesaplanarak ifade edilebilir. Sermaye kaçışlarının tespiti ve takibi oldukça güç olsa da hesaplanmasında çeşitli yöntemler geliştirilmiştir. Bu çalışmada literatürde sıklıkla tercih edilen Dünya bankasının geliştirmiş olduğu Artık yöntemi(1985) kullanılmıştır. Buna göre Türkiye için 1980-2019 yılları arasında sermaye akışları hesaplanarak, politik risk indeksinin bileşenleri, finansal derinlik, enflasyon ve dışa açıklık oranı dikkate alınarak ekonometrik bir model geliştirilmiştir. Sermaye kaçışlarının yalnızca ekonomik değil sosyo-politik zemininin kurumsal olarak araştırıldığı çalışmada Granger Nedensellik analizi yardımıyla seçili değişkenler arasındaki ilişkinin yönü belirlenecektir. Sosyo-ekonomik ve politik endeks değişkenleriyle oluşturulan ekonometrik modelde ise regresif ilişkilerin şiddeti analiz edilecektir. Sermaye kaçışlarının ülkenin finansal yapısında işlemler üzerinden yarattığı boşluğun yanı sıra ülke ekonomisini güvensiz hale getirdiği de açıktır. Bu çalışmadan elde edilen bulgularla politika yapıcılara önermeler yapılarak gelişmekte olan bir ülke olarak Türkiye’nin yatırımlara açık ve güçlü bir finansal yapıya nasıl kavuşacağı hakkında tartışmalara da yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sermaye Kaçışları, Finansal Yapı ve Kurumlar, Granger Nedensellik Analizi

JEL Kodları: F32, F21, C32

TÜRKİYE'DE EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ İLE ALTIN FİYATLARI VE DÖVİZ KURU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ANALİZİ

Prof. Dr. Salih BARIŞIK
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Öğr. Gör. Engin DURSUN
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

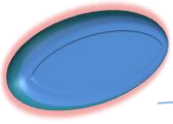
ÖZET

Ekonomik sistemler, sahip oldukları geçmiş ve bugünün verileri ile gelecekte ortaya çıkabilecek öngörülen ve/veya öngörülemeyen durumları da hesaba katarak hareket etmektedirler. İleri yönelik öngörülerinde kesinlik olmasında muhtemel değişimlerin tahminindeki güçlük yatmaktadır. İktisadi karar alıcılar, ileriye yönelik karar alma davranışlarına beklentileri dahil ederler ve böylece beklentilerin ekonomi politikalarında varlığın ağırlığını artırmaktadırlar. Beklentiler; bir yandan fiyat-vergi-büyüme benzeri ekonomik değişkenlerden şekillenirken diğer yandan da mevsimsellik-hava koşulları-siyasi koşullar benzeri ekonomik olmayan değişkenler tarafından şekillenmektedir. Beklentiler zaman bakımından kısa ve uzun dönem ayırımına tabi tutulabilir. Beklentilerin gerçekleşme ihtimali kısa dönem için daha kuvvetliken, uzun dönem için gerçekleşme ihtimali süre uzadıkça zayıflamaktadır.

Küreselleşmenin giderek hızlandığı günümüz dünyasında coğrafi sınırlar ve mesafeler ortadan kalkarak ülke ekonomilerinin birbirlerinden etkilenme düzeyleri artmaktadır. Finansal sermayenin çok hızlı büyüdüğü, 500 trilyon dolar düzeyine ulaştığı bir dünyada sermaye hareketinin hızı ve büyüklüğü dünya ekonomik dengelerini değiştirmektedir. Teknolojik gelişmeler ve artan sermaye hareketleri ile tasarrufların yeni yatırım araçlarına yöneltilmesi bir yandan kolaylaşırken, diğer yandan yeniliklere güvenmeyen tasarruf sahiplerinin de direnç gösterme zorlukları yaşanabilmektedir.

Çalışmada amacımız; güvenli yatırım aracı olarak düşünülen altının fiyatları ve dolar döviz kurundaki değişimler ile ekonomik güven endeksi arasındaki olası ilişkiyi incelemektir. Altın fiyatlarını temsilen TCMB sisteminden külçe altın fiyatları aylık ortalaması, TCMB sisteminden ABD doları döviz satış fiyatları aylık ortalaması ve TÜİK'ten alınan ekonomik güven endeksi (aylık) analize dâhil edilmiş ve her bir değişkenin 2007:01-2019:12 dönemindeki aylık ortalama fiyatlarının doğal logaritmaları alınarak veri seti oluşturulacaktır. İlk olarak değişkenler regresyon analizi ile incelenecek, daha sonra ortalama fiyatları üzerinden çoğaltılmış ADF ve PP birim kök testi ile durağanlık seviyeleri belirlenecektir. Durağanlığı belirlenen değişkenlerin kısa dönemli ilişkilerini tespiti için Granger Nedensellik testi, uzun dönemli ilişkilerini tespit etmek amacıyla da Johansen Eşbütünleşme Testinin uygulanması planlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Altın, Döviz Kuru, Ekonomik Güven Endeksi, Granger Nedensellik

E-DEVLET VE TÜRKİYE UYGULAMALARI KAPSAMINDA ‘VEDOP’ PROJESİ

Öznur ÖZBEK
Tokat Defterdarlığı

Mahmut ÖZBEK
Tokat Defterdarlığı

Prof. Dr. Rüştü YAYAR
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

Küreselleşme ile birlikte bilişim ve enformasyon teknolojisinin hızla ilerlediği dünyada son yıllarda gözlenen gelişmeler, Türkiye’de kamu yönetiminde yapısal bir dönüşüm ihtiyacını da gündeme getirmiştir. Bilgi ve iletişim teknolojilerinde kaydedilen gelişmeler ve dünya ile bütünleşme doğrultusunda atılmaya başlanan adımlar sonucunda, elektronik hizmetlerde etkinliğin ve şeffaflığın sağlanması mümkün hale gelmiştir. Bilgiye ulaşmada sağladığı kolaylığa bağlı olarak devletin bilişim teknolojilerini daha etkin olarak kullanması da bir zorunluluk haline gelmiş, kamunun kurumsal açıdan yeniden yapılandırılmasında atılan en büyük adımlardan biri de ‘e-devlet’ uygulamaları olmuştur.

Kamu harcamalarında tasarruf sağlanması ve birçok kurumsal işlemde kolaylık sağlanması gibi nedenlerle, e-devlet uygulamaları Türkiye’de de hızlı bir şekilde hayata geçirilmeye devam etmektedir.

Bu çalışmada 'e-devlet' kuram ve uygulaması birçok boyutu ile irdelenmiş, e-devlet çalışmalarının en kapsamlısı olan Vergi Daireleri Otomasyon Projesi (VEDOP) ayrıntılarıyla ele alınmış, projenin kamu harcamalarındaki tasarruf boyutu ve bürokrasinin azaltılmasına ne gibi katkıları olduğu incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: e-Devlet, e-Dönüşüm, VEDOP.

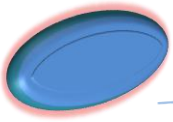
Jel Kodu: H00, H19, O30

WITHIN THE SCOPE OF E-GOVERNMENT AND TURKEY APPLICATIONS 'VEDOP' PROJECT

ABSTRACT

Along with globalization, information and developments observed in recent years in the world of information technology is progressing rapidly in Turkey it has also brought on the agenda the need for a structural transformation of the public administration. As a result of the developments in information and communication technologies and steps taken in line with the integration with the world, it has become possible to ensure efficiency and transparency in electronic services. Due to the ease of accessing information, it has become an imperative for the government to use information technologies more effectively, and one of the biggest steps taken in institutional restructuring of the public has been e-government applications.

The savings in public spending and for reasons such as convenience in many corporate

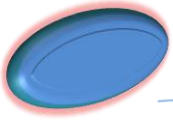
transactions, e-government applications continue to be implemented as quickly in Turkey.

In this study, the 'e-government' theory and its application has been examined with its many dimensions, and the Tax Offices Automation Project (VEDOP), which is the most comprehensive of e-government studies, has been discussed in detail, and the contribution of the project to the reduction of bureaucracy in public spending has been examined.

Keywords: e-government, e-transformation, VEDOP.

Jel Codes: H00, H19, O30

TÜRKİYE’DE KADIN GİRİŞİMCİLİĞİ: GİRİŞİMCİ KADINLARA SAĞLANAN TEŞVİKLER ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Öznur ÖZBEK
Tokat Defterdarlığı

Mahmut ÖZBEK
Tokat Defterdarlığı

Prof. Dr. Rüştü YAYAR
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

Günümüzde ekonomik gelişme ve sürdürülebilir kalkınma ülkelerin temel hedefi haline gelmiştir. Kalkınmanın sürdürülebilirliğini ve ekonomik büyümeyi sağlayabilmek için kıt kaynakların etkin kullanımı büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda girişimcilik, ülke ekonomilerinin gelişmesinde oynadığı rol dolayısıyla önemi gittikçe artan bir faktördür. Ülkelerin, ekonomilerini dışa bağımlılıktan kurtararak üretim odaklı ekonomik bir yapı kurabilmeleri, girişimcilik faaliyetlerinin önündeki engellerin kaldırılması ile mümkündür.

Girişimci sayısı ne kadar fazla olursa o kadar çok yenilik yapılacağından, ülkeler girişimci sayılarını artırarak sürdürülebilir bir rekabet avantajı elde edebilirler. Bu yüzden, dünya nüfusunun yaklaşık olarak yarısını oluşturan kadınların girişimcilik faaliyetlerinin desteklenmesi gelişmiş yada gelişmekte olan ülkeler için son derece önemlidir. Kadınların ekonomiye kazandırılması tüm ülke için bir kazanç sağlarken, kalkınmanın hızlandırılması ve büyümenin dengeli bir yapıya kavuşmasında da önemli bir etken olacaktır. Kadın girişimci sayısının artırılabilmesi, kadın girişimcilerin karşılaştıkları sorunların belirlenerek bu sorunlara yönelik çözümler üretilmesine ve kadın girişimciliğinin teşvik edilmesine bağlıdır.

Bu kapsamda çalışmada, girişimcilik kavramı ele alınarak, kadınların iş yaşamındaki yeri ve girişimcilik faaliyetleri incelenmiş, kadın girişimciliğinin Türkiye’deki mevcut durumu ve kamu kurum ve kuruluşlarınca ne tür destek ve teşvikler sağlandığı açıklanmaya çalışılmıştır.

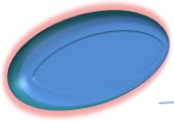
Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Kadın Girişimci, Kurumsal Destekler.

Jel Kodu: J10, L26, L53

WOMEN ENTREPRENEURSHIP IN TURKEY: AS ASSESSMENT ON THE INCENTIVES PROVIDED TO WOMEN ENTREPRENEURS

ABSTRACT

Nowadays, economic development and sustainable development have become the main target of countries. Efficient use of scarce resources is crucial to ensure the sustainability of development and economic growth. In this context, entrepreneurship is an increasingly important factor due to the role it plays in the development of national economies. It is possible for countries to establish a production-oriented economic structure by freeing their

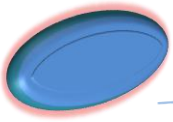
economies from foreign dependency by removing barriers to entrepreneurship activities.

As the number of entrepreneurs is more, the more innovations will be made, the countries can gain a sustainable competitive advantage by increasing the number of entrepreneurs. Therefore, supporting entrepreneurship activities of women, which make up approximately half of the world's population, is extremely important for developed or developing countries. While bringing women to the economy provides a profit for the whole country, it will be an important factor in accelerating development and achieving a balanced structure of growth. Increasing the number of women entrepreneurs depends on determining the problems faced by women entrepreneurs, creating solutions for these problems and promoting women entrepreneurship.

The work in this context, by considering the concept of entrepreneurship, women in business life, the place and examined entrepreneurial activity, women entrepreneurship of the current situation in Turkey and public institutions and organizations what kind of support and encouragement have tried to explain it provided.

Keywords: Entrepreneur, Woman Entrepreneurship, Corporate Supports.

Jel Codes: J10, L26, L53

TÜKETİCİ SATIN ALMA DAVRANIŞLARININ BİREYSEL FAKTÖRLER AÇISINDAN İNCELENMESİ: TOKAT MERKEZ İLÇE ÖRNEĞİ

Prof. Dr. Rüştü YAYAR

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Furkan Giray DİNÇ

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

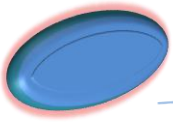
Günümüzde oldukça yeni bir alan olan davranışsal iktisat, bireylerin ekonomi içindeki davranışlarını farklı bir yaklaşımla açıklamaktadır. Davranışsal iktisat oldukça karmaşık olan insan davranışlarını psikolojik faktörler etkisiyle açıklamaktadır. Ayrıca bireyin güdü ve gereksinimleri, inanç ve tutumları da tüketim sürecine etki eden faktörlerdendir. Tüketici davranışlarının sebepleri önceden kesin olarak bilinmemekle beraber tahmin edilebilirlerdir. Bu nedenle klasik iktisadın öngörülerine psikolojinin desteği eklenirse bireylerin satın alma davranışları tahmin edilebilir olur. Böylece kişiler yaptıkları mantıksal hataları fark edip daha doğru tercihlerde bulunabilirler. Kişiler doğru tercihlerde bulunmadığı takdirde ekonomik yaşantıları olumsuz etkilenebilir. Çalışmanın amacı bireylerin sosyoekonomik ve demografik özelliklerine (bireylerin yaş, cinsiyet, medeni durum vb.) göre satın alma davranışlarının farklılık gösterip göstermediğini tespit etmektir. Araştırma Tokat Merkez’de ikamet eden 18 yaş ve üzeri tüketicileri kapsamaktadır. Araştırma verileri yüz yüze görüşmek suretiyle anket yoluyla 402 tüketiciden derlenmiştir. Örneklem seçiminde kolayda örnekleme yöntemi uygulanmıştır. Araştırmada faktör analizi, t-testi ve tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Çalışma sonucunda, katılımcıların satın alma davranışlarının yaş, eğitim durumu ve uğraş alanlarına göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Satın alma kararları, Davranışsal İktisat, Tek yönlü varyans analizi.

ABSTRACT

Behavioral economics, which is a very new field today, explains the behavior of individuals in the economy with a different approach. Behavioral economics explains the highly complex human behavior with the effect of psychological factors. In addition, the individual's motivation and needs, beliefs and attitudes are factors that affect the consumption process. The causes of consumer behavior are unknown, but predictable. Therefore, if the support of psychology is added to the predictions of classical economics, the purchasing behavior of individuals becomes predictable. Thus, people can realize the logical mistakes they make and make more accurate choices. If people do not make the right choices, their economic life may be negatively affected. The aim of the study is to determine whether the purchasing behavior differs according to the socioeconomic and demographic characteristics of individuals (age, gender, marital status, etc.). The research includes consumers aged 18 and over who live in Tokat Center. The research data were compiled from 402 consumers through a questionnaire by face to face interview. Easy sampling method was used in the selection of the sample. In the research, factor analysis, t-test and one-way analysis of variance were performed. As a result of the study, it was determined that the purchasing behavior of the participants varied according to their age, education level and occupation areas.

Keywords: Purchasing decisions, Behavioral Economics, One-way analysis of variance.

ANTİK ÇAĞDA YAŞAMIŞ YUNAN DÜŞÜNÜRLERİN İKTİSADİ GÖRÜŞLERİ ÜZERİNE; GENEL BİR BAKIŞ

Prof. Dr. Rüştü YAYAR

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Furkan Giray DİNÇ

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

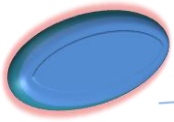
ÖZET

Günümüzde iktisat bilimi ne kadar ilerlemiş ve ilerleme göstermekte olsa da, ekonomi kavramının insanlık tarihinin başından beri süregelen bir alan olduğunu söylemek mümkün olabilir. Binlerce yıl öncesinde dahi 'Kral Hammurabi' yaşadığı dönemde iktisadi kanunlar ortaya koymuştur. İnsan doğası gereği ihtiyaçları olan ve yaşamını sürdürmek için bu ihtiyaçlarını karşılamak zorunda olan bir varlıktır. Çalışma, Antik dönemde yaşamış olan bazı düşünürlerin iktisadi düşünce tarihine katkılarını incelemekle birlikte, Antik çağın iktisadi düşüncesi ve bu düşünceye zemin oluşturan sosyal, siyasal, ekonomik ve entellektüel ortam arasında ki ilişkileri de göz önüne almaktadır. Antik dönemlerde ki yunan filozofları içinde, Eflatun ve Aristo'nun görüşleri bambaşka bir öneme sahiptir diyebiliriz. Son yıllarda Hesiod, Xenophon gibi filozofların da görüşleri önem kazanmıştır. Batı dünyası uzunca bir süre bu filozofların etkisi altında kalmıştır. Hala bir kısmı bu filozoflardan yararlanmaktadır denilebilir. Çalışma antik çağda yaşamış olan bazı filozofları kapsamaktadır. Amacı binlerce yıl öncesinde yaşamış olan düşünürlerin iktisat bilimine neler kattığına genel olarak göz gezdirip, bu alanda ki düşüncelerini tespit etmektir. Araştırma verileri kişisel taramalar yapma suretiyle bahsi geçen dönemle ilgili çeşitli kaynaklara ulaşıldıktan sonra derlenmiştir. Çelişkili kaynaklara yer verilmemiş olup, çoğunluğun doğruluğu konusunda hem fikir olduğu bilgiler yansıtılmıştır. Araştırmalar sonucunda Antik yunan filozoflarının ticaret, tarım, iş bölümü, para, servet, mülkiyet, faiz vb. iktisadi konularda pek çok kıymetli görüşler ileri sürdüklerine ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İktisat bilimi, İktisadi düşünce, İktisadi kanunlar.

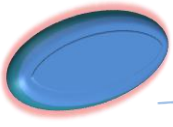
ABSTRACT

Although the science of economics is very developed and developing today, it may be possible to say that the concept of economy has been an ongoing field since the beginning of human history. Even thousands of years ago, "King Hammurabi" introduced economic laws throughout his life. It is an asset that needs naturally and must meet these needs in order to survive. Although the study examines the contribution of some thinkers living in the ancient period to the history of economic thought, the basis of this idea is based on the economic thought of antiquity. We can say that the views of Plato and Aristotle have different importance among Greek philosophers in ancient times. The views of philosophers such as Hesiod and Xenophon have gained importance in recent years. The Western world has long been under the influence of these philosophers. It can be said that some still benefit from these philosophers. The work also includes some ancient philosophers. Its purpose is to look at how

the thinkers who lived thousands of years ago contributed to the science of economics and to determine their views in this field. After reaching various sources, personal data were prepared and research data was compiled. Conflicting sources are not included and information on the accuracy of the majority is reflected. Researches, trade, agriculture, division of labor, money, wealth, property, interest, etc. has been found that they offer many valuable opinions on economic issues.

Keywords: Economics, Economic thought, Economic laws.

BOTSWANA MUCİZESİ BİR DOĞAL KAYNAK MUCİZESİ Mİ?

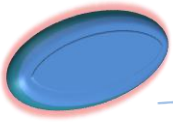
Prof. Dr. Salih BARIŞIK
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Arş. Gör. Kubilay ERGEN
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

Botswana ülkesinde Afrika kıtasının diğer bölgelerine nazaran yakalanan yüksek büyüme oranları oldukça dikkat çekici oldu. Bu ülke örneği üzerindeki çalışmalar özellikle son dönemde iktisat yazınında sıkça yer buldu. Çarpıcı büyüme performansının nasıl ortaya çıktığı konusundaki temel açıklamalar elmas ticareti ve bunun ülke üzerindeki pozitif etkileri ile ülkenin koloni dönemi öncesindeki katılımcı yapısı ve iktisadi karar birimlerine eşit fırsatlar sunması sayesinde üretim performansının arttığı yönündeydi. Bunlarla birlikte bizim savunduğumuz düşünce ülkenin hem katılımcı yapısının hem de bağımsızlıkla birlikte elmas ticaretinin yaygınlaşmasıyla ülkenin zenginleşmesinin sağlandığıydı. Elmas rezervlerinin bulunmasının ve bu rezervlerin ülke çıkarlarını gözeterek işletilmesi temel kaynağı olmaktadır. Botswana bu kısa sürede bu kadar hızlı büyüme başarısı göstermesine dair açıklamalar farklılık gösterse de fikir birliği yakalanan tek konu ülkenin kıtanın diğer coğrafi alanlarına nazaran farklı bir gelişmişlik seyri izlediğiydi.

Anahtar Kelimeler: Botswana, büyüme, elmas ticareti.

NÖROEKONOMİNİN KARAR ALMA SÜRECİNE ETKİSİ

Prof. Dr. Rüştü YAYAR

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Berrak TEKGÜN

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

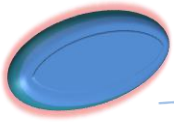
ÖZET

İnsan beyni günümüzde bilinen en karmaşık yapılardan birisidir. İnsan beynindeki mevcut yapıyı aynı zamanda toplumsal yapıda da görmek mümkündür. Beynin mevcut yapısı incelenerek sinir biliminin mevcut teknolojileri ile beyin bilgilerinin sosyal ortama aktarılması davranışsal iktisada yeni bir bakış açısı getirmiştir. Bu kavramın adı nöroekonomidir. Nöroekonomi kavramı, birçok disiplin ile iç içe olan iktisat bilimine yeni bir ışık olmuş ve teorik temellerin sınanmasında farklı bir bakış açısı sağlamıştır. Nöroekonomi, toplum davranışlarının altında yatan sebeplerin anlaşılmasında birey bazında değerlendirmeye olanak sağlamaktadır. Ekonomi ve sinir biliminin ortak çalışması ile son dönemlerde yeni bir gelişim ağı olarak literatüre girmiş ve önem taşıyan bir alan olmuştur. Nöroiktisat, sinirlerin temel yapısının belirlenerek nörobilim teknikleri aracılığı ile bireylerin karar ve tercih süreçlerinin aynı zamanda da kazanç ve risk yönetimlerinin değerlendirilmesi konusunda beynin ve sinir hücrelerinin karar almadaki rolünü inceleyen bir disiplin olarak tanımlanmaktadır. Çalışmanın amacı ekonomik kararların nasıl işlediğini incelemek, seçim mekanizmasının ve bu süreçteki alınan kararlarda risk ve belirsizliklerin etkisinin nasıl olduğunu açıklamak ve komuyla ilgili literatüre katkı sağlamaktır. Nörobilim içerisinde kendi test teknikleri ile karar verme sürecine açıklık getirerek nöroekonomi dalına bir bakış açısı sunmaktadır. Çalışmada materyal olarak ikincil kaynaklara başvurulmuştur. Literatür ile desteklenen çalışmada nöroekonomi disiplini kapsamlı olarak tanımlanmış tasviri bir çalışmadır. Bireylerin davranışlarının temelinde yatan sebeplerin çözümlenmesinde nörobilim araştırma teknikleri vasıtası ile bireylerin kararlarını daha doğru tahmin ederek ve geleceğe ilişkin daha tutarlı politika önerileri sunarak iktisat bilimine katkı sağlayacağı beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Nöroiktisat, Davranışsal İktisat, Karar Alma

ABSTRACT

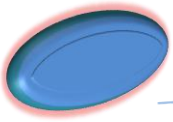
The human brain is one of the most complex structures known today. It is also possible to see the current structure in the human brain in the social structure. By analyzing the current structure of the brain, transferring brain information to the social environment with the current technologies of neuroscience has brought a new perspective to behavioral economics. The name of this concept is neuroeconomics. The concept of neuroeconomics has become a new light to the science of economics, intertwined with many disciplines, and has provided a different perspective in testing theoretical foundations. Neuroeconomics enables evaluation on an individual basis to understand the underlying causes of community behavior. With the collaboration of economics and neuroscience, it has recently entered the literature as a new development network and has become an important area. Neuroeconomics is defined as a discipline that examines the role of the brain and nerve cells in decision-making in evaluating individuals' decision and preference processes as well as gain and risk management through neuroscience techniques by determining the basic structure of nerves. The aim of the study is to examine how economic decisions work, to explain the effect of the selection mechanism

and the risks and uncertainties in the decisions taken in this process and to contribute to the literature on the commune. It provides an insight into the branch of neuroeconomics by clarifying the decision making process with its own test techniques in neuroscience. Secondary sources were used as material in the study. In the study supported by the literature, the discipline of neuroeconomics is a widely defined description. It is expected that it will contribute to the science of economics in the analysis of the underlying causes of individuals' behaviors, by neuroscience research techniques, by predicting individuals' decisions more accurately and by offering more consistent policy recommendations for the future.

Keywords: Neuroeconomics, Behavioral Economics, Decision-Making

KIRSALDAN KENTE GÖÇ HAREKETLERİNİN NÜFUSUN CİNSİYET, YAŞ VE EĞİTİM FAKTÖRLERİNE ETKİSİ TOKAT İLİ ÖRNEĞİ

Prof. Dr. Gülistan ERDAL
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Melike TEKİN
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

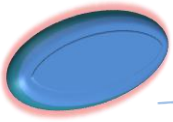
Esmâ UZAN
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

Türkiye’de kırdan kente göç konusu, nedenleri ve sonuçları ile birlikte ele alındığında, toplumu ve ekonomiyi önemli ölçüde ilgilendiren bir konu olduğu anlaşılmaktadır. Türkiye’de kırsal nüfus Cumhuriyet’ten günümüze çok hızlı bir değişim göstermiştir. İç göçler ilk başlarda kırdan kente doğru olurken daha sonraları küçük ve orta ölçekli şehirlere büyük şehirlere olacak şekilde devam etmiştir. Göç edebilecek her bin kişi için net göç sayısını ifade eden net göç hızı rakamlarına bakıldığında, ortalama net göç hızı en fazla olan iller arasında Tokat -9,33 ile 18.sırada yer almaktadır. Net göç hızı rakamlarında negatif değere sahip olan Tokat’ın verdiği göçün aldığı göçten daha fazla olduğu görülmektedir. Bu durumda Tokat’ın hızlı bir şekilde başka şehirlere göç verdiği anlaşılmaktadır. Verimli tarım arazilerine sahip olduğu için önemli bir tarım şehri olan Tokat’ta kırsal nüfus ise hızla azalmaktadır. 2007 yılında kırsal nüfusun toplam nüfusa oranı % 43.47 iken yıllar itibariyle sürekli bir azalış göstererek 2019 yılında bu rakamın %35.52’ye kadar gerilediği görülmektedir. Bu çalışma da Tokat’ta kırsal yerleşim yerlerinden kentlere doğru gerçekleşen nüfus hareketlerini ifade eden iç göç hareketleri yıllar itibariyle incelenmiştir. Bu bağlamda Tokat ilinde ki göç hızı ve gerçekleşen göçün il nüfusunun cinsiyet, yaş grubu ve eğitim durumu açısından eğilimleri ortaya konulmuştur. Ayrıca, bu eğilimin en fazla hangi bölgelere doğru gerçekleştiği ve yıllar bazında nasıl bir değişiklik olduğu belirlenmiştir.

Araştırma sonucunda Tokat ilinden İstanbul ve Ankara illerine yoğun olarak iç göçlerin yaşandığı, göç edenlerin eğitim durumlarının en çok lise ve dengi meslek okulları olduğu ve cinsiyetlerinin erkek olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Göç, Kırsal göç, Net göç hızı, Nüfus yapısı, Tarım, Tokat

BİR ENERJİ BİTKİSİ OLARAK KENEVİRİN DÜNYA EKONOMİSİNDEKİ YERİ VE TÜRKİYE’NİN PAYI

Prof. Dr. Gülistan ERDAL
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Esmâ UZAN
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Melike TEKİN
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

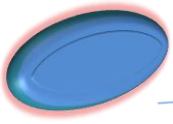
ÖZET

Kenevir; otomotiv endüstrisinde, inşaatın her alanında, kağıt ve karton yapımında, petrol ve petrokimyanın kullanıldığı her alanda, tekstil sektöründe, biyodizel yakıt ve biyokütle enerji santrallerinde kullanılan bir enerji bitkisi olmasının yanında ilaç yapımında bir çok çeşit kozmetik ürün yapımında, yemeklik binlerce gıda ürününde, ev, asfalt, yol ve daha bir çok alanda kullanılan özel bir bitkidir.

Anlaşılabacağı üzere kenevir pek çok sektörü ilgilendiren çok yönlü ve ekonomik olarak katma değeri oldukça yüksek bir bitkidir. Dünya’da yaklaşık 26 bin ha alanda 93 bin ton kenevir tohumu üretimi gerçekleştirilmektedir. 2017 FAO verilerine göre Dünya genelinde en fazla kenevir lifi üretim alanı bakımından 21247 ha ile Kore ilk sırada yer almaktadır. Kenevir tohumu üretimi bakımından ise 12333 ha ve 82707 ton ile ilk sırayı Fransa almaktadır. Türkiye’de ise kenevir üretimi yok denecek kadar azdır. Kenevirin yapısındaki uyuşturucu madde oranından dolayı kontrollü ekilmesi gereken kenevirle ilgili Türkiye’deki mevzuata bakıldığında, lif, sap ve tohumunun amacı dışında yetiştirilmesi yasaklanırken, bilimsel araştırmalarla kenevir çeşitlerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Kenevir yetiştirilecek yerlerde, ekiminin izne bağlanması, gerekli kontrollerin yapılması ve izinsiz ekimlere uygulanacak işlemlere ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir. 2016 yılında Resmi Gazete’de yayınlanan tebliğ ile İzmir, Uşak, Kütahya, Burdur, Antalya, Zonguldak, Bartın, Karabük, Kastamonu, Sinop, Samsun, Çorum, Amasya, Ordu, Tokat, Yozgat, Kayseri, Malatya ve Rize olmak üzere toplam 19 ilde kenevirin ekimi izinle serbest hale getirilmiştir.

Bu çalışmada, önemli bir enerji bitkisi olan kenevir üretiminin Dünya ve Türkiye genelindeki üretim, verim ihracat ve ithalat değerleri araştırılmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre, Dünya sıralamasına bakıldığında ise Türkiye’nin kenevir üretim alanı, üretim miktarı, ihracat ve ithalattaki payı yok denecek kadar azdır. Diğer taraftan Türkiye’nin enerjide büyük oranda dışa bağımlı olduğu göz önünde bulundurulduğunda kenevire yönelik çalışmaların önem kazandığı ve daha çok artacağı yadsınamaz. Bu anlamda Türkiye’de kenevir üretimini artırmak için gerekli çalışmaların yapılması ve uygun politikaların geliştirilmesi gerekmektedir. Sonuç itibarıyla, Türkiye genelinde kenevir üretiminin yasallaşması sürecinde tarım ve orman bakanlığı il/ilçe müdürlükleri bünyesinde yayım çalışmalarının yapılması önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: kenevir, enerji bitkisi, üretim, ticaret, politika

**TOPLU KONUTLARDA KULLANICI MEMNUNİYETİNİN İNCELENMESİ,
TOKAT TOKİ ÖRNEĞİ**

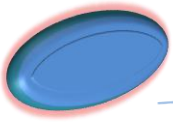
Feride Betül YILMAZ
Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin BAŞDEMİR
Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

Ülkemizde 1950’lilerden başlayıp günümüze kadar uzanan ‘emeğin kentleşmesi’ olarak tanımlanan kırsaldan kentlere göçün artmasıyla hızlı ve plansız kentleşmeler meydana gelmiş olup, sonucunda konut ihtiyacı doğmuştur. Bununla birlikte ülke geçmişindeki büyük afetlerin de yaratmış olduğu sonuçlar, konut ve yerleşim sorununun ciddi bir şekilde ele alınmasına neden olmuştur. Bu nedenlerden dolayı konut probleminin çözümü, toplu konut üretiminde aranmıştır. 1981 yılında Toplu Konut Yasası’nın yürürlüğe girmesi ve 1987’de Toplu Konut İdaresinin (TOKİ) kurulmasıyla toplu konut üretimi hızla artmıştır. Günümüz şartlarında konut ihtiyaçlarına karşılık TOKİ toplu konut projelerini yürütmeye devam etmektedir. TOKİ konutları gerek sosyokültürel gerek ekonomik yönden farklı düzeydeki insanları barındırdığından dolayı çalışma konusu seçilmiştir. Bu çalışmada Tokat TOKİ konutlarında ikamet edenlerin memnuniyet düzeylerini belirlemek ve değerlendirmek amaçlanmıştır. Kullanıcı memnuniyeti, kullanıcıların beklentilerine ve hedeflerine ulaşmada yardımcı olma düzeyi olarak tanımlanabilir. Konutta yaşanacak yerin seçimi, çevre nitelikleri, konum, konfor ve sosyal yapı, barınma hakkı ve maliyeti, bakım-onarım ve yönetim gibi faktörler kullanıcı memnuniyetini etkilemektedir. Bu çalışmada Tokat’ta ilk defa TOKİ eliyle üretilen toplu konut yerleşiminde kullanıcı gereksinimlerinin ve memnuniyetlerinin yeterli olup olmadığı değerlendirilmiştir. Çalışmada rastgele seçilen 276 kullanıcı ile anket yöntemi kullanılarak bir araştırma yapılmıştır. Anket sonuçları blok tipleri ve mimari kat planlarına göre; konut, çevresi ve ulaşım durumu esas alınarak SPSS programı ile analiz edilmiştir. Bu analizin genel sonuçlarına göre; toplu konut alanının eğimli olması, bu nedenle spor aktivite ve oyun alanlarının yetersizliği ile yürüme yollarının eğim dolayısıyla kötü tasarımı, ortak sosyal tesislere (alışveriş, okul, cami vb.) ulaşımın zorluğu gibi konularda memnuniyetsizlik oranlarının en yüksek değerlerde olduğu görülmüştür. Bu sonuçların, ülkemizde yapılacak yeni toplu konut yerleşimlerinin planlama, programlama, tasarlama ve uygulamalarında yol gösterici olması ve bu konuda yeni yapılacak araştırmalara ışık tutması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Toplu Konut, Kullanıcı Memnuniyeti, Tokat TOKİ

KLASİK ARMONİ İÇERİKLİ DERSLERDE KULLANILMAK ÜZERE GELİŞTİRİLEN BİR “ARMONİK ÇÖZÜMLEME DEĞERLENDİRME SİSTEMİ”

Dr. Öğr. Üyesi M. Ozan UYAN
Gaziosmanpaşa Üniversitesi

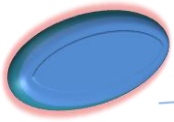
Bu çalışmada, mesleki müzik eğitimi veren kurumlarda sürdürülen, tonal müzikte dikey ses grupları (akor, uygu) arasındaki ilişkilerin incelendiği “klasik armoni eğitimi” kapsamlı derslerin değerlendirme aşamasında kullanılmak üzere, öğrencilerin dört partili armonik müzik yazma becerilerini ölçmeye yönelik bir puanlama sistemi geliştirmesi amaçlanmıştır. Armonik çözümlene değerlendirme, öğretmen tarafından çizilen çerçeve içinde öğrenci tarafından oluşturulan bir müzik yapıtını puanlamayı gerektirmektedir. Burada karşılaşılan sorun, yapıtın her bir birimine ne kadar puan verileceği ve/veya yanlışlardan ne kadar puan kırılacağıdır. Kullanılabilen değerlendirme yöntemlerinde çoğunlukla yapılan her bir hatadan puan kırılmakta, bu da öğrencinin çok düşük (hatta teorik olarak sıfırın altında) puanlar almasına yol açabilmektedir, çünkü öğrencinin kaç adet hata yapacağı kestirilememektedir. Bu sorunun aşılmasına katkıda bulunmak adına, ölçek geliştirilirken, çözümlene içindeki her akoru ve akorlar arasındaki her bir bağlantıyı birbirinden ayrı birimler olarak gören ve bu şekilde puanlayan bir yaklaşım benimsenmiştir.

Değerlendirilecek çözümlene içindeki akor ve bağlantıların puanlamadaki ağırlıkları birbirine eşit olabileceği gibi, öğretmen tarafından gerekli görülen durumlarda, belirlenen akor ve bağlantıların puan ağırlıkları artırılabilir. Bu çalışmada kullanılan çözümlene sorusu, dokuz akor ve bu akorlar arasındaki sekiz bağlantı ile toplam on yedi birimden oluşmaktadır. Her birimin ağırlığı eşit olarak düşünülmüştür (1 puan). Bu durumda, sorudan alınabilecek en yüksek puan “on yedi” dir. Ancak bu çözümlene içinde, gerekli görülmesi halinde, belirli akor veya bağlantıların ağırlıkları değiştirilebilir. Örneğin, beş ve altıncı akorlar arasındaki bağlantının ağırlığı iki puana yükseltirse, çözümlenmeden alınacak en yüksek puan “on sekiz” e çıkmaktadır, vb. Elde edilen bu puanlar, eğitimde sıklıkla kullanılan yüzlük sisteme çevrilerek kullanılır. Ölçeğin bu özellikleri, farklı soru türlerine göre birimlerin puan ağırlıklarının düzenlenmesini sağlayarak ölçeğe esneklik ve farklı koşullara kolayca uyarlanabilme niteliği kazandırmaktadır.

Klasik armoni kuralları büyük ölçüde genel kabul görmüş olsa da, armoni alanında eser veren farklı teorisyenlerin çalışmalarından kaynaklı olarak armoni eğitiminde ekoller oluşmuştur. Bu ekollerdeki farklılıklar, şifreleme ve bazı özel kurallardaki değişiklikleri içermektedir. Bu çalışmada Nurhan CANGAL’ın “Armoni” kitabı referans alınmıştır; ancak armoni eğitimcileri, kendi uyguladıkları ekolün özelliklerine göre ölçeği yapılandırabilirler.

Araştırmada geliştirilen puanlama sisteminde bir birime puan verilip verilmeyeceği, Nurhan CANGAL’ın “Armoni” kitabındaki yaklaşımı temel alınarak oluşturulan kriterlere göre belirlenmiştir. Ölçeğin geçerliliği, uzman görüşlerine dayanılarak sağlanmıştır. Güvenilirlik için ölçeğe tekrarlayan zaman aralıklı ölçümler uygulanmış, sonuçlar arasındaki korelasyon katsayısı “+1.00” olarak hesaplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Armoni, Çözümlene, Müzik Eğitimi.

“A SYSTEM FOR EVALUATION OF HARMONIC ANALYSES” DEVELOPED TO BE USED IN LECTURES WITH CLASSICAL HARMONY CONTENT

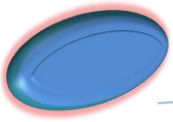
In this study, it is aimed to develop a scoring system to measure students four-part harmonic writing skills, to be used in the assessment phase of lectures with content of classical harmony, in which the relations between pitch groups (chords) in tonal music are studied where professional music education is given. Evaluating a harmonic analyse work requires point-scoring of a music piece written by the student in the frame drawn by the instructor. The problem here is how many points will be given for each unit of the piece and/or how many points will be taken off from each mistake. In current evaluation methods, mostly points are taken off for each mistake made, and this may cause the student get very low points (theoretically even below zero), because it is not possible to estimate how many mistakes the student is going to make. To contribute the solution for this problem, an approach which considers each chord and each connection between chords as seperate units and scores the piece in this way is adopted.

The point weights of the chords and connections in the harmonic piece to be evaluated can be equal to each other, as well, when considered necessary by the instructor, point weigths of determined chords and connections can be increased. The harmonic piece used in this study consists of totally seventeen units, including nine chords and eight connections between these chords. The point weight of each unit is considered equal (1 point). Then the maximum score one can get from the harmonic piece is “seventeen” points. But, where necessary, weights of certain chords and connections can be altered. As an example, if the point-weight of the connection between fifth and sixth chords is raised to two points, the maximum score one can get from the piece reaches eighteen points, and so forth. These acquired points are translated to hundred points grading system which is frequently used in education process. These features of the scoring system brings itself the qualifications of flexibility and adaptability to various circumstances by providing organization of point-weights according to different kinds of questions.

Although the rules of the classical harmony are widely accepted, schools have formed in harmony education originating from the works of different theoreticians. The differences in these schools include changes in figuring systems and some spesific rules. This study takes Nurhan CANGAL’s “Armoni” book as reference, nevertheless, harmony instructors may structure the scale according to the properties of the school they practise.

Wheter to give points to a unit or not in the scoring system developed in the study is limited by the criterions based on the approach of Nurhan CANGAL’s “Armoni” book. The validity of the scale is provided by expert opinions. Repeating, time-intervalled measurements were applied to the scale for reliability and the correlation coefficient between the measurement scores was calculated as “+1.00”.

Keywords: *Harmoy, Analyse, Music Education*

OKUL ÖNCESİ FEN EĞİTİMİNDE ALTERNATİF BİR YAKLAŞIM: SINIF DIŞI EĞİTİM

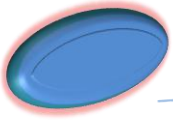
Burcu DURMUŞ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

ÖZET

İçinde yaşadığımız 21. yüzyılda çocukların, doğrudan sunulan hazır bilgiye değil, bilgiye ulaşma gayreti edinerek bunu beceriye dönüştürmeye ihtiyacı olduğuna inanılmaktadır. Aile hayatı içerisinde başlayan eğitimin okullarda planlı, programlı, disiplinli ve belirli bir amaç doğrultusunda hedefe yönelik bir şekilde devam ettiği düşünüldüğünde, yalnızca dört duvarın arasında ezbere dayalı bilgilerle bilişim çağı çocuklarını tatmin etmek pek de mümkün olamamaktadır. Özellikle eğitim sisteminin can alıcı bir alt yapısının oluşturulduğu okul öncesi dönem; çocukların hayatları boyunca yürüyecekleri yolda atacakları adımın ilk ve en önemli basamağını oluşturmaktadır. Uluslararası ve ulusal alan yazın incelendiğinde; çocuklara yaparak yaşayarak öğrenme fırsatı sunan, uyaranlarla zenginleştirilmiş bir çevre imkânı tanıyan eğitim ortamında, okul öncesi dönem çocuklarının bilimsel süreç becerilerinin ve tüm gelişim alanlarının desteklendiği görülmektedir. Ayrıca, öğrenme ortamları en doğru şekilde düzenlendiğinde, beynin kalıcı ve haz verici öğrenmeler gerçekleştirdiği, sınıf dışında uygulanan aktiviteler sayesinde daha fazla duyunun aktif şekilde devrede olması sebebi ile korteksin birden fazla alanına bilgiler kodlanarak öğrenilenlerin unutulmasının oldukça güç hale geldiği ifade edilmektedir. Dört duvarın dışındaki doğal öğrenme ortamlarında vakit geçiren çocuğun, bir yandan doğaya ve fen bilimlerine karşı olumlu tutum sergilerken diğer yandan bu bilgileri nerede ve nasıl kullanacağını öğrenmeye yönelik bir alt yapı oluşturabileceğine inanılmaktadır. Fen konuları soyut kavramlar içermekte ve erken çocukluk döneminde soyut kavramlar anlaşılabilir değildir. Piaget'e göre bu dönemde çocukların öğrenme sürecine girebilmesi için ilkel düzeyde de olsa motor, görsel, işitsel, kinestetik refleksler edinebilmesi gereklidir. Bu süreci en verimli ve sağlıklı şekilde geçirebilmenin de sınıf dışı eğitim sayesinde mümkün olabileceği düşünülmektedir. Çalışmanın amacı; sınıf dışı eğitimin kapsamı, okul öncesi dönemde fen eğitimine nasıl entegre edilebileceği ve okul öncesi dönem çocukları üzerindeki etkileri ile ilgili çalışmaları araştırmaktır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi tercih edilmiştir. Araştırmalara konu olan okul öncesi dönemde doğa, çevre ve fen bilimleri eğitimleri incelenerek okul öncesi dönem çocuklarına sağladığı yararları ve olumlu etkilerine bakılmış sınıf dışı eğitimin uygulanabilirliği üzerinde tespitler yapılmıştır. İncelenen araştırmalar doğrultusunda; okul öncesi fen eğitiminde geleneksel öğretim yöntemlerinden çıkılarak çocukların açık alanlarda planlı programlı ve yapılandırılmış etkinliklerle harmanlanan sınıf dışı eğitime maruz bırakılmasının son derece gerekli ve önemli olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırmacılar için; sınıf dışı eğitimin okul öncesi dönemde diğer disiplinler üzerindeki etkileri ile eğitim ve öğretimin diğer basamakları üzerindeki etkilerinin araştırılması yönünde öneriler bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Dışı Eğitim, Okul Öncesi Eğitim, Okul Öncesi Fen Eğitimi

**CANLI CANSIZ VARLIKLAR TEMASINA YÖNELİK SINIF DIŞI FEN
ETKİNLİĞİNİN 6 YAŞ ÇOCUKLARINDA BİLİŞSEL GELİŞİME KATKISININ
İNCELENMESİ**

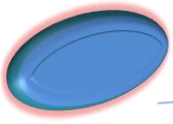
Burcu DURMUŞ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

ÖZET

Sınıf dışı eğitim çok yönlü ve geniş bir anlama sahip olması sebebi ile birçok açıklama ve benzetme ile tanımlanmaya çalışılmıştır. Genel olarak dört duvar arasından çıkartılan çocukların deneyimsel öğrenme ve yapılandırmacılık temeline dayandırılmış öğrenme sürecinde edindikleri kazanımları hedef alan bir yaklaşım şeklinde ifade edilebileceği düşünülmektedir. Son yıllarda sınıf dışı eğitimin önemi kavranmış olup okul öncesi eğitim kurumlarında, eğitim öğretim faaliyetlerini yalnızca dört duvar arasında değil, bulunduğu çevrenin imkanları doğrultusunda okul bahçelerinde ya da uygun açık alanlarda yapılmasını teşvik etmek adına MEB tarafından değerli adımlar atılmıştır. Çocuklar bu dönemde meraklı tavırları ile fen ve doğa kavramlarını sorgulayarak kendilerince anlamlandırmaya çalışırlar. Sınıf dışı eğitimin; çocuklarla etkin bir fen eğitimi gerçekleştirmek, fen bilimlerine dair soyut olan birçok kavramı doğal ortamlarda gerçek materyaller ile somutlaştırmak için önemli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca çocuk ile çevre bağlantısı kurarak etraftaki canlı cansız nesnelere birlikte yaşadığımız dünyanın keşfedilmesini sağlamak adına ideal bir alternatif öğrenme yaklaşımı olduğuna inanılmaktadır. Sınıf dışı ortamlar, sınıf içi ortamlara göre çok daha fazla değişkene sahip olduğundan, erken çocukluk döneminde sınıf dışında, doğal ortamlarda yapılan öğrenmelerin daha fazla duyusu devrede bulunan çocuklar üzerinde öğrenmeleri kolaylaştırdığı, kalıcı hale getirdiği ve gelişim alanlarına olumlu katkılar sağladığı düşünülmektedir. Çalışmanın amacı; araştırmacı tarafından sınıf dışında uygulanmak üzere tasarlanan “canlı-cansız varlıklar” etkinliğinin anasınıfı çocuklarının bilişsel gelişimlerine olan katkısını incelemektir. Etkinlik beş aşamada, okul bahçesinde dış gözlemciler ile birlikte her aşaması video kaydına alınarak 2018-2019 eğitim öğretim yılında uygulanmıştır. Çalışma grubu anasınıfına devam etmekte olan 15 çocuktan oluşmuş ve çocuklar üçerli beş gruba ayrılarak her grubun başına bir dış gözlemci verilmiştir. Araştırma bir durum çalışması olup veri analizlerinde gözlemciler ile video kayıtlarından elde edilen veriler kodlanarak uygun temalara dönüştürülmüş ve nitel analiz türlerinden olan içerik analizinden faydalanılmıştır. Sonuç olarak okul öncesi dönem çocuklarının etkili bir fen eğitimi süreci geçirebilmeleri için; okul bahçelerinin ve doğal açık alanların uygun alt yapı oluşturduğu gözlenmiştir. Açık havada gerçekleştirilen canlı-cansız varlıklar etkinliğinin çocukları son derece heyecanlandırıp motive ettiği, araştırıp sorgulamaya sevk ettiği görülmüştür. Çocuklar canlı-cansız varlıklar ve özellikleri ile ilgili sahip oldukları eksik bilgilerini tamamlarken, yanlış bilgilerini de düzeltmişlerdir. Grup çalışması; çocukların akranları ile iş birliği içinde olup fikir alışverişi yapmalarında, neden sonuç ilişkisi kurmalarında ve birlikte problem çözme becerisi geliştirmelerinde oldukça faydalı olmuştur. Araştırmacılar için ise sınıf dışı eğitimin okul öncesi dönem çocuklarının diğer gelişim alanlarına olan katkısının incelenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Dışı Eğitim, Okul Öncesi Eğitim, Okul Öncesi Fen Eğitimi, Bilişsel Gelişim

MİLLİ EĞİTİMDE GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERDE TÜKENMİŞLİK
SENDROMUNUN İNCELENMESİ: ÇORUM ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Şenol YAVUZ
Hitit Üniversitesi

Öğr. Gör. Murat ÇAKAN
Hitit Üniversitesi

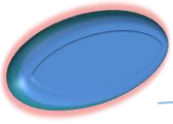
Dr. Öğr. Üyesi Berna GÜR
Hitit Üniversitesi

ÖZET

Çalışma hayatında, zaman içerisinde meydana gelen başarısız olma, yıpranma, enerji ve gücün azalması ve sonu gelmeyen isteklerin bitmemesi sonucu bireyin iç kaynaklarında meydana gelen olguya tükenmişlik sendromu denir. Tükenmişlik sendromu, çalışanları hem bireysel hem de örgütsel açıdan olumsuz yönde etkileyen psikososyal risk etmenidir. Dünya Sağlık Örgütü (WHO)'nün sağlık tanımına göre insanın ruhsal, bedensel ve sosyal yönden tam bir iyilik halini engellemesi bakımından İş Sağlığı ve Güvenliğinin çalışma alanına girer. İş Sağlığı ve Güvenliği bakımından Çorum ilinde görev yapan öğretmenlerin tecrübe yılına, okul türüne, yaşına bağlı olarak tükenmişlik düzeylerini incelemeye çalıştık. Öğretmenlik mesleği diğer mesleklere göre daha stresli meslek olması bakımından bu meslek üzerinde çalışılması daha uygun olduğunu düşündük. Aşırı kalabalık sınıflar, disiplinsiz öğrenciler, yetersiz fiziki koşullar, okul-aile çatışmaları, yönetsel sorunlar gibi etmenler öğretmenleri olumsuz yönde etkilemektedir. Tükenmişlik düzeyini ölçmek için on altı adet “Likert Tipi” sorular sorulmuş ve sorulara verilen “Evet, Kısmen, Hayır” cevapları incelenmiştir. Anket sonuçları “IBM SPSS Statistics 22.0” programı ile analiz edilmiş edilerek sorulara verilen cevaplar birbirinden bağımsız olarak değerlendirilmiştir. “Cronbach Alpha (α)” değeri 0.603 çıkması yapılan çalışmanın güvenilirliğini kanıtlamıştır. Elde edilen sonuçlar ile öğretmenlerin tükenmişlik düzeyini azaltıcı yönde çalışma yapılmasına imkân sağlayacaktır. Öğretmenlerin çalışma koşullarının iyileştirilmesi ile tükenmişliğin azalması sağlanacaktır. Bu bakımdan; öğretmenlerde tükenmişliği önlemek için meslek seçiminde rehberlik hizmeti verilmeli, gönüllü olanların öğretmenliği seçmeli, yaşam koşullarının iyileştirilmesi ile tükenmişlik düzeyi düşürülebilir. Meslekte tecrübe yılı arttıkça kendilerini yetersiz gördüklerini, okul şartlarının etkili olduğu görülmüştür. Demografik yapıya göre meslekte erkeklerin, evlilerin, çocuğu olmayanların ve ortaokul öğretmenlerinin çoğunlukta olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İş Sağlığı ve Güvenliği, Tükenmişlik Sendromu, Milli Eğitim, Çorum

ÜNİVERSİTELERDEKİ İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KONUSUNDAKİ RISK FAKTÖRLERİNİN ÖNEM DERECELERİNE GÖRE SIRALANMASI: HİTİT ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

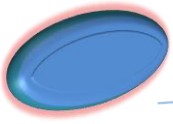
Öğr. Gör. Murat ÇAKAN
Hitit Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Şenol YAVUZ
Hitit Üniversitesi

ÖZET

İş sağlığı ve güvenliği ile sadece iş görenlerin değil tüm örgütün ve organizasyonunda güvenliğinin dikkate alınması gerekir. İşletmelerde olduğu gibi yükseköğretim kurumlarında da iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yapılan çalışmaların asıl amacı meslek hastalıkları ve iş kazalarından çalışanları koruyarak, daha sağlıklı bir ortamda işlerini yapmalarını sağlamaktır. Bunun içinde risk oluşturacak faktörlerin önceden tanımlanarak bu risklere yönelik önlemlerin alınması ile çalışanların güvenliğinin tam olarak sağlanması mümkün olacaktır. Bu çalışmada da Hitit Üniversitesindeki iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili en önemli riskler tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda çalışmanın temel amacı; üniversitelerdeki iş sağlığı ve güvenliği konusunda risk olarak görülen faktörlerin önem derecelerinin sıralanmasıdır. Çalışmanın, yükseköğretim kurumlarına karşılaşılabilecekleri risklere yönelik önlem alma aşamasında yol göstermede önemli bir role sahip olacağı düşünülmektedir. Bu nedenle çalışmada Hitit Üniversitesindeki iş sağlığı ve güvenliği konusunda risk olduğu düşünülen 7 faktör belirlenmiştir, (6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na göre işverenin görev ve yükümlülüklerini yerine getirmemesi (İSG uzmanı ve işyeri hekiminin atanmaması vb.), dış kaynaktan hizmet alımı sırasında gelen kişilerin iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin ve mesleki yeterliliklerinin kontrol edilmemesi, acil durumlara karşı hazırlıklı olunması için acil durum tahliye tatbikatının yapılmaması, okul binası içerisindeki hoca odalarında ve kütüphanedeki kitaplıkların ve dolapların duvara sabitlenmemesi, kazan dairesinde bulunan kazanların, hidroforun ve kantinde bulunan çay kazanının yetkin firmalardan tarafından yıllık kontrolünün yapılmaması, bina içindeki yangın tüplerin cinsinin, sayısının ve konumunun yangın yönetmeliğine uygun olmaması, kantin ve yemekhane çalışanlarının hijyen eğitiminin eksik olması). Bu faktörler, uzmanların görüşleri alınarak oluşturulmuştur. Üniversitedeki iş sağlığı ve güvenliği uzmanlarına uygulanan anket sonucunda Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP) yöntemi ile iş sağlığı ve güvenliği konusunda risk olduğu düşünülen faktörlerin önem dereceleri belirlenmiştir. Ayrıca AHP yönteminin kolaylıkla kullanılabilmesi, uygulanabilmesi hesaplamaların kolaylıkla yapılabilmesi amacıyla Ms. Excel'de bir şablon geliştirilmiştir. Sonuç olarak; bu 7 faktör önem derecelerine göre sıralanmış ve üniversitelerdeki iş sağlığı ve güvenliği konusunda risk olarak görülen faktörlere ilişkin yorumlar yapılarak önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP), İş Sağlığı ve Güvenliği, Hitit Üniversitesi

**EZBERCİ ÖĞRENMEYE KARŞI ALTERNATİF UYGULAMA VE
KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ**

Ahmet SEL

Dr., Matematik Öğretmeni

Dr., Öğretim Üyesi **Zafer YILDIZ**

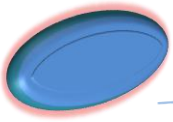
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

ÖZET

Çalışmamızda matematik korkusu ve ezberci öğrenmeye alternatif teknik geliştirilmiş ve uygulaması yapılmıştır. Var olan formüllerin uygulanması ve ezberlenmesi pratik olmadığı bilinmektedir. Uygulama konusu olarak geometri dersinin açıortay konusu seçilmiştir. İç açıortay ve dış açıortay formülleri üzerinde uygulama yapılmıştır. Örneklem olarak ticaret meslek lisesi öğrencileri seçilmiştir. Öğrenciler arasından karma yönteme göre deney ve kontrol sınıfları oluşturularak uygulamaya tabi tutulmuştur. Öncelikle formüller her iki sınıf öğrencilerine de herhangi bir yöntem uygulamadan anlatılmış daha sonra da uygulama sınavına tabi tutulmuştur. Yeterli süre geçtikten sonra aynı konu görselleştirilmiş formüller ile deney grubuna ve kontrol grubuna klasik yöntemle anlatılmıştır. Her iki grupta tekrar uygulama sınavına tabi tutulmuştur. Sınavlar arasında farklılığın araştırılması için istatistiksel yöntemler kullanılmıştır.

Araştırmanın sonucunda deney grubu öğrencileri arasında puan artışının %79 olup; 22 öğrenciden 18' inde artış gözlenmiştir. Kontrol grubu öğrencilerinde ise anlamlı bir artış olmadığı gözlenmiştir. Duyu organlarına hitap etme ölçüsü arttıkça hatırlama ve uygulama düzeyinin artması da beklenen sonuçlar arasında yer almaktadır. Var olan matematik ders kitaplarının bu yöntem üzerine yazılması ve öğretmenlerin bu tekniklerle dersleri anlatması matematik bilgi düzeyinin artması ve matematik yapamama korkusunun azalması yönünde etkili olacaktır. Özellikle de sınavlara ya da derslere çalışma esnasında öğrencilerin stres düzeyinin artmasına engel olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim bilimlerinde deney tasarım modeli, açıortay, formüllerin görselleştirilmesi, yenilikçi öğretim teknikleri, matematik korkusu.

HÜSN Ü AŞK ADLI MESNEVİDE ANLATILAN PEYGAMBERLER

Songül ÖZEL

Sivas Bilim ve Sanat Merkezi

ÖZET

Divan edebiyatının son temsilcisi olarak kabul edilen Şeyh Galip'in ünlü eseri Hüsn ü Aşk, yazıldığı tarihten bu yana zevkle okunan mesnevilerden biridir. Hüsn ü Aşk adlı eser alegorik unsurlarla, masalsı yapısıyla, içindeki didaktik ve tasavvufi mazmunlarla bezenmiş bir mesnevidir. “*Esrârını Mesnevi'den aldım/ Çaldımsa da mîri malı çaldım*” diyen Şeyh Galip, eserinin sırlarla dolu olduğunu belirtmiştir. “*Ben açtım o genci ben tükettim*” diyerek hazineyi kendisinin açtığını ve bu hazineyi yine kendisinin tükettiğine dikkat çekmiştir. 26 yaşında ve altı ayda bu eseri vücûda getiren Şeyh Galip, eserinde türlü sıkıntılarla Allah'a ulaşmak isteyen insanı Hüsn (mutlak sevgili) ve Aşk (mutlak sevgiliye ulaşmaya çalışan insan) isimleriyle sembolize ederek anlatmıştır.

Hüsn ü Aşk adlı mesnevi muhteva açısından çok geniş bir kültürü yansıtır. Şeyh Galip, vaktiyle bir mecliste bulunur ve bu mecliste Nâbî'nin Hayrâbâd adlı eserine asla nazire yazılamayacağı belirtilince bu eseri vücûda getirmiştir. Eseri, şair 26 yaşında yazmıştır. Buradan anlaşılıyor ki Şeyh Galip çok yüksek bir edebiyat, tasavvuf ve İslam kültürüne vakıftır. Öyle ki eserde özellikle din ve tasavvufla ilgili telmihler ve bilgiler oldukça fazladır.

Şeyh Galip bu eseriyle *Hüsn* ile Allah'ı; *Aşk* ile de Allah'a kavuşmak isteyen insanı sembolize etmiştir. Şair, insan veya dervişin çektiği sıkıntıları türlü sembollerle anlatmıştır. Eserde *Beni muhabbet kabilesi, kuyu, ateş denizi, mektebi edep, sühan, gayret, hayret, mollayı cünûn, zâtü's-suver kalesi* vb. yüzlerce sembol kullanılmıştır. Eserde, bu çileli aşk yolculuğuna yalnız çıkılamayacağı ancak Sühan yani bir yol gösterici ile bu yolun tamamlanıp insanın Aşk'a ereceği uzun uzun anlatılmıştır.

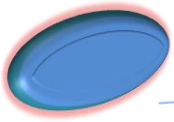
Eserde birçok peygamberin ismi geçmektedir: Adem, Davud, Eyyub, İbrahim, İsmail, Musa, Nuh, Süleyman, Yakup, Yunus ve Yusuf peygamberler şiirlerde anlatılmıştır. İsmi geçen peygamberlere ait kıssalara beyitlerde yer verilmiştir. En çok 6 beyitle İsa peygamberin ismi geçmiştir. Yusuf peygamber 3 beyit, Davud peygamber 2 beyit, Yakup peygamber 2 beyit, Yunus, Süleyman, Musa, İbrahim 1 beyit, Nuh peygamber 1 tardiyeye, İsmail peygamber 1 beyit, 1 tardiyede geçmektedir.

Anahtar kelimeler: Hüsn ü Aşk, mesnevi, peygamberler, telmih, inceleme.

PROPHETS NARRATED IN THE FAMOUS MASNAWI “HÜSN-Ü AŞK” BY SHEIKH GALİP

ABSTRACT

The most famous literary work of Sheikh Galip, who is recognized as the last representative of Divan literature, Hüsn ü Aşk is one of the masnawis that have been read with pleasure since it was written. This masterpiece (Hüsn ü Aşk) is a masnawi interwoven with allegorical elements, fairy tales, didactic and mystical metaphorical themes. Sheikh Galip, who said in the verse “*Esrârını Mesnevi'den aldım / Çaldımsa da mîri malı çaldım,*” stated that his work is full of secrets and mysteries. He pointed out that he obtained the treasure by saying “*Ben*

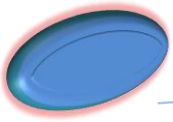
açtım o genci ben tükettim”” and that he made use of this treasure again. Sheikh Galip, who wrote this literary work at the age of 26 in six months, symbolized the person who desired to reach God with all kinds of troubles in his work by describing him with the nicknames of Hüsn (the absolute lover) and Aşk (the person trying to reach the absolute lover).

Hüsn ü Aşk reflects a very broad culture in terms of its masnawi content. Sheikh Galip was present in a social gathering at the time, and when it was stated in this gathering that no work like “Hayrâbâd “ by Nâbî (another significant poet of the time) could ever be written. Then he wrote this masnawi as a kind reply to Nabi. The work was written by the poet at the age of 26. It is understood that Sheikh Galip is an erudite in literature, mysticism and Islamic culture. He has delineated so much information and connotations about religion and Sufism in the work.

Sheikh Galip symbolized Allah as *Hüsn* and the person desiring to reach God with with this work. The poet described the troubles suffered by man or dervish with hundreds of symbols. In the work, there is a tribe of pure affection, a well, sea of fire, school of decency, sühan (the mentor), diligence, astonishment, master (mollah) of Hüsn and Aşk, castle of the persons, etc. In the work, it has been explained in detail and length that this suffering journey of love cannot be taken alone, but this path will be completed with the help of Sühan (the mentor) to reach “Aşk”.

Many prophets are mentioned and described in the work including prophets Adam, David, Ayyoub, Abraham, İshmael, Moses, Noah, Solomon, Jacob, Enoch and Joseph. Parables of the aforementioned prophets are narrated in couplets. The name of the prophet Jesus Christ was mentioned within 6 couplets at most, followed by prophet Joseph in 3 couplets, prophet David in 2 couplets, prophet Jacob in 2 couplets, prophets Enoch, Solomon, Moses and Abraham in only 1 couplet, prophet Noah in 1 five-stanza poem, prophet Ishmael in only 1 couplet and 1 five-stanza poem.

Keywords: Hüsn ü Aşk, masnawi, prophets, connotation, examination.

TARIMSAL KREDİLERİN EKONOMİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Dr. Mehmet Ali POLAT
D.H.M.İ. Gaziantep Havalimanı

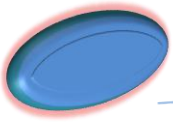
ÖZET

Tarım sektörü; artan nüfusun gıda ihtiyacını karşılamanın dışında istihdam, tarımsal sanayi için hammadde üretimi, biyolojik çeşitlilik ve ekolojik denge gibi birçok etkiye sahip küresel bir sektör niteliğindedir. Bu bağlamda, endüstriyel büyüme ile ekonomik gelişme, çarpan etkisi oldukça yüksek olan tarım sektörü ile yakından ilişkilidir.

Cumhuriyet'in ilanından sonra tarım sektörü, Türkiye'de ekonomik ve sosyal anlamda gelişme kaydederek zamanla kalkınmanın önemli bir itici gücü haline gelmiştir. Dolayısıyla, tarımsal finansmanın ve bu bağlamda, tarımsal kredilerin ne kadar önemli olduğu ortadadır. Türkiye'de tarım sektörü; temel ihtiyaçları sağlamak ve ilişkili sektörlerle girdi temin etmek gibi ekonomik büyüme ile doğrudan bağlantılı bir göreve sahip olmasına rağmen sürekli olarak sermaye sıkıntısıyla karşılaşmıştır. Dolayısıyla, tarım sektörünün finansman ihtiyacının, devletin yapmış olduğu yardımların dışında günümüzde en önemli finansman kaynaklarından biri olan tarımsal krediler yoluyla da karşılandığı görülmektedir. Türkiye'de organize olmuş kredi kuruluşları; T.C. Ziraat Bankası, Tarım Kredi Kooperatifleri, T.C. Halk Bankası ve özel bankalardır.

Türkiye gibi küçük ölçekli tarım işletmelerine sahip ülkelerde, üretimin ve işletmenin sürekliliği için güçlü bir sermaye işletmesine sahip olmak şarttır. Türkiye'de tarım sektörünün istenilen düzeyde olamamasının en temel nedenlerinden biri tarım işletmelerinin sermayelerinin yetersiz düzeyde olmasıdır. Bu bağlamda, çiftçiye faiz indirimli tarımsal kredi desteği, tarım sektörünün ‘yetersiz sermaye birikimi’ sorununun aşılabilmesi için önemli bir araçtır. Ancak, tarım sektörüne bankalar aracılığıyla sağlanan kredilerin yeterliliği ve bu kredilerin kullanımının etkinliği hususunda da ciddi tartışmalar yaşanmaktadır. Bu bağlamda çalışmada, Türkiye'de tarımsal kredilerin, sektörün ihtiyaçlarını karşılama noktasında ne kadar yeterli olduğu ve ekonomik büyümeye etkileri incelenmiştir; tarım sektörünün içinde bulunduğu sorunlar ve bu sorunların çözüm yolları üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Tarım Sektörü, Tarımsal Krediler, Ekonomik Büyüme.

TÜRKİYE’ DE YENİ BİR VERGİ: DİJİTAL HİZMET VERGİSİ

Beyzanur SİLAHLI
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Ecem ARGU
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Muhammed Fatih IŞIKMAN
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Doç. Dr. Doğan BOZDOĞAN
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

Teknolojinin hızla ilerlemesiyle birlikte ortaya çıkan dijitalleşme, hayatımızın her alanında kendini göstermektedir. Dijitalleşme olgusu, ekonomik ve sosyal alanda önemli gelişmelere yol açmıştır. Dijital ekonominin gelişmesi yeni iş imkanlarını da beraberinde getirmiştir. Günümüzde dijital ekonomi üzerinden elde edilen gelirler önemli bir boyuta ulaşmıştır. Bu gelirlerin vergilendirilmesi hususunda da çoğu ülke önemli adımlar atmış ve gerekli vergisel düzenlemeleri hayata geçirmiştir.

Çalışmanın konusunu oluşturulan dijital hizmetler vergisi, Türkiye’de dijital ortamda sunulan hizmetlerden elde edilen gelirlerin vergilendirilmesinde kullanılacak olan ve “7194 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Dijital Hizmet Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” ile ülkemizde gündeme gelen ve gerekli kanuni düzenlemeler yapılarak uygulamaya konulması amaçlanan yeni bir vergidir.

Bu çalışmada, Türkiye’de yakın bir zamanda uygulanılmasına başlanılacak olan dijital hizmetler vergisinin konusu, mükellefi, oranı ve diğer tüm içeriğiyle birlikte ele alınarak ekonomi ve kişiler üzerinde yaratacağı etkiler açısından değerlendirilecek, uygulanması hakkında bilgiler verilecek, olumlu ve olumsuz yönleri karşılaştırılacak ve birtakım önerilerde bulunulacaktır.

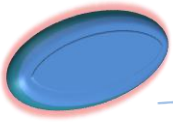
Anahtar Kelimeler: Dijital hizmet vergisi, dijital ekonomi, vergi

TURKEY ON THE NEW TAX: DIGITAL SERVICE TAX

ABSTRACT

The digitalization that emerges with the rapid advancement of technology shows itself in every area of our lives. The phenomenon of digitalization has led to important developments in the economic and social spheres. The development of the digital economy brought with it new job opportunities. Nowadays, revenues from digital economy have reached an important level. Most countries have taken important steps in taxing these revenues and implemented the necessary tax regulations.

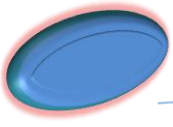
subjects the generated digital services tax of the study, which will be used in the taxation of income derived from services provided in the digital environment in Turkey and "7194 numbered Official Gazette" Law on Digital Services Tax Law and other Laws and 375

numbered Law on Amendments to the Decree "with our country It is a new tax that is brought to the agenda and is intended to be implemented by making the necessary legal arrangements.

In this study, the subject of digital services tax, which recently will be started to be implemented in Turkey, payers, rates and all other taken together with the content economy, and people will be judged in terms of the impact it will have on, information about applying to be given, to compare the pros and cons and will be made some suggestions .

Keywords: Digital service tax, digital economy, tax

TÜM YÖNLERİYLE DEĞERLİ KONUT VERGİSİ

Ecem ARGU

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Muhammed Fatih İŞIKMAN

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Beyzanur SİLAHLI

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Doç. Dr. Doğan BOZDOĞAN

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

Bilindiği üzere vergiler devletlerin egemenlik erklerinin nihai sonuçlarından birisidir. Özellikle kamu harcamalarının finansmanında önemli bir gelir kaynağı olarak değerlendirilebilecek olan vergilerin mükellefler üzerinde yük oluşturduğu da yadsınamaz bir gerçektir. Devletler sahip oldukları vergilendirme yetkisini kullanarak vergi oranlarında değişiklikler yapabilir ve hatta yeni vergiler koyabilirler. Burada önemli olan mükelleflerin vergisel yüklerini gelirleri oranında artırmaktır.

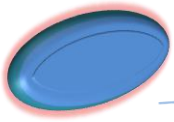
7194 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Dijital Hizmet Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” ile bir takım yeni vergiler gündeme gelmiştir. Bu vergilerden birisi değerli konut vergisidir. Değerli konut vergisi “Emlak Vergisi” kanununun 42. ve 49. maddeleri arasında düzenlenmiştir.

Değerli konut vergisi, Türkiye sınırları içinde bulunan mesken nitelikli taşınmazlardan bina vergi değeri veya Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü’nce belirlenen değeri 5 milyon Türk lirası ve üzerinde olanların tabi olduğu bir vergidir. Değerli konut vergisinin hukuki olarak incelenmesi, usul ve esaslarının ortaya konulması önem arz etmektedir. Siyasi, mali ve hukuki yönüyle değerlendirildiğinde önemli eleştirilere maruz kalan değerli konut vergisinin detaylı bir şekilde incelenmesi gerekmektedir.

Çalışma da öncelikli olarak değerli konut vergisinin, konusu, mükellefi, oranı vb. hususlar detaylı bir şekilde açıklanacaktır. Söz konusu verginin uygulanabilirliği 1982 Anayasası’nda yer alan temel vergileme ilkeleri açısından irdelenecek, çeşitli eleştiriler ve değerlendirmeler ışığında birtakım önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Değerli konut vergisi, vergi, ekonomi

IN ALL ASPECTS VALUABLE HOUSING TAX

ABSTRACT

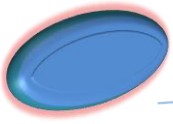
As is known, taxes are one of the final results of states' sovereignty powers. It is an undeniable fact that taxes, which can be considered as an important source of income especially in financing public expenditures, impose a burden on taxpayers. States can make changes in tax rates and even impose new taxes using their taxation power. The important thing here is to increase the tax burdens of taxpayers in proportion to their income.

A number of new taxes were brought to the agenda with the "Law on Amendments in the Digital Service Tax Law and Certain Laws and Decree Law No. 375" published in the Official Gazette No. 7194. One of these taxes is valuable housing tax. Valuable housing tax is regulated between Articles 42 and 49 of the "Real Estate Tax" law.

Dear residential tax, building tax value of the border with Turkey qualified residential immovable property located within the General Directorate of Land Registry and Cadastre or the specified value is a tax that apply to 5 million Turkish lira and over. It is important to examine the valuable housing tax legally and to reveal its procedures and principles. When evaluated in terms of political, financial and legal aspects, the valuable housing tax, which is subject to important criticism, should be examined in detail.

In the study, primarily the valuable housing tax, subject, taxpayer, rate etc. issues will be explained in detail. The applicability of the tax in question will be examined in terms of the basic taxation principles in the 1982 Constitution and some suggestions will be made in the light of various criticisms and evaluations.

Keywords: Valuable housing tax, tax, economy.

TÜRKİYE’DE KONAKLAMA VERGİSİ VE UYGULANABİLİRLİĞİ

Muhammed Fatih IŞIKMAN
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Beyzanur SİLAHLI
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Ecem ARGU
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Doç. Dr. Doğan BOZDOĞAN
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

Bilindiği üzere vergiler devletlerin cebren aldığı karşılıksız bir değerdir. Kamu harcamalarının finansmanında vergilerin önemli bir yere sahip olduğu açıktır. Bu noktada devletler ülke ekonomisine katkı sağlamak, kamu harcamalarını finanse etmek ve tam kamusal malların arzına kaynak yaratmak vb. sebeplerle vergi oranlarını yükseltebilir veya yeni vergiler koyabilir.

Türkiye’de ilk kez 2004 yılında gündeme gelen ve “7194 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Dijital Hizmet Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” ile 01.04.2020 tarihinde uygulanmaya başlanacak olan konaklama vergisi olarak isimlendirilen yeni vergi düzenlemesi, farklı ülkelerde; turist vergisi, kültür vergisi, şehir vergisi, geçici doluluk vergisi, yatak vergisi, otel vergisi gibi isimlerle de bilinmektedir.

Konaklama vergisinin kapsamı ilgili kanunda oldukça geniş tutulmuştur. Örneğin, her ne ad altında ve sürede olursa olsun kamu ya da özel sektörün tasarrufunda olan yerlerde personelin konaklaması için ayrılan personel misafirhaneleri, konukevleri, dinlenme tesisleri, kampları gibi tesislerde de konaklama vergisi alınacaktır. Dolayısıyla söz konusu bu verginin kapsamı, mükellefi, konusu vb. hususların değerlendirilmesi gerekmektedir. Çalışmada Türkiye’de uygulanacak olan konaklama vergisinin bütün yönleri detaylı bir şekilde ele alınacak, farklı ülke uygulamaları ile karşılaştırılacak ve tespit edilen eksik yönler üzerinden birtakım önerilerde bulunulacaktır.

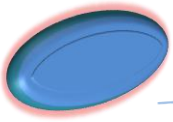
Anahtar Kelimeler: Vergi, konaklama vergisi, turizm.

ACCOMMODATION TAX AND ITS APPLICATION IN TURKEY

ABSTRACT

As is known, taxes are an unrequited value that states take by force. It is clear that taxes have an important place in financing public spending. At this point, states can contribute to the country's economy, finance public spending and create resources for the supply of full public goods, etc. can raise tax rates or set new taxes for reasons.

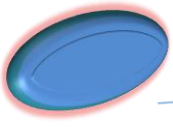
In Turkey on the agenda for the first time in 2004 and "7194 numbered Official Gazette" Digital Service Law on Tax Law and other Laws and 375 numbered Law on Amendments to

the Decree "and called accommodation tax, which will be implemented on 01.04.2020 new tax regulation in different countries; It is also known by names such as tourist tax, cultural tax, city tax, temporary occupancy tax, bed tax, hotel tax.

The scope of the accommodation tax is considerably wide in the relevant law. For example, accommodation tax will be imposed in facilities such as staff guesthouses, guesthouses, recreation facilities, camps that are reserved for the accommodation of staff in public or private sectors, regardless of name and duration. Therefore, the scope, taxpayer, subject etc. of this tax in question. awe should be evaluated. Working on all aspects of the accommodation tax to be implemented in Turkey will be discussed in detail, compared to countries with different applications and weaknesses that were identified through a number of proposals will be made.

Keywords: Tax, accommodation tax, tourism.

TRABZON'DA YAZMACI (ÇÖMBERÇİ) AİLELER, BASKI KALIPLARI VE ÇÖMBERLERİ

Nazmiye AYDIN
Karadeniz Teknik Üniversitesi

ÖZET

Çok eski bir tarih ve kültüre sahip, dünyanın en güzel doğası üzerinde kurulu Trabzon, tarihin ilk yıllarından bu yana ülkemizin ve bölgenin önemli şehirlerinden biri olmuştur.

Yüzyıllardır çevre, bölge ve ülkelere ekonomik olarak açık olmanın avantajını kullanmış olan Trabzon kenti, İpek Yolu aracılığı ile Çin'e kadar uzanan bir ürün çeşitliliği ile tanışmış ve bu ürünlere liman kapısı olmuştur. Bu ilişkiler, Trabzon pazarında çok farklı ülkelerin ürünlerini bulma olanağı sağlamıştır. Çeşitli kültürlerin teknik becerilerini ve üsluplarını taşıyan bu el sanatları kuşkusuz Trabzon'lu zanaatkârlara da örnek oluşturmuştur. Bu nedenle zanaatkârlar sınıfı çeşitli hammaddelerin özelliğini tanıyarak, her türlü hammaddeyi işleyecek ve türlü el sanatını üretebilecek ustalık düzeyine ulaşmıştır.

Tarih boyunca Anadolu'nun en mahir ustalarının yetiştiği Trabzon'da bu kültürel etkileşim sonucu, dokumacılık, dericilik, ayakkabıcılık, ağaç işleri, madencilik, taş işçiliği gibi pek çok alanda, çok değerli el sanatı ürünler ortaya çıkmış ve yöre halkının ihtiyacını karşılamıştır.

“Yazmacılık” yöresel ifadeyle çömbercilik, 1970'li yıllara kadar yöre halkının ihtiyacının karşılandığı tekstil baskı sanatlarından birisi olmuş, aile işletmesi olan küçük atölyelerde üretimi yapılmıştır.

Bu çalışmada 1970'li yıllara kadar Trabzon'da yazmacılık (çömbercilik) yapmış aileler, bu ailelerin baskıda kullandığı kalıplar ve günümüze ulaşan yazmaları araştırılmış, yazmalar baskı deseni ve baskı tekniği açısından incelenmiş, Trabzon'da yazmacılığın tarihi kayıt altına alınmış, yöre kültürüne ve tekstil tarihine katkı verilmeye çalışılmıştır.

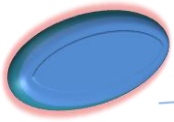
Anahtar Kelimeler: Yazmacılık, Trabzon'da Yazmacı Aileler, Baskı Kalıpları, Döneme Ait Yazmalar

PRINTED-SCARF MAKER FAMILIES, PRINTING BLOCKS AND PRINTED-SCARFS IN TRABZON

ABSTRACT

Trabzon, which has a very old history and culture and is built on the most beautiful nature of the world, has been one of the important cities of our country and the region since the first years of history.

Trabzon city, which has been using the advantage of being economically open to the environment, region and countries for centuries, has met with a product range extending to

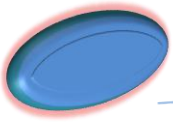
China through the Silk Road and has become a port gate to the seproducts. These relations provided the opportunity to find many of different country products in the Trabzon market. The sehandicrafts, which carry the technical skill sand styles of various cultures, undoubtedly set an example for Trabzon craftsmen. For this reason, the class of craftsmen has reached the level of mastery that can process all kinds of raw material sand produce all kinds of handicraft sby recognizing the properties of various raw materials.

As a result of this cultural interaction in Trabzon, where them ostskill fulmasters of Anatolia have grown throughout history, valuable handicraft product shave emerged in many fields such as weaving, leather work, shoe making, wood working, mining, and Stone work.

With its local expression, “çömbencilik”, printed-scarf marking was one of the textile printin garts that met the needs of the local people until the 1970s, and it was produced in small workshops with a family business.

In this study, the families who had been making printed-scarf in Trabzon until 1970s, the patterns used by these families in printing and the irprinted-scarfs that have survived to the present have been researched, the manuscripts have been examined in terms of printing pattern and printing technique, the history of printed-scarf in Trabzon has been recorded, the local culture and textile. It has been tried to contribute to the history.

KeyWords: *Printed-scarf, Printed-scarf Maker Families in Trabzon, Printing Blocks, EraPrinted-scarfs*

AHŞAP BASKILARDA TARİHİ TRABZON MİMARİ DOKULARINDAN İZLER

Nazmiye AYDIN
Karadeniz Teknik Üniversitesi

Nermin SARAL
Karadeniz Teknik Üniversitesi

ÖZET

Tarihi M.Ö. II. bin yıllara uzanan Trabzon, Anadolu'nun en eski liman kentlerinden biridir. Çok eski bir tarih ve kültüre sahip olması, Trabzon'u Türkiye'nin önemli şehirlerinden biri haline getirmiştir. Renkli ve eski tarihi, canlı bir ekonomiye dayanan gelişmiş sosyal yapısı şehirde geçmişten günümüze büyük bir kültür birikiminin oluşmasına yol açmıştır.

Türlü hammaddelerin özelliğini, çeşitli kültürlerin teknik becerilerini ve üsluplarını taşıyan sanat eserleri kuşkusuz Trabzonlu zanaatkârlara örnek oluşturmuş, zanaatkârlar sınıfı her türlü hammaddeyi işleyip özgün sanat eserleri ortaya çıkaracak ustalık düzeyine ulaşmış, ihtiyaç olan her türlü ürünü ürettikleri gibi, günümüzde hala ayakta olan özgün mimari eserler ortaya koymuştur. Trabzon şehir merkezi ve ilçelerindeki tarihi camiler bu eserler arasında olup mimarisi, ahşap ve taş dokuları, bezemeleri birer şaheser niteliğindedir.

Bu çalışmada, geleneksel tekstil baskı sanatlarından olan yazma baskıcılığında, kadim bir medeniyetin mabedi, sevgi ve sabır abidesi Trabzon tarihi camilerinin ahşap dokuları esin kaynağı olarak değerlendirilmiştir. Yapılan alan çalışması ile Of Bölümlü Mithatpaşa Camii, Köprübaşı Beşküy Yılmazlar Camii, Dernekpazarı Güney Kondu Camii ve Çaykara Taşkiran Camii'lerinde inceleme yapılmış, ahşap dokular görüntülenmiş, seçilen dokulardan ahşap baskı kalıpları hazırlanmıştır. Geçmişte Trabzon'da yapılan, ancak günümüzde unutulmuş zanaatlardan "Yazmacılık" zanaatını canlandırmak, yaşatmak amacıyla Karakalem yazma baskı tekniğinde çeşitli ürünler üzerine ahşap kalıp ile "Trabzon Mimarısından İzler" temalı baskı yapılarak koleksiyon oluşturulmuş, kültürel değerlerin önemine ve sürdürülebilirliğine vurgu yapılmıştır.

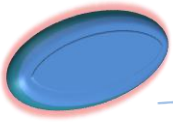
Anahtar Kelimeler: Trabzon, tarihi camiler, ahşap dokular, baskı kalıbı, yazma baskı, tasarım ürünler

TRACES OF HISTORICAL TRABZON ARCHITECTURAL TEXTURES IN WOODEN PRINTINGS

ABSTRACT

History BC II. Dating back to a thousand years, Trabzon is one of the oldest port cities of Anatolia. Have a very old history and culture, has become one of the most important city of Trabzon in Turkey. The developed socia lstructure, which is based on a colorful and old history and a vibrant economy, has led to the formation of a great cultural accumulation in the city from past to present.

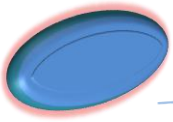
The works of art that bearthe characteristics of various raw materials, the technical skills and styles of various cultures have undoubtedly set an example for Trabzon artisans, the craftsmen class has achieved the level of mastery that will produce all kinds of raw materials and create original works of art, as they produce all kinds of products that are still in need, the original

architecture stil alive today has revealed works. Historical mosques in Trabzon city center and its ditriacts are among these works, and their architecture, wood and Stone textures and decorations are master pieces.

In this study, the wooden textures of the historical mosques of Trabzon were inspired as the shrine of the ancient civilization, the monument of love and patience, in wooden printing, which is one of the traditional textile printing arts. With the field study, an investigation was made in Of Bölümlü Mithatpaşa Mosque, Köprübaşı Beşkøy Yılmazlar Mosque, Dernekpazarı South Kondu Mosque and Çaykara Taşkiran Mosque, wooden textures were displayed, and wooden printing patterns were prepared from the selected textures. In order to revive and keep the "Yazmacılık" craft of the crafts that were made in Trabzon in the past but are forgotten today, a collection was created by printing on wooden products with the theme "Traces from Trabzon Architecture" on various products, and the importance and sustainability of cultural values were emphasized.

Keywords: Trabzon, historical mosques, woodtextures, printing pattern, woodenprinting, designproducts

GİYSİ TASARIMINDA SHIBORI, KAYTAN VE AHŞAP BASKI ÜÇLEMESİ

Nermin SARAL
Karadeniz Teknik Üniversitesi

Nazmiye AYDIN
Karadeniz Teknik Üniversitesi

ÖZET

Günümüz moda anlayışında tasarım olgusunun önemi artarken, giysi tasarımlarında yaratıcılık, yenilik ve orijinallik gibi kavramlar öne çıkmaktadır. Bu kavramların işlevsellik kazanmasında tasarımcılar tüketici taleplerine cevap verebilmek için disiplinler arası bir yaklaşım sergilemekte, tüketiciye bu bağlamda farklı seçenekler sunmaktadırlar. Moda ve sanatın çağdaş yaşamın elemanları haline gelmesi iki disiplinin birbirinin sınırları içine girmesini kaçınılmaz kılmıştır. Bunun için tasarımcı, farklı sanat dallarından etkilenerek, tasarım değeri yüksek giysiler oluşturmanın yanında, sıra dışı deneyimlerle yaratıcılığını geliştirip, stillerini oluşturabilmektedir. Tasarımcının stil oluşturmasında disiplinler arası çalışmaların önemini vurgulandığı bu çalışmada; shibori, kaytan ve baskı teknikleri analiz edilerek üç adet dış giyim tasarımı yapılmıştır. Tasarımda shibori kumaşın renklendirilmesinde, kaytan ve ahşap baskı ise süslemede kullanılmıştır. Tasarım sürecinin “analiz”, “sentez” ve “yansıtma” aşamalarında disiplinler arası bu çalışmanın giysinin tasarım değerine katkıları ortaya konmuş, kültürel değerlerin önemine ve sürdürülebilirliğine vurgu yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Shibori, Kaytan, Ahşap Baskı, Tasarım, Giysi Tasarımı*

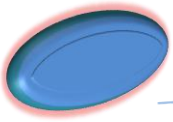
SHIBORI, KAYTAN AND WOODEN PRINTING TRILOGY IN CLOTHING DESIGN

ABSTRACT

While the importance of the concept of design increases in today's fashion understanding, concepts such as creativity, innovation and originality come to the fore in garment designs. The designers take an interdisciplinary approach to respond to the demands of the consumers, and offer different options to the consumer in this context. The fact that fashion and art have become the elements of contemporary life has made it inevitable for the two disciplines to fall within each other's borders. For this purpose, the designer is influenced by different art branches and creates clothes with high design value as well as developing his creativity and styles with extraordinary experiences. In this study that emphasizes the importance of interdisciplinary studies in designing the designer; shibori, kaytan and printing techniques were analyzed and three outerwear designs were made. In the design, the binding was used for coloring the shibori fabric, and the slipper and wooden printing were used for the decoration. In the “analysis”, “synthesis” and “reflection” stages of the design process, the contribution of this interdisciplinary study to the design value of the garment was revealed and the importance and sustainability of cultural values were emphasized.

Keywords: *Shibori, Kaytan, Block Printing, Design, Clothing Design*

**BİR İTTİHATÇININ PERSPEKTİFİNDEN II. MEŞRUTİYET'İN İLANI:
AHMED ZİYA-“MEŞRUTİYET UĞRUNDA”**

Emine ÇELİKKUT
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Burhan BUDAK
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

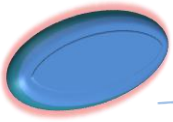
ÖZET

Ulusçuluk hareketlerinin yükseliş çağını yaşadığı ve çok uluslu yapıların dağılmaya başladığı XIX. yüzyıl, Osmanlı Devleti'ni de derinden etkilemiştir. Bu akımın etkilerini derinden hisseden Osmanlı Devleti 1876 Anayasası (Kanun-ı Esasi) ile kısa süreli de olsa meşrutî düzenin ilk merhalesine adım atmıştır. Bu mühim denemeden sonra Osmanlı siyasal hayatı, siyasal fırkaların kurulmasına zemin hazırlamıştır. I. Meşrutîyetin yürürlükten kaldırılması (1877) ve ilk Osmanlı parlamentosunun lağvedilmesinden sonra dahi siyasal oluşumların bir kısmı mevcudiyetini korumuş ve parti nizamnamesinin yayımlanması akabinde sayıca da artış göstermiştir. Ortak paydaları her ne kadar Osmanlı Devleti'nin devamını muhafaza etmek olsa da bu fırkaların özeldir derin siyasal farklılıkları bulunmaktaydı. Bilhassa II. Meşrutîyet'in ilanı sonrasında netleşen bu farklılıklar dolaylı olarak çok sayıda fırkanın kurulmasına neden olmuştur. Osmanlı siyasal tecrübesi içerisinde Jön Türk hareketi öncül ve güçlü bir yapılanma olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu hareket ilerleyen süreçte İttihat ve Terakki Cemiyeti adıyla tecessüm ederek II. Meşrutîyet'in ilanına giden süreçte gerek hem Meclis-i Mebusan'daki etkinliği hem de iktidardaki faaliyetleriyle Cumhuriyet'i hazırlayan siyasal tecrübeye kaynaklık etmiştir.

Çalışmamızın kaynağı; İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin bir üyesi olan Ahmed Ziya Efendi'nin, II. Meşrutîyet'in ilanından bir yıl sonra kaleme almış olduğu “Meşrutîyet Uğrunda” adlı risaledir. Daha önce müstakil olarak ele alınıp incelenmemiş olan bu eserde Ahmet Ziya Efendi, II. Meşrutîyet'in ilanına uzanan süreçte Ohri merkezli olarak Rumeli'de başlayan isyan ve sonrasında süreci tarihsel veriler ve kendi müşahedesi ile kaleme almıştır.

Orijinal adı “İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin Sûret-i tesis ve teşkili ile aza ve efradının istirdad-ı hürriyet ve iade-i meşrutîyet uğrunda icraat ve vatanperverânesi” olan bu risalenin değerlendirilmesi ile dönemin olaylarına hem bir İttihatçının gözüyle bakılmış hem de II. Meşrutîyet dönemi ile ilgili yapılmış olan akademik çalışmalarla bir mukayesesi yapılması olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, İttihat ve Terakki Cemiyeti, Rumeli İsyanı, II. Meşrutîyet, Ahmed Ziya.

**MECLİS-İ MEBUSAN'DA ÜÇ SOSYALİST FİĞÜR:
KRİKOR ZOHRAP, DİMİTAR VLAHOV, VARTKES SERENGULIAN**

Emine ÇELİKKUT

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Burhan BUDAK

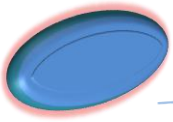
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

Osmanlı Devleti'nde Batılı anlamda parlamenter rejim denemelerin ikinci merhalesini teşkil eden II. Meşrutiyet Dönemi Osmanlı Meclis-i Mebusan'ı, Osmanlı Devleti'nin Cumhuriyet Dönemi'ne intikal eden bir yasama organı olma özelliğinin yanı sıra yönetim kadrosunun da ekseriyeti ile Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin kurucu meclisine intikal etmesi bakımından önem arz etmektedir. Cumhuriyet'in laboratuvarı olarak addedilen meşrutiyet döneminin temel özelliklerinden birisi de Meclis-i Mebusan'ı oluşturan mebusların fikrî alt yapılarındaki farklılıklardan doğan çoksesliliklerdir. Bu dönemde seçimlere katılan partilerin oluşturduğu fikir çeşitliliği doğal olarak meclisin kozmopolit bir yapıya sahip olmasını da beraberinde getirmiştir. Öte yandan, yasalaştırılmak üzere meclise sunulan konular üzerine yapılan müzakerelerde, yukarıda belirtilen görüşlerin ayrılığı kadar birliği de söz konusu olmuştur. Mecliste görüşülen konularda aynı fikre sahip mebuslar aynı sesin frekansını yükselterek daha etkin ve faal olabilmek adına oylamalarda gruplaşma yoluna gitmişlerdir. Kimi zaman da içlerinden bir vekil fiilen grup sözcülüğü yapıp grubun fikir ve kanaatini açıklayarak meclis oturumlarında tek ağızdan söz almalarını sağlamıştır.

Çalışmamızın amacı, Osmanlı Meclis-i Mebusan'ında üç farklı etnik kökene sahip olan ve farklı bölgeleri temsil etmek üzere mecliste bulunmalarına karşın aynı gruba dâhil olan sosyalist dünya görüşündeki fikirleri ile dikkat çekerek kendilerini "Osmanlı Sosyalistleri" adıyla tanıtan Krikor Zohrap, Dimitar Vlahov ve Vartkes Serengulian'ın çalışmalarını ortaya koymak olacaktır. Çalışma neticesinde, bu mebusların başta Ta'tili Eşgal Kanunu, 1910 Bütçe Kanunu ve Kanun-ı Esasi'nin 35. maddesinin tartışmalı oturumlarındaki faaliyetleri olmak üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne kadar intikal eden çalışmalardaki rolleri tespit edilmiş olacaktır. Araştırmamızın temel kaynaklarını bilhassa Cumhurbaşkanlığı Osmanlı Arşivi belgeleri, Meclis-i Mebusan Zabıt Cerideleri ve dönemin haberlerini içeren Osmanlı gazeteleri teşkil edecektir. Çalışmamızı destekleyecek diğer kaynaklar ise dönemin hatıratı ve tetkik eserleri olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, II. Meşrutiyet, Meclis-i Mebusan, Osmanlı Sosyalistleri.

KAZAKÇA TERİMLERİN ULUSLARARASILIĞI ÜZERİNE

Dr. Öğretim Üyesi Mehmet KAHRAMAN

Necmettin Erbakan Üniversitesi

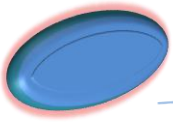
ÖZET

Kazak terminolojisinde özel olarak dikkat edilmesi gereken konulardan biri uluslararası terimler konusudur. Özellikle batı kaynaklı terimlerin Rus dili aracılığıyla Kazak diline giren uluslararası terimler adı verilen kelime ve terimler Kazakçada büyük bir yekûn oluşturur. Bu tür terimlerin çoğu Avrupa ellerinde yapılan bilimsel gelişmelerin neticesinde ortaya çıkan terimlerdir. Bahsedilen bu terimleri çevirmek-çevirmemek, kabul edip etmemek ve imlâsının nasıl olacağı hakkında dilciler ve bilim dalı uzmanlarının fikirleri değişiklik gösterir. Bu konu son yıllarda Kazak bilim insanlarının dikkatini çekmekle beraber sorunun çözümü noktasında henüz bir uzlaşma sağlanmış değildir.

Yirminci asrın başında Kazak aydınları yabancı dillerden alınan kelimeleri ‘*jat sözder, kirme sözder, buralkı sözder, böğde sözder, kotır sözder*’ diye adlandırırken Kazak aydınlarının uluslararası terim fikrine mesafeli oldukları kullandıkları kelimelerden anlaşılır. Ancak 1917 Ekim Devriminden sonra Sovyet ideolojisine bağlı olarak ortaya çıkan her konuda ortaklık (komin hayatı), 1930 yıllardan itibaren ‘*İnternasyonaldık*’ terim, ‘*halkaralık*’ terim adı verilen bütün dünya millerinin dilinde kullanıldığını ve bilimin ortak kelimeleri olduğu ve anlamayı kolaylaştırıldığı fikri kabul edilmiştir. Kazak terminolojisinin oluşumunda izlenen yollara bakıldığı zaman 1926 Bakü Türkoloji kongresinde alınan kararlardan İlköğretim okullarında terimlerin Kazakçalaştırılmasına, yükseköğretimde Uluslararası terimleri kabul edilip Batı ve Rus dili kaynaklı terimlerin olduğu gibi kabul edilip kullanılmasının yolu açılmış olur.

Ş. Kurmanbayoğlu, Halkaralık terimlerin yapılışı ve örnekleriyle birlikte ekini terime kattığı anlam, Kazakçada kullanımı ve bu eklerin Kazakça nasıl karşılanacağını açıklamıştır. Şimdi listeye bir göz atalım:

No	Terim yapıcı ekler	Örnekler	Açıklama ve hatırlatma
1	2	3	4
1.	Avia-	a. Avia/bürikkış(aviaoprıck-ivatel), avia/tozandatıkış (aviaopıltel), b. Avia/baza, avia/potça.	Latin dilinde ‘kuş’, uçmak’ anlamını verir.
2.	avto-	a. Avto/ kötergiş (avtokran), avto/şığır(avtolebedka), avto/jeli(avtoliniya), avto/nava(avtokormuşka), avto/soka(avtoplavg), avto/süyregiş(avtotyagaç), vb. b. avto/kamera, avto/çisterna, avto/klab, avto/korrelitsiya vb.	Grek kelimesidir ve ‘öz, özü’ manasını verir.
3.	agro-	Agro/teknika, Agro/minimum, Agro/biologiya, Agro/fizika, Agro/nomi(ya), Agro/kimya	Grek ve Latin dillerinde kullanımı ‘alan’ manasına gelir.

Sonuç olarak 20. Asrın başında Kazakça yeni terimler yapılırken, Ekim devriminden sonra kurulan dil ve terim komisyonları marifetiyle terimlerin Kazakça yerine Rusça terimlerin tercihe zorlanması, ilk dönemler Kazak aydınları tarafından reddedilse de ilerleyen dönemlerde uluslararası terimler olarak adlandırılan Rusça terimler kullanılmak durumunda kalmıştır.

Anahtar kelimeler: Sözcük, terim, terimbilim, ululararasılık, Kazak Dili.

ON THE INTERNATIONAL OF KAZAKH TERMS

ABSTRACT

One of the issues that need special attention in Kazakh terminology is the subject of international terms. Especially the words and terms called international terms entering the Kazakh language through the Russian language of western terms constitute a great whole in Kazakh. Most of these terms are those that emerged as a result of scientific developments in Europe. The opinions of the linguists and science experts about the translation of the mentioned terms, whether or not to translate, to accept and how to signify differ. Although this issue has attracted the attention of Kazakh scientists in recent years, no consensus has yet been reached on the solution of the problem.

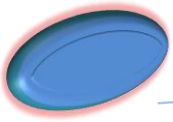
At the beginning of the twentieth century, Kazakh intellectuals called the words taken from foreign languages as '*jat sözder, kirme sözder, buralkı sözder, bögde sözder, kotır sözder*', and it is understood from the words that Kazakh intellectuals are distant to the idea of international term. However, after the 1917 October Revolution, it has been accepted that the partnership (communal life) in every subject that emerged depending on the Soviet ideology has been used in the language of all the world nations called the term 'internationalism' since 1930 and that science has common words and is easier to understand. When looking at the ways followed in the formation of the Kazakh terminology, the terms in Kazakh Turks are accepted from the decisions taken at the 1926 Baku Turcology Congress, and the terms of originating from Western and Russian languages are accepted and used as they are.

S. Kurmanbayoğlu explained the meaning of the annex to the term with the construction and examples of the cyclical terms, its use in Kazakh and how these supplements will be met in Kazakh. Let's take a look at the list:

No	Terim yapıcı ekler	Örnekler	Açıklama ve hatırlatma
1	2	3	4
1.	Avia-	a. Avia/bürikkış(aviaoprick-ivatel), avia/ tozandatkiş (aviaopiltel), b. Avia/baza, avia/potça.	Latin dilinde 'kuş', uçmak' anlamını verir.

As a result, while new terms were made in Kazakh at the beginning of the 20th century, it was forced to use Russian terms, which were called international terms in the following periods, even though Kazakh intellectuals opposed Kazakh terms by the terms of language and term commissions established after the October revolution.

Keywords: Word, term, terminology, internationalism, Kazakh language

TÜRKÇE SÖZLÜKLERDE ETİKETLENME DÜZENİ ÜZERİNE

Dr. Öğretim Üyesi Mehmet KAHRAMAN
Necmettin Erbakan Üniversitesi

ÖZET

Sözlük, bir veya birden çok dilin sözcüklerini bir arada düzenli biçimde sunan bir kitaptır. Bu Kitapların oluşturulmasında uygulamalı (pratik) bilgiler ile kuramsal bilgilerin yer aldığı kapsamlı bir birikim söz konusudur. Bu birikimin pratik kısmını sözlükçülerin uzun yıllar içinde edindiği biraz sanatsal, biraz mesleki altyapıdan gelen büyük bir tecrübe oluştururken, akademik tarafında sözlük yapma ve sözlükleri düzenlemeden sözlüğün tüketiciye ulaşıncaya kadar geçirdiği bütün evreleri bilimsel bir çerçeveye oturtmaya çalışan insanların bilgi bilimsel ve alan bilgilerinden oluşan büyük bir birikimi kapsamaktadır. Bu birikimin harekete geçirilmesiyle sözlükbilim ortaya çıkmıştır. Sözlükbilim, sözlüğün oluşumu, tutarlılığı, geçerliliği, kullanılabilirliği, kullanıcı dostu oluşu ve de sözlüğün pazarlanabilirliği gibi çeşitli konuları kapsamaktadır.

Sözlük, bir ürün olarak üretimi yapılan, pazarlanabilen ticari bir meta niteliği taşımaktadır. Bu ürünü yapmada, bilimsel bilgi, alan bilgisi, mesleki ve deneysel edinimler ile dünya bilgisini yansıtan sözcüksel verilerin derlenmesi, tasnif edilmesi, sıra düzeninin oluşturulması ilk adımlar olarak sayılabilir. Sözlükte, sözcüğün gerekli ve yeterli açıklamasının yapılması, girdi olarak sözcüksel kategoriler ile dilbilgisel bilgilerin verilmesi, sözcük türlerinin de gösterilmesi gerekmektedir.

Sözlüksel girdi olarak madde başı (headwork) seçimi, girdi hiyerarşisi ile başlayan ardından bilgi birim olarak alan sözcüklerine (fieldword) ait bilginin işaretlenmesi, imlası, (sözlüğün) yazılması, yani açıklanmasını kapsar. Yine girdilerin niteliğine dair dilsel-dilbilgisel açıklamalara yer verilir. Bu, sözcüğün kendisi hakkında bilgileri içermektedir. Sözlüklerin genellikle giriş kısmında kısaltmalar olarak yer alan ve sözcüklerin etiketlenmesini gösteren bu bilgiler çok kıymetlidir. Çünkü genel bir sözlükte yer alan sözcüklerin yanı sıra farklı sözcüklerin de etiketlenerek gösterilmesini sağlayan bu yöntem kullanıcının işini kolaylaştırma, sözlüğü daha kullanışlı hale getirme gibi bir işleve sahiptir.

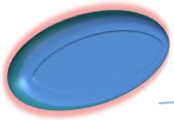
Sözlük çalışmalarında, etiketleme (Labels) işlemi, sözlük içerisinde yer alan diğer sözcüklerden bilgi ve yapıca farklılık gösteren, kullanıcı tarafından fark edilmesi istenilen yönlere odaklanmaktadır. Sözcüklerin etiketlenmesinde, bölgesel etiketler (as. Asya, af. Afrika. Tr. Türkiye gibi); zaman etiketleri (esk. Arkaik); sıklık etiketleri (skl. Kullanım sıklık); alan etiketleri (anat. Anatomi, tenk. Tenik, tic. Ticaret vb.); dilbilgisi etiketleri (bağ. bağlaç, -de ek, nsz. nesnesiz, zf. Zarf vb.); kılavuz etiketleri (arg. Argo, hlk. Halk, Şaka/kaba, mec. Mecaz vb.) gibi çeşitli etiketleme yöntemleri kullanılmaktadır.

Bu çalışmada, modern anlamda ilk sözlük olan Kamus-ı Türkî (Şemdedin Sami), TDK Büyük Türkçe Sözlük, Örneklili Büyük Türkçe Sözlük (İlhan Ayverdi) ve Ötüken Büyük Türkçe Sözlük (Yaşar Çağbayır) adlı eserlerde kullanılan etiketleri karşılaştırmak suretiyle eski ve yeni yapılan sözlüklerdeki etiketleme işlemlerindeki farklara değinmek istiyoruz.

Anahtar kelimeler: Sözlük, madde başı, sözlükbilim, sözcükler, sözcük sınıfı, etiket.

ON THE LABELING ORGANIZATION IN THE TURKISH DICTIONARY

ABSTRACT

Dictionary is a book that presents the words of one or more languages together. There is a comprehensive accumulation of practical and theoretical knowledge in the creation of these Books. With the activation of this accumulation, lexicography emerges. Lexicological information covers the formation, consistency, validity, usability, user-friendliness, and marketability of the dictionary.

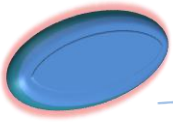
The glossary is a commercial commodity produced as a product and marketable. This product can be considered as the first steps in the compilation, classification and formation of hierarchical data reflecting scientific knowledge, field knowledge, professional and experiential acquisitions and world knowledge. In the dictionary, necessary and sufficient explanation of the word should be given, lexical categories and grammatical information should be given as input, and word types should be shown.

The choice of headwork / lemma as lexical input involves the marking, writing, or disclosure of the information of the fieldword, starting with the input hierarchy and then as the information unit. There are also linguistic-grammatical explanations of the nature of the inputs, which contain information about the word itself. This information, which often appears as abbreviations in the introductory part of dictionaries, is very valuable. This is because, in addition to the words in a general dictionary, different methods can be labeled and displayed to facilitate the user's work and to make the dictionary more useful.

İn dictionary studies, the labeling (Labels) process focuses on the aspects that are differentiated from the other words in the dictionary by information and structure, which are desired to be noticed by the user. the labeling of the word, regional labels (ace. Asians, af.africans, TR. Turkey), timestamps (gen. Archaic), frequency tags (skl. Frequency), field labels (anat. Anatomy, tenk. Technically, tic. Trade), grammatical labeling (conjunctions / affixes, annexes, pass-free, passive), guide labels (arg. Slang, hlk. Public, şaka. Joke / kaba. Rude, mec. metaphor).

in this study, the first dictionary in the modern sense, Kamus-ı Türkî (Şemdedin Sami), and TDK Great Turkish Dictionary ', and Sample Great Turkish Dictionary (İlhan Ayverdi), and Ötüken Great Turkish Dictionary (Yaşar Çağbayır) by comparing the tags used in the old and new, We want to mention the differences in the labeling process in the dictionary.

Key words: Dictionary, headword, lexicography, words, word classification, tag.

**EĞLENME VE BÜTÜNLEŞME ARACI OLARAK YAZLIK AÇIK HAVA
SİNEMALARI: SİVAS KENTİ ÖRNEĞİ**

Ahmet KUTLU
TCDD 4. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ

Dr. Öğr. Üyesi Yavuz ACUNGİL
TOKAT Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

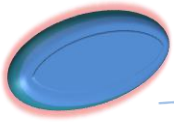
Sinema, yapısı itibarıyla her kesimden insana hitap etmesi ve sınıfsal farklılıkları olabildiğince görmezden gelen tutumuyla yalnızca seçkinlere değil aynı zamanda sıradan insana da hitap edebilmeyi becerebilen yedinci sanattır. Sinema salonları günümüzde olduğu gibi geçmişte de halkın sosyalleşmesine zemin hazırlayan bir mekân olarak önemli bir konum teşkil etmiştir. İnsanlar sinemaya gitmek adına özenle hazırlanır, çoğunlukla ailelerini ve arkadaşlarını da yanlarına alarak sinemaya adımlarını atarlardı. Filmlerin sunmuş olduğu bazen parlak ve ışıklı, bazen de acı ve gözyaşıyla kaplı bu dünyaya kendilerini kaptırır; kâh gülerken kâh ağlayarak gerçekle kurguyu bir arada yaşarlardı. Özellikle televizyonun evlere henüz girmediği bu dönemlerde sinema toplumsal hayatın bir eğlencesi olarak görülmüştür. Sinema türlerinden birisi olan yazlık açık hava sinemalarının toplumun birbiriyle iletişim kurmasındaki, sosyalleşmesindeki ve hatta kentle bütünleşmesindeki katkıları göz ardı edilemez. Bu bakımdan yazlık açık hava sinemaları gündelik hayatta önemli bir konuma sahip olmuş ve günümüz sinema izleyicisine yabancı olan ritüelleriyle bambaşka bir yer edinmiştir.

Açık hava sinemaları, Anadolu'nun diğer kentlerinde olduğu gibi Sivas'ta da 1950 ile 1970'lerin sonuna dek eğlencenin ve sosyalleşmenin en önemli kurumlarından biri olarak konumlanmıştır. Eğlence hayatını sadece uzun kış ve serin yaz akşamlarında birbirine misafirlik olarak gören Sivas halkı, sinemayı bir eğlence aracı olarak görmüş ve benimsemiştir. Çalışmada, alandaki eksikliği gidermek adına Sivas'taki yazlık açık hava sinemalarının etkili dönemdeki temsil ettiği sosyalleşme ve iletişim mekânı oluşu özellikle vurgulanmıştır.

1970'li yıllardan itibaren kentlerin nüfus olarak yoğunlaşmaya başlaması, dolayısıyla apartmanlaşmaya dayalı imar anlayışının hâkim hale gelmesi, kentlerdeki tarihi dokuların yok edilmesine zemin hazırlamıştır. Bu dönüşümden kentlerin kimliklerini ve tarihsel karakterini yansıtan açık hava sinemaları da nasibini almış, yerlerini sahiplerine daha çok gelir getiren yatırımlara bırakarak tarih sahnesinden çekilmiştir.

Çalışmada belge taraması ve nitel yöntemden yararlanılmış, açık hava sinemaların etkin oldukları dönemde yaşamış tanıklarla yüz yüze mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Mülakat gerçekleştirilen 9 kişiye referans yolu ile ulaşılmıştır. Toplumun her kesiminden insanın tercih ettiği belirtilen yazlık açık hava sinemalarının kapalı sinemalara göre göreceli olarak çok daha serbest oluşu, insanlar arasındaki iletişimin artmasında etkili olmuş ve bu durum kentle bütünleşmenin artmasında önemli etkenlerden birisi olarak sayılmıştır. Özellikle o dönem içerisinde toplum tarafından yeri ev olarak tanımlanan ev hanımlarının sosyal hayata katılmaları hususunda da yazlık açık sinemaların önemli katkılar sunduğu çalışmada gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yazlık Açık Hava Sinemaları, Sivas, Kentsel Bütünleşme

**SUMMERLY OUTDOOR CINEMAS AS A ENTERTAINMENT AND
COALESCENCE INTERMEDIARY: EXAMPLE OF SIVAS CITY**

ABSTRACT

Cinema is the seventh art that is able to appeal not only to the elite but also to ordinary people with its structure that appeals to people from all walks of life and ignores class differences as much as possible. Cinema halls have been an important place as a place that prepares the ground for the socialization of the public in the past as it is today. People prepare diligently to go to the cinema, mostly taking their family and friends with them and go to the cinema. It is engrossed in this world that sometimes bright and illuminated, sometimes covered with pain and tears. They used to experience fiction and reality together. Cinema was seen as an entertainment of social life, especially in those periods when television has not yet entered the homes. The contribution of summerly open-air cinemas, one of the cinema types, in the communication, socialization and even integration of the society with one another cannot be ignored. In this respect, summerly open-air cinemas had an important position in daily life and stand in a different place with their rituals that are alien to today's cinema audience.

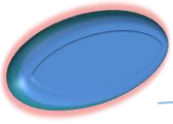
Summerly outdoor cinemas, as in other cities of Anatolia, have been positioned as one of the most important institutions of entertainment and socialization until the late 1950s and 1970s in Sivas. The people of Sivas, who saw the entertainment life as a guest only in long winter and cool summer evenings, saw and adopted the summerly outdoor cinema as an entertainment tool. In the study, it was especially emphasized that the summerly outdoor cinemas in Sivas represent the socialization and communication space that they represent in the effective period in order to eliminate the deficiency in the area.

Since 1970's, the cities started to concentrate as a population, so the understanding of zoning based on apartment became dominant. Along with the destruction of historical textures in the cities, summerly outdoor cinemas that reflect the identity and historical character of the cities were also affected by the transformation in the city and left their places to investments that brought more income to their owners.

In the study, document scanning and qualitative method were used, and face-to-face interviews were made with witnesses who lived in the summerly outdoor cinemas' era. People with whom interviews were conducted were reached by reference. 9 people interviewed were reached by reference. The fact that summer open-air cinemas, which are stated to be preferred by people from all walks of life, are relatively more free than closed cinemas, has been effective in increasing communication among people. This situation is regarded as one of the important factors in increasing integration with the city. It was observed in the study that summerly outdoor cinemas made significant contributions to the participation of housewives who were to be identified with the house by the society during that period.

Key Words: Summerly Outdoor Cinemas, Sivas, Urban Integration

**VAR İLE YOK ARASINDA:
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİ GÖZÜYLE
TASARRUF**

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet KENDİRCİ
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

Ekonomik dar boğazdan geçen Türkiye'nin karmaşık ve karışık gündeminde tasarruf, dönem dönem ön plana çıkan ancak her daim de gündemde olan bir olgudur. Yazılı, görsel ve işitsel basında kendine sıklıkla yer bulan tasarruf, içselleştirilmesi istenen temel bir yurttaş özelliği olarak sunulmaktadır. Cumhuriyet'in tarihsel arka planı içinde dahi takip edilebilecek bu tavır, tasarrufun tarihsel ama bir o kadar da güncel bir sorun olduğunun göstergesidir.

Tasarruf, genel bir kabul olarak, ekonomiyle bağlantılandırılmaktadır. Oysaki tasarrufun salt ekonomiyle bağlantılandırılmadığı, en azından ekonomik yönün arka planda kalarak ilk bakışta görülmez olduğu, bağlamları da söz konusudur. Zamandan tasarruf ve zamandan tasarrufa ilişkin söylemler, ekonomik yönün, aktarılan çerçeve içinde, arka planda kaldığı en temel örnek olarak gösterilebilir. Bu bağlamda kapsamı olabildiğince genişletilen tasarrufun, siyasal alandan yurttaşların gündelik hayat pratiklerine kadar oldukça geniş bir bağlamı doğrudan kestiği iddia edilebilir.

Sınırlar dâhilinde 2019 - 2020 Eğitim ve Öğretim Yılı'nda Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü'nde Değerler Eğitimi adlı dersi aktif olarak alan öğrenciler özelinde bir araştırma yapılmıştır. Öğrencilerle yapılan mülakatlara dayalı bu araştırma, öğrencilerin tasarruftan ne anladıklarını ve tasarruf olarak kabul edilebilecek ne türden tedbirleri aldıklarını gözler önüne sermeyi amaçlamaktadır.

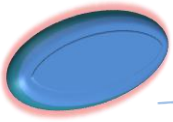
Anahtar Kelimeler: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tasarruf, Öğrenciler Gözüyle Tasarruf

**LIVING IN 'LIMBO':
SAVING, BY THE EYES OF TOKAT GAZİOSMANPASA UNIVERSITY STUDENTS**

ABSTRACT

Turkey's complex and complicated agenda in the recent economic downturn, saving is a phenomenon that comes to the forefront from time to time, but is always on the agenda at the same time. Saving, which is frequently found in the printed, visual and audio media, is presented as a basic citizen virtue that is desired to be internalized. This attitude, which can be followed even on the historical background of the Turkish Republic, is an indication that saving is a historical but also an actual problem.

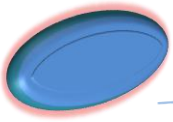
Saving, as a general acceptance, is linked to the economy. However, there are contexts in which saving is not linked -at least the economic aspect remains invisible at first glance- solely to the economy. Time-saving and discourses about time-saving can be cited as the most basic example in which the economic aspect remains in the background within the given circumstances. In this context, the scope of saving is extended as much as possible so that it

can be argued that it directly comes into contact a wide range from political sphere to daily life practices of ordinary citizens.

Within the basic framework, a research was carried out for students who actively took the course called 'Values Education' in the Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Public Administration at Tokat Gaziosmanpasa University in the 2019-2020 academic term. The research, based on interviews with students, aims to reveal what students understand from saving and what kind of measures they take that can be named as saving.

Key Words: Tokat Gaziosmanpasa University, Saving, Saving According to Students

**TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN
TOPLUMSAL CİNSİYET ALGISI**

Gündüz AKSU KOCATÜRK
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

Toplumsal sistem içerisinde var olan egemenlik ve iktidar ilişkileri, kadınlık ve erkeklığe dair rolleri belirlemekte, bu belirlenim üzerinden de üretilmekte ve yeniden üretilmektedir. Bu iktidar ilişkileri dâhilinde kadının ve erkeğin mekândaki varlık ve deneyimi farklılaşmaktadır. Özellikle ataerkil toplum yapısı içerisinde bu varlık ve deneyim kadınların aleyhine bir farklılaşmayı yansıtmaktadır. Özel alan ile özdeşleştirilen ve bu çerçevede aidiyet ilişkisi gelişen/geliştirilen kadınların, erkeklerle özdeşleştirilen kamusal alana çıkması, ataerkil iktidar ilişkilerinin belirleyiciliğinde, bazı kısıtlamalara maruz kalmalarına yol açmaktadır. Kadınlar, kentsel mekâna ne zaman çıkacağından, nasıl ve kim ile çıkacağına kadar bir tahakküm ilişkisi altındadır. Kadınlar kentsel mekâna özellikle gün ışığının olduğu vakitlerde, erillikle özdeşleşen mekânsal birimlerden sakınarak, çoğunlukla birilerinin -eş, çocuk, akraba, komşu vb.- eşliği ile, tutum ve davranışlarına dikkat ederek çıkmaktadır. Kısacası kentsel mekândaki varlıklarına yönelik kadınlar kendiliğinden bir sınırlama getirmektedirler. Aksi halde toplumdan dışlanma tehdidi ile karşı karşıya kalacaklarını bilirler. Bununla birlikte toplumsallaşma süreci içerisinde ataerkil iktidar ilişkilerinin kendilerine biçmiş olduğu rolü içselleştiren kadınlar çoğu zaman kadınlara yönelik denetim mekânizmasının birer üyesi de olabilmektedirler.

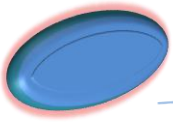
Bu çalışma, 2019-2020 Eğitim ve Öğretim Yılı'nda Gaziosmanpaşa Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü'nde Sosyoloji I dersini alan kadın öğrenciler ile toplumsal cinsiyet açısından kentsel mekândaki deneyimlerinde herhangi bir ayrımcılık veya ayrıcalığa maruz kalıp kalmadıklarına yönelik yapılan mülakatlara dayalı olarak hazırlanmıştır. 50 kadın öğrenci ile gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen bulgular niteliksel olarak çözümlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet, Kentsel Mekân, Ataerkil İktidar.

**TOKAT GAZİOSMANPAŞA UNIVERSITY STUDENTS' PERCEPTION OF
GENDER**

ABSTRACT

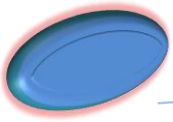
The relations of domination and power existing in the social system determine the roles of femininity and masculinity, and is produced and reproduced through this determination. Within this power relations, the existence and experience of men and women differ in the space. Especially within the patriarchal social structure, this existence and experience reflects a differentiation against women. Being in the public space identified with men is subject to the limitations of patriarchal power relations for women who have been identified with the private field and who have a sense of belonging within this framework. Women are under a domination relationship about when, how and with whom go to urban space. Women go to urban space especially in times of daylight, avoiding spatial units identified with masculinity, mostly accompanied by someone - spouse, child, relative, neighbor, etc.-, often paying

attention to their attitudes and behaviors. In short, women automatically limit their own assets in urban space. Otherwise, they know that they will face the threat of exclusion from society. However, women who internalize the role that patriarchal power relations have shaped within the socialization process can often be members of the control mechanism for women.

This study is based on interviews with female students who took the course of Sociology I in the Department of Public Administration in Faculty of Economics and Administrative of Gazisomanpaşa University in the 2019-2020 Academic Year. It is tried to be determined whether they experience any discrimination or privilege in their experiences in urban space in terms of gender. Findings from interviews with 50 female students were analyzed qualitatively.

Keywords: Gender, Urban Space, Patriarchal Power

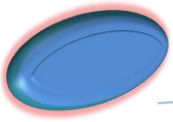
**KÖMÜR TÜKETİMİ ve EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ: ASYA-PASİFİK
ÜLKELERİ İÇİN AMPİRİK BİR DEĞERLENDİRME**

Dr. Öğr. Üyesi Umut ÜZAR
Karadeniz Teknik Üniversitesi

ÖZET

Günümüz toplumlarının en önemli mücadelelerinden biri, ekonomik büyüme ve çevresel aşınma arasındaki ödünleşim ilişkisinin tersine çevrilmesidir. Ekonomik büyümenin çevresel aşınma pahasına gerçekleştirilmesi sürdürülebilir kalkınma önündeki en büyük engeli oluşturmakta ve gelecek kuşaklar için ciddi bir çevresel tehdit yaratmaktadır. Bu nedenle çevresel aşınmayı azaltmak ve iktisadi büyümeyi sürdürülebilmek amacıyla daha güvenli enerji kaynaklarına erişmek, tüm dünyada çevre koruma stratejileri ve enerji politikalarının merkezinde yer almaktadır. Bu çerçevede enerji arzında özel bir konumu olan kömürün, ekonomik büyüme ve çevresel kalite üzerindeki etkisi önemli bir konu haline gelmekte ve daha fazla araştırılmaya ihtiyaç duymaktadır. Bu bağlamda çalışmada 1995-2017 dönemi için Panel ARDL metodu kullanılarak dünyanın en büyük kömür tüketicisi olan Asya-Pasifik bölgesinden 10 ülkede, kömür tüketimi ve ekonomik büyüme arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu çerçevede öncelikle dört farklı test aracılığıyla serilerin yatay-kesit bağımlılığa sahip olup olmadığı incelenmiştir. Sonrasında birinci ve ikinci nesil birim kök testleri aracılığıyla serilerin birim kök özellikleri tespit edilmiştir. Yatay-kesit bağımlılık ve birim kök testlerinin sağladığı bilgiler çerçevesinde ikinci nesil bir test olan Westerlund (2007) ile değişkenler arasındaki eşbütünleşme ilişkisi incelenmiştir. Değişkenler arasında eşbütünleşme ilişkisinin tespit edilmesinin ardından kısa ve uzun dönemli katsayılar tahmin edilmiştir. Elde edilen sonuçlar, ele alınan Asya-Pasifik ülkelerinde kısa ve uzun dönemde kömür tüketiminin ekonomik büyümeyi pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı etkilediğine işaret etmiştir. Son olarak kömür tüketimi ve ekonomik büyüme arasındaki ilişki, Dumitrescu ve Hurlin (2012) nedensellik testiyle incelenmiştir. Bu çerçevede değişkenler arasında yakalanan çift yönlü nedensellik ilişkisi, çalışmanın bir diğer önemli bulgusunu oluşturmuştur. Dumitrescu ve Hurlin (2012)'den edilen bulgular “geribildirim hipotezini” destekler niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Enerji Ekonomisi, Kömür Tüketimi, Ekonomik Büyüme, Panel ARDL

STRATEJİK PLANLAMA: TOKAT İL ÖZEL İDARESİ ÖRNEĞİ

Burcu KÜNTER

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Prof. Dr. Ahmet ÖZKİRAZ

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

Stratejik planlama kavramı, literatüre kazandırıldığından beri farklı akademisyenler ve farklı kurumlarca değişik anlamlarda kullanılmıştır. En geniş biçimde stratejik planlama, “Kamu idarelerinin orta ve uzun vadeli amaçlarını, temel ilke ve politikalarını, hedef ve önceliklerini, performans ölçütlerini, bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemler ile kaynak dağılımlarını içeren plan” olarak tanımlanmıştır. Planlı hizmet sunumu, politika geliştirme, belirlenen politikaları eylem planları, programlar ve bütçelere dayandırma ile uygulamayı etkili bir şekilde izleme ve değerlendirmelerini sağlamaya yönelik temel bir araç olarak benimsenen stratejik planlama bu bağlamda kamu kurum ve kuruluşlarının daha etkin çalışması için kullanılan bir araç olarak kamu kurumlarının işlerliğini geliştirmektedir. Bu çalışmada öncelikle stratejik planlamanın tanımı ve tarihçesi incelenmiş, daha sonra Türkiye’deki gelişim süreci üzerinde durulmuştur. 2015-2019 Tokat İl Özel İdaresi Stratejik Planı, bazı kriterler baz alınarak incelenmiş ve bulgular belirtilmiştir. Bulgular, ikincil verilerin incelenmesi ve yapılan görüşme sonucu elde edilmiştir.

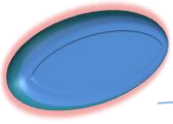
Anahtar Kelimeler: stratejik plan, strateji, il özel idaresi

STRATEGİC PLANNING: THE EXAMPLE OF TOKAT PROVINCIAL SPECIAL ADMINISTRATION

ABSTRACT

Ever since the concept of strategic planning has brought to the literature, there have been different definitions of the concept created by different scholars and different public institutions and organizations. The broadest definition of strategic planning is “Plan containing medium and long term goals, basic principles and policies, goals and priorities, performance criteria, methods to be followed and resource allocations of public administrations Strategic planning, which is adopted as a basic tool for planning service delivery, policy development, basing the determined policies on action plans, programs and budgets, and ensuring effective monitoring and evaluation of the implementation, is used as a tool for public institutions and organizations to work more effectively and it improves operability. In this study, firstly the definition and history of strategic planning is examined, later, the course of strategic planning in Turkey is analyzed. The Strategic Plan of 2015-2019 of Tokat Provincial Special Administration is analyzed based on some criterias and the results are stated. The results are obtained from the examination of the secondary data and interview.

Key Words: startegic planning, strategy, provincial special administration

**TURİZM GELİRLERİNİN MEVSİMSSEL ARIMA MODELLERİ İLE TAHMİNİ:
TÜRKİYE ÖRNEĞİ**

Ahmet SEL

Dr., Matematik Öğretmeni

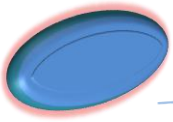
Numan ZENGİN

Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

Turizm; Türkiye'nin her döneminde önemli sayılan gelir kaynakları içerisinde yer almıştır. Özellikle ekonomik kriz zamanlarında bir çıkış kapısı olarak görülmüştür. Aynı zamanda istihdam oranlarının yükselmesinde etkili bir rol oynamaktadır. Çalışmada 2020 yılı Türkiye ekonomisinde turizm gelirleri ve turist sayısı tahmin edilmiştir. Tahmin için aylık zaman serileri kullanılmıştır. Turist sayısı için 1990-1 ile 2019-12 arası aylık turist sayıları ile turizm gelirlerinde 2012-1 ile 2019-12 arası ortalama aylık harcamalar kullanılmıştır. Mevsimsellik dikkate alınarak aylık zaman serileri durağan hale getirilmiştir. Modellerin tahmin edilmesinde mevsimsel ARIMA modelleri kullanılmıştır. Elde edilen anlamlı modeller ile hesaplamalar sonucunda 2020 yılı beklenen toplam yabancı turist sayısı 57.537.453 kişi, aylık ortalama harcamalar 686\$ ve elde edilmesi beklenen toplam turizm geliri 39.023.413.759 \$'dır. 2019 yılında elde edilen turizm geliri dikkate alındığında değişimin pozitif yönde %13,04 artması öngörülmektedir. Ancak küresel bir sorun haline gelen corona (covid-19) virüsünün yayılması bu durumu olumsuz etkileyebilir. 2019 yılı verilerinde Asya ülkelerinden Türkiye'ye gelen turistlerin toplamda ki payı %20 olduğu göz ardı edilmemelidir. Ayrıca turizm sektörü Türkiye'nin konumu dikkate alındığında potansiyelinin tam olarak kullanılmadığı da söylenebilir. Bundan dolayı tanıtım ve reklam çalışmalarına daha fazla önem verilmesinin etkili olabileceği ve ekonomik açıdan katkı sağlayacağı açıkça görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mevsimsel ARIMA, Turist Sayısı Tahmini, Turizm Geliri Tahmini, Turizm Planlaması

BULANIK KÜMELEME YÖNTEMLERİ İLE AVRUPA BÖLGESİ ÜLKELERİNİN ENERJİ DEĞERLERİ BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Ahmet SEL

Dr., Matematik Öğretmeni, MEB

ÖZET

Avrupa Birliği (AB) kuruluş amacındaki ekonomik nedenler beraberinde enerji konusunda da iş birliklerini yanında getirmiştir. AB üye olmak isteyen ülkeler olmasına rağmen İngiltere 2020 yılında üyelikten çekilmiştir. Bu yüzden çalışma AB üyesi ülkeler yerine Avrupa Bölgesi içinde yer alan ülkeleri kapsayacak şekilde yapılmıştır. Bunun temel sebebi ise enerji yolları ve kullanımlarının Avrupa kıtası içerisinde bir bütün olarak değerlendirilmektedir. Avrupa Bölgesinde 41 ülke olmasına rağmen Liechtenstein ve Moldova'nın enerji değerlerinin eksik olmasından dolayı değerlendirmeye alınmamıştır.

Bulanık kümeleme yöntemleri kullanılmasında ana amaç üyelik derecesi esnekliklerinden faydalanabilmektir. Uygulamalar R programlama dilinde yapılmış ve kodları verilmiştir. Dünya Bankası verilerinde yer alan enerji istatistikleri dikkate alınarak bulanık kümeleme yöntemleri ile ABÜ incelenmiştir. Elde edilen sonuçların enerji yolları ve politikaları açısından katkı sağlaması beklenmektedir.

Avrupa Bölgesi ülkelerinin enerji kaynakları bakımından kümeleme sonuçları FkM, FkM.pf ve FkMed bulanık kümeleme yöntemleri ile incelenmiştir. Kümeleme yöntemleri öncesinde ideal küme sayıları FSI, PE, PC, MPC ve XB yöntemleri ile küme sayısı iki ile altı arasında değişecek şekilde kontrol edilmiştir. İdeal küme sayısı, FkM için üç, FkM.pf için üç ve FkMed içinde iki bulunmuştur.

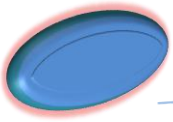
Bulanık kümeleme sonuçları ortak olarak incelendiğinde kümeleme sonuçları üç ana küme altında toplanacak şekilde elde edilmiştir. Kümeler enerji kullanımı düzeyine göre yüksek, orta ve düşük olacak şekilde belirlenmiştir. Buna göre yüksek düzey enerji kullanımında Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya ve İspanya, orta düzey enerji kullanımında ise Polonya, Türkiye ve Ukrayna olmak üzere diğer ülkelerin düşük düzeyde enerji kullanımı kümesinde olduğu görülmüştür.

Uygulamaya konu olan ülkelerin ele alınan değerleri incelendiğinde yüksek düzey enerji kullanımı kümesinde yer alan ülkeler tüm ülkelerin %12,82'si olmasına rağmen enerji kullanımları ortalamalarına göre %24,41'ine tekabül etmektedir. Orta düzey enerji kullanımlarında ise ülkeler %7,69'u olmasına rağmen enerji kullanımı ortalamalarına göre %12,16'sına karşılık gelmektedir. Düşük düzey enerji kullanımlarında ise ülkeler %79,49'u olmak üzere enerji kullanımı ortalamalarına göre %63,43'üne karşılık gelmektedir.

Enerji kullanımı ve karbon salınımı konusunda ABÜ dikkate alındığında yüksek, orta ve düşük düzey ülkeler dikkate alınarak planların yapılması etkinliğini artıracaktır. Ayrıca Avrupa enerji ithalatçısı konumunda olduğundan enerji yollarının bu kümeleme sonuçları dikkate alınarak yapılabilir. Ayrıca uygulamalar farklı değişkenler alınarak bulanık kümeleme yöntemleri ile bölgesel analizlere yol gösterici olabilir.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Bölgesi Enerji, Bulanık K-ortalamalar, Bulanık K-Medoids, Polinomal Bulanık Kümeleme, Bulanık Küme Geçerlilik İndeksleri

HİSSE GERİ SATIN ALIMLARI PİYASA FİYATINI ETKİLER Mİ?: BİST SİNAİ ENDEKSİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA

Doç. Dr. Fatih KONAK
Hitit Üniversitesi

Semra AYAN CİVELEK
Hitit Üniversitesi

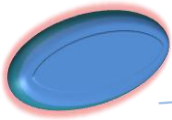
ÖZET

Geleneksel finans anlayışı içerisinde, yatırımcıların rasyonel oldukları varsayımı öne çıkarken, davranışçı yaklaşımlarını benimseyenlere göre ise irrasyonel tutumlar dikkat çekmektedir. Bu bağlamda, Etkin Piyasalar Hipotezi olarak adlandırılan ve geçmişi 1800'lerin sonlarına dayanan teori, menkul kıymetleri ilgilendiren her türlü bilginin herhangi bir sapmaya mahal vermeden, eş anlı olarak fiyatlara yansıdığını ileri sürmektedir. Diğer bir ifadeyle, var olan bilgi setlerinin teknik ya da temel analiz yöntemleriyle incelenmesinin ilave bir katkı sunmayacağı veya piyasa ortalaması üzerinde getiri imkanı sağlamayacağı iddia edilmektedir. Ancak, ortalamadan sapma olarak nitelendirilen 'anomali' kavramı, hem irrasyoneliteni hem de tahmin edilebilir fiyat hareketlerinin varlığını ortaya koymaktadır.

Uluslararası menkul kıymet piyasalarının bir çoğunda, firmaların ortaklarına nakit olarak ödeme yaptığı iki yöntemden biri olan hisse senedi geri satın alımının uygulama alanının genişliği ve geçmişi uzun yıllara dayanmasına rağmen, Türkiye özelinde, 2009 yılında Sermaye Piyasası Kurulunun izniyle bu alternatif sınırlı ve bazı istisnalar dahilinde kullanılabilir hale gelmiştir. Ancak, Sermaye Piyasası Kurulu 21.07.2016 tarihinde borsada işlem gören paylarının geri satın alımının önünde herhangi bir limit söz konusu olmaksızın gerçekleştirebilmesine ilişkin karar alınmıştır. Bu kararın, 15 Temmuz 2016 tarihli darbe girişimi sonrası dalgalı bir seyir izleyen piyasalar için kısa sürede toparlanma eğilimi katkı sağladığı söylenebilir. Geri satın alımla, payın fiyatının artırılması, piyasadaki volatilitenin azaltılması amaçlanmakta ve yatırımcıya ise "şirketime güveniyorum" mesajı verilmektedir. Bu perspektifte, hisse senedi geri satın alım işlemi ve/veya duyurusunun, piyasa katılımcıları tarafından olumlu algılandığı iddia edilebilir.

Bu çalışmanın amacı, Borsa İstanbul Sınai Endeksi'ne kote olan 34 şirketin 01.01.2014-10.01.2020 periyodunda yapmış oldukları hisse senedi geri satın alım duyurularının piyasa fiyatına olası etkisini ortaya çıkarmaktır. Bu kapsamda, kamuya açık bilgi setlerinin fiyatlara eş anlı olarak yansımaları şeklinde özetlenebilen, yarı-güçlü formda piyasa etkinliğini test edebilmek için Olay Çalışması yöntemi kullanılmıştır. Hesaplama periyodu -20,-270 şeklinde belirlenirken, inceleme penceresi -20, +20 olarak tespit edilmiştir. Ayrıca, uygulanan yöntem paralelinde, Pazar portföyü olarak Borsa İstanbul 100 Endeksi kullanılmıştır. Belirlenen zaman aralığında, 52 adet hisse geri satın alımı tespit edilirken, veri seti devamlılığı sağlayan 48 duyuru analize dahil edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, duyuru günü ve sonrası ilk günde pozitif Ortalama Anormal Getiri gözlemlenirken, takip eden diğer günlerde genel bir eğilim tespit edilmemiştir. Diğer taraftan, duyuru sonrası ilk beş ve on günlük süreçleri kümülatif olarak dikkate aldığımızda, pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı etki karşımıza çıkmaktadır. Sonuç olarak, hisse senedi geri satın alım duyurularının BİST Sınai Endeksi'nde yer alan şirketlerin piyasa fiyatı üzerinde, tahmin edilebilir bir etkiye sahip olduğu ve piyasanın yarı-güçlü formda etkin olmadığı iddia edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Etkin Piyasa Hipotezi, Hisse Geri Satın Alımları, BİST Sınai Endeksi.

**DO SHARE BUY BACKS EFFECTS MARKET PRICE?:
EMPIRICAL EVIDENCE FROM BIST INDUSTRIAL INDEX**

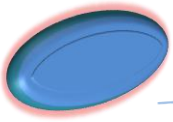
ABSTRACT

While the assumption that investors are rational comes to the fore within the traditional finance approach, According to those who adopt behavioral approaches, irrational attitudes attract attention. In this context, the theory, called the Efficient Markets Hypothesis, dating back to the late 1800s, suggests that any information concerning securities reflected simultaneously on prices without any deviations. In other words, it is claimed that the examination of the existing information sets by technical or fundamental analysis methods will not provide any additional contribution or provide a return on the market average. However, the concept of 'anomaly', which is defined as deviation from the average, reveals both irrationality and the existence of predictable price movements.

In most of the international securities markets, although buy-backs of shares, which is the one of the not payment technique to companies' shareholders, field of application is wide and its history goes back many years, Turkey in particular, with the permission of the Capital Markets Board in 2009 and has become the alternative to be used in some limited exceptions. However, the Capital Markets Board decided to realize the repurchase of the company shares traded at the stock exchange on 21.07.2016 without any limit. It can be said that this decision contributed to the recovery trend in a short time for the markets following a fluctuating course after the coup attempt of 15 July 2016. With the repurchase, it is aimed to increase the price of the share and decrease the volatility in the market, and the investor is given the message "I trust my company". In this perspective, it can be claimed that the stock buyback and / or announcement is perceived positively by the market participants.

The prime purpose of this research is to reveal the possible impact of the stock repurchase announcements made by the 34 companies listed on the Borsa Istanbul Industrial Index during the period 01.01.2014-10.01.2020. In this context, the Event Study method is used to test market efficiency in semi-strong form, which can be summarized as the simultaneous reflection of publicly available information sets on prices. While the estimation period is determined as -20, -270, the event window is detected as -20, +20. In addition, Borsa İstanbul 100 Index was used as the market portfolio in line with the applied method. In the specified time period, 52 repurchases has been identified, while 48 announcements providing data set continuity are included in the analysis. According to the findings, while positive Average Abnormal Return was observed on the day and first day after the announcement, any trend is detected in the following days. On the other hand, when we consider cumulatively the first five and ten days after the announcement, we have a positive and statistically significant effect. As a result, it can be argued that stock repurchase announcements have a predictable effect on the market price of companies included in the BIST Industrial Index, and the market is not efficient in a semi-strong form.

Keywords: Efficient Market Hypothesis, Stock Repurchases, BIST Industrial Index.

VERİ ZARFLAMA ANALİZİ VE TOPSİS YÖNTEMİ İLE FİNANSAL
PERFORMANS DEĞERLENDİRMESİ:
BİST TEKNOLOJİ ENDEKSİ UYGULAMASI

Doç. Dr. Fatih KONAK
Hitit Üniversitesi

Semra AYAN CİVELEK
Hitit Üniversitesi

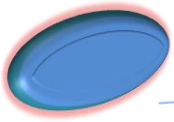
ÖZET

Günümüzde, her şirketin yapması gerektiği gibi, teknoloji ve bilişim sektöründeki şirketlerin de varlıklarını idame ettirebilmeleri için etkin ve verimli bir finansal yönetim anlayışına sahip olmaları beklenmektedir. Ayrıca, teknolojik gelişmelerin etkisi tüm dünyada yayılmaya devam ederken, bu sektörde var olan şirketler, ülke ekonomilerine katkıları dikkate alınarak, daha çok ön plana çıkmaya başlamıştır. Firmaların finansal performansı temelinde baktığımızda, bir firmanın yararlandığı kaynaklar, ürettiği ürün ve hizmetler ile ulaşılan sonuçların izlemesi için düzenli bir şekilde veri toplanması, analizi edilmesi ve raporlama süreci oldukça büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda, finansal performans, mali politikalar ve faaliyetlere ait neticelerin ölçülmesi, yatırımlarının verimliliği ve risk derecesi tespiti şeklinde ifade edilebilmektedir. Stratejik karar verme sürecinde, işletmelerin kendi finansal performanslarını değerlendirmelerinin yanı sıra, sektör çerçevesinde karşılaştırma yapma, sektör içerisindeki etkinliğinin ve konumunun gözlemlenmesi gerekmektedir.

Sektörel bazda, şirketlerin performans sıralamasını yapmak ve etkinlik/verimlilik kavramları çerçevesinde konumlarını görmek için, Çok Kriterleri Karar Verme Teknikleri ve Veri Zarflama Analizi (VZA) gibi literatürde genel kabul görmüş yöntemler kullanılmaktadır. Performans analizinde dikkate alınacak kriterler ve bunların yöntem kapsamında ağırlıkları sonuçlara direkt etkide bulunmaktadır. Bu perspektifte, bu çalışmada 2014- 2018 yılları arasında BIST Teknoloji Endeksi'nde işlem gören şirketlerin finansal performans etkinliklerinin, VZA ve TOPSİS yöntemleriyle ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. İncelemede kullanılan kriterlerin önemi dikkate alındığında, TOPSİS yönteminde eşit ağırlıklarda 10 farklı finansal gösterge (Cari Oran, Likidite Oranı, Borçların Özsermaye Oranı, Varlıkların Özsermaye Oranı, Aktif Devir Hızı, Stok Devir Hızı, Duran Varlık Devir Hızı, Net Karlılık Oranı, Özsermaye Karlılık Oranı, Faaliyet Karlılık Oranı) seçilirken, VZA yöntemide girdi değişkeni olarak 3 (Likidite Oranı, Aktif Devir Hızı, Alacak Devir Hızı) ve çıktı değişkeni için 3 finansal gösterge (Net Karlılık Oranı, Özsermaye Karlılık Oranı, Faaliyet Karlılık Oranı) belirlenmiştir.

CCR Veri Zarflama Analizi ile elde edilen çıktılara göre, araştırma dönemi içerisinde yalnızca bir şirketin sürekli etkin olduğu tespit edilirken, 3 şirketin değişkenler kapsamında sürekli etkinlik sınırının altında kaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Diğer taraftan, TOPSİS analizi neticesinde ise, iki şirketin beş yıl boyunca birinci ve ikinci sıralarda yer alırken, diğer şirketlerin endeks içindeki konumlarının ele alınan periyotta değişkenlik göstermektedir. Her iki analiz sonucu birlikte değerlendirildiğinde, şirketlerarası performans ve etkinlik farklılaşması öne çıkmaktadır. Yöntem ve değişken kısıtında, bu bilgi setinin hem şirketler için performans iyileştirmesinde hem de piyasa katılımcılarının yatırım kararlarında dikkate alınabileceği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: TOPSİS, Veri Zarflama Analizi, BIST Teknoloji Endeksi

**FINANCIAL PERFORMANCE EVALUATION WITH DATA ENVELOPMENT
ANALYSIS AND TOPSIS METHOD:
BIST TECHNOLOGY INDEX APPLICATION**

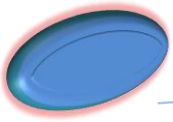
ABSTRACT

These days, as every company should do, companies in the technology and information sector are expected to have an effective and efficient in understanding of financial management in order to protect their existence. In addition, while the impact of technological developments continues to spread all over the world, companies existing in this sector have started to come to the forefront, taking into account their contributions to the country's economies. On the basis of the financial performance of the companies, the process of collecting, analyzing and reporting on the products and services produced, and the outcomes are very important for monitoring the results achieved by the company. In this context, financial performance can be expressed as measuring the results of financial policies and activities, determining the efficiency of their investments and the degree of risk. In the strategic decision making process, besides the companies evaluating their own financial performance, it is necessary to make comparisons within the sector, and to observe their effectiveness and position.

On a sectoral basis, generally accepted methods are used in the literature such as Multi-Criteria Decision-Making Techniques and Data Envelopment Analysis (DEA) to rank companies' performance and see their positions within the framework of effectiveness/efficiency concepts. The criteria to be considered in performance analysis and their weight within the method directly affect the results. In this perspective, the aim of the research is to reveal the financial performance efficiency of companies listed on the BIST Technology Index between 2014 and 2018 by DEA and TOPSIS methods. Considering the importance of the criteria used in the analysis, 10 different financial indicators of equal weight in the TOPSIS method (Current Ratio, Liquidity Ratio, Debt/ Equity Ratio, Equity to Assets Ratio, Asset Turnover, Stock Turnover, Fixed Asset Turnover, Net Profit Margin, Return on Equity) are selected. In the DEA method, 3 input variables (Liquidity Ratio, Assets Turnover, Receivable Turnover) and 3 output financial indicators (Net Profit Margin, Return on Equity, Operating Profit Margin) are determined.

According to the outcomes obtained with CCR Data Envelopment Analysis, it was determined that only one company was continuously efficient during the research period, while 3 companies remained below the limit of continuous effectiveness within the scope of variables. On the other hand, as a result of the TOPSIS analysis, the two companies rank first and second for five years, while the positions of other companies in the BIST Technology Index vary in the period under consideration. When the results of both analyzes are evaluated together, intercompany performance and efficiency differences come to the fore. It can be said that in the constraint of method and variable, this information set can be taken into consideration both in performance improvement for companies and investment decisions of market participants.

Key Words: TOPSIS, Data Envelopment Analysis, BIST Technology Index

**ÜNİVERSİTELERDE YER ALAN KARIYER UYGULAMA VE ARAŞTIRMA
MERKEZLERİ: KARADENİZ BÖLGESİ**

Dr. Aslı YERLİKAYA

Erdem KANIŞLI

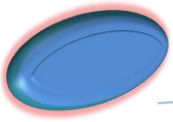
Dr. Doğan BOZDOĞAN

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

Bireylerin eğitim olanaklarının artması ile birlikte üniversitelerden mezun olan birey sayısında artış olmaktadır. Sınırlı iş imkânları için var olan rekabet, bu artış karşısında daha da çetin olmaktadır. Rekabet ortamında var olabilmek adına bireylerin kendini yetiştirmesi önemlidir. Bu durumun farkında olan mezunlar ve öğrenciler bireysel çabaları ile çeşitli kurs, seminer veya eğitimlere katılmaktadırlar. Üniversiteler ise kendi mezun ettiği ya da hali hazırda var olan öğrencilerini rekabet ortamında desteklemek adına kariyer merkezleri oluşumuna girmiştir. Kariyer merkezleri, bireylerin kendi potansiyellerini ve kariyer olanaklarını fark etmeleri, kariyer planlamaları yapmaları ve bu planları gerçekleştirebilmelerini sağlayan kariyer danışmanlığı hizmetlerindedir. Günümüzde gerek devlet, gerekse vakıf üniversitelerinde yer alan kariyer merkezleri kariyer uygulama ve araştırma merkezi ve kariyer koordinatörlüğü şeklinde faaliyet göstermektedir. Bu çalışmada kariyer uygulama ve araştırma merkezlerinin genel özellikleri ve verilen hizmetler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışma var olan durumu ifade eden betimsel bir çalışmadır. Çalışmanın örneklemini Karadeniz Bölgesi'nde bulunan üniversiteler oluşturmuştur. Bu amaca yönelik üniversitelerin kariyer uygulama ve araştırma merkezlerinin web sayfaları incelenerek doküman analizi yapılmıştır. Bu analize göre bazı kariyer uygulama ve araştırma merkezlerinin oldukça aktif bir şekilde çalıştığı ancak bazı merkezlerin web sayfalarını aktif olarak kullanmadığı belirlenmiştir. Kariyer uygulama ve araştırma merkezlerinin öğrencileri rekabet ortamında destekleyen rolünün artabilmesi için kariyer uygulama ve araştırma merkezlerinin iyileştirilmesine yönelik birtakım önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcük: Kariyer Planlama, Kariyer Merkezi, Kariyer Uygulama ve Araştırma Merkezi

KONAKLAMA VERGİSİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Dr. Öğr. Üyesi Kübra BOZDOĞAN
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

Birçok ülkede şehir vergisi, turizm vergisi, turist vergisi, otel vergisi gibi farklı adlar altında maktu veya nispi olarak uygulanan ve daha çok yerel yönetimler için ek bir gelir kaynağı olarak görülen konaklama vergisinin uygulanmasındaki asıl amaç hem o şehirde yaşayan insanlara sunulan hizmetleri gereği gibi yerine getirmek, hem de şehre turist olarak gelip konaklayanlara daha iyi hizmet vermektir. Dolayısıyla da ziyaret edilen bölgenin geliştirilmesinin yanı sıra, turist ziyaretleri sebebiyle şehirde oluşan yıpranmanın telafi edilmesi de amaçlanmaktadır.

Türkiye’de ilk olarak 2004 yılında gündeme gelen konaklama vergisi, 2008 yılında İl Özel İdareleri ve Belediye Gelirleri Kanun Tasarısı içinde yer almış ancak meclis alt komisyonundan geçememiş ve dolayısıyla da yasalaşamamıştır. Ancak son yapılan düzenleme ile 7 Aralık 2019 tarihinde yayımlanan 7194 sayılı Kanun ile ülkemizde yeni bir vergi türü olarak, konaklama vergisi yürürlüğe girmiştir.

6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu’na eklenen 34. madde hükmü uyarınca; 01.04.2020 tarihinden itibaren otel, motel, tatil köyü, pansiyon, apart otel, misafirhane ve kamping, dağ evi, yayla evi gibi konaklama tesislerinde verilen geceleme hizmeti ile bu hizmetle birlikte satılmak üzere konaklama tesisi bünyesinde sunulan diğer tüm hizmetler (yeme, içme, aktivite, eğlence hizmetleri ve havuz, plaj, termal ve benzeri alanların kullanımı gibi) konaklama vergisine tabi tutulmuştur.

Söz konusu kanuna göre konaklama vergisinin matrahı ise verginin konusuna giren hizmetler karşılığında, katma değer vergisi hariç, her ne suretle olursa olsun alınan veya bu hizmetler için borçlanılan para, mal ve diğer suretlerde sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaat, hizmet ve değerler toplamından oluşmaktadır. Bu verginin mükellefi bu hizmetleri sunanlar olup, verginin oranı ise %2 olarak belirlenmiş ve uygulamanın başlayacağı ilk yıl olan **2020 yılında ise bu oranın %1 olarak uygulanmasına karar verilmiştir.**

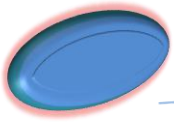
Bu çalışmada ise özellikle turizm sektörünü yakından ilgilendiren konaklama vergisi, çeşitli ülke uygulamalarından örneklerle incelenecek ve gündeme geldiği andan itibaren tartışmaların odak noktası haline gelen Türkiye uygulaması ile karşılaştırılarak değerlendirmelerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Konaklama Vergisi, Turizm, Turist Vergisi, Otel Vergisi

AN EVALUATION ON ACCOMMODATION TAX

ABSTRACT

In many countries, the main purpose in applying the accommodation tax, which is applied under different names such as city tax, tourism tax, tourist tax, hotel tax, and which is seen as an additional source of income for local governments, is to fulfill the services provided to the people living in that city as required. and to serve the people who come to the city as tourists.

Therefore, in addition to developing the visited region, it is aimed to compensate for the wear caused in the city due to tourist visits.

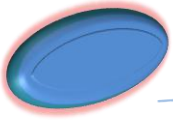
lodging tax first came up in 2004 in Turkey, the Special Provincial Administration and Municipality Revenues in 2008 were included in the draft law, but parliament did not pass the sub-committee and therefore not legislated. However, with the latest regulation, with the Law No. 7194 published on 7 December 2019, accommodation tax entered into force as a new tax type in our country.

In accordance with the provisions of article 34 added to the Expenditure Tax Law No. 6802; As of 01.04.2020, overnight service provided in hotels, motels, holiday villages, pensions, apart hotels, guesthouses and camping facilities, chalets, plateaus houses and all other services offered within the accommodation facility to be sold with this service (eating, drinking, activity, entertainment services and use of pool, beach, thermal and similar areas) are subject to accommodation tax.

According to the said law, the base of the accommodation tax consists of the sum of the benefits, services and values that can be represented by money, goods and other forms, which are received in any way or borrowed for these services, excluding value added tax. The taxpayers of these taxes are those who offer these services, and the rate of the tax has been set at 2%, and in 2020, the first year of implementation, it has been decided to apply this rate as 1%.

This study is closely related to the tourism sector, especially accommodation tax that will be made in the application will be examined with examples from various countries and in comparison with the agenda of the debate from the moment Turkey has become the focal point of practice evaluation.

Key Words: Accommodation Tax, Tourism, Tourist Tax, Hotel Tax

KALKINMANIN DİNAMİKLERİ VE SOSYAL SERMAYENİN ROLÜ

Prof. Dr. İlhan EROĞLU
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Öğr. Gör. Nalan KANGAL
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Almus MYO

ÖZET

Literatürde ülkelerin temel ekonomik sorunları arasında tam istihdam, kaynakların etkin kullanımı ile ekonomik büyüme ve kalkınma sorunu vardır. Kalkınma bir ülkenin ekonomik büyümeye ile birlikte ulaşmak istediği bir hedeftir. Güven unsuru ve ilişkiler çerçevesinde toplumun birlikte iş yapma becerisi olarak tanımlanan sosyal sermaye ile ekonomik kalkınmanın sağlanabilir. Bir ekonomide güven seviyesi ne kadar yüksekse o oranda sosyal sermaye miktarı mevcuttur. Sosyal sermayenin asimetric bilginin azalması, işlem maliyetlerinin düşmesi, güven, bilgi paylaşımı, rekabet gücünün kazanılması, siyasal hayata ve toplumsal organizasyonlara katılım oranının yükselmesiyle ve gelir dağılımının düzeltilmesi, ekonomik büyümenin hızlanması gibi konularda kalkınmaya pozitif katkı yaptığı görülmektedir.

Bu çalışmada bir grup ülkenin sahip olduğu güven düzeyleri ile kişi başına düşen gelir miktarları ve İnsani Kalkınma Endeksi oranları karşılaştırılmış ve sosyal sermayenin kalkınmanın dinamiklerinden birisi olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kalkınma, Sosyal Sermaye, Güven

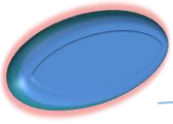
ABSTRACT

In the literature, the main economic problems of countries include full employment, efficient use of resources, and economic growth and development. Development is a target that a country wants to achieve with economic growth. Economic development can be achieved through social capital, which is defined as the ability of the society to work together within the framework of trust and relationships. The higher the level of confidence in an economy, the greater the amount of social capital. It is seen that social capital positively contributes to the development of issues such as decreasing asymmetric information, decreasing transaction costs, trust, sharing information, gaining competitiveness, increasing the participation rate to political life and social organizations and improving income distribution, and accelerating economic growth.

In this study, the confidence levels of a group of countries, per capita income and Human Development Index rates were compared and it was concluded that social capital is one of the dynamics of development.

Keywords: Development, Social Capital, Trust

**CORONA VİRÜS SALGININ KÜRESEL EKONOMİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ
ÜZERİNE BİR İNCELEME**

Prof. Dr. İlhan EROĞLU
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Öğr. Gör. Fatih YETER
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

ÖZET

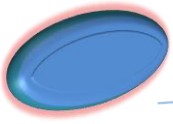
Co-vid19 salgının çıkış noktası olan Çin Halk Cumhuriyeti, dünya ekonomisine yön veren başat ekonomilerden biri olmaktadır. Söz konusu bu durum küresel ekonomide dalgalanmaların ne kadar ciddi boyuta ulaştığı noktasında belirleyici bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu itibarla salgının logaritmik bir şekilde yayılma hızı dikkate alındığında ülke ekonomilerinin kendi iç sistemlerindeki aksaklıklar ile üretim süreçlerini sekteye üretirken, salgın üzerindeki belirsizliklerin artması başta küresel ticaret, turizm ve taşımacılık gibi faaliyetler yoluyla sistemik bir krize yol açması tehlikesini barındırmaktadır. Bu çalışma da salgının meydana getirdiği riskler çerçevesinde olası etkilerini hem küresel ekonomi hem de Türkiye ekonomisi açısından ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Co-vid 19, küresel ekonomi, sistemik kriz

ABSTRACT

The People's Republic of China, the starting point of the Co-vid19 epidemic, is one of the dominant economies that shape the world economy. This situation appears as a determining factor in the extent of the fluctuations in the global economy. Considering the pace of the epidemic's spread in a logarithmic manner, the increase in uncertainties over the epidemic poses a systemic crisis, especially through activities such as global trade, tourism and transport, while increasing the uncertainties over the epidemic. In this study the potential impact of the global economy within the framework of risk posed by the outbreak occurred have been demonstrated both in terms of Turkey's economy.

Keywords: Co-vid 19, global economy, systemic crisis

FİNANSAL RASYOLARIN BIST 50 ENDEKSİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Emre OKUR

İstanbul Ticaret Üniversitesi

ÖZET

Bir hisse senedinin endekse dahil edilmesi veya endeks içindeki olumlu hareketleri hem kurumsal hem de bireysel yatırımcılar için pozitif bir beklenti yaratır. Bu çalışmanın amacı, firmaların BIST 50 endeksine dahil olma/endeks dışında kalma durumlarında finansal rasyoların etkisinin olup olmadığının araştırılmasıdır. Bu araştırma firmaların 2009-2018 yılları arasındaki 10 yıllık verileri Bloomberg'den alınarak yapılmıştır. Endekste hareketler 50 rasyo ve 98 firmanın verileri toplanıp panel veri modeli kullanılarak analiz edilmiştir. Bu çalışmada firmaların likidite rasyoları, faaliyet rasyoları, kaldıraç rasyoları ve karlılık rasyoları araştırılmıştır. Oluşturulan modelde endeks yapısındaki değişimde en önemli etkiye sahip rasyonun kaldıraç rasyoları olduğu tespit edilmiştir. Finansal rasyoların, firmaların mali yapıları, finansal performansları ve likidite durumları gibi konular hakkında bilgi veren en önemli araçlardan biri olduğu düşünülmektedir. Araştırma sonucunda, firmaların finansal sağlamlığının endekse dahil olmasında/endeks dışında kalmasında direkt etkisi, finansal rasyoların ise dolaylı bir etkiye sahip olduğu görülmektedir.

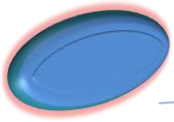
Anahtar Kelimeler: Finansal Rasyolar, Bist 50, Finansal Sağlamlık, Panel Veri Modeli

IMPACT OF FINANCIAL RATIOS ON BIST 50 INDEX

ABSTRACT

The inclusion of a stock in the index or its positive actions within the index create a positive expectation for both institutional and individual investors. The aim of this study is to investigate whether financial ratios have an impact in cases where companies are excluded from the BIST 50 index. This research was based on 10-year data from Bloomberg between 2009 and 2018. Transactions in the index were collected data from 50 ratio and 98 companies and analyzed using the panel data model. In this study, liquidity ratios, activity ratios, leverage ratios and profitability ratios were investigated in the company's liquidity observatories. The most important effect of the change in the index constitution was found to be leverage ratios in the created model. Financial ratios are considered to be one of the most important tools that provide information about the companies financial structures, financial performance and liquidity situations. As a result of the research, it is seen that the financial solidity of the companies have a direct effect on the inclusion / exclusion of the index, while the financial ratios have an indirect effect.

Keywords: Financial Ratios, Bist 50, Financial Solidity, Panel Data Model

**COPING STRATEGIES TO RESPOND TO COMMONLY ENCOUNTERED
ENGLISH-TURKISH TRANSLATION CHALLENGES: A VIGNETTE ANALYSIS
FROM FRESHMEN'S PERSPECTIVE**

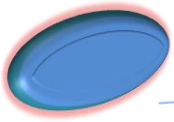
Şakire ERBAY ÇETİNKAYA

Lect. Dr., Karadeniz Technical University

ABSTRACT

Higher education institutions aim at equipping students with translation skills that help them convey meaning successfully in the local and target language. Despite intensive trainings, students are observed to face various challenges in the process, and thus the related literature has documented a great number of studies from diverse education contexts investigating these barriers. Yet, translation challenges have received by far the most attention, and students' strategies to solve their problems are underrepresented in the related literature. Therefore, in order to expand the existing research to draw a holistic picture of the issue, I aimed at investigating tertiary-level students' coping strategies to respond to commonly-encountered English-Turkish and Turkish-English translation challenges with a descriptive case study. I gathered the data from 98 first graders enrolled at ELL 1007 Translation Techniques (F=64 ; M=33, unknown gender=1) majoring in the English Language and Literature department of a north-eastern public university in Turkey. Such small-scale studies aiming at understanding what students do and thereby helping them rather than solely investigating what challenges they face could be of value to diverse parties including both teachers and students. In order to encourage honest answers, rather than directly asking them to list what they do in problematic situations, I utilised vignette analysis. I constructed 10 vignettes, about diverse translation-related issues and asked them to put themselves in the shoes of the characters in these short descriptive hypothetical situations and respond to the questions. The vignettes were about the following translation issues: (1) colloquial speech in Turkish, (2) long English sentences, (3) terms/words about cultural traditions, (4) lack of knowledge about politics/law/health issues, thereby having difficulties with terms and feeling demotivated, (5) time problems, (6) Turkish words with more equivalents in English, (7) phrasal verbs , (8) word for word translation, idioms, and proverbs, (9) reductions, and (10) lack of lexical knowledge. I analysed the qualitative data via a thematic content analysis, and identified diverse strategies. Suggestions based on the result of the current study could help teachers to facilitate their students' learning, and the study as a whole could contribute to the existing literature by compensating the aforementioned underrepresented research area.

Keywords: translation challenges, coping strategies, vignette, freshmen, Turkish-English translation

**CULTURAL DIMENSION OF TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE:
FOREIGN STUDENTS' PERSPECTIVES ON CULTURAL ASPECTS, SOURCES,
AND METHODS**

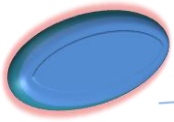
Şakire ERBAY ÇETİNKAYA

Lect. Dr., Karadeniz Technical University

ABSTRACT

Modern language education in the globalised world aims at equipping learners with skills that enable them to understand and be understood by people from diverse linguistic and cultural backgrounds, thereby placing great emphasis on culture in language teaching. It is accepted even as the fifth language skill in addition to reading, writing, listening, and speaking. It is of fundamental importance to integrate culture into teaching Turkish as a foreign language, which has gained much popularity both in Turkey and abroad via universities, affiliates to universities such as TÖMER, and Turkish Culture Centres. Yet, cultural dimension of Teaching Turkish as a foreign language is underrepresented, in that the previous studies have mostly investigated the issue from students' barriers, teachers' challenges, and analysis of related teaching materials. However, investigating cultural dimension is of utmost importance as its integration could help learners have a heightened cultural awareness, accept and tolerate cultural differences, thereby interchanging experiences and ideas without communication accidents. To fill this void, I designed a descriptive case study to investigate foreign students' attitudes towards cultural content of teaching Turkish as a foreign language. I gathered the data via open-ended self-reports from 6 foreign students (F=4; M=2) majoring in an English Language and Literature department of a large-scale public university in the north-eastern part of Turkey. The data on their ideas about which cultural aspects to integrate into Turkish education, whose cultures to bring to the classroom, and which methods to utilise to expose students to culture during the process were analysed via a thematic content analysis. The findings related to cultural aspects are presented on the basis of the 4-P framework of cultural aspects, including products, practices, perspectives, and persons; the data on cultural sources are presented under three cultural source categories, i.e., Turkish culture, world cultures, and a mixture of both. Lastly, the methods suggested by the participants to teach culture are listed. The study concludes with suggestive implications for teachers and teaching materials designers of teaching Turkish as a foreign language.

Keywords: Teaching Turkish as a foreign language, culture, foreign students, Turkey

TEACHING READING THROUGH ENGLISH AS AN INTERNATIONAL LANGUAGE (EIL)-ORIENTED LENS: A SAMPLE LESSON PLAN

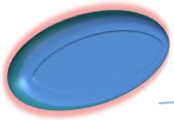
Şakire ERBAY ÇETİNKAYA

Lect. Dr., Karadeniz Technical University

ABSTRACT

The recent demographical and sociolinguistic changes in English have serious consequences for present-day English teaching and learning. International rather than lingua-centred approaches to English Language Teaching (ELT) have started to be favoured in that the prestige of native speaker has been questioned, early English introduction and long exposure have been problematised, standard English and instructional variety have been re-examined, and the ideology of methodological correctness has been rejected. One of the well-documented shifts in ELT pedagogical practices is Teaching English as an International Language (TEIL) that has five themes: exposing learners to English diversity, adopting a broad culture view, fostering sensitivity and responsibility, being sensitive to local culture of learning, and equipping learners with communication strategies. The existing literature has documented theoretical frameworks for instruction, materials development, and teacher education as well as actual classroom implementations. Yet, further examples of practical EIL-oriented activities and tasks are needed to help practitioners to actualise EIL theory, which may remain elusive, otherwise. As the related literature has put greater importance on listening and speaking, I chose reading, which is an underrepresented area in EIL pedagogy. Therefore, I aim at illuminating those interested parties about how to teach reading through EIL-oriented lens and contributing to the understanding of the issue at classroom, i.e., language skills, level. To this end, I have documented the features of EIL-oriented reading pedagogy and exemplified a classroom implementation taken from an EIL-oriented General English course designed by me for preparatory programme students, which was applied and empirically-researched with a mixed-method study, reported elsewhere in-depth. At the end, based on my field experience and observations, I suggest practical suggestions that could help teachers promote cross-cultural understanding, encourage their students to search about diverse cultures and tolerate differences, teach them how to read critically and reflect on content, and equip them with skills to explain their local culture to others, thereby interchanging experiences and information successfully.

Keywords: EIL, reading, TEIL, critical reading, cross-cultural understanding

KEŞİKÇIDAĞ MAĞARALAR KOMPLEKSİNDƏ SİĞİNACAQ MƏSKƏNLƏRİ SHELTERS IN THE KESHIKCHIDAG CAVES COMPLEX

Musa MURSAQULİYEV

“Keşikçidağ” Dövlət tarix-mədəniyyət qoruğunun
direktoru

ÖZET

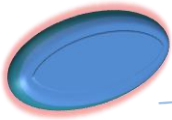
Azərbaycan qədim insanların ilk yaşayış məskənlərindən biridir. Qədim irsimizin yaşadıldığı abidələrimizdən biri də “Keşikçidağ” Dövlət tarix-mədəniyyət qoruğudur. Bu mağara - məbədlər kompleksi ərazisində 29 sığınacaq, 70-dək təbii və süni mağara, 87 kurqan, 1 inanc yeri, 23 su quyusu, 12 ərzaq anbarı, 1 qala, 2 məbəd və 1 monumental abidə mövcuddur.

Tarixdən də məlum olduğu kimi ilk insanlar təbiət hadisələri qarşısında köməksiz vəziyyətdə qalmış və özlərinə sığınacaqlar axtarmağa vadar olmuşlar. Təbii ki, ilk növbədə ilk insanlar dağlara üz tutaraq sığınacaqlara sığınmışdılar. Ulu əcdadlarımızın ilk sığınacaq kimi bu ərazini seçmələri və davamlı olaraq bu ərazidə yurd salamaları səbəbsiz deyildi. Belə ki, Ceyrançöl ərazisində dağlar dəniz altından çıxmış qum dağları idi. Buradakı sığınacaq və təbii mağaraları oymaq və böyütmək çox asan idi. Keşikçidağ mağaralar kompleksi də bu baxımdan böyük əhəmiyyət kəsb etmişdir. Dəniz səviyyəsindən 850 metr yüksəklikdə və sıldırım qayalıqda yerləşən bu mağaralarda eramızın ilk əsrlərində, Qafqaz Albaniyası dövründə yaşayış daha da canlanmış, sonrakı dövrlərdə yerli sakinlər öz dini baxışlarını yaşatmaq üçün sığınacaq kimi istifadə etdiyi mağara- məbədlər genişləndirilmiş, qayaların bir neçə formada yarılmaları nəticəsində tək və bir neçə yaşayış otaqları, ibadət zalı, ovdanlar yaradılmışdı. Aylarla yağış yağmayan, su çıxmıyan bu qayalıqlarda il boyu möhkəm quraqlıq hökm sürürdü. Elə bu səbəbdən də yerli əhali suya olan tələbatlarını ödəmək üçün yağış və sel sularını toplamaq məqsədilə mağara-məbədlərin döşəməsində su quyuları yaratdılar. Hər üç-beş mağaradan bir hazırlanan, tutumu 5, 7, 10, 12 ton , dərinliyi isə 5 metrə çatan su quyularının mağara məbədlərin döşəməsində yaradılmasında əsas məqsəd suyu uzun müddət sərinx saxlamaq idi. Qayalarda çapılıb yonulan xüsusi novlar vasitəsilə yağış suyu əvvəlcə durulduculara süzülür, sonra da bu quyulara tökülürdü. Ehtiyat ərzaq anbarlarının su quyuların yaxınlığında yaradılmasında məqsəd topladıqları qidanı su anbarlarının sərinx saxlaması idi. Belə məqsədlə tikilən anbarların eni 2 metr, dərinliyi 1, bəzən 2 metrə çatırdı.

Keşikçidağ mağaralar kompleksinin yerləşdiyi ərazinin quraq olması ilə bağlı Antik dövr tarixçisi Plutarx yazır ki, eradan əvvəl 65-ci ildə Roma sərkərdəsi Pompey Qafqaz Albaniyasında qiyam qaldıran xalqı cəzalandırmaq üçün buraya qoşun göndərir. Kür çayını, ucsuz-bucaqsız çölləri adlayıb uzun məsafəni keçməyə - Kambisenanı fəth etməyə hazırlaşır və bu məqsədlə 10 min su tuluğu tədarük etmək əmrini verir. Bununla da qoşunun suya olan ehtiyacını ödəyir.

Keşikçidağ mağaralar kompleksində tapılan, yaşayışın izlərini özündə əks etdirən abidələrin araşdırılması tarixin müxtəlif dövrlərinə aid sirləri aşkar etmək üçün zəmin yarada bilər.

Anahtar kelimələr (Keywords): sığınacaq, su quyusu, anbar (shelter, water well, warehouse).

THE IMPACT OF TECHNOLOGY IN PRIMARY PUBLIC SCHOOLS OF LESS DEVELOPED COUNTRY: PAKISTAN

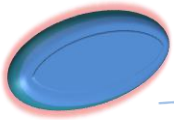
Lecturer Ahmad IMTIAZ

Croomwell Institute of Management and Sciences (TCIM), Pakistan.

Inducing Mobile Technology in Pakistani Secondary Schools: Improvement in Teaching Learning

This paper focuses on the impact of using mobile devices in teaching and learning process in Secondary Schools of Pakistan. Being an experimental research, a focused group of 30 students used mobile devices to write Academic Assignments. The impact of Mobile usage found more effective for both teaching and learning. The results revealed that students produced quality Academic Writing Assignments with the use of Mobile devices for researching in classrooms. Pre and Post Test were gathered to analyse data. The quantitative as well as qualitative research methodologies were taken into consideration. For data analysis t-test was used for comparison and contrast. The research resulted in improved student's performance which lead to improve student perceptions about the instructional approach. Some of the factors that may have contributed to students' improved performance include the effective lesson panning and interactive classroom learning. The results of this study indicate that curriculum development needs to inculcate the usage of technology to facilitate both teachers and students to compete with modern Education even in underdeveloped countries.

Key words: **Mobile Technology, Teaching, learning**

ACADEMIC INTEGRITY: EXPLORING THE EFFECTS OF THE SECOND LANGUAGE ON ACADEMIC MISCONDUCT OF HIGHER INSTITUTION STUDENTS

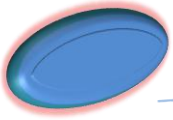
Abdul-Rahman Balogun Muhammed-Shittu
Khazar University

ABSTRACT

This empirical study focuses on the effects of the second language on academic misconduct of the students at higher institutions of learning. In this era, technology has advanced drastically and contributed to the enhancement of how learning takes place. Relevantly, there are lots of free online programs in view of machine translation such as google translator metamorphosing the method of students' engagement with regards to the second language. The notion of machine translation has intrigued the attentions of many learners in higher institutional settings. Interestingly, issues concerning the predominance of online free translation program could have been deemed from the perspectives of numerous critics, as practically unthinkable. Numerous studies have been conducted on academic integrity and academic misconduct such as cheating, plagiarism, fabrication and falsification of data have been dealt with in separation. Given that, the students with the second language ability usually have specific way to cheat and uncommon methods of engaging in academic misconduct. Thus, this study explores the effects of the second language on academic misconduct of the students. The participants were the populace of Khazar university students. A self-developed questionnaire was randomly distributed to 95 students of the control group. This study adds to the literature for the following reasons: 1- the scarcity of the literature in issues pertaining to the second language and academic integrity, and 2- by addressing the second language students from another perspective. The previous studies addressed and limited the second language students to the classroom settings. This study expands the scope through the student's ability so read and understand another language apart from the university language of instruction. By this, the simplicity in choosing the appropriate and accurate analysis methods confirms the limitations of this study on the one hand and opens the door of contributions for the subsequent studies.

Keywords: academic integrity, second language; online translator; academic misconduct; higher institution students; Khazar University.

SOSIAL MÜNASİBƏTLƏRİN TÜRKÇƏLƏRDƏ TƏZAHÜRÜ

İsmayıl Babaş oğlu KAZIMOV

Azərbaycan, Bakı, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, İ.Nəsimi adına Dilçilik İnstitutunun «Çağdaş Azərbaycan dili» bölməsinin müdiri, filologiya elmləri doktoru, professor.

ÖZET

Sosiologiya müstəqil bir bilim kimi cəmiyyəti, sosial münasibətləri və s. öyrənir. Sosial münasibətlər qlobal məsələlərdəndir. «Sosial münasibətlər» sosiologiyanın mühüm kateqoriyalarından biridir. Bu, həm də müxtəlif bilimlərin anlayışı kimi də istifadə olunur. Sosial münasibətlər insanların birgə fəaliyyəti prosesində status qazanmış kateqoriyalardandır. Sosial münasibətlər insanların həyat və fəaliyyətinin, qarşılıqlı əlaqələrinin zaman və məkan kontekstində gerçəkləşməsidir.

Sosial münasibətlər cəmiyyət üzvləri arasında münasibətlərinin «aspekti», «tərəfi» kimidir. Sosial münasibətlər-sosial fəaliyyətin ifadəsidir, təzahürüdür. Sosial münasibətlər- insan və onun sosial əlamətinin nəqlidir. Sosial münasibətlər subyektlər arasında çoxsəviyyəli əlaqədir. Sosial münasibətlər sosial ehtiyac və tələbat kimi çıxış edir.

Sosial münasibətlər insanların fəaliyyət prosesinin statusunu, rolunu müəyyənləşdirir. İnsanlar öz həyatlarının, fəaliyyətlərinin mühüm və önəmli hissəsini müxtəlif sosial qrupların (işdə, məktəbdə, qohumlarıgildə, istirahətdə, dost əhatəsində və s.) arasında keçirir.

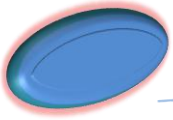
Sosial münasibətlər və sosial sfera cəmiyyət həyatının sosieta sistemini və sosial infrastrukturunu əhatə edir; insan obrazı sistem yaradan amillərlə birləşir.

Sosial münasibətlər bir sistemdir, çoxobrazlı, sabit, ayrı-ayrı fərdlər, qruplar, təşkilat və cəmiyyətlər, həmçinin də iqtisadi, mədəni və siyasi qurumlar arasında olan qarşılıqlı asılılıqdır. Həmin qarşılıqlı asılılıq sosial subyektlər arasındakı münasibətdən, sosial ədalətlik prinsipi üzərində qurulmuş həyat yolundan, şəxsiyyətin harmonik inkişafı, sosial və mənəvi ehtiyacından, tələbatından irəli gəlir.

Sosial münasibətlər qarşılıqlı yardım tipidir. «Sosial münasibətlər» kateqoriyadır, sosial fəaliyyətin formalaşması və inkişafında mühüm rol oynayır. Klassik, milli, etnik, qrup şəklində və şəxsi sosial münasibətlər fərqləndirilir. Sosial münasibətlər sosial reallıqdır.

Sosial münasibətlərin sahələri administrativ, sosial, məişət, siyasi, hərbi, professional sferalarda dəqiqləşir.

Açar sözlər: sosial münasibətlər, qarşılıqlı asılılıq, türkcələrin ifadə imkanları, dilin qrammatik-leksik, sosial münasibətlərin dildə funksionallaşması.

KIRGIZİSTAN'DA İLAHİYAT TEMELLİ EĞİTİMDE TEKNOLOJİ KULLANIMI

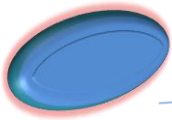
Dr. Ermamat ERGESHOV

Kırgızistan Ulusal Bilimler Akademisi

ÖZET

Kırgız Cumhuriyeti bağımsızlığını ilan ettiği 1991 yılından bu yana din eğitim ve öğretim alanında gerek resmi gerekse gayri resmi olarak faaliyet gösteren öğretim kurumları sayesinde, Sovyetler Döneminde yaşadığı açıklığı kapatmaya çalışmaktadır. Bağımsızlığın ilk dönemlerinde kurumsallaşmış din eğitiminden bahsetmek imkânsız iken, günümüzde en az on yıllık tecrübeye sahip İlahiyat fakültelerinin olduğundan söz etmek mümkündür. İlahiyat fakültelerinin dışında yürütülen eğitimin halen de iptidai düzeyde gerçekleşmekte olduğu, bir nevi Orta Çağ standartlarından vazgeçememe ve daha çok sözlü edebiyata önem verilen Kırgız kültür geleneğinin özelliklerinden etkilenme gibi nedenlere bağlı denilebilir. Fakat ülkede eğitim faaliyetlerini yürüten ilahiyat fakültelerinde Milli Eğitim Bakanlığının karar ve onayı çerçevesinde eğitim verilmektedir. Kırgızistan'ın ilahiyat alanındaki deneyimi, diğer ülkelerin ilahiyat eğitim sisteminden farklı olarak, daha çok laik sisteme göre düzenlenmiştir. Ancak günümüzde ülkede diğerlerine nazaran tam teşekküllü ilahiyat temelli eğitim veren kurumlar ve daha çok dini araştırmalar bazında faaliyet yürüten eğitim kurumlarının olduğu söylenebilir. Günümüz şartlarında teknolojik gelişmeler ivme kazanmış ve bilgi çağı dediğimiz her geçen gün değişen dünya modellemesinde teknoloji kullanımı vaz geçilmez bir hale gelmiştir. Hemen hemen bütün ülkelerde özellikle eğitim alanında klasik öğretim metotlarından vaz geçilerek, çağdaş öğretim metotlarına geçiş yolunda eğitim ve öğretime teknolojiyi de entegre etme girişimleri görülmektedir. Bu durum eğitim alanında teknoloji den faydalanma ve verimli sonuçlar elde etme imkânı verdiği gibi din eğitiminde de bu kolaylıklardan faydalanmayı mümkün hale getirmektedir. Ancak eğitsel açıdan medya ile teknolojinin birbirinden farklı olduğu anlayışının özellikle ilahiyat temelli eğitim veren kurumlarda tam olarak yerleşip yerleşmediği belli değildir. Dolayısıyla bu bildirinin amacı Kırgızistan'daki ilahiyat fakültelerinin eğitim-öğretim özelliğini belirtmekle birlikte bu fakültelerde teknoloji kullanımının durumunu izah etmek olarak seçilmiştir. Bildirinin problem cümlesini oluşturan ilahiyat temelli eğitimde teknoloji kullanımı ve geline son durumu açıklanırken, özellikle ilahiyat fakültelerinde görevli Kırgız öğretim görevlilerinin teknolojiyi eğitime entegre etme, ders sırasında teknoloji kullanma, din derslerinde teknoloji den faydalanma gibi beceri ve tecrübeleri hakkında da detaylı bilgi verilecektir. Kırgız hocaların teknoloji kullanma konusundaki bilgi ve deneyimi ile sınırlı olan bu bildiride, din öğretiminde teknoloji kullanma standartlarına uygun olup olmadığı belirlendikten sonra, geliştirmeye yönelik önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: İlahiyat, Teknoloji Kullanımı, Kırgızistan, Kırgız Hocaları

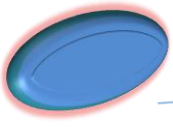

**THE USE OF TECHNOLOGIES IN TRAINING BASED ON THEOLOGICAL
EDUCATION IN KYRGYZSTAN**

ABSTRACT

Since 1991, when the Kyrgyz Republic proclaimed its independence, it tried to narrow the gap in the Soviet period thanks to educational institutions that work both formally and informally in the field of religious education and training. Although it is impossible to talk about institutionalized religious education in the early years of independence, today we can mention the existence of a theological faculty with at least ten years of experience. It can be said that education conducted outside of theological faculties is still continuing at a primitive level, because they do not abandon medieval standards and are still influenced by the characteristics of the Kyrgyz cultural tradition, which attaches great importance to oral literature. However, in the country theological education at the faculties of theology is provided as part of the decision and approval of the Ministry of Education of Kyrgyzstan. Kyrgyzstan's experience in theology differs from the theological education system of other countries, mainly in accordance with the secular system. However, today we can say that there are institutions that provide full theological education, as well as educational institutions based on religious research, in comparison with others. Technological developments have gained momentum in modern conditions, and the use of technology has become indispensable in the ever-changing modeling of the world, which we call the information age. In almost all countries, attempts are being made to integrate technology into education and training on the way to the transition to modern teaching methods, abandoning classical teaching methods, especially in the field of education. This situation makes it possible to capitalize on educational technologies and obtain effective results, as well as capitalize on these funds in religious education. However, it is not clear whether the understanding of educational tools and technologies differs, especially in institutions providing theological education. Therefore, the purpose of this article is to describe the general characteristics of the education and training of theological faculties in Kyrgyzstan, as well as to explain the features of the use of technology in these faculties. Explaining the use of technology in theological education and its current state, which makes up the problematic sentence of the article, in particular, detailed information will be given on skills and experience, such as the integration of technology into education, the use of technology during lectures and the use of technology in religious lessons of Kyrgyz teachers.

Keywords: Theology, Technology Use, Kyrgyzstan, Kyrgyz Teachers

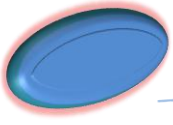
LOJİSTİK İNOVASYONU ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Mehmet ORHAN
Gelir İdaresi Başkanlığı

ÖZET

Lojistik sektörünün tüm sektörlerle doğrudan veya dolaylı ilişkili olması nedeniyle tüm sektörlerdeki firmaların maliyet avantajı sağlayabilmelerinde, rekabet avantajı elde edebilmelerinde ve müşteri hizmetlerini iyileştirmelerinde lojistik faaliyetler çok önemli rol oynamaktadır. Bu nedenle lojistik sektöründe gerçekleşen tüm olumlu yada olumsuz gelişmeler bütün sektörleri etkilemektedir. Diğer taraftan lojistik sektöründe faaliyet gösteren firmalar birçok problemle başa çıkmaya çalışmaktadır. Lojistik inovasyonun bu problemlerle başa çıkabilmede önemli bir araç olabileceği düşünülmektedir. Literatürdeki birçok çalışmada lojistik inovasyonun lojistik işletmelere; maliyet azaltma, performans ve verimlilik artışı, müşteri hizmetlerinde iyileşme ve pazar konumunun güçlenmesi gibi birçok fırsat sunduğu vurgulanmaktadır. Lojistik işletmelerin lojistik inovasyon faaliyetlerini başarılı bir şekilde yürütebilmesi için lojistik inovasyonu etkileyen olumlu ve olumsuz faktörlerin belirlenmesi gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı; lojistik inovasyonu etkileyen faktörleri açıklamaktır. Bu kapsamda yapılan literatür taraması sonucunda; lojistik inovasyonu etkileyen faktörlerin; finansal etkenler, örgütsel destek ve teşvik, çalışan yeteneği, çevresel belirsizlik, rekabet, müşteri odaklılık, devlet teşviği, örgütsel katılıklar ve operasyonel performans olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Lojistik inovasyon, Lojistik inovasyonu etkileyen faktörler, Çevresel belirsizlik, Rekabet, Örgütsel katılıklar

İŞKOLİKLİĞİN İLGİLİ KAVRAMLARLA İLİŞKİSİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

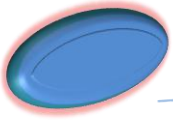
Mehmet ORHAN
Gelir İdaresi Başkanlığı

Dr. Öğretim Üyesi Filiz ÇOPUROĞLU
Gaziantep Üniversitesi

ÖZET

Günümüz çalışma hayatının en büyük problemlerinden biri olan “işkoliklik” çalışma yaşamının sık rastlanılan problemlerinden biri haline gelmiştir. İşkoliklik, kişinin işle ilgili sorumluluklarını yerine getirme konusunda gereğinden fazla enerji, zaman ve çaba harcaması, bireylerin kendilerini işten ayıramaması olarak ifade edilmektedir. İşkoliklik iş hayatında giderek yaygınlaşmasına rağmen tanımı veya normları hakkında hala bir uzlaşma yoktur. Literatürdeki birçok araştırmada işkoliklik kavramı fazla çalışma saatleri temeline dayanmakta ve zamanın büyük bir kısmının işe yönelik harcanmasına karşın verimli olmadığına yönelik değerlendirmelerde bulunulmuştur. Bazı çalışmalarda işkolikliğin iş tatmini ve işle özdeşleşme gibi bazı olumlu etkilerinin olduğu ifade edilmesine karşın birçok olumsuz etkileri bulunmaktadır. İşkoliklik bireyin kendisini, iş arkadaşlarını ve toplumu olumsuz etkilemektedir. Ayrıca işkolikler sağlıklarıyla ilgilenecek vakit bulamamalarından veya hissettikleri baskıdan dolayı ülser gibi ciddi hastalıklara neden olabilmektedir. İşkoliklik üzerine yapılan bu araştırmada 50’ye yakın makale gözden geçirilmiş, işkolikliğin tarihsel gelişimi, işkoliklik ile ilgili kavramlar, işkoliklikte etkili olan faktörler, işkolikliğin etkileri, işkolikliğe çözüm önerileri ve güncel uygulamalar incelenmiştir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde insan yaşamında çalışma hayatının önemli bir yere sahip olduğu, insanların zorlandıkları yaşam şartlarında var olan işlerine yüksek bağlılık yaşadıkları ve işlerini kaybetmemek adına işlerine daha çok yoğunlaştıkları sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İşkolik, İşkolizm, Çalışma bağımlılığı, Çalışkanlık

LOJİSTİK İNOVASYONUN LOJİSTİK İŞLETMELERİNE SUNDUĞU FIRSATLAR

Mehmet ORHAN
Gelir İdaresi Başkanlığı

ÖZET

Günümüzde bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelerle birlikte dünya global bir köy haline gelmektedir. Globalleşmenin etkisiyle bireysel talepler gibi kurumsal talepler hızlı bir değişim göstermektedir. Ancak, lojistik sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin genellikle küçük ve orta ölçekli işletmeler olması ve birçoğunun AR-GE yapılanmasının olmaması nedeniyle hızla değişen talepleri karşılayacak lojistik inovasyon konusunda yetersiz oldukları literatürdeki bazı çalışmalarda ortaya konmuştur. Lojistik sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin değişen çağımız koşullarına ayak uydurmak, müşteri taleplerini karşılamak, mevcut durumu koruyabilmek için lojistik inovasyona gereken önemi vermeleri gerekmektedir. Bu nedenle lojistik inovasyonun öneminin daha iyi anlaşılması için sunmuş olduğu fırsatların bilinmesi gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı; lojistik inovasyonun lojistik işletmelere sunmuş olduğu fırsatları açıklamaktır. Bu kapsamda yapılan literatür taraması sonucunda lojistik inovasyonun; verimlilik, etkililik, geniş servis portföyü, hizmet kalitesinin artırılması, müşteri memnuniyeti, müşteriler ile iyi ilişkiler geliştirmek, müşteri sadakati, olumlu finansal performans gibi birçok fırsat sunduğu belirlenmiştir. Bu fırsatlar maliyet azaltma, performans ve verimlilik artışı, müşteri hizmetlerinde iyileşme, pazar konumunun güçlenmesi başlıkları altında tasnif edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Lojistik inovasyon, Fırsatlar, Maliyet azaltma, Performans ve verimlilik artışı, Müşteri hizmetlerinde iyileşme, Pazar konumunun güçlenmesi